

EUROOPA KESKPANK

12 | 2004

KUUBÜLLETÄÄN

EUROOPA KESKPANK

01 | 2004

02 | 2004

03 | 2004

04 | 2004

05 | 2004

06 | 2004

07 | 2004

08 | 2004

09 | 2004

10 | 2004

11 | 2004

12 | 2004**KUUBÜLLETÄÄN
DETSEMBER**

EUROOPA KESKPANK

**KUUBÜLLETÄÄN
DETSEMBER 2004**

2004. aastal on
kõikidel Euroopa
Keskpanga
väljaannetel
100-eurose
rahatähe motiiv.

© Euroopa Keskpank, 2004

Address

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Saksamaa

Postiaadress

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Saksamaa

Telefon

+49 691 3440

Koduleht

<http://www.ecb.int>

Faks

+49 691 344 6000

Teleks

411 144 ecb d

Käesolev bülletään on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Kõik õigused on kaitstud. Käesoleva bülletääni taasesitus õppe- ja mitteärilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 1. detsember 2004.

ISSN 1830-0057 (elektroniline versioon)

SISUKORD

JUHTKIRI	5	EUROALA STATISTIKA	SI
		Rahapoliitiliste meetmete kronoloogia	I
MAJANDUSLIK JA RAHAPOLIITILINE ARENG	9	Target (üleeuroopaline automati- seeritud reaalaajaline brutoarveldus- süsteem)	IV
Euroala väliskeskkond	9	Euroopa keskpanga poolt alates 2003. aastast avaldatud dokumendid	VIII
Rahapoliitiline areng	18		
Hinnad ja kulud	59		
Toodang, nõudlus ja tööturg	69		
Eelarvepoliitiline areng	74	SÕNASTIK	XV
Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta	82		
Vahetuskursi ja maksebilansi areng	87		
Taustinfo:			
1 Naftahinna prognoosimine	16		
2 Riski vältimine ja rahaagregaatide areng	19		
3 Euroala kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete säästus, rahastamine ja investeeringud 2003. aastal	33		
4 Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamistingimused euroalal	37		
5 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised tehingud alates 11. augustist kuni 8. novembrini 2004	44		
6 Völakirjaturu eeldatava volatiilsuse hiljutised suundumused	45		
7 Konkurents ja hindade areng euroala elektri- ja gaasiturul	60		
8 Tekstiil- ja rõivatoodete kauba- vahetuse kvootide kõrvaldamise võimalik mõju	64		
9 Valitsemissektori finants- statistika koostamise ja esitamise nõuded	78		
10 Võrdlus EKP ekspertide 2004. aasta septembri ettevaatega	85		
11 Teiste institutsioonide prognoosid	85		

LÜHENDID

RIIGID

BE	Belgia	HU	Ungari
CZ	Tšehhi Vabariik	MT	Malta
DK	Taani	NL	Madalmaad
DE	Saksamaa	AT	Austria
EE	Eesti	PL	Poola
GR	Kreeka	PT	Portugal
ES	Hispaania	SI	Sloveenia
FR	Prantsusmaa	SK	Slovakkia
IE	Iirimaa	FI	Soome
IT	Itaalia	SE	Rootsi
CY	Küpros	UK	Ühendkuningriik
LV	Läti	JP	Jaapan
LT	Leedu	US	Ameerika Ühendriigid
LU	Luksemburg		

MUUD

BIS	Rahvusvaheliste Arvelduste Pank
BPM5	Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi juhend (5. trükk)
CIF	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega importiva maa tollipiirini
EKP	Euroopa Keskpank
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit
ERI	Euroopa Rahainstituut
EMU	Euroopa majandus- ja rahaliit
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteem 1995
EUR	euro
FOB	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega eksportiva maa tollipiirini
ILO	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon
RVF	Rahvusvaheline Valuutafond
SKT	sisemajanduse kogutoodang
THI	tarbijahinnaindeks
ÜTHI	ühtlustatud tarbijahinnaindeks

Vastavalt ühenduse praktikale on ELi riigid loetletud käesolevas bülletäänis rahvuskeelsete riiginimede tähestikulises järjekorras.

JUHTKIRI

EKP nõukogu otsustas 2004. aasta 2. detsembri istungil säilitada eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alamäärana 2,0%. Muutmata jäeti ka laenamise püsivõimaluse ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad, mis on vastavalt 3,0 ja 1,0%.

Inflatsiooni lühiajaline väljavaade on jätkuvalt murettekitav. Nafta hinna areng avaldab praegu suurt mõju euroala tarbijahindadele. Inflatsioonisurve tugevnemisest euroalal ei ole siiski selgeid märke. Seetõttu otsustas EKP nõukogu jätta muutmata EKP baasintressimäärad, mis on varasemaga võrreldes väga madalad. Samas võib keskpika aja jooksul täheldada riske hinnastabiilsusele, millele tuleb jätkuvalt tähelepanu pöörata.

Nõukogu hinnangu aluseks oleva majandusanalüüsi andmetel on majanduskasv pärast 2004. aasta esimesel poolel toimunud soodsat arengut aasta teisel poolel aeglustunud. 2004. aasta kolmandas kvartalis oli SKT reaalkasv hinnanguliselt vaid 0,3%, võrreldes 0,7 ja 0,5%lise kasvuga kahes eelnevas kvartalis. Eurostati andmetel muutus netoekspordi mõju majanduskasvule negatiivseks, mis kajastab eelkõige kiiret impordi kasvu. Eratarbimine oli tagasihoidlik tõenäoliselt kõrge nafta hinna tõttu. Samas suurenesid investeeringud ning täiendati laovarusid. Oktoobri ja novembri kohta avaldatud uuringuandmed kinnitavad, et majanduskasv jätkub neljandas kvartalis, ehkki aasta esimese poolega võrreldes mõõdukamas tempos.

Jätkuvalt on olemas tingimused edasiseks majanduskasvuks. Ehkki maailma majanduskasv on mõnevõrra aeglustunud, peaks see siiski püsima märkimisväärseks. Euroala eksport peaks soodsa üleilmse nõudluse toel täiendavalt kasvama. Investeeringuid euroalal peaksid veelgi

toetama euroala väga soodsad rahastamistingimused, sissetulekute kasv ning ettevõtete ümberkorraldamisega kaasnev efektiivsuse suurenemine. Lisaks peaks hoogustuma eratarbimine, eriti kui keskendutakse kindlalt eelarve konsolideerimisele ja struktuurireformide läbiviimisele, vähendades seeläbi ka nende meetmete ulatuse ja kiirusega seotud ebakindlust.

Seega peaks euroala majandustegevus järgmise kahe aasta jooksul järk-järgult taastuma, ehkki nafta hinna mõju tõttu mõnevõrra mõõdukamas tempos, kui mõned kuud tagasi võis arvata. Seda hinnangut kajastab ka eurosüsteemi ekspertide ettevaade. Euroala SKT reaalkasv peaks 2004. aasta keskmisena ulatuma 1,6–2,0%ni, 2005. aastal 1,4–2,4%ni ning püsima 2006. aastal vahemikus 1,7–2,7%. Üldjoontes sama arvamust väljendavad ka rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraettevõtete avaldatud prognoosid.

Kõnealuste ettevaadetega seotud riskid tulenevad eelkõige naftaturu võimalikust ebasoodsast arengust. Nende vähendamiseks tuleb vältida teisese mõju avaldumist palkade ja hinnakujunduse kaudu ning eelarvepädevad asutused peaksid hoiduma meetmetest, mis võivad pikendada või moonutada vajalike kohanduste tegemist. Lisaks on euroala energiasektoris valitsev konkurents oluline tegur, mis võimaldab leevendada kõrgemast nafta hinnast tulenevat mõju märkimisväärsete moonutusteta. Väga kasulik oleks konkurentsi selles sektoris veelgi suurendada.

Tarbijahindade osas märgitakse, et Eurostati esialgse hinnangu kohaselt langes ÜTHI aastane inflatsioonimäär 2,4%lt oktoobris 2,2%le novembris. Lähikuudel püsib inflatsioonimäär tõenäoliselt üle 2% ning ei saa välistada, et see tõuseb ajutiselt mõnevõrra veelgi.

Tulevikku vaadates ei viita olemasolev teave siiski võimaliku tugevama inflatsioonisurve tekkimisele euroalal, vaid ÜTHI inflatsiooni langusele 2005. aasta jooksul allapoole 2% taset, juhul kui ei avaldu edasist ebasoodsat mõju. Palgatõus on viimaste kvartalite jooksul olnud tagasihoidlik ning mõõdukas majanduskasvu ja nõrku tööturget arvestades peaks sama suundumus ka jätkuma. Tootjahinnad tõusevad, kuid peamiselt energia ja vahetarbimiskaupade puhul, mis peaks piirama hinnatõusu ülekandumist.

Neid seisukohti kajastab ka eurosüsteemi ekspertide ettevaade. ÜTHI keskmine aastane inflatsioonimäär püsib ettevaate kohaselt 2004. aastal vahemikus 2,1–2,3%. Kuna hiljutise nafta hinna kallinemise ja varasema kaudsete maksude ja riiklikult reguleeritud hindade tõusu mõju järkjärgult taandub, peaks ÜTHI inflatsioon ulatuma 2005. aastal 1,5–2,5%ni ning püsima 2006. aastal 1,0–2,2% piires. Üldjoontes vastavad need ettevaated ka rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraettevõtete hiljutistele prognoosidele.

Tuleb siiski arvestada mitmeid hinnatõusuriske. Eelkõige tuleb silmas pidada nafta hinna edasist arengut ning üldisemalt palkadest ja hinnakujundusest tulenevat võimalikku teisest mõju kogu majandusele. Hoolikalt tuleks jälgida ka kaudsete maksude ja riiklikult reguleeritud hindade edasist arengut.

Täiendav teave keskmises ja pikemas perspektiivis toimuva hindade arengu kohta esitatakse rahapoliitilises analüüsis. Viimased rahapoliitilised andmed kinnitavad, et rahaagregaadi M3 aastakasvu aeglustumine alates 2003. aasta keskpaigast ei ole viimastel kuudel jätkunud, pigem vastupidi.

2004. aastal suunasid rahapakkumise dünaamikat kaks vastandlikku jõudu. Ühelt poolt on varasemaga võrreldes väga madalad euroala intressimäärad edendanud rahaagregaadi M3 kasvudünaamikat, eelkõige nõudlust M3 kitsamas agregaadis M1 sisalduvate likviidseimate komponentide järele. Teiselt poolt on portfelli jaotus viimase aasta jooksul normaliseerunud pärast erakordselt tugevat likviidsete varade eelistamist 2001. aastast 2003. aasta keskpaigani, mil valitses majanduslikust ja finantsolukorrast tingitud suurem ebakindlus. Siiski näib, et investorid eelistavad likviidseid varasid jätkuvalt rohkem, kui majandustsükli praeguses etapis võiks tavapärast arvata. Selle on tõenäoliselt põhjustanud viimaste aastate suhteliselt suur ja pikaajaline ebakindlus, mis on tingitud majandus- ja finantsolukorrast.

Intressimäärade väga madal tase toetab ühtlasi erasektori laenuõudlust. Eelkõige on jätkuvalt tugev nõudlus eluaseme-laenude järele, mida soodustab ka eluasemehindade märkimisväärne dünaamika mitmes euroala riigis. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenude maht on viimastel kuudel samuti suurenenud.

Pidades silmas rahaagregaadi M3 endiselt jõulist kasvu viimastel aastatel, püsib likviidsus euroalal jätkuvalt palju suurem, kui on vaja inflatsioonivaba majanduskasvu finantseerimiseks. See võib ohustada hinnastabiilsust keskpika aja jooksul.

Kokkuvõttes kinnitab majandusanalüüs, et euroala inflatsioonisurve on küll mõõdukas, kuid tuleb siiski hoolikalt jälgida mitmeid hinnatõusuriske keskpika aja jooksul. Võrdlus rahapoliitilise analüüsiga annab samuti põhjust jätkuvaks valvsuseks, kui hinnatõusu kaasa toovad stabiilsusriskid peaksid

keskpika aja jooksul realiseeruma. Oluline on vältida tarbijahindade lühiajaliste arengusuundade ülekandumist pikaajalistele inflatsiooniootustele.

Eelarvepoliitikas peaksid tulevased riigieelarved ja stabiilsusprogrammid andma edasi tugeva ja usaldusväärse sõnumi, mis näitaks, et riigi rahanduses järgitakse ranget eelarvepoliitikat ning viiakse läbi majanduskasvu toetavaid struktuurilisi kohandusi. Euroopa institutsioonilise raamistiku osas märgitakse, et EMU eelarvepoliitilisteks alustaladeks on stabiilsuse ja majanduskasvu pakt ning ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus. Need peavad kindlalt püsima. Stabiilsuse ja majanduskasvu pakti ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust tuleks täielikult järgida nende praegusel kujul, kuid nende rakendamist, eelkõige aga pakti ennetavate sätete rakendamist on võimalik tõhustada.

Lisaks toetab nõukogu Wim Kok-i juhitud kõrgetasemelise töörühma aruandes esitatud ettepanekuid hoogustada Lissaboni strateegia elluviimist ning teravdada selle rõhuasetusi. Sellest tulenevalt väljendab nõukogu veel kord tugevat toetust valitsuste, parlamentide ja sotsiaalpartnerite jõupingutustele viia ellu reformikava ning keskenduda reformidele, mis kiirendavad tööhõive kasvu, edendavad investeringuid ning hoogustavad uuendusi ja tootlikkust. Edusammud reformide läbiviimisel tõhustaksid mitte ainult euroala majanduse kasvupotentsiaali keskpika aja jooksul, vaid suurendaksid ka tarbijate ja ettevõtete kindlustunnet lühema aja jooksul.

MAJANDUSLIK JA RAHAPOLIITILINE ARENG

I EUROALA VÄLISKESKKOND

Maailmamajanduse kasvu aeglustumine jätkus, kuigi enamikus piirkondades säilis kasvu hoogustumise potentsiaal. Majanduskasvu pidurdumisele oluliselt kaasa aidanud naftahinna tõus on oktoobrist alates pidurdunud, kuid hinnatase on endiselt kõrge. Üldises plaanis on naftaga seotud inflatsioonisurve väike ning piirdub peamiselt energiaga seotud komponentidega. Selle taustal on maailmamajandusel ja euroala välisnõudlusel suhteliselt head väljavaated. Neid võib aga halvendada nafta jätkuvalt kõrge hinnatase ja üleilmse tasakaalustamatuse liig järsk kohandumine.

I.1 MAAILMAMAJANDUSE ARENG

Aasta esimesel poolel täheldatud kiire üleilmse kasvu aeglustumine jätkus, sest kolmandas kvartalis vähenes SKT reaalkasv paljudes riikides (vt joonist 1). Üldine majandusaktiivsus oli siiski suur, eriti Ladina-Ameerikas ja Aasias (v.a Jaapan). Kuigi üleilmse tsükli arengus oodati kasvu pidurdumist, avaldas hiljutine naftahinna tõus olulist pärssivat mõju. Oktoobri lõpus peatus kõigi aegade kõrgeimale tasemele kerkinud naftahinna tõus. Sellele järgnes aktsiaturgude kasv kogu maailmas.

Kuigi naftahinna tõus on teataval määral seotud üldise inflatsiooniga, piirdub see seos peamiselt otsese mõjuga hinnaindeksite energiaga seotud komponentidele. Lisaks sellele on paljudes riikides suurendanud tarbijahindade tõusu toidukaupade hinnad. Toidukaupu ja energiat mittesisaldavate tarbijahindade areng on olnud üldiselt üsna tagasihoidlik, mis viitab sellele, et naftahinna kasvu kaudne ja järelmõju on suhteliselt väike.

Kasvu jätkumine USAs koosmõjus selle edasise aeglustumisega mõningates riikides ja USA tulevase eelarvepoliitika suhtes valitsev ebakindlus on taas toonud päevakorrale üleilmse tasakaalutusega seotud mured. See on toonud kaasa USA vääringu suhteliselt laiapõhjalise nõrgenemise, eriti euro ja Jaapani jeeni suhtes.

USA

Pärast aeglustumist teises kvartalis on USA majandusaktiivsus viimastel kuudel suurenenud. Vastavalt esialgsetele hinnangutele kasvas kvartaalne reaalne SKT aasta arvestuses 2004. aasta kolmandas kvartalis 3,9% võrreldes teise kvartali 3,3%ga. Kasvu kiirenemise peamine põhjus on kestvuskaukade eratarbimise märkimisväärne kasv, mille tõid kaasa autotootjate pakutud soodustused suvehooajal. Kuigi põhivarasse tehtud reaalsete koguinvesteeringute kasvumäär vähenes märgatavalt, jätkus mitteresidentide põhivarasse tehtud investeeringute hoogne kasv. Netoeksport jätkas SKT kasvu pidurdamist, kuigi eksport kasvas impordist pisut kiiremini. Kaubanduspuudujäägi jätkuval suurenemisel saavutas jooksevkonto puudujääk ajaloo järjekordse kõrgeima taseme – 166,2 miljardit USA dollarit, mis moodustab 2004. aasta teises kvartalis 5,7% SKTst. Eelarvepuudujääk suurenes samuti. Föderaalvalitsuse eelarvepuudujääk 30. septembril lõppenud eelarveaastal 2004 moodustas 412,6 miljardit USA dollarit, mis on 9,4% suurem kui eelmisel aastal ja mis peaks 2004. aasta prognooside kohaselt moodustama ligikaudu 3,6% SKTst.

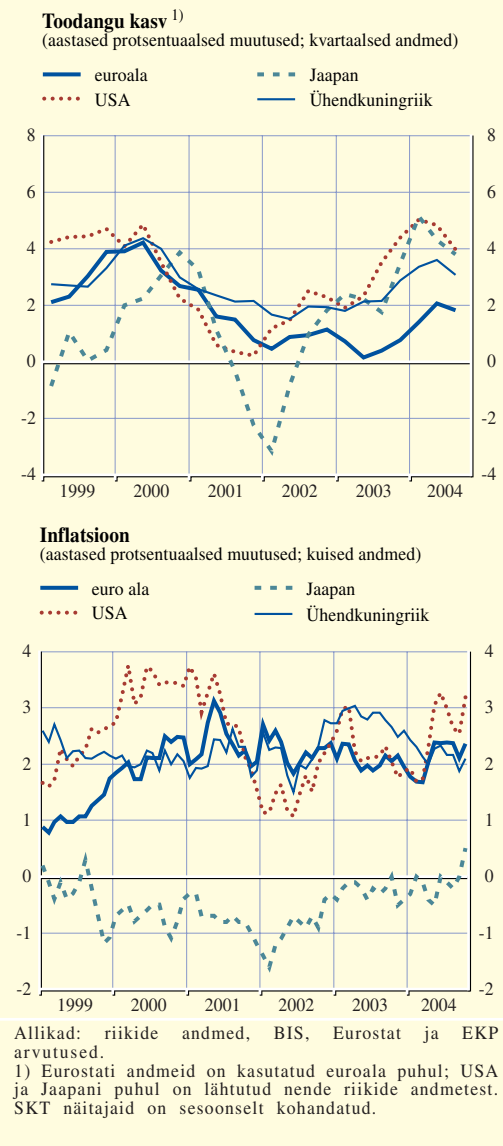
Tulevikku vaadates võib eeldada toodangu hoogsat kasvu jätkumist. Investeeringute praegust suurenemist peamiselt rahvusvaheliste vahendite abil rahastanud

tootmissektorit iseloomustavad usaldusväärsed bilansid. Koos ekspansiivse eelarvepoliitika ja jätkuvalt stimuleerivate finantstingimustega peaks see aitama kaasa ettevõtete reaalseste investeeringute kiirele kasvule. Tarbimise reaalkasv võib aga aeglustuda varasemate majanduspoliitiliste stiimulite kahaneva mõju, suure võlakooormuse ja ajalooliselt madala säästude osakaalu tõttu kasutatavas tulus ning püsivalt kõrged energiahinnad võivad pärssida ostujõu kasvu. Osaliselt seoses ametisse astuva administratsiooni eelarvepoliitikaga on jooksevkonto puudujäägi prognoos väga ebakindel, eriti sotsiaalkindlustuse ja maksude osas. Sellest hoolimata peaksid jooksevkonto puudujäägi muudatused lühiajalises plaanis tagasihoidlikuks jääma, sest sisemaine säästumäär muutub aeglaselt ja USA majanduskasvu erinevus teiste suurriikide omast püsib.

Hoolimata inflatsiooni hiljutisest kiirenemisest näib naftahinna tõusu kaudse ja järelmõjuga seotud hinnasurve olevat kontrolli all. Oktoobris oli aastane THI inflatsioon 3,2% võrreldes 2,5%ga septembris (vt joonist 1). Selle põhjuseks on energiahindade järsk tõus, mis moodustas üle poole nimetatud tõusust, ning puu- ja juurviljahindade kerkimine. Kui välja arvata toidukaubad ja energia, kasvas tarbijahindade inflatsioon 0,1 protsendipunkti vähem kui septembris. Asjaolud, et hiljutine toidukaupade hindade tõus näib olevat seotud Floridat tabanud orkaanidega ja et naftahind on oktoobris saavutatud kõrgtasemelt allapoole langenud, peaks hinnasurvet leevendada.

10. novembril tõstis USA föderaalreservi rahapoliitika komitee (FOMC) juba neljandat istungit järjest baasintressimäära 25 baaspunkti – 2,0%ni, olles seisukohal, et rahapoliitiline hoiak peab jääma paindlikuks ja et jätkusuutliku kasvu saavutamiseks seotud ohud ning hinnastabiilsus jäävad järgmistes kvartalites tasakaalustatuks.

Joonis 1. Olulised suundumused suurtes tööstusriikides

JAAPAN

Jaapani majanduse elavnemise raugemine jätkus ja endiselt valmistab muret deflatsioonisurve. Pärast majandusaktiivsuse aeglustumist teises kvartalis majanduse elavnemine kolmandas kvartalis peaaegu peatus – eelmise kvartaliga võrreldes oli SKT reaalkasv esialgsel hinnangul 0,1%. Aeglustumise põhjus oli peamiselt varasema kiire kasvu aluseks olnud kulutuste komponentide, s.t ekspordi ja mitteresidentide investeeringute kasvu kahanemine – neist viimase kasv oli kolmandas kvartalis hoopis negatiivne. Tööturu olukorra järkjärgulise paranemise taustal eratarbimise kasv pisut kiirenes.

Majanduse väljavaated on muutunud ebakindlamaks, sest kõrge naftahind, välisnõudluse vähenemine ja hiljutised loodusõnnetused on mõjutanud Jaapani majandust prognoositust enam. Investeeringute kasvu peaks siiski aitama taastada ettevõtete kasumi jõuline areng, mida toetas ettevõtete bilansside paranemine. Samal ajal viitavad masinatööstuse vähesed tellimused sellele, et investeeringute tõus võib lühiajalises plaanis aeglaseks jääda. Seega võib üldine kasv sõltuda tarbimise kasvu jõulisusest, kuigi sellega on seotud teatud ohud, sest tööturu ja sissetulekute olukorra paranemise ning tarbijate kindlustunde suurenemise positiivse mõju võib halvata maksude võimalik tõstmine.

Kuigi naftahinna tõus peegeldub riiklikes tootjahindades, on vähe tõendeid selle kohta, et hinnatõus on kandunud üle ka tarbijahindadele. Kuigi üldine THI kasvas oktoobris eelmise aastaga võrreldes 0,5%, peegeldas see peamiselt muudatusi toidukaupade hindades, sest värskeid toidukaupu mittesisaldav THI vähenes 0,1%. Samas aeglustus SKT deflaatori alanemine, jäädes kolmandas kvartalis püsima 2,1% juurde. Selle taustal kinnitas Jaapani keskpang taas, et ei muuda oma rahapoliitilist hoiakut, mis on olnud muutumatu alates jaanuarist. Jaapani keskpanga koostatud poolaasta väljavaadete aruande kohaselt prognoosivad mõningad rahapoliitika nõukogu liikmed 2005. aastaks mõningast positiivset värskeid toidukaupu mittesisaldava THI inflatsiooni, mis on üks Jaapani keskpanga seatud tingimustest kehtivast rahapoliitilisest raamistikust väljumiseks.

ÜHENDKUNINGRIIK

2004. aasta esimesel poolel aset leidnud toodangu jõuline kasv aeglustus kolmandas kvartalis märgatavalt. Kolmandas kvartalis suurenes reaalne SKT 0,4%, võrrelduna 0,9%ga teises kvartalis. Nõudluse komponente käsitlevate hinnangute kohaselt oli aeglustumise peamiseks põhjuseks investeeringute vähenemine, kusjuures kapitali kogumahutus põhivarasse vähenes 0,1% võrra, võrrelduna 2,4%lise kasvuga teises kvartalis. Nii eksport kui ka import suurenesid eelmise kvartaliga võrreldes veelgi, vastavalt 1,9% ja 1,6%. Eluasemeturu aktiivsus on viimastel kuudel vähenenud ja oktoobris võis esimest korda kolme aasta jooksul täheldada nii Halifaxi kui ka Nationwide'i indeksite põhjal kinnisvarahindade langust. Viimased andmed kinnitavad, et tööturul kasvab üha enam tööjõu nõudlus suhtena pakkumisse. Kolmandas kvartalis suurenes tööga hõivatute koguarv 0,8% aastases arvestuses, samas kui tööpuudus vähenes 4,6%ni.

Edaspidi peaks Ühendkuningriigi majandus kasvama prognoositust tagasihoidlikumas tempos, seda peamiselt tarbimise madalama kasvu tõttu, mida seostatakse reaalse kasutatava tulu kasvu aeglustumisega. Eluasemeturu aktiivsuse hiljutise languse ja selle mõju tõttu eratarbimisele on antud prognoos üsna ebakindel. Kasvu peaks suurendama netoeksport, mida soodustab naelsterlingi odavnemine.

Aastane ÜTHI inflatsioon jäi väiksemaks 2%lisest eesmärgist, mis tugineb ühtlustatud ELi inflatsiooniindeksile (oktoobris 1,2%, septembris 1,1%). Peamiseks inflatsiooni suurendavaks teguriks olid energiakulud, millele järgnesid puhkusepaketid ja juurviljad. Enne septembrit suurenesid kogumajanduse keskmised sissetulekud kolme kuu jooksul 3,7% võrra võrreldes sama perioodiga aasta tagasi ja ilma preemiateta oli tõus 4,3%. Inglise keskpang pole muutnud oma baasintressimäära alates 2004. aasta augustist.

MUUD EUROOPA RIIGID

Rootsi lühiajalised näitajad viitavad kiirele, kuigi varasemaga võrreldes pisut tagasihoidlikumale toodangu kasvule 2004. aasta kolmandas kvartalis. Kuigi tööstustoodangu kasv pidurdus, jäid tootmisvõimsuse rakendusaste ja usaldus tööstussektori vastu kõrgeks. Lisaks suurenes taas jaemüük. Teises kvartalis kasvas reaalne SKT eelmise kvartaliga võrreldes 1%, kusjuures SKT reaalkasvu peamiseks teguriks oli netoeksport; samas elavnes ka investeerimine. Tööpuudus oli aga jätkuvalt suur. Aastane ÜTHI inflatsioon suurenes 2004. aasta kolmandas kvartalis täheldatud keskmiselt 1,2%lt oktoobris 1,4%le. Kasvu tingis peamiselt kõrgem naftahind, mis suurendas transpordikulusid. Repomäär on püsinud muutumatuna 2,0% juures alates 2004. aasta märtsist. Prognooside kohaselt peaks toodangu kasv järgmisel kahel aastal ületama potentsiaali, samas kui THI inflatsiooni prognoos vastab Sveriges Riksbanki inflatsiooniga seotud sihtmärgile, milleks on 2% ±1 protsendipunkti üle prognoosiperioodi, mis väljendab peamiselt mõõdukat riigisisest hinnasurvet.

Taanis viitavad lühiajalised näitajad SKT reaalkasvu kiirenemisele 2004. aasta kolmandas kvartalis. Teises kvartalis kasvas reaalne SKT eelmise kvartaliga võrreldes 0,2%. Reaalne kapitali kogumahutus põhivarasse ja eratarbimine olid toodangu kasvu peamiseks teguriteks. ÜTHI aastane inflatsioonimäär kasvas jõuliselt – 0,9%lt septembris 1,6%le oktoobris 2004, seda peamiselt tänu hinnatõusule transpordisektoris ja baasefektile, mis tuleneb kaudsete maksude alandamisest eelmisel aastal. Ka edaspidi on oodata SKT reaalkasvu kiirenemist tänu investeringute ja eratarbimise suurenemisele. Naftahinna tõusu tõttu peaks ÜTHI inflatsioon prognooside kohaselt pisut suurenema. Danmarks Nationalbank on hoidnud laenuintressimäära muutumatult 2,15% juures alates 2003. aasta juunist.

Liikmesriikides, mis liitusid Euroopa Liiduga 2004. aasta mais, on majanduslik olukord viimastel kuudel jätkuvalt jõuliselt arenenud. Poola lühiajalised näitajad viitavad sellele, et SKT reaalkasv on 2004. aasta kolmandas kvartalis mõnevõrra aeglustunud. Reaalne SKT aastane suurenemine oli teises kvartalis 6,1%, võrrelduna 6,9%ga sellele eelnenud kvartalis. Kasvu peamine põhjus oli ekspordi jõuline kasv ja sisenõudluse suurenemine. Aastane ÜTHI inflatsioon, mis suurenes oluliselt 2004. aasta esimesel poolel, langes võrreldes augusti kõrgtasemega (4,9%) oktoobris 4,6%ni, mille põhjuseks on madalamad

toidukaupade hinnad ja Poola zloti hiljutine tugevnemine. Narodowy Bank Polski pole muutnud oma 6,5%list baasintressimäära alates 2004. aasta augustist.

Tšehhis viitavad 2004. aasta kolmanda kvartali esialgsed näitajad suure majandusaktiivsuse jätkumisele. Teises kvartalis kasvas reaalne SKT eelmise aastaga võrreldes 4,1%, samas kui eelmises kvartalis oli see näitaja 3,5%. Pakkumise paranemisest ergutust saanud kapitali kogumahutus põhivarasse on muutunud SKT suurenemise peamiseks põhjuseks. Netoekspordi panus SKT kasvu jäi negatiivseks, samas kerkisid kaubandusmahud märkimisväärselt. Aastane ÜTHI inflatsioon oli 2004. aasta oktoobris 3,1%, võrrelduna 2,8%ga septembris – inflatsioonimäära mõjutasid kõrgemad toidukaupade ja energia hinnad ning kaudsete maksude suurendamine aasta esimesel poolel. Česká národní banka pole muutnud oma 2,5%list baasintressimäära alates 26. augustist 2004.

Esiolguete hinnanguete kohaselt aeglustus Ungaris SKT reaalkasv 3,7%ni aastas. Teises kvartalis oli SKT reaalkasv eelmise aastaga võrreldes 4,0% ja see tugines täielikult sisenõudlusele. Aastane ÜTHI inflatsioon langes septembri 6,7% tasemelt 6,4%ni oktoobris peamiselt tänu soodsale arengule kestvuskaukade hindade osas. 22. novembril otsustas Magyar Nemzeti Bank võtta arvesse soodsamaid väljavaateid inflatsiooni osas ja alandada oma baasintressimäära 50 baaspunkti võrra 10%ni.

Teistes Euroopa Liiduga 2004. aasta mais liitunud liikmesriikides oli SKT reaalkasv 2004. aasta teises kvartalis kiire, eriti Balti riikides ja Slovakkias. Ka Küprosel ja Sloveenias jätkus toodangu kasv, kuigi madalamal tasemel. Viimastel kuudel on hakanud aeglustuma suur inflatsioonitempo, mida on täheldatud enamikus riikides pärast nende liitumist Euroopa Liiduga, samas kui Slovakkias ja Sloveenias on inflatsioon järk-järgult pidurdunud. Latvijas Banka kergitas 11. novembril oma baasintressimäära 50 baaspunkti 4%ni ja laiendas miinimumreservi baasi seoses välispankade ja keskpankade ees võetud kohustustega. Intressimäära muutmise eesmärk oli pehmenada sisenõudluse kiiret kasvu, reageerida inflatsiooni hiljutisele arengule, püsivalt suurele jooksevkonto puudujäägile, laenukoormuse jõulisele kasvule ja riigieelarve osas valitsevale ebakindlusele.

Šveitsis kasvas reaalne SKT 2004. aasta kolmandas kvartalis samas tempos mis eelmises kvartalis (eelmise aastaga võrreldes 2,0%). Eratarbimine aeglustus märgatavalt, kuid ekspordi kiire kasv jätkus hoolimata maailmakaubanduse üldisest aeglustumisest. Kaukade ja teenuste impordi kasv oli samuti väga kiire (eelmise aastaga võrreldes 7,5%). Viimasel ajal on uuringuandmed aga viidanud kasvu aeglustumisele lähikuudel. Hinnamuutuste osas oli THI inflatsioon oktoobris 1,3% (võrreldes eelmise aastaga), septembris aga 0,9%. Šveitsi keskpank otsustas 16. septembril 2004 suurendada kolme kuu Libori kõikumisvahemikku 0,25 protsendipunkti (0,25%–1,25%ni) juba teist korda käesoleva aasta jooksul ja hoida vastavat intressimäära vahemiku keskel 0,75% kandis.

Tänu kõrgele naftahinnale on Venemaa majanduskasv jätkuvalt jõuline, kuigi selles on ilmnunud mõningaid aeglustumise märke. Teises kvartalis vähenes SKT kasv esimese kvartaliga võrreldes pisut – 7,3%ni (võrreldes eelmise aastaga). Kasvu soodustasid peamiselt tarbimine ja investeringud, samas kui negatiivset mõju avaldas netoekspord. Tööstustoodangu näitajad viitavad sellele, et kasvutempo võib aasta teisel poolel veelgi

pidurduda. Tarbijahindade inflatsioon on endiselt kõrge ja on viimasel ajal veelgi suurenenud.

AASIA (V.A JAAPAN)

Pärast väga hoogsat kasvu 2004. aasta kahes esimeses kvartalis on Aasia (v.a Jaapan) majandusaktiivsus viimastel kuudel järk-järgult langenud. Näib, et ekspordi ja tööstustoodangu kasv saavutas tipptaseme 2004. aasta keskel. Eelmise aasta lõpust alates kiirenenud inflatsioon on praeguseks stabiliseerunud ja mitmetes antud piirkonna riikides koguni aeglustunud.

Hiina majanduskasv on ületanud kogu ülejäänud piirkonna oma. Käesoleva aasta kolmandas kvartalis tõusis reaalne SKT eelmise aastaga võrreldes 9,1%, esimesel poolaastal oli SKT kasv 9,7%. Näib, et raha- ja laenuagregaatide kasvu ning investeerimist pidurdasid "ülekuumenemise" vältimiseks tarvitusele võetud meetmed, mis kuni oktoobri lõpus aset leidnud intressimäärade tõusuni olid olnud administratiivset laadi. Sellest hoolimata jäi investeringute tase kõrgeks ja jätkus jaemüügi ja ekspordi suur kasv. Võrreldes eelmise aastaga langes THI inflatsioon septembri 5,2%lt oktoobris 4,3%le, viidates peamiselt toidukaupade hindades toimunud kõikumistele.

Lõuna-Korea majandusaktiivsuse aeglustumine jätkus tagasihoidlikuma ekspordi kasvu ja endiselt väikese sisenõudluse tõttu. Aeglustuva kasvu ja tugevneva vahetuskursi taustal otsustas Korea keskpank viia läbi valutainterventsioone ja alandas 10. novembril baasintressimäära kõigi aegade madalaimale tasemele – 3,25%ni.

Aasia (v.a Jaapan) majanduskasvu väljavaated on jätkuvalt head, kuigi tõus hakkas alates 2004. aasta kolmandast kvartalist tõenäoliselt järk-järgult aeglustuma. Selle põhjuseks on peamiselt ekspordinõudluse vähenemine ja kõrge naftahinna negatiivne mõju. Piirkonna sisenõudlus peaks jääma endiseks tänu tööturu olukorra paranemisele ning jõulisele (kuigi pisut tagasihoidlikumale) välisstiimulile.

LADINA-AMEERIKA

Viimased andmed Ladina-Ameerika kohta näitavad, et majandusaktiivsuse elavnemine jätkub. Antud piirkonna kolmes suurimas riigis (Brasiilias, Argentinas ja Mehhikos) võib täheldada toodangu kiiret kasvu. Majandusaktiivsus on mõnevõrra tõusnud Mehhikos, kus SKT kerkis kolmandas kvartalis eelmise aastaga võrreldes 4,4%. Nii Brasiilias kui ka Argentinas kasvas tööstustoodang samas kvartalis eelmise aastaga võrreldes ligikaudu 10%, aeglustudes perioodi lõpul pisut. Kasvu soodustavad nii eksport kui ka sisenõudlus. Suur sisenõudlus ja kõrge naftahind on tekitanud inflatsioonisurvet ja kergitanud intressimäärasid. Piirkonna majanduslikud väljavaated on head. Neid ohustavad kitsendavad rahapoliitilised tingimused ja ebakindlus, mis tuleneb Argentina välisvõlaga seotud läbirääkimistest.

TOORMETURUD

Naftahind on viimastel kuudel kallinenud. Selle põhjuseks on suur nõudlus, ilmaga seotud tarneprobleemid, piiratud reservvõimsus ja edaspidiste tarnete turvalisusega seotud mured. Üldplaanis üleilmsete naftatarnete puudujääki pole –

Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangul ületas pakkumine nõudluse teises ja kolmandas kvartalis keskmiselt vastavalt 1,1 ja 1,4 miljoni barreli võrra päevas. Need koondarvud ei näita aga märkimisväärseid ebakõlasid nafta kvaliteediklasside osas – puudus on metaani sisaldavast toornaftast ja väävlivabast toornaftast, sest üleilmisel naftatöötlemissüsteemil ei jätku madalama kvaliteediga toornafta kasvava pakkumise tõttu piisavat töötlemisvõimsust. Lisaks sellele on väikse reservvõimsuse tõttu naftaturu ootamatute tõrgete korral väga vähe manööverdamisruumi. Seetõttu on

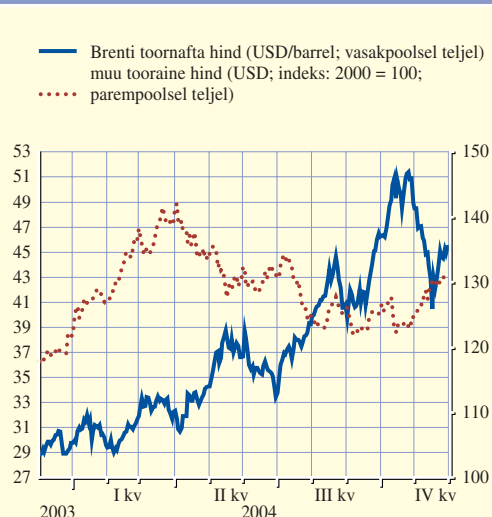
turud pakkumise-nõudluse tasakaalu ja tarnetega seotud kartuste osas muutunud igasuguste ootamatuste suhtes ülitundlikuks. Brenti toornafta hind kerkis oktoobri lõpus 51,4 USA dollarini barreli kohta, mis on kõigi aegade kõrgeim tase, ja langes seejärel järsult, jõudes 1. detsembril 45,8 USA dollari tasemeni (34,5 eurot) (vt joonist 2). Turuosalised prognoosivad järkjärgulist naftahinna langust kuni 39,2 USA dollarini 2006. aasta lõpuks. Taustinfos 1 kirjeldatakse põgusalt peamisi naftahinna prognoosimisel kasutatavaid lähenemisi.

Toorme (v.a energia) hinnad on 2004. aasta aprilli kõrgtasemelt mõnevõrra langenud. See liikumine tuleneb toidukaupade hindade olulisest alanemisest, samas kui metalli ja põllumajandusliku toorme (v.a toidukaubad) hinnad veidi tõusid. Sellest hoolimata olid toorme (v.a energia) hinnad USA dollarites 2004. aasta oktoobris 10,8% kõrgemad kui aasta tagasi.

VÄLISKESKKONNA VÄLJAAVATED

Üleilmse majanduskasvu keskpikad väljavaated väljaspool euroala on jätkuvalt suhteliselt head. Euroala välisnõudlust peaks toetama Euroopa Liiduga 2004. aasta mais liitunud liikmesriikide jätkuv hoogne majanduskasv. Kuigi endiselt kõrge naftahind avaldab tõenäoliselt negatiivset mõju üleilmsele majandusaktiivsusele, peaks hiljutine naftahinna langemine oktoobris saavutatud rekordtasemelt koos soodsate finantstingimustega soodustama maailmamajanduse jõulise kasvu jätkumist. Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni ettevaatav liitindikaator (OECD Composite Leading Indicator) ja ostujuhtide indeks (Global Purchasing Managers' Index) viitavad sellele, et täheldatud suur aktiivsus hakkab aastavahetusel järk-järgult vähenema. Samas on jätkuvateks ohtudeks naftahinna uus tõus ja maailmamajanduse tasakaalustamatuse järsk kohandumine.

Joonis 2. Olulised suundumused toormeturgul

Allikad: Bloomberg ja HWWA

NAFTAHINNA PROGNOOSIMINE

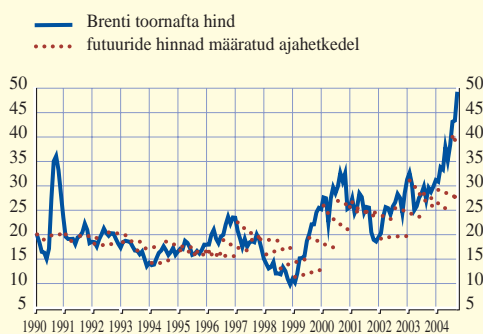
Viimastel aastatel on ÜTHI inflatsiooni oluliselt mõjutanud naftahinna muutused. Turuosalised ja majandusprognooside koostajad pole enamasti suutnud neid ette näha. See tõstatab küsimuse, milline on sobivaim meetod naftahinna tehnilise eelduse kujundamiseks makromajanduslike prognooside kontekstis.

Nagu erinevate institutsioonide kasutatud meetoditest ilmneb, on naftahinna prognoosimiseks kolm peamist lähenemisviisi. Eurosüsteemi ekspertide koostatud makromajanduslike ettevaadete (eelmistes kuubülletäänides "projektsioon") ja Euroopa Komisjoni koostatud prognooside puhul tuginetakse futuuridele. Futuurlepinguid kasutatakse naftahinna prognoosimiseks seepärast, et futuurid peaksid väljendama turuosaliste parimaid hinnanguid, kuigi ajas muutuv riskipremia võib põhjustada moonutusi. Rahvusvaheline Valuutafond jällegi eeldab, et naftahind jääb püsima oma viimasele tasemele kogu ettevaateperioodiks (nn juhusliku ekslemise teooria). Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) otsustas hiljuti mitte turupõhise ega mudeltulemustele tugineva, vaid hoopis hinnangulise lähenemisviisi kasuks.

Viimastel aastatel on futuuriturud korduvalt prognoosinud tegelikust madalamat naftahinna tõusu, nt ajavahemikul 1999 kuni 2004 toimunud tõuse ei osatud ette näha. Ent pikema analüüsiperioodi (nt 10–15 aastat) jooksul ei olnud see näitaja

Joonis A. Brenti toornafta ja futuuride hinnad

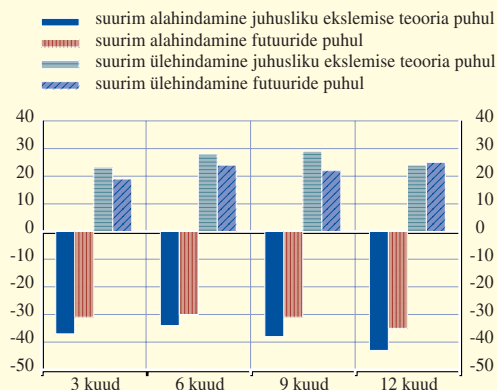
(USA dollarit barreli kohta)

Allikas: Bloomberg.
Märkus. Tabelis toodud futuuride hinnad on 1–12 kuud ette määratud, Londoni rahvusvahelisel naftabörsil kaubeldud Brenti toornafta futuurlepingute hinnad.

Joonis B. Juhusliku ekslemise teooria versus futuuriturud: prognoosivead

(protsentides)

Allikas: EKP eksperdid.
Märkus. Kolme- ja kuuekuuliste futuuride algusajaks on antud näites 1989. aasta, kuid üheksa- ja kaheteistkuuliste futuuride algusajaks on vastavalt 1992. aasta märts ja 1995. aasta aprill. Kõik näites toodud futuurid lõpevad 2004. aasta juulis.

süsteemiliselt ei positiivsete ega negatiivsete prognoosivigade põhjuseks. Futuuride põhjal prognoositu oli üldjoontes laugem kui naftahinna tegelik areng, kuid märkimisväärseid ala- või ülehindamise juhtumeid ei esinenud kuigi sageli (vt joonist A). See kehtib ka juhusliku ekslemise teooria kohta.

Viimase kümne aasta analüüs näitab, et naftahinna futuuridele tuginemine näib olevat parem meetod kui juhusliku ekslemise teooria vähemalt kuni aastase ettevaateperioodi puhul, sest tehtud prognoosiviga oli futuuride puhul keskmiselt väiksem. Kui vaadata iseäranis suuri prognoosivigu, tuleb nentida, et need olid juhusliku ekslemise teooria kasutamise puhul üldiselt suuremad (vt joonist B).

2 RAHAPOLIITILINE ARENG

2.1 RAHA JA RAHALOOMEASUTUSTE LAENUD

Pärast 2004. aasta esimesel poolel aset leidnud aeglustumist on rahaagregaatide dünaamika viimastel kuudel aktiveerunud. Rahaagregaadi M3 hiljutise kasvu põhjuseks on peamiselt M3 kõige likviidsemate komponentide madalate intressimäärade stimuleeriv mõju. See on tõusvas tempos tasakaalustanud M3 kasvu pidurdumist, mis on seotud euroala residentide varade struktuuri käimasoleva normaliseerumisega. Madalad intressimäärad on soodustanud erasektori laenude juba niigi jõulist aastast kasvumäära, mis muutub kõigis peamistes reaalsektorites üha laiapäohjalisemaks. Euroalal on likviidsus endiselt palju suurem kui inflatsioonisurveta majanduskasvu rahastamiseks vajalik.

LAI RAHAAGREGAAT M3

Pärast 2004. aasta esimesel poolel aset leidnud aeglustumist on rahaagregaatide dünaamika viimastel kuudel aktiveerunud. 2004. a oktoobris oli M3 aastane kasvumäär 5,8%, võrreldes kolmanda kvartali 5,6%ga ja teise kvartali 5,4%ga. M3 lühiajaline dünaamika on 2004. aasta suve algusest saadik oluliselt aktiveerunud. Näiteks M3 aastapõhine kuue kuu kasvumäär ulatus 2004. a oktoobris 7,2%ni, mis on oluliselt kõrgem kui maikuu 4,2% tase (vt joonist 3).

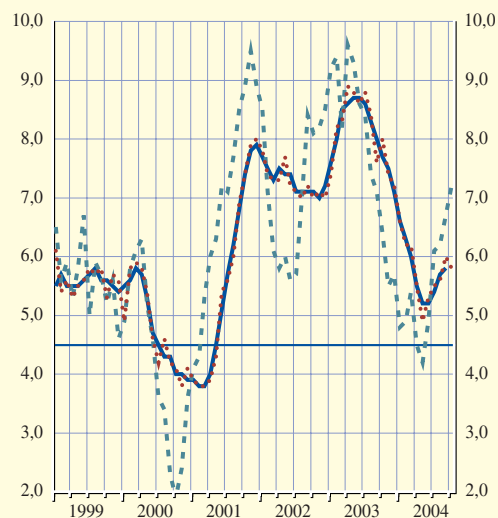
Praegust rahapoliitilist arengut mõjutavad kaks vastandlikku näitajat. Ühest küljest viitavad euroala madalad intressimäärad rahaliste varade hoidmise väikesele alternatiivkulule ja avaldavad stimuleerivat mõju rahapakkumise kasvule, eriti M3 kõige likviidsematele komponentidele. Mõju võib olla eriti suur madalate intressimäärade korral, põhjustades likviidsetest varadest loobumisega kaasnevate tehingukulude tekkimist.

Teisest küljest avaldab 2001. aastast kuni 2003. aasta keskpaigani täheldatud erakordsele likviidsete varade eelistamisele järgnenud euroala kodumajapidamiste ja ettevõtete investeerimisportfellide struktuuri jätkuv normaliseerumine pidurdavat mõju M3 kasvule. Investeeringud kantakse turvalistest ja likviidsetest rahalistest varadest üle pikemaajalistesse varadesse. Investeeringuportfelli struktuurimuutused on aga kujunenud aeglasemaks kui varasemate seaduspärasuste põhjal võis eeldada.

Joonis 3. M3 kasv ja kontrollväärtus

(aastased protsentuaalsed muutused; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M3 (aastase kasvumäära kolme kuu libisev keskmine)
- M3 (aastane kasvumäär)
- - - M3 (aastapõhine kuue kuu kasvumäär)
- kontrollväärtus (4,5%)

Allikas: EKP.

Taustinfo 2

RISKI VÄLTIMINE JA RAHAAGREGAATIDE ARENG

Investeeringuid suunatakse järk-järgult rahaturule, hoolimata alates 2003. aasta suvest valitsevast majanduslikust, geopoliitilisest ja finantsalasest ebakindlusest. Jätkuvalt ülemäärase likviidsuse üheks põhjuseks on sagedasem riski vältimine, mis peaks suurendama turvaliste ja likviidsete rahaliste vahendite populaarsust investorite hulgas. Arvestades pikka aega kestnud erakordse ebakindluse perioodi 2001. ja 2003. aasta keskpaiga vahel, võis riski vältimise soov investorite hulgas jääda kõrgele tasemele. See võis takistada investeerimisportfelli jaotuse normaliseerumist. Käesolevas taustinfos on esitatud hinnanguline analüüs, mille kohaselt oli riski vältimise tase euroalal 2004. aasta novembris keskmisest kõrgem.

Mõiste "riski vältimine" tähendab investorite üldist eelistust turvaliste varade suhtes (vastandatuna riskantsetele varadele). Et tegu on mittejälgitava nähtusega, tuleb tugineda riski vältimise hinnangule, mille aluseks on teoreetiline mudel, või empiirilisele näitajale, mis peaks kirjeldama riski vältimise dünaamikat. Riski vältimine aja jooksul muutub, suurenedes majanduslanguse perioodidel ja ootamatute viletsate makromajanduslike näitajate korral, milleks võib olla näiteks negatiivne mõju inflatsioonile ja majandusaktiivsusele¹.

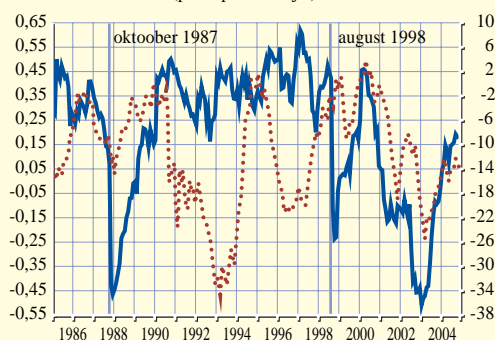
Üheks riski vältimise näitajaks on pikaajaliste riigivõlakirjade tootluse ja aktsiaturuindeksite vaheline korrelatsioon. See peaks olema mõistlik näitaja, sest riigivõlakirjade turud pole investorite suhtumise muutuste osas nii tundlikud kui aktsiaturud². Suurema riski vältimise perioodidel peaksid nende kahe varaliigi hinnad liikuma eri suundades³, s.t nende vahel peaks olema negatiivne korrelatsioon ehk investorid peaksid lahkuma aktsiaturult ja soetama võlakirju. "Tavalistel" perioodidel peaks aga standardse varade jaotuse puhul olema aktsiate ja võlakirjade tootluse vahel positiivne korrelatsioon, sest madalad intressimäärad toetavad aktsiahindu.

Joonisel A on näidatud hinnanguline

Joonis A. Tingimuslik korrelatsioon aktsiate ja pikaajaliste riigivõlakirjade tootluse ning kodumajapidamiste üldiste majanduslike ootuste vahel

(kuised andmed)

— tingimuslik korrelatsioon aktsiate ja võlakirjade tootluse vahel¹⁾ (vasakpoolsel teljel)
 kodumajapidamiste üldised majanduslikud ootused²⁾ (parempoolsel teljel)

Allikas: EKP hinnang.

¹⁾ Dow Jonesi EURO STOXX tootlusindeks ja kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tootlusindeks
²⁾ Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud – kodumajapidamiste hinnang üldisele majanduslikule olukorrale järgmise 12 kuu jooksul protsentuaalsete tasakaaludena.

¹ Vt Brandt, M. W. ja K. Q. Wang, "Time-varying risk aversion and unexpected inflation", Journal of Monetary Economics, kd 50, nr 7, oktoober 2003, lk 1457–1498; ja Campbell, J. Y. ja J. H. Cochrane, "By Force of Habit: A Consumption-Based Explanation of Aggregate Stock Market Behavior", Journal of Political Economy, kd 107, nr 2, aprill 1999, lk 205–251.

² Vt ka EKP 2002. aasta aruande taustinfot 2 "Significant increases in stock market volatility in the euro area 2002".

³ Vt Tarashev, N., K. Tsatsaronis ja D. Karampatos, "Investors attitude towards risk: what can we learn from options?" Rahvusvahelise Arvelduste Panga kvartaliülevaade, juuni 2003, lk 57–66.

tingimuslik korrelatsioon⁴ aktsiaturu üldindeksi tootluse ja kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade indeksi vahel euroalal. See näitaja osutab sellele, et riski vältimine on aja jooksul olulisel määral muutunud ja et suured muutused langevad sageli kokku finantssfääri tabavate šokkidega. Selles suhtes kasvas riski vältimine kiiresti aktsiaturgude kokkukukkumise ajal 1987. aasta oktoobris ja LTCM/Vene kriisi ajal 1998. aasta varasügisel. Samuti suurenes see 2001. aastast 2003. aasta keskpaigani aset leidnud majanduslike finants- ja geopoliitiliste šokkide tulemusena. Kui kahel esimesel perioodil jõudis riski vältimine suhteliselt kiiresti endisele tasemele, siis pärast 2003. aasta keskpaika näib taastumine aeglane.

Võlakirjade ja aktsiate tootluse vahelist korrelatsiooni kui muutuva riski vältimise mõõdupuud saab kontrollida, kui võrrelda seda kodumajapidamiste üldiste majanduslike ootustega järgmise 12 kuu suhtes, mis on esitatud Euroopa Komisjoni tarbijate kindlustunde uuringus. Selle informatsiooni võrdlemine nii tingimusliku korrelatsiooni kui ka kodumajapidamiste ootuste indikaatoriga peaks andma riski vältimise muutustest terviklikuma pildi. Mõlema näitaja kahanemine peaks olema piisavaks märguandeks riski vältimise suurenemise kohta. Kuigi on olnud perioode (nt 1990. aastate algus), mil tingimusliku korrelatsiooni areng erineb oluliselt ootuste indikaatori omast, on olnud ka selliseid aegu, mil nende näitajate muutumine on väga sarnane (nt 1987. aasta sügis, 1998. aasta lõpp ja iseäranis ajavahemik 2000. aastast kuni 2003. aasta keskpaigani). Näib, et just 2000. aasta ja 2003. aasta keskpaiga vahelist perioodi iseloomustas riski vältimise märgatav suurenemine euroala investorite hulgas.

Riski vältimise suurenemine euroala investorite hulgas 2000. ja 2003. aasta keskpaiga vahelisel perioodil on kooskõlas mitmete rahapoliitiliste näitajatega: esiteks, rahaagregaadi M3 kiire kasv samal perioodil; teiseks, investeringute suunamine turukõlblikesse instrumentidesse, mis oli M3 kasvu peamiseks teguriks; kolmandaks tähelepanek, et M3 kasvumäära suurenemist ei saa seletada makromajanduslike põhinäitajate, sh majandusaktiivsuse ega hindade abil. Joonisel B on näha, et aktsiate ja võlakirjade tootluse vahelise korrelatsiooni suur langus kattub euroala ülemäärase likviidsuse näitajaga vahemikus 2001. aastast kuni 2003. aasta keskpaigani, mis kinnitab väidet, et euroala ülemäärane likviidsus on olnud seotud riski suurema vältimisega ja sellest tuleneva investeringute paigu-

Joonis B. Tingimuslik korrelatsioon aktsiate ja pikaajaliste riigivõlakirjade tootluse ning ülemäärase likviidsuse vahel

(kvartaalsed andmed)

Allikas: EKP hinnang.

1) Dow Jonesi EURO STOXX tootlusindeks ja kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tootlusindeks

2) Ülemäärase likviidsuse mudelipõhine näitaja – vt 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artikli “Monetary analysis in real time”. taustinfot 3, lk 59–60.

⁴ Võlakirjade ja aktsiate tootluse vahelise tingimusliku korrelatsiooni hindamiseks kasutatakse GARCH-mudelit (vt Engle, R. F. ja K. K. Kroner, “Multivariate Simultaneous Generalized ARCHC”. *Econometric Theory*, kd 11, nr 1, 1995, lk 122–150).

tamisega väljaspool M3e asuvatest riskantsetest varadest turvalisematesse rahalistesse varadesse. See suhe ilmnis ka 1987. aasta sügisel, kui aktsiate ja võlakirjade tootluse vaheline korrelatsioon vähenes märkimisväärselt, sest ülemäärase likviidsuse näitaja tõusis.

Joonis A viitab sellele, et riski vältimise tase euroalal oli aastatel 2003 ja 2004 suhteliselt kõrge. Seepärast võiski euroala investorite portfelli struktuuri muutumine kujuneda aeglasemaks, kui varasemate kogemuste põhjal eeldada võis.

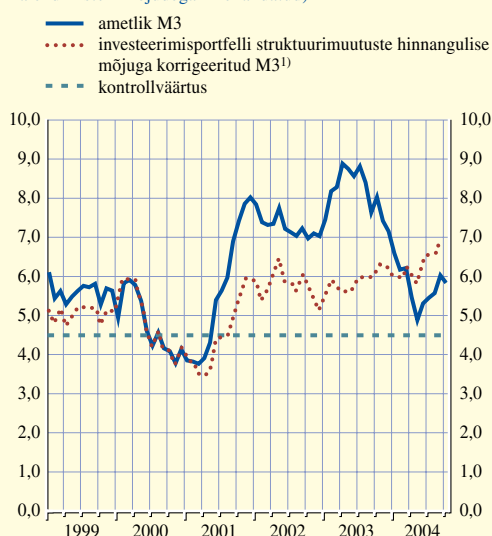
Näib, et aktsiahindade pikaleveninud langusperiood ja suur ebakindlus on olnud investeerimisotsuste tegemisel jätkuvalt tähtsad, avaldades mõju kindlustundele ja riski vältimisele euroalal 2004. aastal.

Kuigi viimaste aastate erakordne majanduslik ja finantsurgude ebakindlus on taandunud, on euroala residendid investeringute tegemisel üsna ettevaatlikud. See võib kajastada investorite seas endiselt levinud riski vältimise soovi pärast pikaajalist kapitalikahjude perioodi aktsiaturgudel (vt taustinfot 2 pealkirjaga "Riski vältimine ja rahaagregaatide areng"). Suur riski vältimise määr võib olla teguriks, mis näitab, miks madalad intressimäärad on viimastel kuudel rahapakkumise kasvu tugevalt mõjutanud.

Erakorraline investeerimisportfellide struktuurimuutus, mille puhul asendati aktsiad 2001. a ja 2003. a keskepaiga vahelisel perioodil rahaliste varadega, on avaldanud viimastel aastatel tugevat mõju rahapoliitilisele arengule. Erinevate allikate, sh statistilistest, hinnangulistest ja institutsionaalsetest analüüsist pärineva teabe ühitamise teel on võimalik koostada nende muutuste kvantitatiivsed hinnangud ja kasutada neid M3 ametlike aegridade kohandamiseks¹. Joonisel 4 on näha, et M3 aastase kasvumäära hinnang, mida on korrigeeritud investeringuportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga, ületas viimases kahes kvartalis ametlikku M3 kasvumäära, mida on kahandanud investeringute struktuuri muutused. Lisaks on korrigeeritud M3 kasvumäär veelgi suurenenud, kinnitades selle aluseks oleva rahaagregaatide dünaamika aktiivsust, mis ametliku M3 aegridade puhul on raskemini

Joonis 4. M3 ja investeringute struktuuri hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3

(aastased protsentuaalsed muutused; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

1) Investeerimisportfelli struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel seoses M3ga kasutatakse 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis "Monetary analysis in real time" lk 51-55 kirjeldatud meetodit.

¹ Täiendav teave on esitatud 2004. a oktoobrikuu büllletääni artikli "Monetary analysis in real time" neljandas osas.

märgatav investeerimisportfelli struktuurimuutuste tõttu. Siiski tuleb rõhutada, et investeerimisportfelli struktuurimuutuste mõjuga korrigeeritud M3 kasvu hinnangutes on palju ebamäärasust ja seetõttu tuleb tõlgendamisel olla ettevaatlik.

M3 PEAMISED KOOSTISOSAD

M3 kasvu peamiseks teguriks on olnud M1 (vt joonist 5). M1 aastane kasvumäär oktoobris mõnevõrra langes, kuid jäi sellegipoolest kõrgeks, moodustades kolmanda kvartali 9,6%ga võrreldes 9,0% (vt tabelit 1). M1 suurele kasvule on aidanud kaasa ringluses oleva sularaha ja üleöhoiuste kiire kasv. Kuigi ringluses oleva sularaha aastane kasvumäär on viimastel kuudel stabiliseerunud, on see endiselt väga kõrge, moodustades oktoobris 19,6%. See kasv kajastab euroala residentide jätkuvalt suurenevat sularaha hoidmist pärast eurole üleminekut ning suurt nõudlust euro pangatähtede järele väljaspool euroala. Üsna kõrgeks on jäänud ka üleöhoiuste aastane kasvumäär. Üleöhoiused moodustasid 2004. a kolmandas kvartalis ligikaudu poole M3 aastasest kasvumäärast. Üleöhoiuste nõudlust on jätkuvalt mõjutanud nende likviidsete instrumentide hoidmise väga madal alternatiivkulu, mis tuleneb euroala ajalooliselt madalatest nominaalsetest intressimääradest.

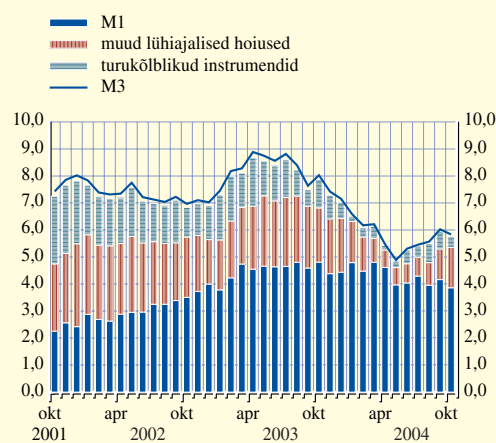
Lühiajaliste hoiuste (v.a üleöhoiuste) aastane kasvumäär on kerkinud alates 2004. a teisest kvartalist, jõudes oktoobris 3,7% tasemeni. Kasv tuleneb tähtajaliste hoiuste aastase langusmäära jätkuvast vähenemisest (kuni kaheaastase tähtajaga hoiused). Lühiajaliste hoiuste (v.a üleöhoiuste) aastane kasvumäär jäi tõusust hoolimata üleöhoiuste kasvumääradele alla. Nende hoiuste tagasihoidliku kasvu üheks peamiseks põhjuseks on asjaolu, et neist instrumentidest saadav tulu on üksnes veidi suurem kui tulu, mida saadakse üleöhoiustelt (vt joonist 25), mis on tänu suuremale likviidsusele atraktiivsemad.

Üleöhoiuseid ja muid lühiajalisi hoiuseid koos vaadeldes ilmneb, et kodumajapidamiste ja vähemal määral ka kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolne nõudlus hoiuste järele on kasvanud suhteliselt tagasihoidlikult, samas kui mitterahaloomeliste finantsvahendajate, iseäranis kindlustusfirmade ja pensionifondide poolne nõudlus on olnud alates 2004. a teisest kvartalist dünaamilisem.

Turukõlblike instrumentide osakaal M3 aastases kasvumääras vähenes 2004. a oktoobris. Nende instrumentide aastane kasvumäär langes kolmanda kvartali 4,0%lt 2,8%le (vt tabelit 1). Turukõlblike instrumentide aastase kasvumäära igakuine volatiilsus on suur ja

Joonis 5. Panused M3 aastasesse kasvu

(protsendipunktid; M3 kasv protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

seepärast tuleks kuistesse muutustesse suhtuda teatava ettevaatlikkusega. Turukõlblike instrumentide hulgas oli rahaturufondide aktsiate ja osakute aastane kasvumäär oktoobris 4,5%, võrrelduna 4,3%lise kasvumääruga kolmandas ja 6,0%lise kasvumääruga teises kvartalis. Kodumajapidamiste poolt majandusliku ja rahalise ebakindluse perioodil säästmiseks kasutatavate varade kasvumäära langustrend viimastes kvartalites näitab, et euroala kodumajapidamised ja ettevõtted normaliseerivad investeerimisportfellide struktuuri. Järkjärguline langus annab aga tõestust normaliseerumise aegluse kohta.

Tabel I. Ülevaade euroala rahapoliitilistest muutujatest

(kvartaalsed näitajad on keskmised; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

	Bilansiline jääk protsendina M3st ¹⁾	Aastased kasvumäärad							
		2003 III kv	2003 IV kv	2004 I kv	2004 II kv	2004 III kv	2004 sept	2004 okt	
M1	44,6	11,4	11,0	11,1	10,3	9,6	9,7	9,0	
Ringluses olev sularaha	6,9	29,6	26,5	24,0	21,6	20,3	19,9	19,6	
Üleõhhoiused	37,7	8,9	8,8	9,1	8,5	7,9	8,0	7,2	
M2 – M1 (= muud lühiajalised hoiused)	40,9	5,8	4,9	3,3	1,7	2,0	2,8	3,7	
Kuni 2aastase lepingulise tähtajaga hoiused	15,8	-1,3	-2,9	-4,4	-7,0	-5,8	-4,1	-1,6	
Kuni 3kuulise etteteatamisega lõpetatavad hoiused	25,1	11,6	11,1	9,2	8,1	7,6	7,6	7,3	
M2	85,5	8,6	7,9	7,2	6,0	5,8	6,3	6,4	
M3 – M2 (= turukõblilikud vahendid)	14,5	7,7	5,8	2,5	2,0	4,0	4,5	2,8	
M3	100,0	8,4	7,6	6,5	5,4	5,6	6,0	5,8	
Laenud euroala residentidele		5,3	5,9	5,8	6,0	6,2	6,1	6,1	
Laenud valitsemissektorile		4,8	6,6	6,1	6,5	6,5	5,5	4,4	
Arvestuslikud laenud valitsemissektorile		1,0	1,5	1,2	2,3	2,3	1,5	1,6	
Laenud erasektorile		5,5	5,7	5,7	5,9	6,2	6,3	6,6	
Arvestuslikud laenud erasektorile		4,9	5,3	5,4	5,6	6,2	6,5	6,8	
Pikemaajalised finantskohustused (v.a omakapital)		5,8	6,7	7,4	8,4	8,7	9,2	9,1	

Allikas: EKP.

1) Viimase kuu lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

RAHAAGREGAADI M3 PEAMISED VASTASKIRJED

Vastaskirjete poolel oli euroala residentidele rahaloomeasutuste poolt väljastatud laenude aastane kasvumäär 2004. aasta oktoobris kokku 6,1%, mis kinnitas käesoleva aasta jooksul täheldatud dünaamikat (kasv kerkis esimese kvartali 5,8%lt kolmandas kvartalis 6,2%le). See varjab peamiste koostisosade aastaste kasvumäärade erinevad muutused viimastel kuudel. Valitsemissektorile antud laenude dünaamika aktiivsus on vähenenud vastupidiselt erasektorile antud laenude dünaamikale, mis on suurenenud (vt tabelit 1).

Rahaloomeasutuste poolt erasektorile väljastatud laenude aastane kasvumäär oli oktoobris 6,8%. 2004. aasta kolmandas kvartalis oli sama näitaja 6,2% ja teises kvartalis 5,6%. Aastapõhine kuue kuu kasvumäär, mis oktoobris moodustas 7,9%, on suurenenud alates 2004. aasta märtsist.

Realsektoris valitsev laenude dünaamika aktiveerumine käesoleva aasta jooksul on olnud laiapõhjaline (vt tabelit 2). Kodumajapidamistele väljastatud laenude aastane kasvumäär kerkis esimese kvartali 6,6%lt oktoobris 7,8%le. Hüpooteeklaenude madalate

Tabel 2. Rahaloomeasutuste laenud erasektorile

(perioodi lõpu seisuga; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandamata)

	Bilansiline jääk protsendina kogusummast ¹⁾	Aastased kasvumäärad					
		2003 III kv	2003 IV kv	2004 I kv	2004 II kv	2004 sept	2004 okt
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	41,9	3,6	3,5	3,3	4,0	4,6	5,2
Kuni 1 aasta	30,7	-1,0	-0,8	-2,4	-2,1	-0,6	1,5
1–5 aastat	17,5	4,6	3,1	3,6	6,4	6,0	5,6
üle 5 aasta	51,8	6,5	6,5	6,9	7,2	7,4	7,4
Kodumajapidamised²⁾	50,5	5,8	6,4	6,6	7,3	7,8	7,8
Tarbijakrediit ³⁾	13,6	3,0	2,9	4,4	5,7	6,3	5,9
Eluaseme ostmiseks antud laenud ³⁾	68,0	7,4	8,1	8,4	9,0	9,9	9,8
Muud laenud	18,5	2,5	3,2	2,3	2,3	1,8	2,0
Kindlustusettevõtted ja pensionifondid	0,7	9,7	11,9	8,7	18,9	18,4	9,7
Muud mitterahaloomelised finantsvahendajad	6,9	6,0	11,8	8,9	8,6	8,4	9,2

Allikas: EKP.

Märkus. Rahaloomeasutuste sektor hõlmab eurosüsteemi; sektorite jaotus vastavalt ESA 95-le. Üksikasjalikum teave on esitatud "Euroala statistika" osas tabeli 2.4 allmärkustes ja vastavates tehnilistes märkustes.

1) Viimase kuu lõpu seisuga. Sektori laenud protsendina kõigist rahaloomeasutuste poolt erasektorile antud laenudest; jaotus tähtaegade ja eesmärgi kaupa protsendina rahaloomeasutuste laenudest, mis on väljastatud vastavale sektorile. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

2) Vastavalt ESA 95s sätestatule.

3) Tarbijakrediidi ja eluaseme soetamiseks antud laenude mõisted ei ole kogu euroala ulatuses päris ühtsed.

intressimäärade tingimustes toimus ülisuur eluasemelaenu kasvu kogu euroalas. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud pangalaenu aastane kasvumäär on viimastel kuudel märgatavalt suurenenud, kuigi jääb alla kodumajapidamiste vastavale näitajale.

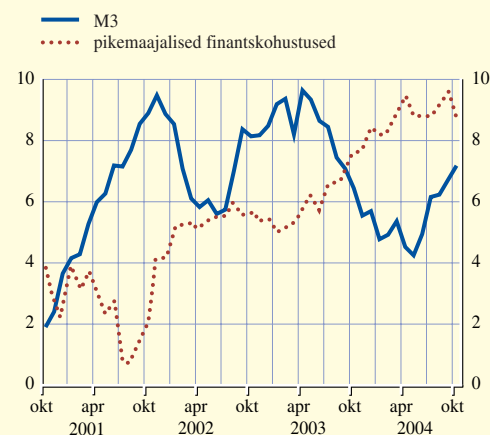
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenu aastane kasvumäär tõusis esimeses kvartalis täheldatud 3,3% tasemelt oktoobris 5,2%le (vt punkti 2.4).

M3 teiste vastaskirjete hulgas on alates 2003. aasta keskepaigast aktiveerunud pikaajaliste finantskohustuste (v.a kapital ja reservid) dünaamika (vt joonist 6). Mitterahaloomelise finantssektori pikaajaliste investeeringute aastane kasvumäär oli oktoobris 9,1%, võrrelduna 8,4% ja 8,7%ga vastavalt teises ja kolmandas kvartalis.

Euroala investorite suurenenud huvi pikaajaliste instrumentide vastu kinnitab, et on toimumas järkjärguline kodumajapidamiste ja ettevõtete investeerimisportfellide ümberstruktureerimise normaliseerumine.

Joonis 6. M3 ja rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused (v.a omakapital)

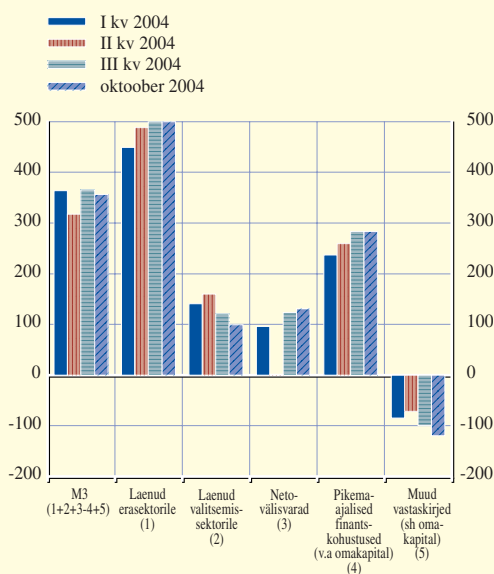
(aastapõhine kuue kuu kasvumäär, sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Joonis 7. M3 ja selle vastaskirjete muutused

(aastased vood, perioodi lõpu seisuga; mld EUR; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Samal ajal kasvas euroala rahaloomeasutuste netovälisvarade positsiooni aastane voog oktoobris 131 miljardi euroni, seda peamiselt tänu euroala varade nõudluse taas suurenenud kasvule välisinvestorite hulgas alates aasta keskpaigast (vt joonist 7). Muutused rahaloomeasutuste netovälisvarades kajastavad euroala ja euroalavälise residentide vahelisi tehinguid, mis on sooritatud euroala rahaloomeasutuste sektori kaudu. Selle põhjal võib järeldada, et euroalavälise residentide huvi euroala aktsiate ja võlakirjade vastu on taas suurenenud. Kui euroala residentid müüvad need varad euroalavälisele residentidele, siis võivad suureneada euroala residentide likviidsed varad. Kuigi selle volatiilse indikaatori lühiajalisi liikumisi ei maksaks üle tähtsustada, on kuine kapitali sissevool alates 2004. aasta juulist varasemale netovälisvarade langustrendi aastasele voole andnud tagasikäigu.

Kokkuvõttes kinnitas M3 vastaskirjetest saadud teave hiljutisi suundumusi. Ühest küljest avaldab M3 kasvule jätkuvalt suurt positiivset mõju rahaloomeasutuste poolt erasektorile väljastatud laenude pidev kasv, mida soodustab madal intressitase. Teisest küljest pidurdas M3 kasvu rahaloomeasutuste pikaajaliste finantskohustuste (v.a omakapital ja reservid) kiire kasv, mis on seotud varasema erandliku investeringute paigutamise rahalistesse varadesse. Üldises plaanis on M3 puhul ülekaalus esimene mõju.

ÜLDHINNANG EUROALA LIKVIIDUSTINGIMUSTELE

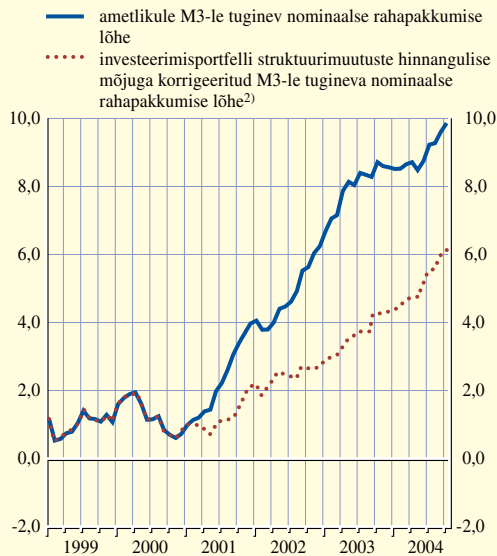
Võttes arvesse investeerimisportfellide struktuuri muutuste aeglust, on euroalal endiselt oluliselt rohkem likviidsust kui inflatsioonivaba majanduskasvu rahastamiseks vaja. Seda kirjeldab nominaalse ja reaalse rahapakkumise lõhe muutumine (vt jooniseid 8 ja 9)². Enamik ülemäärase likviidsuse näitajatest näib kirjeldavat varasemaid investeerimisportfelli struktuurimuutusi. Sellele viitab mõlemal juhul suur erinevus ametliku M3 aegridadele ja investeerimisportfelli struktuurimuutustega kohandatud M3 aegrea hinnangule tuginevate rahapakkumise lõhe näitajate vahel³. Arvestades madalate intressimäärade aluseks oleva rahaagregaatide dünaamika hiljutist tugevnemist, on viimastes kvartalites tõusnud ka investeerimisportfelli struktuurimuutustega kohandatud ülemäärase likviidsuse indikaatorid ja nüüdseks on need saavutanud kõrgeima taseme alates 1999. aastast.

² Rahapakkumise lõhe näitajate absoluutset taset tuleks tõlgendada teatava ettevaatusega, sest see sõltub suuresti baasperioodi valikust.

³ Selle hinnanguga seonduv palju ebakindlat ja sellesse tuleks suhtuda ettevaatusega. Täiendav teave on esitatud 2004. aasta oktoobrikuu bülletàni artikli "Monetary analysis in real time" neljandas osas.

Joonis 8. Nominaalse rahapakkumise lõhe hinnangud¹⁾

(protsent rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

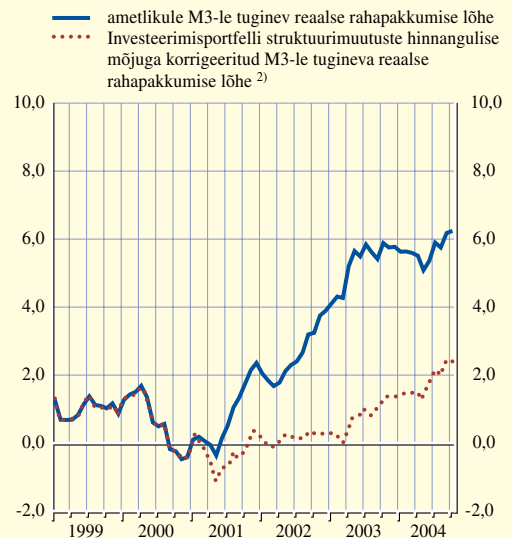
Allikas: EKP.

1) Nominaalse rahapakkumise lõhe on erinevus M3 tegeliku taseme ja M3 selle taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast kasvust kontrollväärtusega 4,5% alates 1998. aasta detsembrist (baasperiood).

2) Investeeringusportfelli struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel seoses M3ga kasutatakse 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis "Monetary analysis in real time" lk 51-55 kirjeldatud meetodit.

Joonis 9. Reaalse rahapakkumise lõhe hinnangud¹⁾

(protsent reaalsest rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

Allikas: EKP.

1) Reaalse rahapakkumise lõhe on erinevus ÜTHIga kohandatud M3 tegeliku taseme ja M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast nominaalsest kasvust kontrollväärtusega 4,5% ja ÜTHI inflatsioonist vastavalt EKP hinnastabiilsuse mõistele. Baasperioodina kasutatakse 1998. aasta detsembrit.

2) Investeeringusportfelli struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel seoses M3ga kasutatakse 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis "Monetary analysis in real time" lk 51-55 kirjeldatud meetodit.

Kui olulist osa ülemäärast likviidsusest kasutatakse tasakaalustavateks tehinguteks – eriti ajal, mil kindlustunne kasvab ja majanduslik aktiivsus suureneb – siis hinnastabiilsuse riskid keskpikas perioodis kasvaks. Lisaks võib ülemäärast likviidsusest ja laenude kiirest kasvust kujuneda varade hindade jõulise kasvu allikas, eriti eluasemeturul.

2.2 VÄÄRTPABERITE EMISSIOON

Euroala residentide poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär suurenes mõnevõrra 2004. a kolmandas kvartalis peamiselt tänu rahaloomeasutuste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud võlakirjadele. Samas kvartalis kahanes veidi euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastane kasvumäär.

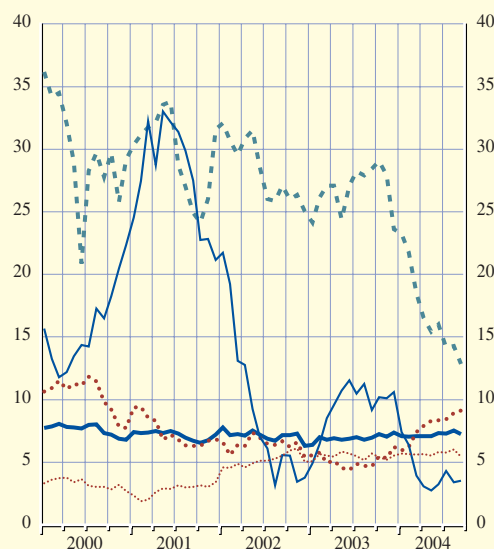
VÕLAKIRJAD

2004. aasta kolmandas kvartalis kerkis euroala residentide poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär pisut, moodustades 7,4% (vt joonist 10). Selle aluseks oli lühiajaliste võlakirjade aastase kasvumäära suurenemine 1,6%lt 2004. aasta teises kvartalis 3,9%ni kolmandas kvartalis. Võrreldes nende väärtpaberite emiteerimise 14,3%lise aastase kasvumääruga 2003. aastal on see kasvumäär endiselt suhteliselt madal. Samas püsis pikaajaliste võlakirjade aastane kasvumäär endiselt heal tasemel (7,8%). Näib, et 2004.

Joonis 10. Euroala residentide poolt emiteeritud võlakirjade jaotus sektorite kaupa

(aastased kasvumäärad)

- kokku
- rahaloomeasutused
- - - - mitterahaloomeelised finantsettevõtted
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted
- valitsemissektor

Allikas: EKP.

Märkus. Kasvumäärade aluseks on finantstehingud.

aasta esimesel poolel valitsenud tendents pikendada võla keskmist tähtaega oli 2004. aasta kolmandas kvartalis vähenenud.

Kui vaadata jaotust sektorite lõikes, siis ilmneb, et rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär kerkis 2004. aasta kolmandas kvartalis 0,7 protsendipunkti, ulatudes 8,7%ni (vt tabelit 3). Alates 2003. aasta lõpust täheldatud kasvu elavnemist rahaloomeasutuste poolt võlakirjade emiteerimises võib tõenäoliselt kanda sellelt sektorilt võetud laenude suure kasvu arvele.

Mitterahaloomeasutuste sektori (hõlmab mitterahaloomeelisi finantsettevõtteid ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvaid ettevõtteid) poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär langes veidi 2004. aasta kolmandas kvartalis, jõudes 9,3%ni. Selle languse põhjuseks oli mitterahaloomeeliste finantsasutuste poolt emiteeritud võlakirjade aastase kasvumäära 2,1 protsendipunkti suurune langus. See kajastab rahaloomeasutuste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtte-

te poolt finantsteenuseid pakkuvate tüarettevõtete ja eritotstarbeliste finantsettevõtete kaudu toimuva kaudse finantseerimise aeglustumist viimastel kuudel. Sellest hoolimata oli mitterahaloomeeliste finantsettevõtete netoemissioonide aastane kasvumäär kõrge, moodustades 2004. aasta septembris 12,8%.

Võlakirjade emiteerimine kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt on viimasel ajal pisut hoogustunud. Seda näitab antud sektori poolt emiteeritud võlakirjade aastase kasvumäära suurenemine 3,7%ni 2004. a kolmandas kvartalis (võrrelduna eelmise kvartali 3,1%ga). Pikemast perspektiivist vaadatuna oli kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär 2004. aasta kolmandas kvartalis oluliselt madalam kui 2003. aasta 8,9% suurune keskmine aastane kasvumäär. Hoolimata euroala väga soodsatest rahastamistingimustest on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade tagasihoidlikumal emiteerimisel mitmeid põhjusi. Sisemisi sääste on suurendanud ja välisfinantseerimise vajadust on peamiselt vähendanud sissetulekute kasv (vt taustinfot 4). Lisaks sellele võib ettevõtete bilansside jätkuva restruktureerimise põhjuseks olla kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete endiselt suur võlakoormus.

Valitsemissektori poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär kerkis pisut 2004. a kolmandas kvartalis – 5,8%ni. Selle põhjuseks oli keskvalitsuse poolt emiteeritud võlakirjade aastase kasvumäära teatav suurenemine 2004. aasta kolmandas kvartalis

Tabel 3. Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid

Emiteeriv sektor	Bilansiline jääk (mld EUR)	Aastased kasvumäärad (aastane muutus protsentides ¹⁾)				
		2004 III kv	2003 III kv	2003 IV kv	2004 I kv	2004 II kv
Võlaväärtpaberite emissioon:	9248	6,9	7,1	7,1	7,1	7,4
Rahaloomeasutused	3534	4,7	5,4	6,3	8,0	8,7
Mitterahaloomelised finantsettevõtted	728	28,0	27,6	22,0	16,4	14,3
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	585	10,7	10,1	7,0	3,1	3,7
Valitsemissektor	4401	5,4	5,4	5,6	5,6	5,8
sh:						
keskvalitsus	4160	4,7	4,6	4,9	5,0	5,2
muu valitsemissektor	241	22,9	22,5	21,5	18,4	16,4
Noteeritud aktsiate emissioon:	3762	1,1	1,1	1,3	1,1	0,9
Rahaloomeasutused	580	0,8	1,3	1,9	2,3	1,7
Mitterahaloomelised finantsettevõtted	362	2,1	2,4	3,1	1,7	1,8
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	2820	1,0	0,9	0,9	0,8	0,7

Allikas: EKP.

1) Täpsemat infot vt tehnilistest märkustest "Euroala statistika" tabelite 4.3 ja 4.4 kohta

5,2%ni, samas kui valitsemissektori teiste allsektorite (peamiselt piirkondlike valitsuste ja kohalike omavalitsuste) poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär jäi siiski kõrgele 16,4% tasemele. Pikaajaliste võlakirjade suhteliselt mahukas emiteerimine keskvalitsuse poolt 2004. aasta kolmandas kvartalis – aastane kasvumäär oli võrreldes 2003. aasta keskmise 3,2% kasvumääruga 2004. aasta kolmandas kvartalis 5,5% – näitab püüet tasakaalustada sektori tähtaegade struktuuri. Selle põhjuseks on tõenäoliselt pikaajaliste intressimäärade ajalooliselt madal tase.

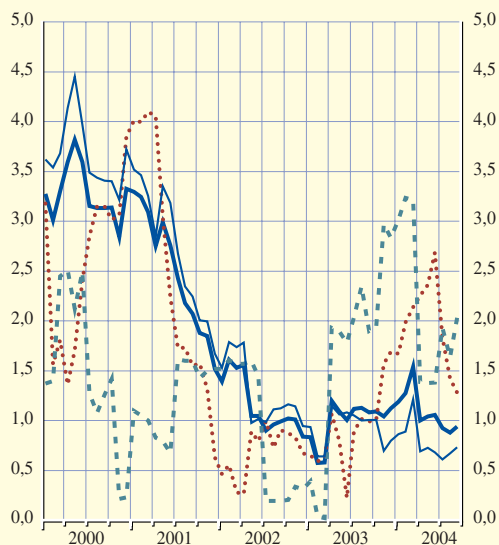
NOTEERITUD AKTSIAD

Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastane kasvumäär jäi väga madalaks, langes 2004. aasta teise kvartali 1,1%lt kolmandas kvartalis 0,9%le (vt joonist 11 ja tabelit 3). Selle põhjuseks oli rahaloomeasutuste poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastase kasvumäära 0,6 protsendipunkti suurune langus 1,7%ni ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud noteeritud aktsiate kasvu jätkuv aeglustumine 0,7%ni 2004. aasta kolmandas kvartalis võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga. 2004. aasta kolmandas kvartalis püsis mitterahaloomeliste finantsettevõtete, sh kindlustusettevõtete poolt emiteeritud noteeritud

Joonis 11. Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate jaotus sektorite kaupa

(aastased kasvumäärad)

- kokku
- rahaloomeasutused
- - - mitterahaloomelised finantsettevõtted
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

Allikas: EKP.

Märkus. Kasvumäärade aluseks on finantstehingud.

aktsiate aastane kasvumäär üldiselt muutumatuna 1,8% tasemel. Aktsiate esmasturu vähenemise aktiivsus võib tuleneda aktsiate endiselt suhteliselt kõrgest hinnast ning suurest väljaostumäärast, mille põhjuseks on arvukad tagasiostutehingud ja paljude äriühingute kustutamine börsinimekirjadest (vt taustinfot 4).

2.3 INSTITUTIONAALSED INVESTORID

2004. aasta teise kvartali andmed investeerimisfondide, kindlustusfirmade ja pensionifondide finantsinvesteeringute kohta viitavad sellele, et institutsionaalsete investorite portfelli struktuur on normaliseerumas riskantsemate varade suunas.

INVESTEERIMISFONDID

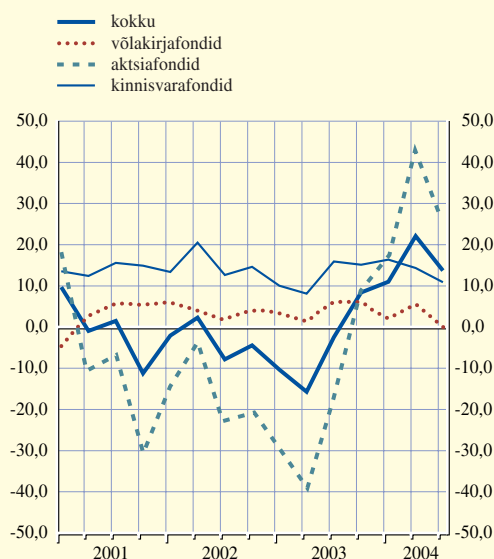
Euroala investeerimisfondide koguvara väärtuse aastane kasvumäär langes 2004. aasta teises kvartalis esimese kvartali 22%lt 14%le (vt joonist 12). Langus hõlmas igat liiki fonde, kuigi selle suurus oli fondide lõikes mõnevõrra erinev.

Aktsiafondide koguvara väärtuse aastane kasvumäär langes eelmise kvartali 43%lt 25%le, kuigi selle suure languse põhjuseks oli peamiselt 2003. aasta teises kvartalis aset leidnud aktsiahindade järsu tõusuga seostatud baasefekt. Võlakirjafondide koguvara väärtuse aastane kasvumäär langes esimese kvartali 6%lt -0,5%le, samas kui kinnisvarafondide koguvara väärtuse aastane kasvumäär oli teises kvartalis 11%, võrrelduna 14% tõusuga eelmises kvartalis.

Investeeringufondide koguvara väärtuse muutused sisaldavad varade hindade muutustest tulenevaid hindamise mõjusid. Seepärast pole nad võrreldavad

Joonis 12. Investeeringufondide vara kokku (investeeringupoliitika alusel)

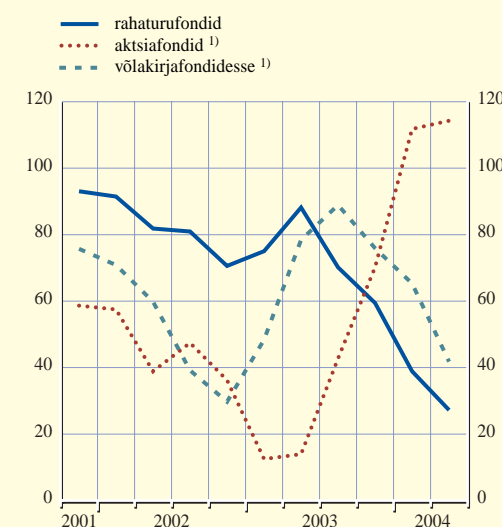
(aastane muutus protsentides)

Allikad: EKP.

Joonis 13. Aastased netoinvesteeringud investeerimisfondidesse (kategooriate kaupa)

(mln EUR)

Allikad: EKP ja FEFSI.

1) FEFSI poolt esitatud liikmesriikide andmetele tuginevad EKP arvutused

rahaloomeasutuste bilansis toodud voogude andmetega, mille puhul taolised hindamise mõjud korrigeeritakse. FEFSI⁴ poolt esitatud andmetest ilmneb, et 2004. aasta esimeses ja teises kvartalis oli aktsiafondidesse tehtud investeeringute aastane määr kõrge (vt joonist 13). See tähendab, et vara väärtuse aastase kasvumäära positiivsed muutused kajastavad vähemalt osaliselt aktsiafondidesse tehtavate investeeringute jätkumist. FEFSI andmete kohaselt teises kvartalis võlakirjafondidesse tehtud investeeringud vähenesid, jätkates 2003. aasta viimases kvartalis alanud langustrendi. Et aga aastane investeeringute määr jäi sellele vaatamata positiivseks, siis näib, et võlakirjafondide koguvääruse aastane negatiivne kasvumäär tuleneb hindamise mõjust. Vastavalt rahaloomeasutuste bilansiandmetele jätkus teises kvartalis rahaturufondidesse tehtavate netoinvesteeringute aastase kasvumäära langus.

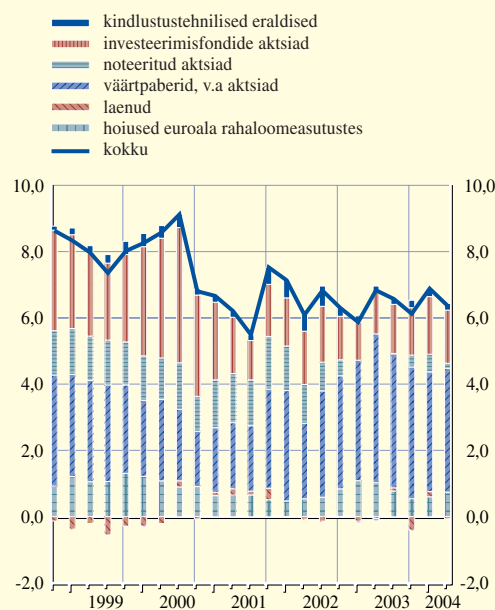
Aktsiafondidesse tehtavate netoinvesteeringute jätkumine ja rahaturufondidesse tehtavate investeeringute vähenemine 2004. aasta teises kvartalis ühtib euroala investorite investeerimisportfellide struktuuri edasise normaliseerumisega, kusjuures varad suunatakse väiksema riskiga rahaturufondide osakutest ja võlakirjadest riskantsematesse vahenditesse, nt aktsiatesse. Seepärast kattuvad need andmed punktis 2.1 esitatud rahaagregaatide andmetele tugineva analüüsiga.

KINDLUSTUSETTEVÕTTED JA PENSIONIFONDID

Kindlustusettevõtete ja pensionifondide finantsinvesteeringute aastane kasvumäär euroalal langes 2004. aasta esimese kvartali 6,9%lt teises kvartalis 6,4%le. See viitab varakategooriate arenguerinevustele. Kindlustusfirmade ja pensionifondide poolt väljastatud laenude ja noteeritud aktsiate aastane kasvumäär langes, samas kui väärtpaberite (v.a aktsiate) omandamise kasvumäär suurenes (vt joonist 14). Lisaks sellele suurenesid kindlustusfirmade ja pensionifondide hoiused euroala rahaloomeasutustes.

Joonis 14. Kindlustusettevõtete ja pensionifondide finantsinvesteeringud

(aastased kasvumäärad; osakaalud protsendipunktides)

Allikas: EKP.

⁴ Fédération Européenne des Fonds et Sociétés d'Investissement (FEFSI) väljastab andmeid lepinguliste aktsia- ja võlakirjafondide avalike emissioonide netomüügi (netosissevoo) kohta. FEFSI statistika hõlmab selliseid riike nagu Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg, Austria, Portugal ja Soome. Vt EKP 2004. a juuni kuubülletääni taustinfot pealkirjaga "Netorahavood euroala aktsia- ja võlakirjafondidesse".

2.4 REAALSEKTORI FINANTSEERIMINE JA FINANTSINVESTEERINGUD

2004. aasta teises ja kolmandas kvartalis stabiliseerus reaalsektori kogufinantseerimise kasv. Tänu eluasemelaenude jätkuvalt kõrgele nõudlusele suurenes kodumajapidamiste finantseerimine veelgi, kuid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja valitsemissektori rahastamise dünaamika jäi stabiilseks. Mis puutub finantsinvesteeringutesse, siis finantskonto andmete kohaselt jätkus 2004. aasta teises kvartalis ettevaatlik investeerimisportfellide struktuurimuutus pikemaajaliste varade suunas.

REAALSEKTORI FINANTSEERIMINE

Rahandus-, pangandus- ning väärtpaperiemissioonide statistikast pärinevatele andmetele tuginevad hinnangud viitavad sellele, et reaalsektori kogufinantseerimise ja võla finantseerimise kasvumäär jäi 2004. aasta kolmandas kvartalis üldplaanis muutumatuks (vt tabelit 4), moodustades vastavalt 4,5% ja 5,25%.

Kodumajapidamiste sektori finantseerimine on viimastel kuudel veelgi hoogustunud ja hinnanguliselt oli selle aastane kasvumäär 2004. aasta kolmandas kvartalis 8,25%. Laenude kasvu jätkuv tõus kajastab eelkõige suurt nõudlust tavaliselt eluaseme soetamiseks väljastatavate pikaajaliste laenude järele mõningate riikide aktiivsel hüpoteegiturul. Eurosüsteemi pankade laenutegevuse uuringu¹ tulemused viitavad 2004. aasta oktoobri seisuga sellele, et kolmandas kvartalis soodustasid eluasemelaenude dünaamikat head rahastamistingimused. Viimastes kvartalites on kodumajapidamistele väljastatud laenude aastane kasvumäär ületanud rahaloomeasutuste poolt antud laenude vastava näitaja, mis viitab teiste finantseerimisasutuste poolt väljastatud laenude jätkuvalt suurele kasvumäärale eluasemelaenude väärtpaperistamise tingimustes paljudes riikides. 2004. aasta kolmandas kvartalis jätkus ka tarbijakrediidi aastase kasvumäära tõus, samas kui rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud muude laenude kasvumäär oli üldiselt stabiilne.

Kodumajapidamiste võla suhe SKTsse kasvas kolmandas kvartalis 55%ni, mis viitab laenuvõtmise jätkusuutlikule kasvule. Hoolimata sellest ajalooliselt kõrgest võlatasemest on koguvõla teenindamise koormuse (sh intressi- ja põhiosamaksete) suhe kasutatavasse tulusse alates 2000. aastast olnud siiski üldiselt stabiilne tänu madalatele intressimääradele (värskemad andmed kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantspositsiooni arengu kohta 2003. aastal on esitatud taustinfos 3).

Hoolimata üsna madalatest intressimääradest stabiliseerus reaalsektori finantseerimise aastane kasvumäär 2004. aasta kolmandas kvartalis 2,25% juures. Selle põhjuseks oli võla finantseerimise aastase kasvumäära vähenenud tõus, samas kui emiteeritud noteeritud aktsiate aastane kasvumäär jäi üldjoontes muutumatuks. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt võetud laenude aastane kasvumäär on kerkinud käesoleva aasta kolmandas kvartalis hinnanguliselt 2,75%ni. Ent finantseerimise kasv väärtpaperite

⁵ Vt EKP 2004. aasta novembri kuubülletääni taustinfot pealkirjaga "The results of the October 2004 bank lending survey for the euro area".

Tabel 4. Euroala reaalsektori rahastamine

	Bilansiline jääk protsendina (sektori) finantseerimisest ¹⁾	Aastased kasvumäärad									
		2002	2002	2002	2003	2003	2003	2003	2004	2004	2004
		II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv ²⁾
Reaalsektor	100	4,1	4,0	3,9	4,4	4,8	5,2	4,8	4,4	4,4	4 1/2
sh: pikaajaline rahastamine ³⁾	85,3	4,5	4,5	4,2	4,2	4,4	5,0	4,8	4,6	4,8	4 1/2
Võla finantseerimine ⁴⁾	83,4	5,1	4,6	4,8	5,5	5,8	6,0	5,5	4,9	5,1	5 1/4
sh: lühiajaline võla finantseerimine	14,7	1,8	0,7	2,1	5,5	7,1	6,3	5,0	2,9	2,2	4 1/4
sh: pikaajaline võla finantseerimine	68,7	5,8	5,5	5,3	5,5	5,5	5,9	5,7	5,3	5,8	5 1/2
Kodumajapidamised^{4), 5)}	23,4	6,0	6,1	6,5	6,7	6,5	7,1	7,1	7,4	8,0	8 1/4
sh: lühiajaline võla finantseerimine	7,3	0,7	0,2	0,8	-0,3	-1,5	-1,4	-0,8	0,4	1,6	2 3/4
sh: pikaajaline võla finantseerimine	92,7	6,5	6,7	7,1	7,4	7,3	7,9	7,8	8,0	8,5	8 3/4
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	43,5	3,3	2,7	2,5	3,0	3,4	3,7	3,1	1,8	1,8	2 1/4
sh: pikaajaline rahastamine	81,7	4,7	4,2	3,6	3,4	3,3	3,9	3,4	2,5	2,4	2 3/4
Võla finantseerimine ⁴⁾	61,8	5,5	3,7	4,0	5,1	5,2	5,2	4,3	2,2	2,5	3
sh: lühiajaline võla finantseerimine	18,3	-2,9	-3,8	-2,3	0,9	4,0	3,0	1,6	-0,7	-0,7	0
sh: pikaajaline võla finantseerimine	43,6	9,7	7,4	7,0	7,0	5,8	6,1	5,5	3,5	3,9	4 1/4
sh: laenud	49,7	5,1	3,2	3,9	4,6	4,3	4,5	3,3	1,6	2,0	2 3/4
sh: väärtpaberid (v.a aktsiad)	8,1	8,8	6,8	4,1	8,1	11,6	9,8	10,3	4,5	4,1	3 3/4
sh: pensionifondireservid	4,0	4,4	4,7	5,2	5,4	5,8	5,8	6,0	5,9	5,8	5 3/4
Noteeritud aktsiad	38,2	0,9	1,2	0,7	0,4	0,7	0,9	0,8	1,0	0,4	1/2
Valitsemissektor⁴⁾	33,1	4,1	4,3	4,2	5,0	5,8	5,9	5,5	5,4	5,4	5
sh: lühiajaline võla finantseerimine	15,3	12,3	10,4	11,9	17,1	16,3	15,6	13,4	9,8	7,0	12 1/4
sh: pikaajaline võla finantseerimine	84,7	2,8	3,4	3,0	3,1	4,0	4,3	4,2	4,6	5,1	3 3/4
sh: laenud	16,8	-0,6	-0,8	-1,9	-1,5	0,9	2,8	3,6	3,7	3,2	1 1/4
sh: väärtpaberid (v.a aktsiad)	79,9	4,7	5,0	5,2	6,0	6,5	6,2	5,7	5,7	5,8	5 1/2
sh: keskvalitsuse poolt kaasatud hoiused	3,2	15,8	15,8	12,3	14,7	13,4	13,2	8,9	7,5	4,8	11
Võla ja SKT suhtarvud (protsentides)											
Kodumajapidamised		50	50	51	51	52	52	53	53	54	55
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted		62	62	62	62	63	63	63	62	62	62
Valitsemissektor		73	74	74	76	77	76	75	77	77	76
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla ja omakapitali suhe		142	189	184	211	185	183	166	160	162	165

Allikas: EKP.

Märkus. Vt ka kuubülletäni "Euroala statistika" osa tabelit 3.2.

1) 2004. a esimese kvartali lõpu seisuga. Lühiajaline ja pikaajaline (võla) finantseerimine ja sektori finantseerimine protsendina kogufinantseerimisest. Lühiajaline ja pikaajaline (võla) finantseerimine ja finantseerimisvahendid protsendina sektori finantseerimisest. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

2) Arvud viimase kvartali kohta on esitatud tabelis rahandus-, pangandus- ja väärtpaberiemissioonide statistikas kajastatud tehingute alusel.

3) Pikaajaline finantseerimine esmase tähtajaga üle 1 aasta sisaldab pikaajalisi laene, emiteeritud pikaajalisi võlaväärtpabereid, emiteeritud noteeritud aktsiaid ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondireserve.

4) Võla finantseerimine vara sisaldab emiteeritud võlaväärtpabereid, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondireserve pikaajalisi laene ning keskvalitsuse poolt kaasatud hoiuseid. Lühiajaline võla finantseerimine esmase tähtajaga kuni 1 aasta sisaldab lühiajalisi laene, emiteeritud lühiajalisi võlaväärtpabereid ja keskvalitsuse poolt kaasatud hoiuseid. Pikaajaline võla finantseerimine võrdub pikaajalise finantseerimisega, mis ei sisalda emiteeritud noteeritud aktsiaid.

5) Sh kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta asutused.

emiteerimise kaudu samas kvartalis hinnanguliselt vähenes (vt ka taustinfot "Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamistingimused euroalal").

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhe SKTsse on 2004. aasta kolmandas kvartalis püsinud muutumatuna suhteliselt kõrgel tasemel. Võla ja ettevõtete

tulu suhe (seda mõõdetakse tegevuse ülejäägi alusel, mis on viimastel kvartalitel kasvanud) kolmandas kvartalis mõnevõrra kahanes.

Valitsemissektori võla finantseerimise aastane kasvumäär oli kolmandas kvartalis hinnanguliselt ligikaudu 5%. Selline suur kasvumäär peegeldab mitmete euroala riikide valitsuste nõrka eelarvepositsiooni. Valitsemissektori võla suhe SKTsse on kolmandas kvartalis pisut langenud.

Taustinfo 3

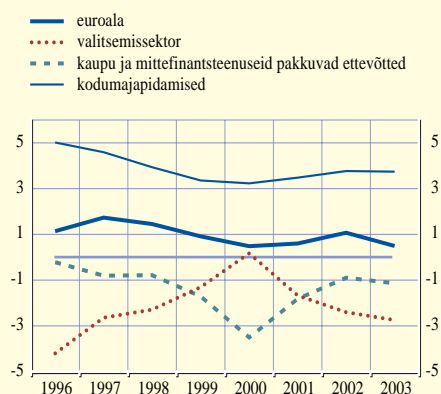
EUROALA KODUMAJAPIDAMISTE NING KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÖTETE SÄÄSTUD, RAHASTAMINE JA INVESTEERINGUD 2003. AASTAL

Hiljuti muutusid kättesaadavaks 2003. aasta finantskonto andmed euroala kohta¹, mille alusel saab euroala sektorite rahapoliitilist arengut põhjalikult analüüsida. Käesolevas taustinfos käsitletakse kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete säästmis-, rahastamis- ja investeerimis-tegevust 2003. aastal.

Üldiselt oli kodumajapidamistel netoarvestuses suures mahus laenuandjad, samal ajal kui kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted olid netolaenuvõtjad (vt joonist A). Sisemajandussektorite koondsaldo välismaailma suhtes (arvestades ka valitsemissektori eelarve puudujäägiga) oli 2003. aastal jätkuvalt positiivne vaatamata mõningasele langusele.

Joonis A. Sektorite netolaenuandmine/-võtmine¹⁾

(protsent SKTst)

Allikad: EKP, Eurostat.

1) Netolaenuandmine/-võtmine on kogusäästu ja kapitalisiirete (netosumma) vahe, millest on lahutatud kapitali kogumahutus ja väärisesemete soetamine (netosumma).

Kodumajapidamised

Kodumajapidamiste üldiselt muutumatu netolaenuandmine oli 2003. aastal kooskõlas kodumajapidamiste säästude ja kapitali kogukulutuste (peamiselt eluasemete netosootamine) stabiilsusega SKT suhtes.

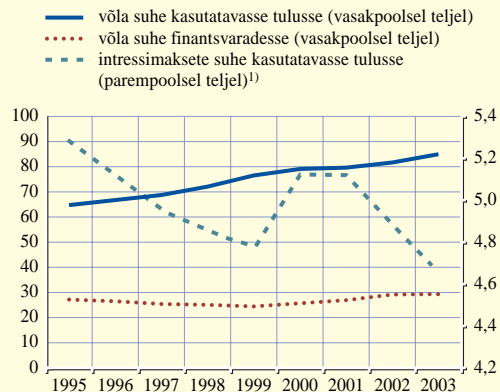
2003. aastal suurenes kodumajapidamiste nõudlus eluasemelaenude järele², mistõttu jätkus kodumajapidamiste võla

¹ Vt käesoleva kuubülletääni osa 3.4 "Euroala statistika". Euroala finantskonto andmed põhinevad Eurostati ja EKP poolt koostatud riiklikel finantskontode andmetel.

² Oluline on meeles pidada, et suur osa eluasemelaenuhingutest ei kajastu kapitali netomahutuses (mis on olnud alates 1990. aastate keskpaigast väike või negatiivne), sest need sõlmitakse teisesel turul peamiselt kodumajapidamiste endi vahel.

Joonis B. Kodumajapidamiste intressimaksete ja võlakoorem

(protsentides)

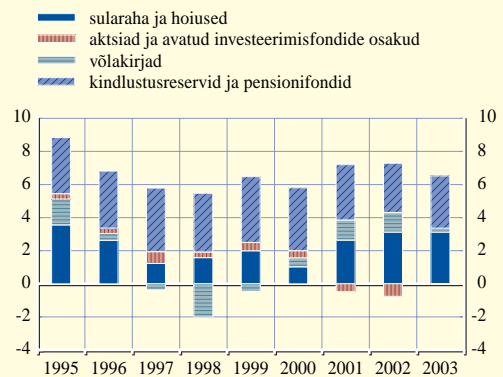

Allikad: EKP, Eurostat.

1) 2003. aasta intressimaksete puhul on tegu EKP hinnanguga.

Joonis C. Kodumajapidamiste finantsinvesteeringud

(protsent SKTst)

Allikad: EKP, Eurostat.

kasv, mõõdetuna kasutatava tulu suhtes (vt joonist B). Siiski püsis kodumajapidamiste võlakoormus (protsent kasutatava tulu suhtes) euroalal palju madalamal kui teistes tööstusriikides, näiteks Ameerika Ühendriikides, Ühendkuningriigis või Jaapanis. Võla suhe finantsvaradesse sealjuures stabiliseerus, sest kodumajapidamiste väärtpaberite (eelkõige aktsiate) väärtus kasvas. Lisaks on alates 1999. aastast lisandunud hüpoteeklaenude tõusule ka eluasemete hinnatõus. Hoolimata võlakoormuse kasvust on 2003. aastal euroala kodumajapidamiste laenuintressimaksed tervikuna veelgi kahanenud tänu madalatele intressimääradele.

Kodumajapidamiste finantsinvesteeringud suurenesid 2003. aastal vähesel määral (vt joonist C). Hoiustesse ja sularahasse tehtud paigutused püsisid üldiselt stabiilsetena. Investeeringud kindlustus- ja pensionifondidesse, mis on eelmistel aastatel püsinud pigem suhteliselt kõrgel tasemel, kasvasid 2003. aastal vaid pisut. Mainimisväärne on see, et esimest korda alates 2000. aastast tekkis kodumajapidamistes taas huvi aktsiate ja avatud investeerimisfondide osakute (peamiselt aktsiafondide osakute) ostmise vastu.

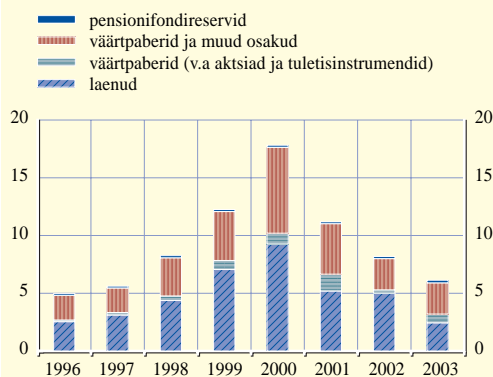
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

2003. aastal kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete netolaenuvõtmine (-1,1% SKT suhtes) üldiselt ei muutunud, sest nii ettevõtete sisemised vahendid kui ka reaalinvesteeringud kahanesid vähesel määral.

Sisemiste vahendite vähese languse peamiseks põhjuseks oli saadavate kapitalisiirete (netosumma) alanemine, samal ajal kui kogusääst püsis SKT suhtes üldiselt

Joonis D. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolne finantseerimine

(protsent SKTst)¹⁾

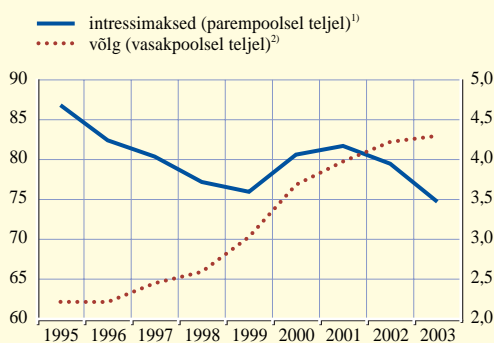

Allikas: EKP.

1) Välja arvatud tuletisinstrumentid ja muu kreditoorne võlgnevus.

Joonis E. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlg ja intressimaksud

(protsent SKTst)

Allikad: EKP, Eurostat.

1) 2003. aasta intressimaksude puhul on tegu EKP hinnanguga.

2) Võlg sisaldab laene, väärtpabereid (v.a aktsiaid ja tuletisinstrumente) ja pensionifondireserve.

stabiilsena. See võib osutada sellele, et 2003. aastal ei suurenenud ettevõtete kasumlikkuse üldine tase olulisel määral, kuigi tuleb märkida, et kogusääst ei hõlma väärtpaberite hoidmisest saadud kahjumit³. Reaalinvesteeringud SKT suhtes alanesid 2003. aastal veel pisut, mis võib osaliselt väljendada majandustegevuse taastumise vähest tempot.

Üldiselt suurenes finantseerimislõhe 2003. aastal vaid vähesel määral. Hoolimata lõhe laienemisest langes netokohustuste võtmise 2002. aasta tasemelt (8,2% SKT suhtes) 2003. aastal 6,1%ni. See annab märku suundumusest, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted on vähendanud oma sõltuvust välisest rahastamisest eesmärgiga stabiliseerida oma võlakoormust.

Netokohustuste võtmise langus tuleneb peamiselt rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud uute laenude arvu vähenemisest (vt joonist D). Mitterahaloomeasutuste poolt antavad ja ettevõtete vahelised laenuid püsisid stabiilsetena. Seevastu suurendasid kaupu ja mittefinantsteenused pakkuvad ettevõtted 2003. aastal võlakirjade emiteerimist. Aktsiate emiteerimine tervikuna oli 2003. aastal üldiselt stabiilne. Emiteeritud aktsiate jaotumise seisukohast oli suurem osakaal noteerimata aktsiatel, kusjuures noteeritud aktsiate emiteerimine oli väga madalal tasemel.

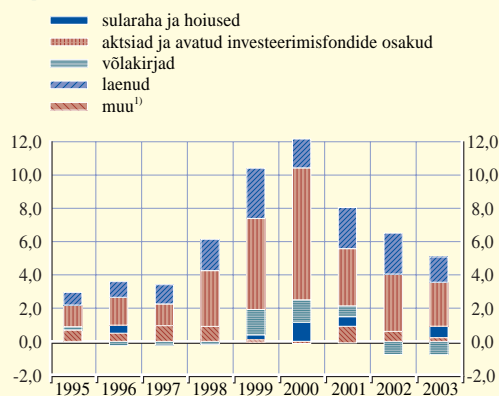
³ Rahvamajanduse arvepidamise andmed kogusäästu üldise stabiilsuse kohta vastanduvad turupõhiste andmete põhjal (näiteks andmed ühe aktsia pealt teenitud tulu kohta) 2003. aasta ettevõtete kasvavatele kasuminäitajatele. See võib tuleneda sellest, et kogusääst ei hõlma kapitaliga seotud kahjusid (mis 2002. aastal alandasid ettevõtete kasumit, tuues kaasa märkimisväärse tõusu 2003. aastal). Teine põhjus on seotud sellega, et hinna ja tulude suhtarvudest tuletatud ettevõtete tulude näitajad käivad ainult (suurte) börsil noteeritud ettevõtete kohta. Seetõttu ei tarvitse need näitajad kajastada ka euroala ettevõtete keskmist olukorda (vt ka 2004. aasta jaanuari kuubülletääni artiklit "Measuring and analysing profit developments in the euro area").

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlg SKT suhtes püsis 2003. aastal üldiselt stabiilsena (vt joonis E). Hinnangute kohaselt vähenes laenuintressimaksete kogusumma jätkuvalt tänu intressimäärade suhteliselt madalale tasemele.

2003. aastal jätkus finantsinvesteeringute vähenemine – selline langustrend on kestnud alates tipptaseme saavutamisest 2000. aastal (vt joonist F). Konkreetsemalt öeldes jätkus ettevõtete vaheliste laenude kasvu langemine ning aktsiate ja osakute kasv jäi stabiilseks. Taolised arengusuunad kajastavad vähest ühinemis- ja ülevõtmistegevust 2003. aastal. Lisaks olid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted võlakirjade netomüüjad. Samas kasvasid nende sularaha ja hoiused olulisel määral, kusjuures nõudlust üleöhoiuste järele suurendas nimetatud likviidsete instrumentide hoidmise väga madal alternatiivkulu.

Joonis F. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsinvesteeringud

(protsent SKTst)

Allikad: EKP, Eurostat.

¹⁾ Muu: debitoorne netovõlgnevus; netotuletis-instrumendid ja kindlustustehnilised eraldised.

Taustinfo 4

KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÖTETE RAHASTAMISTINGIMUSED EUROALAL

Tervikuna võttes on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamistingimused euroalal praegusel hetkel soodsad. Siiski on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamisvood 2004. aastal siiani olnud väikesed. Käesolevas taustinfos keskendutakse kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamiskuludele ning tuuakse esile hulk tegureid, mille abil selgitatakse euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamisvoogude tagasihoidlikku kasvu.

Võla finantseerimisega seotud kulud

Võla finantseerimise reaalikulud on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete jaoks jätkuvalt väga madalad. Näiteks on praegu turupõhise võla reaalikulu (mõõdetud investeerimisvõlakirjade tootluse ja kõrge tootlikkusega võlakirjade tootluse kaalutud keskmisena, mille kohandamiseks kasutatakse nelja järgmise aasta kohta käivaid *Consensus Economicsi* inflatsiooniootusi¹⁾ varasemate perioodidega võrreldes eriti madalal tasemel (joonis A). See on seotud antud ajavahemiku jooksul toimunud intressimäärade üldise langusega ja viimasel ajal paranenud väljavaadetega ettevõtete krediidiriski osas (mis kajastub ka ettevõtete võlakirjade väikestes hinnavahedes (vt osa 2.6 joonist 24).

Praegusel hetkel on võla finantseerimise kulu väike, mis väljendub ka rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenude madalates reaalintrissimäärades (joonised B ja C). Võrdlemine varasemate aegade on raske, sest pankade intressimäärade statistiline määratlus on muutunud pärast seda, kui 2003. aasta jaanuaris hakati kasutama uut ühtlustatud rahaloomeasutuste intressimäärade statistikat. Siiski on muutustele keskendudes võimalik öelda, et pankade pikaajalised reaalintrissimäärad on 1995. aasta ja 2002.

Joonis A. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete realsed turupõhised finantseerimiskulud

(protsenti aastas)

Allikad: Datastream, EKP arvutused.

1) Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade tootlus tugineb Merrill Lynchi indeksile, mis viitab kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete investeerimisastmele ja kõrgele tootluse indeksile. Enne 1998. aasta aprilli olid saadaval üksnes riiklikud andmed (Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Holland ja Hispaania). Tootlused koondatakse 2001. aasta ostujõu pariteedile vastava SKT osakaalu abil.

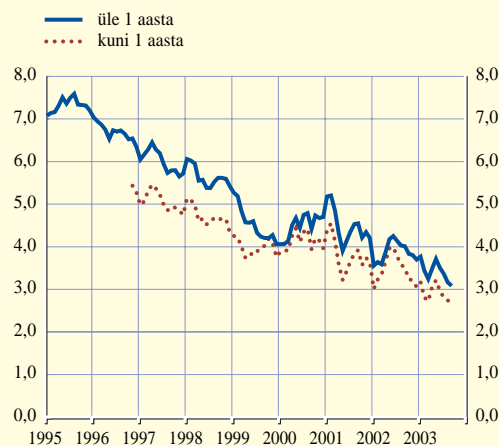
2) Dividendide tootlus kujutab endast turuosaliste poolt oodatud aastaseid dividende protsendina aktsiahinnast.

3) Korrutatud Consensus Economics Forecasti inflatsiooniootustega.

¹ Vt kohandamismeetodite kohta ka 2004. aasta septembri kuubülletääni taustinfot 3 "Reaalintrissimäärade mõõtmine euroala riikides".

Joonis B. Ettevõtete laenuintressid jaepanganduses¹

(protsenti aastas)

Allikas: EKP.

1) Ettevõtete laenuintressid on korrutatud tegeliku ÜTHiga.

aasta lõpu vahelisel perioodil langenud umbes 4 protsendipunkti (vt joonist B). Veelgi enam, langus on jätkunud ka 2003. ja 2004. aastal, kuigi selle tempo on muutunud veidi aeglasemaks (joonis C, mis on koostatud uue rahaloomeasutuste intressimäärade statistika alusel).

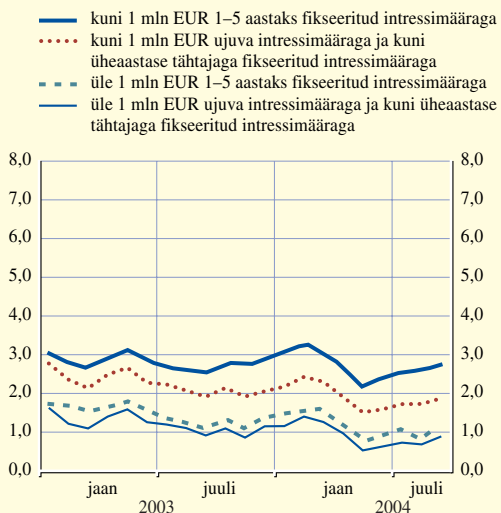
Mis aga puutub kõige uuematesse suundumustesse, siis on rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenude reaalinintressimäärad 2004. aasta kolmandas kvartalis vähesel määral tõusnud, püüdes üldiselt siiski väga madalal tasemel. Mõned märgid viitavad sellele, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted on hiljuti pikendanud oma võla tähtaega ning paralleelselt on suurenenud nende laenude suhteline osakaal, mille puhul on kasutatud kas lühiajaliselt fikseeritud intressimäärade või isegi ujuvat intressimäärade.

Lisaks on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele rahaloomeasutuste poolt antavate laenude intressimäärade ja võrreldavate turumäärade hinnavahed 2004. aastal püsinud kas stabiilsena või langenud veidi, mis kõige tõenäoliselt näitab pankade positiivset arusaama ettevõtete krediidiriskiga seotud väljavaadetest (mida kinnitavad ka 2004. aasta oktoobris läbi viidud pankade laenutegevuse uuringu tulemused²). Siiski on pankade poolt antavate laenude hinnavahed viimaste aastate jooksul aeglasemalt vähenenud ning need püsivad vastavatest turupõhistest näitajatest veidi kõrgemal – see kehtib eelkõige väiksemate laenude hinnavahede kohta. See võib osutada asjaolule, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele

² Vt ka 2004. aasta novembri kuubülletääni taustinfot 2 "The results of the October 2004 bank lending survey for the euro area".

Joonis C. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele rahaloomeasutuste poolt väljastatud laenude reaalsed intressimäärad¹⁾

(protsenti aastas, kaalutud²⁾)

Allikas: EKP.

1) Ettevõtete laenuintressid on korrutatud tegeliku ÜTHiga.

2) Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. Jaanuarist kuni novembrini 2003 arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenude ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt 2004. aasta augusti kuubülletääni taustinfot "Analysing MFI interest rates at the euro area level", lk 28-30.

ettevõtetele laenates ei ole rahaloomeasutused üldiselt valmis sama palju riskima kui turuosalisel, ning osaliselt ka erinevusele, mis valitseb kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete vahel, kes kasutavad oma võla finantseerimiseks kas panku (peamiselt väikese ja keskmise suurusega ettevõtted) või kapitaliturgusid (suured ettevõtted).

Tervikuna võttes on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pangalaenu intressimääradega seotud kulud viimastel aastatel langenud. Näiteks moodustasid 2004. aasta septembris intressimaksed rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenu jäägi pealt (mõõdetud laenujäägina, mida on korrutatud vastavate intressimääradega) umbes 131 miljardit eurot. 2003. aasta jaanuaris oli sama näitaja aga 145 miljardit eurot.

Omakapitali finantseerimisega seotud kulud

Vastupidiselt võla finantseerimise reaalkuludele on omakapitali finantseerimise reaalkulude näitajad praegusel hetkel kõrgemal tasemel kui 2000. ja 2001. aastal. Joonisel A on näidatud, kuidas omakapitali reaalkulu näitaja (mis on lähedane dividendide reaaltotlusele³) on langenud küll 2003. aasta alguses saavutatud tipptasemelt allapoole, kuid püsib siiski märgatavalt kõrgemal tasemel kui 2000. aastal ja 2001. aasta alguses (mil näitaja oli väga madalal tasemel). Pikemas perspektiivis on praegune omakapitali reaalkulu näitaja 1990. aastate teise poole tasemest siiski vaid veidi kõrgemal.

Finantseerimisvood

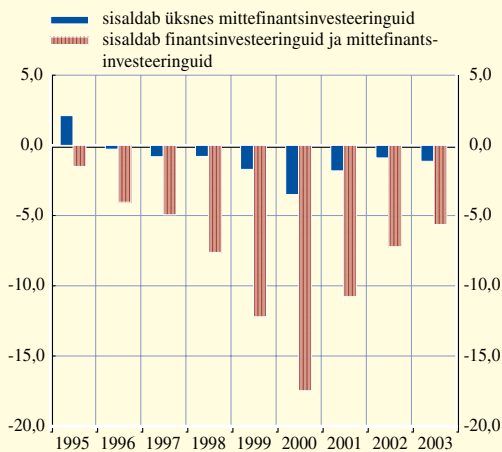
Kuigi üldised võla finantseerimise tingimused on soodsad, on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted võtnud 2004. aastal uusi võlgu vaid piiratud ulatuses. 2004. aasta jooksul on seega euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla finantseerimise aastane kasvumäär püsinud suurema osa ajast suhteliselt madalal tasemel, jäädes alla 4% (vt osa 2.4). Kuigi peamiselt tänu laenu finantseerimise kasvule on kasvumäär viimaste kvartalite jooksul tõusnud, on see varasemate perioodidega võrreldes endiselt suhteliselt madalal tasemel.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamise jätkuvalt tagasihoidlikku kasvutempot võib seletada mitme asjaoluga. Esiteks, mõned märgid viitavad sellele, et kasumlikkus on tõusnud, mis on toonud kaasa sisemiste säästude suurenemise ja ettevõtete poolse nõudluse vähenemise välise rahastamise järele (vt osa 2.8 joonist 27 ja 2004. aasta oktoobris läbi viidud pankade laenu tegevuse uuringu tulemusi). Teiseks, ettevõtete jätkuvalt kõrge võlatase (vt taustinfo 3 joonist E) on tõenäoliselt viinud paljud ettevõtted selleni, et nad kulutavad eelnevate perioodide jaotamata kasumi võla ümberstruktureerimisele ja vähendamisele, ostes (lunastades) näiteks oma võlakirjad tagasi. Kolmandaks võib olla, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted on hakanud lisanduvate suurte kapitalimahutuste rahastamisse ettevaatlikumalt suhtuma. Seda arvamust kinnitab ka asjaolu, et finantseerimislõhe on

³ Eeldatakse, et dividendide tootluse tõus on seotud omakapitali hinna tõusuga; vt ka 2002. aasta detsembri kuubülletääni taustinfot 5 "Activity in the euro area initial public offering market", .

Joonis D. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete netolaenuandmine/-võtmine¹⁾

(protsent SKTst)

Allikas: EKP.

¹⁾ Netolaenuandmise (+) ja netolaenuvõtmise (-) arvutamiseks liidetakse kogusäästud ja netokapitalisiirded kokku ja saadud tulemusest lahutatakse kas üksnes mittefinantsinvesteeringud või mittefinantsinvesteeringute ja finantsinvesteeringute summa. Mittefinantsinvesteeringud sisaldavad kapitali kogumahutust ja soetamisi, millest on maha arvatud tootmata mittefinantsvarade realiseerimine.

võrreldes 2000. aasta tippnäitajatega vähenenud (vt joonist D). Esialgsete andmete kohaselt on see pidevalt vähenenud ka 2004. aastal.

Mis puudutab aga omakapitali finantseerimist, siis on tegevus euroala aktsiate esmasturul 2004. aastal jätkuvalt loid (vt osa 2.2 joonist 11), väljendades nii investoritepoolset madalat nõudlust kui ka jätkuvalt suhteliselt kõrgele omakapitali hinnale viitavaid asjaolusid (vt joonist A). Teatud määral ebakindlad olud tõid kaasa ka selle, et mitu kavandatud esialgset avalikku pakkumist lükati edasi. Tõenäoliselt on noteeritud aktsiate emiteerimisega seotud madalad näitajad mingil määral seotud praeguse majandustsükli etapile iseloomuliku piiratud nõudlusega välise rahastamise järele. See on tuntav eelkõige vähese ühinemiste ja ülevõtmistega seotud tegevuse taustal, mis on 2004. aastal siiani püsinud piiratud. Samal ajal tuleb

mainida, et kuigi praegu näib tegevus aktsiate esmasturul olevat 1999–2001. aastaga võrreldes tagasihoidlik, siis just tol ajal mõjutas olukorda äärmiselt suur emissioonide arv telekommunikatsiooni-, meedia- ja tehnoloogiasektorites.

Kokkuvõtteks võib öelda, et erinevate võla finantseerimisviisidega seotud kulud on viimase paari aasta jooksul langenud. Hoolimata sellest on jätkuvalt suhteliselt tagasihoidlikud ettevõtete välised rahastamisvood siiski kooskõlas üldise järkjärgulise majandustegevuse taastumisega. Selles etapis saavad ettevõtted tavaliselt aina suuremat kasumit, kuid pole veel põhivarasse suures ulatuses investeerima asunud.

REAALSEKTORI FINANTSINVESTEERINGUD

Realsektori finantsinvesteeringute osas on kättesaadavad 2004. aasta teise kvartali kohta käivad andmed. Need viitavad aastase kasvumäära kergele tõusule esimese kvartali 4,4%lt 4,7%le (vt tabelit 5). Selle tõusu põhjuseks on pikaajaliste finantsinvesteeringute kasv.

Teise kvartali andmed kinnitavad ja selgitavad varasemaid rahanduslike andmete põhjal tehtud järeldusi. Alates 2003. aasta keskpaigast jätkusid täheldatud investeerimisportfellide struktuurimuutused, kuigi aeglasemas tempos – vahendid paigutati turvalistest ja likviidsetest lühiajalistest instrumentidest pikemaajalistesse ja

Tabel 5. Euroala reaalsektori finantsinvesteeringud

	Bilansiline jääk protsendina finantsinvesteeringutest ¹⁾	Aastased kasvumäärad									
		2002 II kv	2002 III kv	2002 IV kv	2003 I kv	2003 II kv	2003 III kv	2003 IV kv	2004 I kv	2004 II kv	2004 III kv
Finantsinvesteeringud	100	4,2	4,4	4,0	4,3	4,6	4,7	4,5	4,4	4,7	.
Sularaha ja hoiused	38,0	4,8	4,7	5,0	5,9	6,5	6,6	5,6	5,3	5,3	.
Väärtpaberid (v.a aktsiad)	12,5	1,8	2,4	1,3	-0,5	-2,2	-3,4	-2,2	-0,2	4,0	.
sh: lühiajalised	1,2	-27,3	-15,6	-13,9	-17,9	-16,0	-25,6	-16,4	-4,8	15,0	.
sh: pikaajalised	11,2	6,3	5,2	3,4	1,6	-0,7	-0,7	-0,5	0,3	3,0	.
Investeeringufondide osakud	12,0	6,0	6,2	4,7	5,6	7,1	6,9	6,9	4,6	2,2	.
sh: investeeringufondide osakud (v.a rahaturufondide osakud)	9,3	4,3	4,4	3,4	4,5	5,8	6,4	6,5	5,2	2,4	.
sh: rahaturufondide osakud	2,7	18,0	16,5	12,0	11,8	13,4	9,1	8,3	2,7	1,7	.
Noteeritud aktsiad	13,1	0,1	-0,1	0,2	0,8	1,2	2,2	2,0	2,0	3,6	.
Kindlustustehnilised eraldised	24,5	7,1	7,1	6,4	6,3	6,5	6,6	6,7	6,4	6,1	.
M3 ²⁾		7,2	7,2	7,0	8,3	8,6	7,6	7,2	5,3	5,3	6,0
Reaalsektori väärtpaberite aastane kasum ja kahjum (protsent SKTst)		-9,8	-8,8	-13,7	-17,1	-6,4	2,0	4,0	7,5	3,5	

Allikas: EKP.

Märkus. Vt ka kuubulletaani "Euroala statistika" osa tabelit 3.1.

1) 2004. a esimese kvartali lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

2) Kvartali lõpp. Rahaagregaat M3 sisaldab euroala rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse poolt mitterahaloomeasutustes (st kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuva sektori ning mitterahaloomealiste finantsettevõtete) hoitavaid rahalaadseid vahendeid.

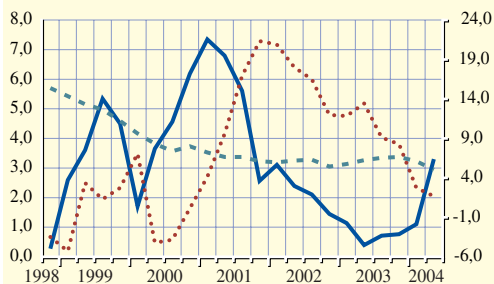
riskantsematesse varadesse. Pikaajalistesse instrumentidesse tehtud finantsinvesteeringute kasv kiirenes märkimisväärselt peamiselt omandiväärtpaberite ja pikaajaliste väärtpaberite (v.a aktsiate) ostu tõttu. Samal ajal vähenes 2004. aasta teises kvartalis jätkuvalt rahaturufondide aktsiate kasv, mida peetakse kõrgema majandusliku ja finantsilise ebakindluse tingimustes omandiväärtpaberite investeeringute alternatiiviks.

Finantskontode andmed selgitavad seda arengut põhjalikumalt. Nende kohaselt toimus investimisportfellide ümberjaotamise normaliseerumine pikaajalistesse finantsinstrumentidesse (nii pikaajalised väärtpaberid (v.a. aktsiad) kui ka noteeritud aktsiad) tehtud investeeringute taastumise kaudu. Samas vähenesid kaudsed investeeringud väärtpaberitesse (mitterahaloomealiste investimisfondide osakutesse ja kindlustustoodetesse) (vt joonist 15). See võib tähendada, et tänu võlakirja- ja aktsiaturu paranenud tulemustele ning asjaolule, et reaalsektori väärtpaberinvesteeringute tulu on neli kvartalit järjest olnud positiivne, on

Joonis 15. Reaalsektori lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud

(aastane protsentuaalne muutus)

— otseinvesteeringud pikaajalistesse väärtpaberitesse ¹⁾ (vasakpoolsel teljel)
 investeeringud rahaturufondide aktsiatesse (parempoolsel teljel)
 - - - - - kaudsed investeeringud pikaajalistesse väärtpaberitesse ²⁾ (parempoolsel teljel)

Allikas: EKP.

1) Pikaajaliste võlakirjade ja noteeritud aktsiate netoost

2) Investeeringufondide aktsiate netoost (v.a rahaturufondide aktsiad ja investeerimistooted).

Joonis 16. Lühiajalised rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas; protsendipunkti; päevased andmed)

- ühe kuu EURIBOR (vasakpoolsel teljel)
- kolme kuu EURIBOR (vasakpoolsel teljel)
- - - kaheteistkümne kuu EURIBOR (vasakpoolsel teljel)
- kaheteistkümne kuu ja ühe kuu EURIBORi vaheline vahe (parempoolsel teljel)

Allikas: Reuters

reaalsektori riskivalmidus alates 2003. aasta kolmandast kvartalist kasvanud (vt tabelit 5).

Omandiväärtpaberite hindade kasv, mis on leevendanud reaalsektori võla kasvu mõju, on stabiliseerinud sektori võla suhte finantsvaradesse ligikaudu 90% tasemel – see näitab reaalsektori bilansi kerget paranemist võrreldes 2003. aastaga.

2.5 RAHATURU INTRESSIMÄÄRAD

Pärast juulis ja augustis toimunud langust on pikaajalised rahaturu intressimäärad viimase kolme kuu jooksul püsinud stabiilsena. Lühiajaliste intressimäärade väikese tõusu tulemusena on rahaturu tulukõver alates augusti lõpust pisut laugemaks muutunud.

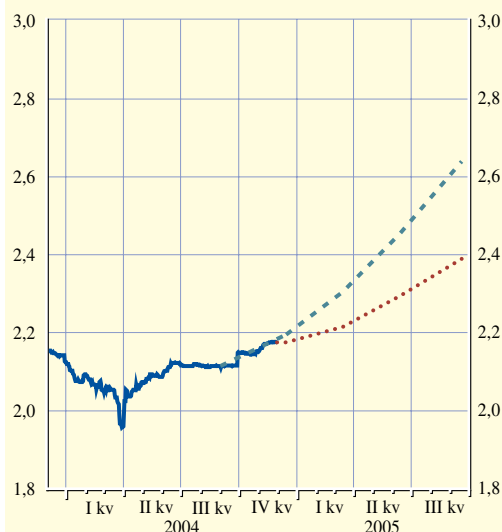
Lühiajalised rahaturu intressimäärad on viimastel kuudel mõnevõrra tõusnud, peatudes tasemetel, mis on vaid veidi kõrgemal kui eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäär 2,0% (vt joonist 16). Samas on pikaajalised rahaturu intressimäärad püsinud üsna stabiilsena ja 1. detsembril olid need lähedal 2004. aasta augusti lõpu tasemetele. Seetõttu on rahaturu tulukõver viimase kolme kuu jooksul laugemaks muutunud. 12 kuu ja ühe kuu EURIBORi vahe oli 1. detsembril 2004. aastal 11 baaspunkti (vt joonist 16), s.o 9 baaspunkti madalam kui augusti lõpus.

Turuosalised on langetanud oma ootusi lühiajaliste intressimäärade liikumise suhtes 2005. aasta esimesel poolel. Seda näitab kolme kuu EURIBORi futuuride intressimäärade

Joonis 17. Kolme kuu intressimäärad ja futuurlepingute intrssimäärad euroalal

(protsenti aastas; päevased andmed)

- kolme kuu EURIBOR
- futuurlepingute intressimäärad seisuga 30. november 2004
- - - futuurlepingute intressimäärad seisuga 1. september 2004

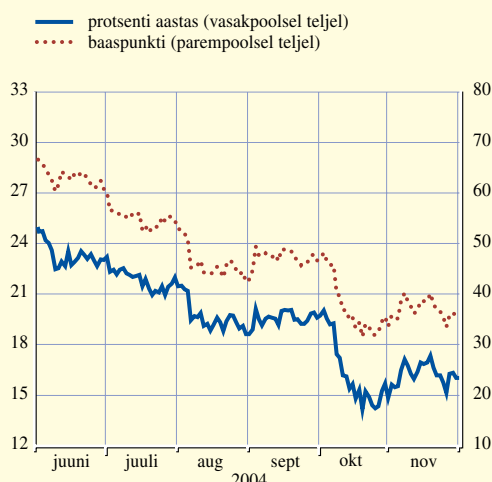

Allikas: Reuters.

Märkus: Londoni Rahvusvahelisel Finantsfutuuri Börsil (LIFFE) noteeritud kolmekuulised futuurlepingud, mis lõpevad käesoleva ja järgneva kolme kvartali lõpus.

Joonis 18. Eeldatav volatiilsus, mis on tuletatud kolme kuu EURIBORi optioonidest, mille tähtaeg on 2005. a märtsis

(protsenti aastas; baaspunkti; päevased andmed)

Allikad: Bloombergi ja EKP arvutused.
Märkus. Baaspunktid saadakse protsentides esitatud eeldatava volatiilsuse ja vastava intressimäära korrutamise teel (vt ka EKP 2002. a maikuu bulletaani taustinfot "Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures", lk 13-16).

areng (vt joonist 17). 2005. aasta märtsis ja juunis lõpevate kolme kuu EURIBORi futuuride eeldatavad intressimäärad langesid augusti lõpust kuni 1. detsembrini 2004. aastal 9 ja 17 baaspunkti, moodustades vastavalt 2,20% ja 2,28%.

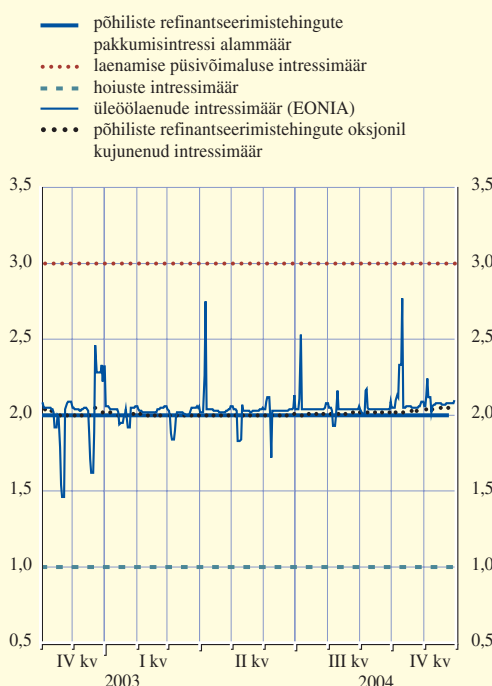
Viimasel kolmel kuul on veelgi vähenenud kolme kuu EURIBORi futuuride intressimäärade optioonidest tuletatud eeldatav volatiilsus, mis on jäänud ajalooliselt madalale tasemele (vt joonist 18). See viitab asjaolule, et seoses lühiajaliste intressimäärade arenguga eelseisvatel kuudel on turuosaliste ebakindlus praegusel hetkel suhteliselt väike.

Augusti lõpust kuni 1. detsembrini 2004 olid rahaturu likviidsus ja intressimäärad suhteliselt stabiilsed (vt joonist 19). Eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistingute oksjonil kujunenud ja kaalutud keskmised intressimäärad kerkisid sel perioodil mõnevõrra, ületades pakkumisintressi alammäära 6 baaspunkti.

EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär) on püsinud enamasti stabiilsena, välja arvatud kohustusliku reservi arveldusperioodide viimastel päevadel, mis lõppesid 7. septembril, 11. oktoobril ja 8. novembril 2004 (vt taustinfot 5). 30. septembril, 28. oktoobril ja 25. novembril sooritatud eurosüsteemi pikaajaliste refinantseerimistingute intressimäärad olid 4–9 baaspunkti võrra madalamad kui nimetatud kuupäevadel kehtinud kolme kuu EURIBOR.

Joonis 19. EKP intressimäärad ja üleöölaenu intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

LIKVIIDSUSKESKKOND JA RAHAPOLIITILISED TEHINGUD ALATES 1. AUGUSTIST KUNI 8. NOVEMBRINI 2004

Käesolevas taustinfos käsitletakse EKP likviidsusjuhtimist kolmel kohustusliku reservi hoidmisperioodil, mis lõppesid vastavalt 7. septembril, 11. oktoobril ja 8. novembril 2004.

Pangasüsteemi likviidsusvajadused

Vaatlusalusel perioodil jätkus pankade likviidsusvajaduste suurenemine (vt joonist A). Peamiseks põhjuseks oli autonoomsete tegurite (s.t likviidsustegurid, mis üldjuhul ei tulene rahapoliitiliste instrumentide kasutamisest) kasv, mis neelas vaatlusperioodi jooksul keskmiselt 191,5 miljardit eurot. See on rohkem kui ühelgi eelneval perioodil alates 1999. aasta jaanuarist. Nimetatud tõus oli seotud peamiselt ringluses olevate pangatähtede hulga jätkuva kasvuga, mis saavutas rekordilise keskmise näitaja –465,8 miljardit eurot. Ka valitsemissektori hoiused olid vaatlusalusel perioodil suured, ulatudes umbes 40 miljardist kuni 78 miljardi euron. Kohustuslike reservide mahud olid stabiilsed, kusjuures ülereservide mahtudes (s.t kohustuslikku reservinõuet ületavad vahendid, mida hoitakse arvelduskontodel) esines tagasihoidlikke kõikumisi, mis püsisid keskmise näitaja (0,60 miljardit eurot) lähedal. Kuigi see keskmine näitaja on madal, jääb see siiski varasemate perioodide keskmiste näitajate vahemikku (vt joonist B).

Likviidsuse pakkumine ja intressimäärad

Paralleelselt likviidsuse nõudluse kasvuga suurenes ka avaturutehingute maht (vt joonist A). Põhiliste refinantseerimistingute kogumaht, mis lepitati kokku 25. oktoobril, oli 268 miljardit eurot, mis on kõrgeim näitaja alates 1999. aasta algusest.

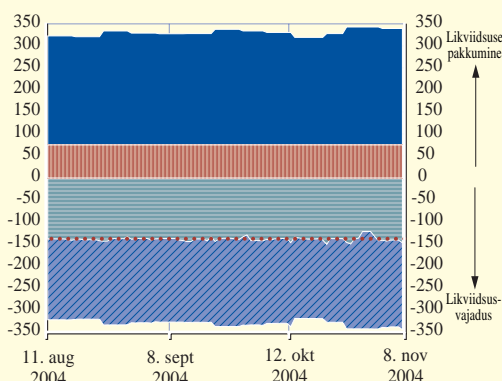
Vaatlusaluse perioodi jooksul osapoolte esitatud pakkumiste ja rahuldatud pakkumiste suhtarv (pakkumise katte suhtarv) siiski suurenes, saavutades keskmiseks näitajaks 1,35.

Vaatlusperioodi jooksul jaotas EKP kõikides põhilistes refinantseerimistingutes välja oma pakkumise baasmahu (s.t jaotamine, mis on vajalik EKP üldise likviidsusprognoosi alusel likviidsuskeskkonna tasakaalustamiseks). Oksjonil kujunenud ja kaalutud keskmiste

Joonis A. Pangandussüsteemi likviidsusvajadused ja likviidsuse pakkumine

(mld EUR; kogu perioodi päeva keskmised näitajad on esitatud iga kirje juures)

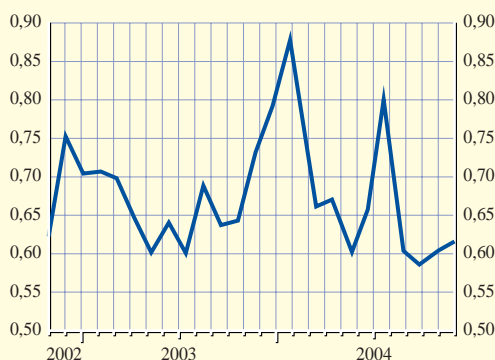
- peamised refinantseerimistingud: 255,38 mld EUR
- pikemaajalised refinantseerimistingud: 75 mld EUR
- arvelduskontodel hoitavad vahendid: 139,03 mld EUR
- kohustusliku reservi määr (kohustuslik reserv: 138,43 mld EUR; ülereservid: 0,60 mld EUR)
- autonoomsed likviidsustegurid: 191,46 mld EUR

Allikas: EKP.

Joonis B. Ülereservid¹⁾

(mld EUR, keskmine tase igal hoidmisperioodil)

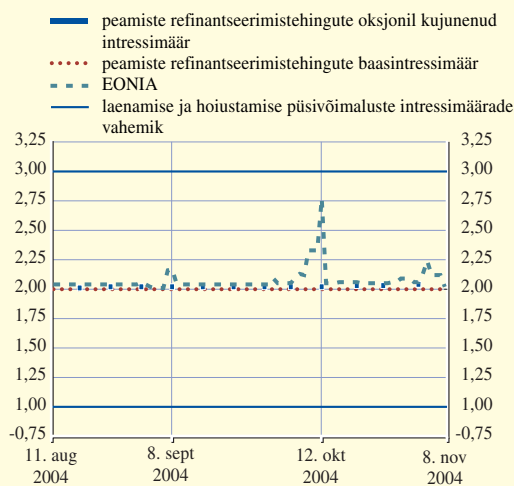

Allikas: EKP.

1) Panga arvelduskontodel hoitavad vahendid, mis ületavad kohustusliku reservi nõudeid.

Joonis C. EONIA ja EKP intressimäärad

(päevased protsentuaalsed intressimäärad)

Allikas: EKP.

intressimäärade erinevus jäi 0 või 1 baaspunkti piirsesse. Augusti keskel oli pakkumisintressi alammäär ja oksjonil kujunenud määrade erinevus 1 baaspunkti ning novembri alguseks oli see tõusnud 4 baaspunkti.

Üldiselt oli EONIA (euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine aastaintressimäär) vaatlusperioodi jooksul enamasti suhteliselt stabiilne, kuigi väikest tõusu võis täheldada nii selle näitaja kui ka oksjonil kujunenud määrade puhul (vt joonist C). Nagu tavaliselt, tõusis EONIA kuu viimastel päevadel ning EONIA kõikumised muutusid suuremaks selle nädala jooksul, mis jäi viimase põhilise refinantseerimistingu ja vastava kohustusliku reservi hoidmisperioodi lõpu vahele.

Pärast 7. septembril lõppenud kohustusliku reservi hoidmisperioodi viimast põhilist refinantseerimistingut hakkas EONIA kõigepealt langema, jäädes pidama 2%lisest pakkumisintressi alammäärast vaid veidi kõrgemal. See võis olla tingitud sellest, et turuosaliste arusaama järgi oli tegemist likviidsusülejäagiga. Hoidmisperioodi kahel viimasel päeval tõusis EONIA hoolimata suhtelisest likviidsusülejäagist umbes 2,15%ni. Periood lõppes sellega, et hoiustamise püsivõimalust kasutati 2,2 miljardi euro ulatuses.

Järgmise hoidmisperioodi lõpus kerkis EONIA viimase põhilise refinantseerimistingu arvelduspäeval 2,13%ni tänu likviidsuse vähenemisega seotud ootustele. Tookord oligi tegu kitsaste likviidsustingimustega. Hoidmisperioodi viimasel päeval, 11. oktoobril, kasutati laenamise püsivõimalust 7,6 miljardi euro ulatuses, kusjuures EONIA tõusis 2,77%ni.

Pärast 8. novembril lõppenud hoidmisperioodi viimast põhilist refinantseerimistingut tegi EONIA läbi eelmise perioodiga sarnased kõikumised, mis tulenesid likviidsuse vähenemisega seotud turuoostustest. Neljapäeval, 4. novembril, tõusis EONIA 2,24%ni. Sellele tõusule reageerides teatas EKP järgmisel hommikul, et tema

prognooside kohaselt ei ole hoidmisperioodi viimasel päeval ette näha suurt likviidsuse tasakaalustamatust ning et ta on tasakaalustamatuse tekkimisel valmis võtma meetmeid selle kõrvaldamiseks tasandustehingute abil. Hoidmisperioodi viimasel päeval muutus tõenäoliseks 6,5 miljardi euro suuruse puudujäägi tekkimine. Seepärast tegi EKP turule nimetatud summa suuruse "süsti", kasutades tasandustehingut. Selle tulemusena kukkus EONIA tollel päeval 2,02% tasemele. EKP otsus kasutada tasandustehingut tõi esile panga soovi tegeleda tõhusamalt likviidsuse tasakaalustamatuse probleemiga, mis toob endaga kaasa üleölaenude intressimäära liigse kõikumise. Eelkõige puudutab see tasakaalustamatust, mis on seotud muutustega eurosüsteemi prognoosides autonoomsete likviidsustegurite kohta hoidmisperioodi lõpus.

2.6 VÕLAKIRJATURUD

Pikaajaliste riigivõlakirjade tootlus on suurimatel turgudel olnud erinev, iseäranis alates oktoobri lõpust. Euroala ja Jaapani võlakirjade tootlus on üldiselt vähenenud alates käesoleva aasta juunist, samas kui USA võlakirjade tootlus kerkis kogu novembrikuu vältel. Viimastel kuudel aset leidnud euroala võlakirjade tootluse langustrend näib olevat seotud turuosaliste murega euroala majanduse lühiajaliste kasvuväljavaadete pärast.

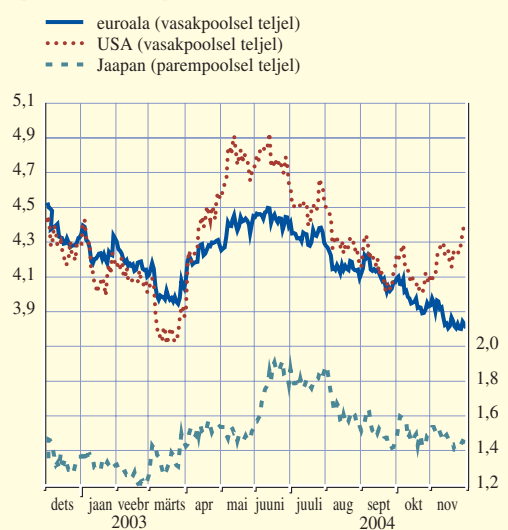
USA

USAs on pikaajaliste võlakirjade tootlus augusti lõpust kuni 1. detsembrini üldiselt kasvanud, seda peamiselt kiire tõusu tõttu novembris (vt joonist 20). Kui nimetatud arengutendentsid leiavad kinnitust, võivad need pikemas perspektiivis näidata, et alates 2004. aasta juunist täheldatud USA võlakirjade tootluse laiapõhjaline langustrend on peatunud. Erinevalt nominaaltootluse suurenemisest vähenes samal perioodil kümneaastase tähtajaga, inflatsiooniga indekseeritud võlakirjade tootlus, samas tegi märkimisväärse tõusu läbi kümneaastane võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus, mida mõõdetakse võrreldava nominaalse ja inflatsiooniga indekseeritud riigivõlakirjade tootluse vahena. Võlakirjaturupõhise inflatsiooniootuse suurenemine võib tähendada seda, et turuosaliste arvates USA inflatsioonirisk suureneb.

Viimast kolme kuud analüüsidest ilmneb, et pikaajaliste võlakirjade nominaaltootlus septembris ja oktoobris esmalt kahanes. Selle põhjuseks olid oodatust nõrgemad

Joonis 20. Pikaajaliste riigivõlakirjade tootlus

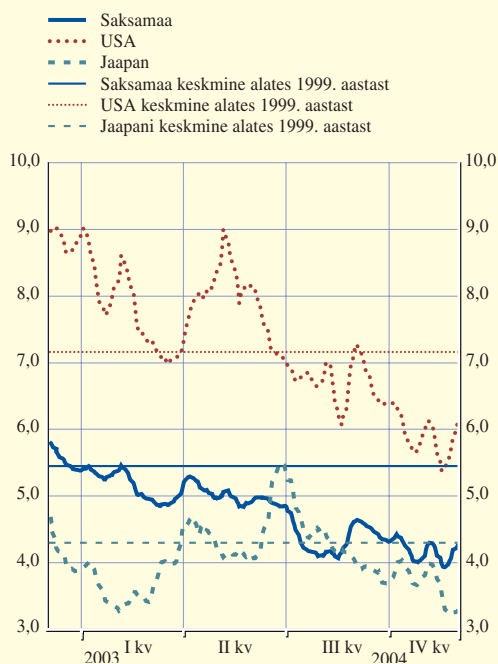
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Bloomberg ja Reuters.
Märkus. Pikaajaliste riigivõlakirjade tootlus viitab kümneaastastele võlakirjadele või võlakirjadele, mille tähtaeg on kümnele aastale kõige lähemal.

Joonis 21. Võlakirjade turu eeldatav volatiilsus

(protsenti aastas; päevaste andmete kümnepäevane libisev keskmine)

Allikas: Bloomberg.

Märkus. Eeldatav volatiilsus tuleneb Bloombergi poolt määratletud, 20 päeva enne tähtaja kätejäädumist pikendatava futuurlepingu optsoonidest. See tähendab, et 20 päeva enne lepingute lõppemist muudetakse eeldatavat volatiilsust määravaid lepinguid selliselt, et lõppevalt lepingult minnakse üle sellele vahetult järgnevale lepingule.

moodustades viimatimainitud kuupäeval 4,4%. Samal perioodil suurenes veidi kümneaastase tähtajaga, inflatsiooniga indekseeritud riigivõlakirjade tootlus, mis oli 1. detsembri seisuga 1,2%. Novembris suurenes kümneaastane võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus suurenes ligikaudu 30 baaspunkti, olles 1. detsembri seisuga 2,8%.

Näib, et võlakirjaturu osalised on viimaste kuude jooksul muutunud pisut kindlamaks pikaajaliste võlakirjade edaspidise tootluse suhtes. Viimase kolme kuu jooksul vähenes USA riigikassa kümneaastase tähtajaga futuuride eeldatava volatiilsuse kümnepäevane libisev keskmine, mis oli 1. detsembriks väiksem kui keskmine tase alates 1999. aastast. (vt joonist 21 ja taustinfot 6 "Aktsiaturu eeldatava volatiilsuse hiljutised suundumused").

Taustinfo 6

VÕLAKIRJATURU EELDATAVA VOLATIILISUSE HILJUTISED SUUNDUMUSED

Paari viimase kvartali jooksul on optsoonipõhine eeldatav volatiilsus märgatavalt vähenenud erinevat liiki finantsvarade, näiteks aktsiate ja osakute, riigivõlakirjade ning vahetuskursside puhul. See on tekitanud muret, et eeldatava volatiilsuse langus

avaldatud näitajad USA majandusaktiivsuse ja inflatsiooni kohta. Võlakirjade tootlust mõjutasid eelkõige tööhõive aruanded, mis valmistasid turuosalistele pettumuse. Seoses kogu septembri ja oktoobri vältel toimunud naftahinna tõusuga langetasid turuosalised ootusi USA majanduse suhtes. Pärast seda, kui USA Föderaalreserv tõstis septembris baasintressimäära, on pikaajaliste ja keskpika tähtajaga võlakirjade tootlusele avaldunud mõju olnud suhteliselt tagasihoidlik, sest näib, et finantsturu osalised ootasid sellist käiku.

Ent pärast tööhõive aruannete avaldamist novembris pöördus võlakirjade tootluse langus kasvaks, sest avaldatud andmete kohaselt olid tööturu tingimused paranenud ning tootja- ja tarbijahinnad olid oodatust rohkem tõusnud. Turuosaliste suurenev mure inflatsiooni pärast ja baasintressimäärade kiirema tõusu ootused tõid kogu novembri vältel kaasa kõikide tähtjaliste võlakirjade tootluse suurenemise. Oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini 2004 kasvas USA kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade nominaaltootlus ligikaudu 30 baaspunkti,

on ehk liialt suur olnud ning hilisema tõusuga võivad kaasnedä suuremad ohud. Eelmises kuubulletäänis käsitleti antud teemat aktsiaturgude seisukohast ja näitena kasutati Ameerika Ühendriikide turgu¹. Käesolevas taustinfos jätkatakse sama teema analüüsimist ja uuritakse Ameerika Ühendriikide pikaajaliste riigivõlakirjade eeldatava volatiilsuse suundumusi.

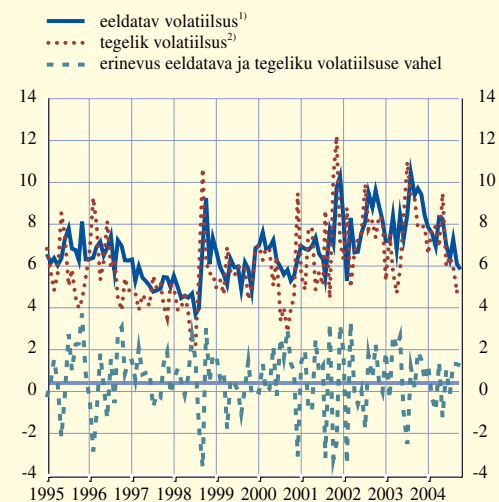
Joonisel A on kujutatud eeldatavat volatiilsust, mille põhjal määratakse turuosaliste ootused lähiajal tekkiva võlakirjaturu volatiilsuse suhtes, mis on tuletatud optioonide hindadest. Joonisel on kujutatud 22 kauplemispäeva pärast saabuva tähtajaga Ameerika Ühendriikide riigikassa kümneaastaste futuurlepingute volatiilsust ning tegelikku võlakirjaturgude volatiilsust järgneva 22 kauplemispäeva jooksul. Andmed on esitatud alates 1990. aasta jaanuarist. Nende kahe aegrea võrdlemise teel saab kuised andmed selle kohta, kas ja millises ulatuses turuosaliste poolt oodatav volatiilsus erines tegelikult tekkinud volatiilsusest.

Selle joonise põhjal saab teha mitmeid järeldusi. Esiteks, varasemate perioodidega võrreldes ei ole eeldatav ega ka tegelik volatiilsus praegusel hetkel ebatavaliselt madalal tasemel. Teiseks, eeldatava ja tegeliku volatiilsuse puhul võib täheldada üsna suurt kõikumiste sarnasust. Eelkõige neil perioodidel, mil eeldatav volatiilsus on kõrge, kipub ka tegelik volatiilsus olema kõrge ja vastupidi². Kolmandaks, eeldatav volatiilsus on aastast pikema perioodi jooksul järjekindlalt langenud ja seda on teinud ka tegelik volatiilsus.

Joonisel A kajastatakse ka lahknevusi Ameerika Ühendriikide pikaajaliste võlakirjade turu eeldatava ja tegeliku volatiilsuse vahel. Kui mingi lahknevus järgib süstemaatilist tendentsi, näiteks ühte näitajat puudutavad ootused osutuvad suhteliselt kaua aega järjest ekslikuks, siis võib see viidata võimalikele hindamisvigadele. Antud aegrea põhjal ei saa öelda, et eeldatav volatiilsus oleks viimaste aastate jooksul jäänud süstemaatiliselt tegelikust volatiilsusest alla- või ülespoole, mis peaks juhtuma siis, kui eeldatava volatiilsuse liikumist juhiksid teised tegurid kui turuosaliste poolt

Joonis A. USA pikaajaliste võlakirjade turu eeldatav ja tegelik volatiilsus

(protsenti aastas; kuised andmed; jaanuar 1995 kuni oktoober 2004)

Allikad: Bloombergi ja EKP arvutused.
Märkus. Sirge joon näitab eeldatava ja tegeliku volatiilsuse vahelise erinevuse keskmist ulatust.
¹ Kuiselt tuletatakse eeldatav volatiilsus USA riigikassa kümneaastase tähtajaga futuurlepingute optioonidest 22 päeva enne tähtaja saabumist.
² Arvutatakse futuuride hinna logaritmi päevaste muutuste standardhälvena enam kui 22 päeva enne tähtaega.

¹ Vt 2004. aasta novembri kuubulletääni taustinfot "Recent trends in implied stock market volatility".

² Eeldatava volatiilsuse näitajad on tegeliku volatiilsuse näitajatest keskmiselt veidi suuremad. Selliseid kaldeid käsitlevad pikemalt B. J. Christensen ja N. R. Prabhala, 1998, "The relation between implied and realized volatility", Journal of Financial Economics, 50, lk 125–150.

oodatav volatiilsus. Joonis kajastab hoopis eeldatava volatiilsuse langemist, sest turuosalised on oodanud madalamat tegelikku volatiilsust ja vähemalt siiani on neil õigus olnud.

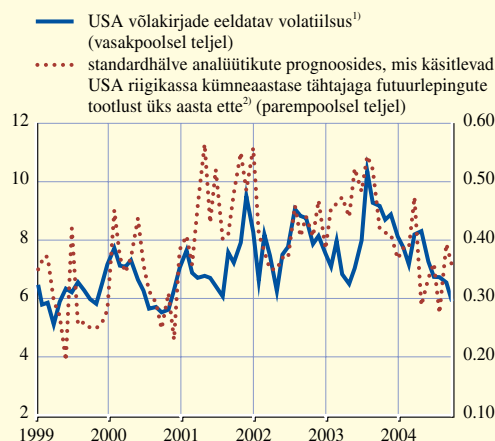
Hiljuti langes võlakirjaturu eeldatav volatiilsus sarnaselt uuringutepõhise võlakirjaturu ebakindluse näitajaga, mis kujutab endast Ameerika Ühendriikide riigikassa kümneaastase tootluse kohta antavate prognooside standardhälvet, kusjuures prognoose koostavad mitmed analüütikud ning need ennustavad tootlust ühe aasta pärast. Antud indeks mõõdab pigem turuosaliste arvamuste lahknevust kui ebakindlust tervikuna³. Sellest hoolimata on joonisel B näidatud, kuidas see liigub siiski tuntavalt koos muutustega võlakirjaturu eeldatavas volatiilsuses. Eelkõige on need kaks näitajat koos liikunud alates 2003. aasta keskpaigast.

Kokkuvõtteks võib öelda, et ülaltoodud empiirilised andmed eeldatava volatiilsuse prognoositavate omaduste kohta ei too esile mingeid olulisemaid optsoonide hindamisvigu, mis oleks seotud Ameerika Ühendriikide pikaajaliste võlakirjadega. Andmete kohaselt tuleneb hiljutine langus võlakirjaturu eeldatavas volatiilsuses hoopis asjaolust, et turuosalised on võlakirjaturu madalamat tulevast tegelikku volatiilsust õigesti prognoosinud. See omakorda ühtib normaliseerumisprotsessiga, mis järgneb võlakirjaturu keskmisest suurema eeldatava ja tegeliku volatiilsuse perioodile.

³ Arvamuste lahknevust ja ebakindlust käsitlevad pikemalt Lahiri, Teigland ja Zaporowski, 1988, "Interest Rates and the Subjective Probability Distributions and Inflation Forecasts", Journal of Money, Credit and Banking, 20, lk 233–248.

Joonis B. USA pikaajalise võlakirjade turu ebakindluse näitajad

(protsenti aastas; kuised andmed; jaanuar 1999 kuni oktoober 2004)

Allikad: Bloombergi, Consensus Economicsi ja EKP arvutused.

¹⁾ Tuletatakse USA riigikassa kümneaastase tähtajaga futuurlepingute optioonidest iga kuu 15. kuupäeval.
²⁾ Uuringu kuupäevad ei pruugi langeda täpselt kokku eeldatava volatiilsuse kuupäevadega.

JAAPAN

Jaapanis kahanes pikaajaliste riigivõlakirjade tootlus mõnevõrra viimasel kolmel kuul, mille jooksul leidsid aset ka mõned suuremad kõikumised (vt joonist 20). Pärast septembri vältel toimunud väikseid langusi, mis olid osaliselt seotud turu üldise murega naftahinna tõusu mõju pärast majandusele, suhtus turg septembri lõpus ja oktoobri alguses avaldatud andmetesse positiivselt ja see soodustas võlakirjade tootluse kasvu, kuid seejärel võlakirjade tootlus oktoobris langes.

SKT reaalkasv oli kolmandas kvartalis oodatust märksa väiksem ning see tõi kaasa turuosaliste ootuste vähenemise seoses lühiajalise kasvuga. See omakorda põhjustas

võlakirjade tootluse languse. Oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini vähenes kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade nominaaltootlus ligikaudu 5 baaspunkti, moodustades viimasel päeval 1,5%.

Turuosaliste ebakindlus võlakirjaturu eeldatava volatiilsusega mõõdetud Jaapani võlakirjade tootluse edaspidise arengu osas on viimase kolme kuu jooksul pidevalt vähenenud ning jääb allapoole keskmist alates 1999. aastast.

EUROALA

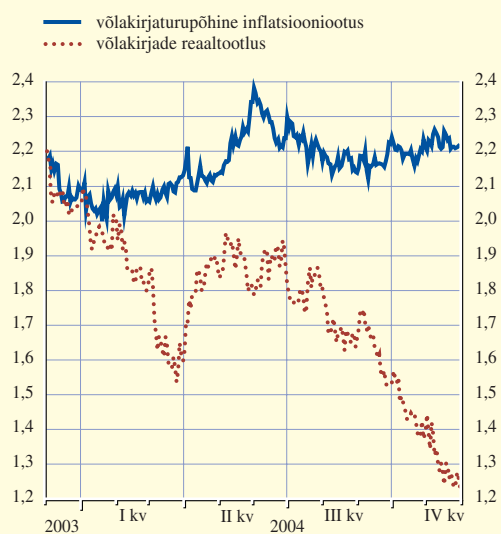
Juuni keskpaigast alanud langustrendile järgnes euroala pikaajaliste võlakirjade tootluse vähenemine augusti lõpust kuni 1. detsembrini. USA ja euroala intressimäära muutuste erinevuste tõttu suurenes sel perioodil märkimisväärselt vahe USA ja euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tootluse vahel ja 1. detsembri seisuga oli see ligikaudu 60 baaspunkti. Tegu on suurima vahega alates 2000. aasta augustist.

Euroala pikaajaliste võlakirjade tootluse langus näib kajastavat turuosaliste lühiajalise majanduskasvuga seotud ootuste teatavat vähenemist, mille põhjuseks on naftahinna tõus, oodatust nõrgem euroala SKT reaalkasv ja võib-olla ka euro kallinemine USA dollari suhtes. Seepärast langes antud perioodi jooksul oluliselt ka pikaajaliste võlakirjade reaaltootlus (vt joonist 22), mida mõõdetakse kümneaastase tähtajaga, indekseeritud Prantsuse riigivõlakirjade alusel (indekseeritud euroala ÜTHiga, v.a tubakatooted) ja mis langes madalaimale tasemele alates 2001. aastast, mil emiteeriti esimesed kümneaastase tähtajaga, euroala inflatsiooniga seotud Prantsuse riigivõlakirjad. Alates augusti lõpust jäid turuosaliste pikaajalise inflatsiooni ootused, mida mõõdetakse kümneaastase võlakirjaturupõhise inflatsiooniootusega (arvutatakse võrreldavate Prantsuse nominaalsete ja indekseeritud riigivõlakirjade tootluse vahena), aga üldjoontes muutumatuks. Kuigi võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus jääb alla 2004. aasta juuni alguses saavutatud kõrgtasemele, on see siiski suhteliselt kõrge.

Oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini vähenes kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade nominaaltootlus ligikaudu 15 baaspunkti. Kümneaastase tähtajaga, indekseeritud riigivõlakirjade tootlus vähenes samal perioodil samuti ligikaudu 15 baaspunkti ja moodustas viimatimainitud kuupäeval 1,2%. Kümneaastane võlakirjaturupõhine

Joonis 22. Euroala võlakirjade reaaltootlus ja võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikas: Reutersi ja EKP arvutused.

1) Märkus. Võlakirjade reaaltootlused tuletatakse Prantsusmaa riigivõlakirjade turuhindadest (ei sisalda tubakatoode hindu), mis on indekseeritud euroala ÜTHiga ja mille tähtaeg on 2012. aastal. Võlakirjaturupõhise inflatsiooniootuse arvutamiseks kasutatavat meetodit on kirjeldatud 2002. a. veebruari kuubülletääni taustinfos 2.

inflatsiooniootus jäi aga kogu perioodi jooksul stabiilseks, moodustades 1. detsembril seisuga 2,2%.

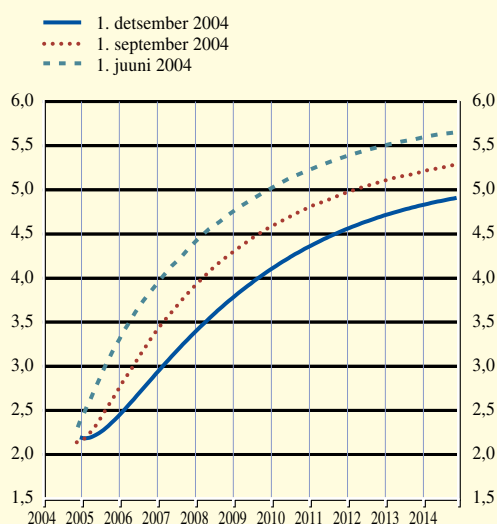
Pikemaajaliste võlakirjade tootluse langusega kaasnes tuletistehingute kõvera nihkumine allapoole, mis ilmnes eriti selgelt just eelnimetatud võlakirjade puhul (vt joonist 23). Samal ajal on viimase kolme kuu jooksul pisut vähenenud euroala võlakirjaturul valitsenud ebakindlus, mis mõõdetakse pikaajaliste Saksa riigivõlakirjade futuuride eeldatava volatiilsuse alusel. 1. detsembril oli see suhteliselt väike – oluliselt allpool alates 1999. aasta keskmisest tasemest.

Euroala ettevõtete võlakirjade turul on ettevõtete võlakirjade hinnavahe viimase kolme kuu jooksul mõnevõrra kõikunud, kuid üldjoontes on see alates augusti lõpust pisut vähenenud ja jäänud suhteliselt madalale tasemele (vt joonist 24). Euroala BBB-reitinguga ettevõtete poolt väljastatud võlakirjade ja võrreldavate riigivõlakirjade tootluse vahe vähenes oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini ligikaudu 70 baaspunkti.

Ettevõtete võlakirjade hinnavahede hiljutine muutus võib osaliselt peegeldada finantsturgude madalat volatiilsust ja viidata sellele, et turuosalised peavad euroala ettevõtete laenuriski suhteliselt madalaks.

Joonis 23. Kaudsed euroala tulevikutehingute üleöölaenu intressimäärad

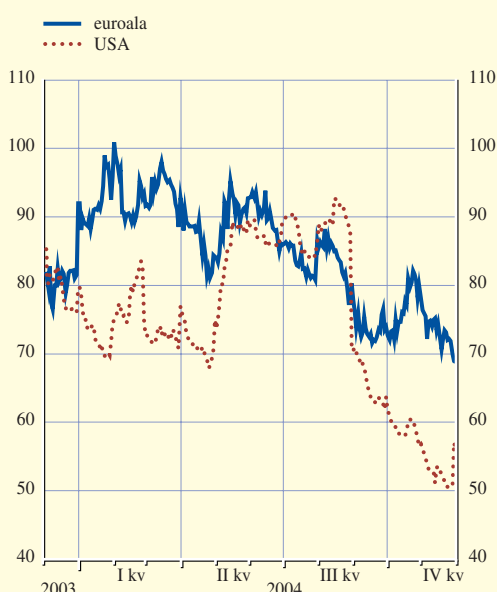
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikas: EKP hinnang.
Märkus. Turul vaadeldavate intressimäärade tähtajalisest struktuurist tuletatud eeldatav tulevikutehingute tulukõver peegeldab turu ootusi lühiajaliste intressimäärade tulevaste tasemete suhtes. Kaudsete tulevikutehingute tulukõverate arvutamiseks kasutatavat meetodit on kirjeldatud 1999. a jaanuarikuu büllötäänis leheküljel 26. Hinnangus kasutatud andmed on saadud vahetuslepingutest.

Joonis 24. Äriühingute võlakirjade hinnavad euroalal ja Ameerika Ühendriikides

(baaspunkti; päevased andmed; BBB-reiting)

Allikad: Bloombergi ja EKP arvutused.
Märkus. Äriühingute võlakirjade hinnavad arvutatakse välja erinevusena äriühingute seitsme- kuni kümneaastaste võlakirjade ja seitsme- kuni kümneaastaste riigivõlakirjade vahel.

2.7 LAENUDE JA HOIUSTE INTRESSID

2004. aasta kolmandas kvartalis jäid rahaloomeasutuste uute laenude ja hoiuste intressimäärad üldjoontes muutumatuks või langesid mõnevõrra.

Aasta kolmandas kvartalis jäi enamik rahaloomeasutuste intressimäärade üldjoontes samaks, üksnes lühiajaliste tarbijalaenude intressimäärad kerkisid ligikaudu 40 baaspunkti võrra. Tõusu peamiseks põhjuseks näib mõnedes riikides olevat eesmärk finantseerida tarbimist suhteliselt kalli krediitkaardiga (vt joonist 25 ja tabelit 6).

Mõnevõrra pikemat perioodi vaadeldes ilmneb, et 2004. aasta esimeses kolmes kvartalis jäid enamiku rahaloomeasutuste lühiajalised hoiuseintressimäärad üldjoontes muutumatuks. See peegeldab rahaturu intressimäära külgsuunalist liikumist antud perioodi jooksul (kolmekuuline rahaturu intressimäär langes samal perioodil üksnes mõne baaspunkti võrra).

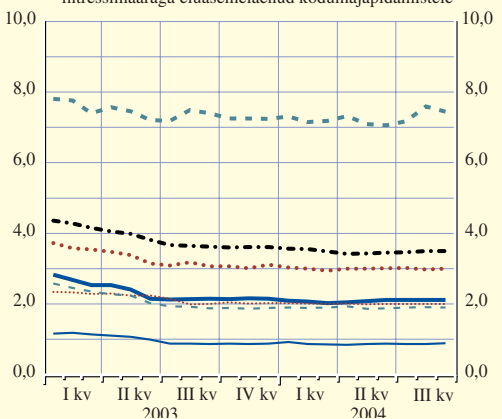
Enamik lühiajalistest laenude intressimäärade alanesid mõnevõrra 2003. aasta detsembri ja 2004. aasta septembri vahelisel perioodil. Näiteks nii ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase tähtajaga fikseeritud intressimääraga eluasemelaenu kui ka kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud suuremahuliste (üle 1 mln EUR, ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga) laenude intressimäärad langesid selle ajavahemiku jooksul üle 10 baaspunkti.

Samal ajal langes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud arvelduslaenu intressimäär veelgi enam, 20 baaspunkti. Nende lühiajaliste laenuintresside suhteliselt suur alanemine viitab vastavate laenu liikide kasumimarginaalide langusele, mis väljendab tõenäoliselt teatavat laenuriskide vähenemist nende laenu liikide osas. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud (kuni 1 mln EUR, ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga) väikelaenu intressimäärad langesid vähem, üksnes mõne baaspunkti võrra (vt ka taustinfot 4).

Joonis 25. Lühiajalised rahaloomeasutuste intressimäärad ja võrreldav lühiajaline rahaturu intressimäär

(protsenti aastas; uute laenude ja hoiuste intressimäärad; kaalutud¹⁾)

- kolme kuu rahaturu intressimäär
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud ujuva intressimääraga või kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga laenud, mille summa ületab 1 mln EUR
- - - ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase tähtajaga fikseeritud intressimääraga tarbimislaenu kodumajapidamistele
- üleõhoiuste intressimäärad
- kodumajapidamiste kuni 3-kuulise etteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused
- - - kodumajapidamiste kuni 1-aastase lepingulise tähtajaga hoiused
- - - muutuva intressimääraga või kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga eluasemelaenu kodumajapidamistele

Allikas: EKP. Alates 2003. a detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude alusel, mis tuginevad uute laenu ja hoiuste mahu 12 kuu libisevale keskmisele. Perioodi kuni november 2003 kohta arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude alusel, mis tuginevad uute laenu ja hoiuste mahu 2003. a keskmisele. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. a augusti kuubülletäni taustinfot pealkirjaga "Analysing MFI interest rates at the euro area level".

Tabel 6. Rahaloomeasutuste uute laenude ja hoiuste intressimäärad

(protsenti aastas; baaspunktides, kaalutud¹⁾)

							Muutus baaspunktides kuni sept 2004 ¹⁾			
	2004 apr	2004 mai	2004 juuni	2004 juuli	2004 aug	2004 sept	2003 jaan	2003 dets	2004 juuni	2004 aug
Hoiuste intressimäärad										
Kodumajapidamiste hoiused										
lepingulise tähtajaga kuni üks aasta	1,94	1,86	1,88	1,90	1,92	1,90	-69	1	2	-2
lepingulise tähtajaga üle kahe aasta	2,44	2,42	2,45	2,54	2,61	2,48	-58	-5	3	-13
kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused	2,01	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	-34	-2	0	0
üle kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused	2,57	2,55	2,54	2,54	2,53	2,52	-76	-16	-2	-1
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete üleoõhoiused										
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused	0,85	0,87	0,88	0,87	0,87	0,90	-26	2	2	3
lepingulise tähtajaga kuni üks aasta	1,97	1,96	1,99	1,99	1,98	2,00	-72	0	1	2
lepingulise tähtajaga üle kahe aasta	3,28	3,60	3,56	3,61	3,70	3,52	-34	3	-4	-18
Laenude intressimäärad										
Kodumajapidamiste tarbimislaenu										
ujuva intressimääruga ja kuni üheaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga	7,32	7,09	7,06	7,18	7,59	7,44	-37	20	38	-15
Kodumajapidamiste eluasemelaenu										
ujuva intressimääruga ja kuni üheaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga viie- kuni kümneaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga	4,82	4,79	4,81	4,80	4,88	4,75	-62	-25	-6	-13
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete arvelduskrediit										
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenud, kuni 1 miljon EUR	5,52	5,46	5,44	5,37	5,40	5,38	-82	-20	-6	-2
ujuva intressimääruga ja kuni üheaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga										
üle viieaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga	4,74	4,64	4,72	4,68	4,71	4,70	-45	-11	-2	-1
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenud, üle 1 miljoni EUR										
ujuva intressimääruga ja kuni üheaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga	3,00	3,00	3,01	3,03	2,98	3,00	-73	-11	-1	2
üle viieaastase tähtajaga fikseeritud intressimääruga	4,18	4,32	4,16	4,31	4,18	4,31	-23	-3	15	13
Memokirjed										
Kolme kuu rahaturu intressimäär	2,05	2,09	2,11	2,12	2,11	2,12	-71	-3	1	1
Kaheaastaste riigivõlakirjade tootlus	2,39	2,55	2,74	2,70	2,53	2,60	-4	2	-14	7
Viieaastaste riigivõlakirjade tootlus	3,31	3,50	3,60	3,49	3,33	3,35	-5	-24	-25	2

Allikas: EKP.

1) Alates 2003. a detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude alusel, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste mahu 12 kuu libisevale keskmisele. Perioodi kuni november 2003 kohta arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude alusel, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste mahu 2003. a keskmisele. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. a augusti kuubülletääni taustinfot pealkirjaga "Analysing MFI interest rates at the euro area level".

Rahaloomeasutuste pikaajalised intressimäärad langesid 2004. aasta kolmandas kvartalis vähesel määral (vt joonist 26). Ainsaks märkimisväärseks erandiks oli kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud (üle 1 mln EUR, ujuva intressimääruga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääruga) suurlaenude intressimäärade langus 15 baaspunkti võrra. Pikaajalised intressimäärad vähenesid 2004.

aasta kolmandas kvartalis vähem kui 10 baaspunkti, mis oli väiksem kui võrreldavate rahaturu intressimäärade langus (viieaastase tähtajaga riigivõlakirjade tootlus vähenes samal perioodil 25 baaspunkti). Enamiku pikaajaliste laenude intressimäärade vähem volatiilne liikumine võrreldes sarnase tähtajaga rahaturu intressimääradega (vt joonist 26) näitab rahaloomeasutuste pikaajaliste intressimäärade tavapärast aeglast kohandumist ning viitab pankade ühtlustavale käitumisele nende laenu liikide puhul.

Pikemaajalisest perspektiivist vaadatuna langesid mõnevõrra 2004. aasta esimeses kolmes kvartalis rahaloomeasutuste pikaajalised intressimäärad pisut, kuid siiski palju vähem kui võrreldava tähtajaga volatiilsemad rahaturu intressid (viieaastase tähtajaga riigivõlakirjade tootlus vähenes samal perioodil ligikaudu 25 baaspunkti). Näiteks kodumajapidamiste pikaajaliste hoiuste intressimäärad langesid selle perioodi jooksul 5–15 baaspunkti, samas kui kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiuste pikaajaline intressimäär on alates 2003. aasta detsembrist olnud üldjoontes muutumatu.

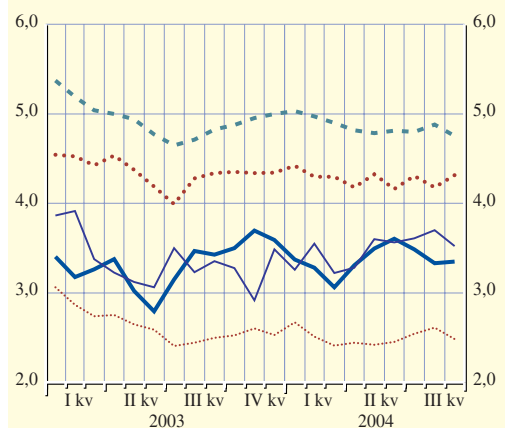
Kodumajapidamistele väljastatud 5–10 aastaks fikseeritud intressimääraga eluasemelaenude intressimäär langes 2003. aasta detsembrist kuni 2004. aasta septembrini 25 baaspunkti, mis oli vastavuses võrreldavate rahaturgude intressimääradega.

Samal perioodil kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetele väljastatud rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude pikaajalised intressimäärad langesid mõnevõrra – ligikaudu 5–10 baaspunkti. Suurem intressimäärade ja eluasemelaenude vastavate marginaalide suhteline langus võrreldes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenudega näitab tõenäoliselt seda, et rahaloomeasutuste arvates on esimese laenu liigi tagatiste kvaliteet paranenud. Sellele järeldusele saab kinnitust näiteks kodumajapidamistele väljastatavate eluasemelaenudega seotud nõuete leevendamine, mille kohta avaldati andmed 2004. aasta oktoobris pankade laenutegevuse uuringus (vt 2004. a novembri kuubülletääni taustinfot pealkirjaga “The results of the October 2004 bank lending survey for the euro area”).

Joonis 26. Pikaajalised rahaloomeasutuste intressimäärad ja pikaajaline rahaturu intressimäär

(protsenti aastas; uute laenude ja hoiuste intressimäärad; kaalutud¹⁾)

— viieaastaste riigivõlakirjade tootlus
 kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud üle viieaastase tähtajaga fikseeritud intressimääraga laenud, mille summa ületab 1 mln EUR
 - - - - kodumajapidamistele väljastatud viie- kuni kümneaastase tähtajaga fikseeritud intressimääraga eluasemelaenud
 — kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete üle kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused
 kodumajapidamistele üle kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused

Allikas: EKP.

1) Alates 2003. a detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude alusel, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste mahu 12 kuu libisevale keskmisele. Perioodi kuni november 2003 kohta arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude alusel, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste mahu 2003. a keskmisele. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. a augusti kuubülletääni taustinfot pealkirjaga “Analysing MFI interest rates at the euro area level”.

2.8 AKTSIATURUD

Euroala ja USA aktsiahinnad on tõusnud alates 2004. aasta augusti keskpaigast, mil valitsesid üle aastate madalaimad tasemed. Suure tõenäosusega tähendab see ettevõtete kasumlikkuse jätkuvat paranemist. Samal ajal jäi naftahinna üldine mõju ettevõtete kasumiväljavaadetele piiratuks mõlemal aktsiaturul. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus, mis näitab turuosaliste ebakindlust aktsiahindade tulevase arengu osas, langes viimastel kuudel nii euroalas kui ka USAs ja jääb varasemate aastatega võrreldes suhteliselt madalale tasemele.

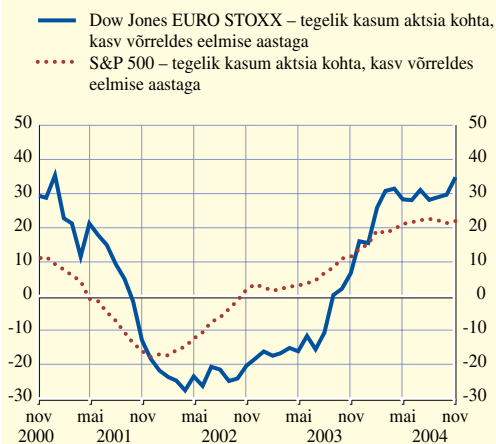
USA

USA aktsiahinnad on pärast augusti keskpaigas aasta madalaimate tasemeteni jõudmist tõusnud (vt joonist 28) – tõenäoliselt tänu börsil noteeritud ettevõtete tegeliku kasumi suurenemisele. Thomson Financial Datastreami andmetel jätkub indeksisse Standard & Poor's 500 kuuluvate ettevõtete kasumi kiire kasv (vt joonist 27). Kasv on toimunud hoolimata turuosaliste kasvavatest muredest seoses naftahinna tõusu ja oodatust nõrgemate USA makromajanduslike näitajatega septembris ja oktoobris.

Viimasel ajal, oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini, kasvasid aktsiahinnad indeksi Standard & Poor's 500 järgi 5%. Kasv langes kokku naftahinna alanemisega pärast oktoobri lõpus saavutatud aasta kõrgeimat taset. Lisaks sellele parandas turuosaliste

Joonis 27. Kasumi kasv aktsia kohta USAs ja euroalal

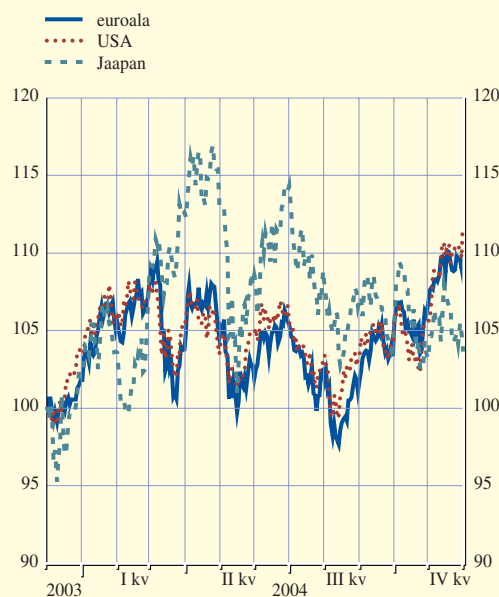
(protsenti aastas; kuised andmed)

Allikas: Thomson Financial Datastream I/B/E/S ja EKP arvutused.

Joonis 28. Aktsiahinna indeksid

(indeks: 1. september 2003 = 100; päevased andmed)

Allikas: Reuters ja Thomson Financial Datastream. Märkus. Euroala Dow Jonesi EURO STOXXi üldindeks, USA Standard ja Poor's 500 indeks ning Jaapani Nikkei 225 indeks.

suhtumist USA majanduskasvu loodetust paremad USA tööturu näitajad. Samal ajal avaldasid aktsiahindade languse suunas survet USA kõrgemad pikaajalised intressimäärad.

Aktsiaturgudel valitsev ebakindlus, mida mõõdetakse Standard & Poor's 500 indeksi optioonidest tuletatud eeldatava volatiilsuse alusel, on viimasel kolmel kuul üldjoontes vähenenud. Aktsiaturgude volatiilsus jäi 1999. aastast arvatud keskmisest tunduvalt allapoole (vt joonist 29).

JAAPAN

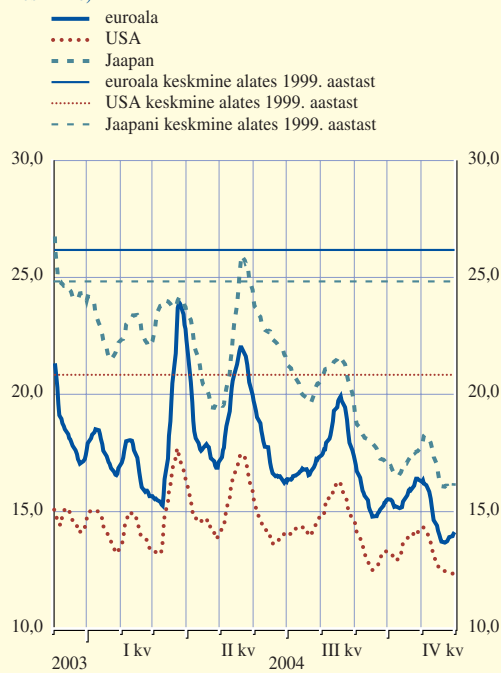
Viimase kolme kuu jooksul langesid Jaapanis aktsiahinnad suhteliselt suurte kõikumiste tõttu, hoolimata teistel suurematel turgudel aset leidnud tõusust. Perioodil tõusnud naftahind avaldas aktsiahindadele negatiivset mõju seoses turuosaliste murega selle mõju pärast Jaapani majandusele ja eriti Jaapani ekspordile. See mõju ületab aktsiahindadele avalduva positiivse mõju, mis tuleneb ettevõtete kasumi suurenemisest, võlakirjade madalamast tootlusest ja mitmetest makromajanduslikest näitajatest, mida turuosalisel pidasid loodetust paremaks, eriti septembri lõpus ja oktoobri alguses.

Viimasel ajal, oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini, jäid Jaapani aktsiahinnad indeksi Nikkei 225 järgi üldjoontes muutumatuks. See areng näis kajastavat vastandlike tegureid. Ühest küljest näib ettevõtete kasumlikkus olevat paranenud, samuti tõstis novembris aktsiahindu pikaajaliste intressimäärade ja naftahinna langus. Teisest küljest oli SKT reaalkasv 2004. aasta kolmandas kvartalis oluliselt väiksem kui turuosaliste poolt loodetud. See omakorda tõi ilmselt kaasa turgude kasvuootuste vähenemise. Lisaks sellele võis Jaapani jeeni tugevnemine USA dollari suhtes antud perioodil suurendada turuosaliste muret seoses Jaapani ettevõtete konkurentsivõimega.

Indeksiga Nikkei 225 seotud optioonidest tuletatud eeldatav volatiilsus, mis näitab Jaapani aktsiaturu ebakindlust, on viimase kolme kuu jooksul langenud ja 1. detsembri seisuga oli see 1999. aastast arvatud keskmisest tasemest allpool.

Joonis 29. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus

(protsenti aastas; päevaste andmete kümnepäevane libisev keskmine)

Allikas: Bloomberg.

Märkus. Eeldatav volatiilsus viitab aktsiahinnaindeksitega seotud optioonide hindades väljenduvale, aktsiahindade protsentuaalsete muutuste oodatavale standardhälbele kolmekuulise perioodi jooksul. Eeldatav volatiilsus viitab euroala Dow Jonesi EURO STOXXi 50 indeksile, USA Standard ja Poor's 500 indeksile ning Jaapani Nikkei 225 indeksile.

Tabel 7. Hinnamuutused ja Dow Jonesi Euro STOXXi indeksi ajalooline volatiilsus

(hinnamuutused protsendina perioodi lõpu seisuga kehtivatest hindadest; ajalooline volatiilsus aastase protsendina)											
	Põhi- mater- jalide sektor	Teenused	Tarbe- kaubad	Nafta ja gaas	Finants- sektor	Tervis- hoiu- sektor	Tööstus- sektor	Tehno- loogia- sektor	Telekom- munkat- siooni- sektor	Kom- munaal- teenuse sektor	EURO STOXX
Sektori osakaal turu kapitaliseerumises (andmed perioodi lõpu seisuga)	4,9	6,9	11,1	11,6	30,3	4,1	9,1	6,0	9,2	6,9	100,0
Hinnamuutused (andmed perioodi lõpu seisuga)											
2003 III kv	4,4	2,8	5,7	-2,9	0,5	-2,1	6,2	5,9	-3,1	-3,6	1,1
2003 IV kv	15,5	7,8	9,8	12,0	16,8	13,2	13,6	12,6	13,1	15,1	13,5
2004 I kv	-4,7	2,0	1,0	0,4	-0,9	11,6	1,3	10,1	4,0	7,2	1,9
2004 II kv	6,7	2,4	5,1	5,2	1,5	4,2	2,5	-13,6	-0,6	5,1	1,7
2004 III kv	1,5	-6,4	-9,0	3,3	-0,8	6,0	0,1	-13,0	-1,4	0,8	-2,1
oktoober	1,5	0,2	0,4	0,3	3,8	-1,6	0,2	8,1	5,7	5,3	2,6
november	5,8	4,4	1,7	2,1	3,0	-0,4	3,2	1,7	5,4	-0,4	2,8
septembri lõpp kuni 1. detsember 2004	6,7	5,4	3,4	2,3	7,1	-0,1	3,6	12,7	10,3	5,6	5,8
Volatiilsus (perioodi keskmised)											
2003 III kv	23,3	16,7	16,8	18,3	18,6	17,8	15,1	33,4	14,7	13,5	16,6
2003 IV kv	17,5	14,6	15,1	13,9	14,5	17,2	12,8	23,9	13,2	11,2	14,0
2004 I kv	15,2	17,2	15,0	16,6	15,6	16,4	15,3	26,9	18,3	14,3	14,3
2004 II kv	16,1	14,7	14,4	14,5	15,6	15,8	15,8	30,3	15,0	13,4	14,1
2004 III kv	13,1	13,6	12,7	12,8	11,6	12,4	11,7	25,3	11,7	8,6	11,2
oktoober	16,6	13,8	15,4	14,0	14,0	19,6	13,4	26,6	16,6	10,5	14,0
november	10,6	8,9	9,2	9,9	8,1	15,6	8,4	14,6	11,3	9,8	8,2
septembri lõpp kuni 1. detsember 2004	14,3	12,1	13,0	12,4	11,9	17,8	11,8	21,9	14,8	10,6	11,8

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused.

Märkus. Ajalooline volatiilsus arvutatakse aastapõhiste standardhälvetena, mis on leitud perioodi päevaste indeksimuutuste baasil. Sektoripõhiseid indekseid on kajastatud käesoleva kuubülletääni osas "Euroala statistika".

EUROALA

Euroala aktsiahinnad on alates augusti lõpust tõusnud. Sarnaselt USAGA näib sellise arengu peamiseks põhjuseks olevat euroala ettevõtete kasumlikkuse suurenemine. Seda väidet kinnitavad ka Thomson Financial Datastreami andmed, mis viitavad ettevõtete tegeliku kasumi jätkuvale kasvule. Lisaks tõstis euroala aktsiahindu pikaajaliste intressimäärade langus. Kõrge naftahind avaldas turuosaliste poolt tajutud ettevõtete kasumiväljavaadetele negatiivset mõju.

Oktoobri lõpust kuni 1. detsembrini kasvasid aktsiahinnad Dow Jonesi EURO STOXXi üldindeksi järgi ligikaudu 4%. Lisaks ettevõtete kasumlikkuse üldnimetatud paranemisele ja madalamatele pikaajalistele intressimääradele avaldas naftahinna novembrikuine langus ilmselt positiivset mõju sellele arengule. Novembris vähenes veelgi aktsiaturu ebakindlus, mida näitab Dow Jonesi EURO STOXX 50 indeksi optioonidest tuletatud aktsiaturu eeldatava volatiilsuse kümnapäevane libisev

keskmine. 1. detsembri seisuga jäi aktsiaturgude eeldatav volatiilsus alates 1999. aastast arvatud keskmisest tunduvalt allapoole (vt joonist 29).

Erinevates majandussektorites toimunud arengu võrdlemisel ilmneb, et alates septembri lõpust kuni 1. detsembrini kasvasid aktsiahinnad kõigis Dow Jonesi EURO STOXX üldindeksiga seotud majandussektorites peale ühe (vt tabelit 7) ning üldjoontes näib kasv laiapõhjaline.

Tehnoloogia- ja telekommunikatsioonisektoril läks oluliselt paremini kui selle perioodi koguturu indeksil – nende kasv ületas 10%. Tervishoiusektori tulemused olid oodatust oluliselt kehvemad ja seal leidis aset väike langus, mis võis osaliselt olla põhjustatud sellest, et USA hakkas uurima suurte ravimifirmade poolt toodetud ravimite ohutust. Eksporditundlikke sektoreid, sh tehnoloogia- ja tööstussektorit pole novembris täheldatud euro kallinemine USA dollari suhtes oluliselt mõjutanud.

3 HINNAD JA KULUD

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt langes euroala inflatsioonimäär pärast oktoobris aset leidnud 0,3 protsendipunkti suurust kasvu 2,4% tasemeni 2004. aasta novembris 2,2% tasemele. Tundub, et nii oktoobrikuises kasvus kui ka sellele novembris järgnenud languses kajastub energiakomponendi areng, mis omakorda väljendab naftahinna muutusi. Uuringute andmed viitavad sellele, et tootmisahela varasemates etappides on kõrgete toormehindade tõttu oodata jätkuvat hinnatõusurvet. Seetõttu eeldatakse, et inflatsioonimäära aastane kasv püsib lähikuudel 2% tasemest ülalpool. Viimased andmed tööjõukulude kohta viitavad siiski sellele, et euroalal jäi aastane palgatõus 2004. aasta kolmandas kvartalis endiselt tagasihoidlikuks. Kui mitte arvestada täiendavaid hinnatõuke, peaks see keskpikas perspektiivis aitama piirata kodumaist inflatsioonisurvet, kuigi hinnatõusu oht püsib.

3.1 TARBIAHINNAD

2004. A NOVEMBRI ESIALGNE HINNANG

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt langes euroala ÜTHI inflatsioonimäär novembris eelmise kuu 2,4%lt 2,2%le (vt tabelit 8). Kuigi üksikasjalikku jaotust veel ei ole, näib, et naftahinna hiljutise languse tõttu on kahanenud energiakomponendi osatähtsus hinnatõus. Et tegemist on esialgsete andmetega, ei saa seda hinnangut siiski veel lõplikuks pidada.

ÜTHI INFLATSIOON 2004. A OKTOOBRI

Peamiselt energiahinna muutuste tõttu tõusis euroala üldine ÜTHI inflatsioonimäär 2004. aasta septembri 2,1%lt oktoobris 2,4% tasemele. Tulemus oli oktoobri lõpus avaldatud Eurostati esialgse hinnanguga võrreldes 0,1 protsendipunkti madalam. Samal ajal jäi ÜTHI inflatsioonimäär (v.a. töötlemata toidukaubad ja energia) septembris ja oktoobris muutumatult 2,0% tasemele.

Energiahindade kasvumäär kerkis eelmise aasta sama perioodiga võrreldes järsult, tõustes 2004. aasta septembri 6,4%lt oktoobris 9,8%le. Selle kasvu põhjuseks oli oktoobrikuine naftahinna tõus, samuti energiahindade langus eelmisel aastal samal ajal

Tabel 8. Hindade areng

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2002	2003	2004 juuni	2004 aug	2004 sept	2004 okt	2004 nov	2004 dets
ÜHTI ja selle komponendid								
Kogu indeks ¹⁾	2,3	2,1	2,4	2,3	2,3	2,1	2,4	2,2
Energia	-0,6	3,0	5,9	5,9	6,5	6,4	9,8	.
Töötlemata toidukaubad	3,1	2,1	1,2	0,7	-0,2	-1,5	-1,2	.
Töödeldud toidukaubad	3,1	3,3	3,8	3,8	3,6	3,3	2,8	.
Tööstuskaubad, v.a energia	1,5	0,8	0,9	0,7	0,9	0,8	0,8	.
Teenused	3,1	2,5	2,6	2,7	2,7	2,6	2,6	.
Muud hinnanäitajad								
Tööstustoodangu tootjahinnad	-0,1	1,4	2,4	2,9	3,1	3,3	.	.
Nafta hinnad (EUR/barrel)	26,5	25,1	29,3	30,7	34,1	35,0	39,4	34,5
Toorainehinnad v.a energia	-0,9	-4,5	21,9	18,0	11,0	6,9	3,7	0,4

Allikad: Eurostat, Thomson Financial Datastream ja HWWA.

1) ÜTHI inflatsioon augustis 2004 viitab Eurostati kiirhinnangule.

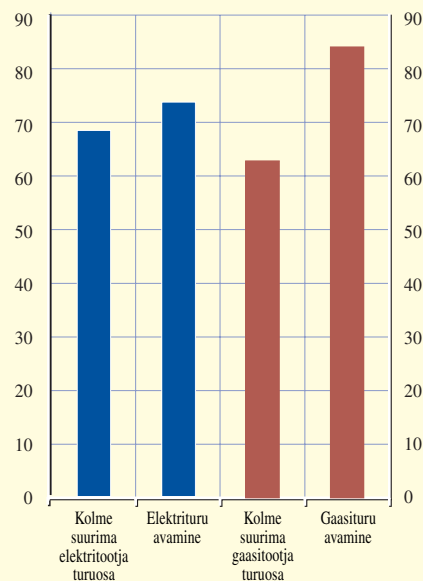
KONKURENTS JA HINDADE ARENG EUROALA ELEKTRI- JA GAASITURUL

Elektri- ja gaasiturgude osas on tõendeid selle kohta, et õigusaktide reformimise tulemuseks võib olla hindade alanemine, kuid ainult siis, kui õiguslik raamistik tagab *de facto* konkurentsi piisava taseme. Hoolimata euroalal nende turgude ametlikul avamisel saavutatud edusammudest on tegelik konkurents liiga sageli siiski piiratud, seda eelkõige gaasiturul, ja see vähendab õigusaktide reformimise võimalikku soodsat mõju hindadele. Käesolevas taustinfos vaadeldakse kõigepealt konkurentsi taset euroala elektri- ja gaasiturgudel *de jure* ja *de facto* ning seejärel käsitletakse energiahindades viimasel ajal toimunud muutusi.

Euroala energiaturgudel domineerivad enamjaolt riiklikud ja piirkondlikud monopolid. Need koosnevad vertikaalselt ülesehitatud ettevõtetest, kes toodavad, müüvad ja jaotavad elektrienergiat ja gaasi. Samas on Euroopa Liit käivitanud programmi, mille eesmärk on luua ühine Euroopa energiaturg, mis tagaks kõikides liikmesriikides samaväärsed konkurentsi-tingimused¹. Selleks kehtestas Euroopa Komisjon energiaturu avamise ajakava, mis näeb mittemajapidamistarbivate puhul tähtajaks ette 1. juuli 2004 ja majapidamistarbivate puhul 1. juuli 2007. Mõned liikmesriigid on juba nende kahe tööstusharu osas turu avamise miinimumnõude ületanud ja ametlikult täiel määral oma energiaturu konkrentsile avanud. Teised liikmesriigid ei ole aga suutnud kohustusliku (osalise) turu avamise ajakavast kinni pidada. Kuigi ettevõtted oleksid pidanud saama elektri- ja gaasitarbijat vabalt valida juba alates 1. juulist 2004, ei ole enamikus euroala riikides vajalikke õigusakte veel rakendatud.

Joonisel A on näidatud 2003. aastal konkrentsile avatud euroala elektri- ja gaasituru protsent. Rohkem kui 70% euroala elektriturust ja enam kui 80% gaasiturust on nüüd ametlikult konkrentsile avatud. Mõlemad turud on siiski tugevalt kontsentreeritud, võttes arvesse, et kolm suuremat elektri- ja gaasitarbijat hoiavad endiselt enda käes vastavalt 68%list ja 63%list turuosa. See osutab sellele, et hoolimata nende turgude ametlikul avamisel tehtud

Joonis A. Euroala energiaturu konkrentsile avatud osa (protsentides) ja kolme suurima energiatarbijaja turuosa 2003. aastal

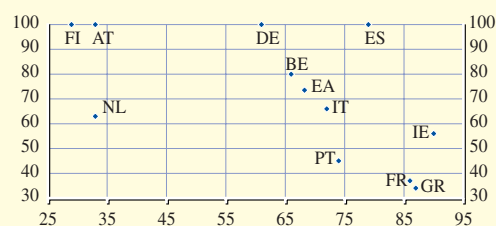

Allikad: Euroopa Komisjoni ja EKP arvutused. Märkus: EKP euroala turuosa arvutus põhineb elektri- ja gaasinõudluse 2003. aasta näitajatel. Gaasituru osas on puudu Kreeka, Portugali ja Soome andmed. Kolme suurima gaasitarbijaja turuosa puhul on puudu Luksemburgi andmed ja Itaalia puhul on kasutatud suurima tarbijaja turuosa.

¹ Teised, käesolevas taustinfos käsitlemata ELi energiapoliitika põhieesmärgid hõlmavad tarnekindlust ja keskkonnakaitset.

Joonis B. Elektrituru avanemine ja selle kontsentratsioon euroalal 2003. aastal

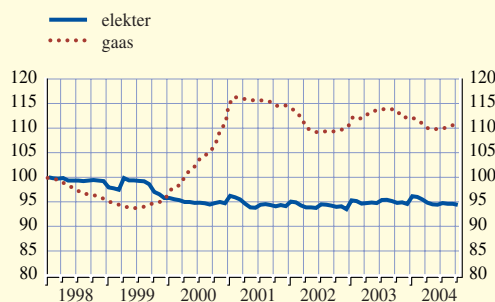
(protsentides; C horisontaalteljel elektrituru avanemise määr; vertikaalteljel kolme suurima elektritootja turuosakaal)

Allikad: Euroopa Komisjoni ja EKP arvutused.
Märkus. EKP euroala turuosakaalu arvutus põhineb elektrinõudluse 2003. aasta näitajatel. Et Luksemburgi elektritootmise turuosakaal on null, siis ei ole seda riiki joonisel näidatud.

Joonis C. Elektri ja gaasi hinnaindeksid võrreldes euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeksiga

(jaanuar 1998=100)

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

edusammudest on konkurents *de facto* endiselt üsna piiratud². Elektriturul on see peamiselt tingitud praegustest domineerivatest operaatoritest, seda eelkõige elektrienergia tootmise valdkonnas, samuti sellest, et liikmesriikide siseselt ja liikmesriikide vaheliselt ei ole elektrivõrkude vahel piisavaid ühendusi. Gaasiturul on peamised konkurentsi takistavad tegurid erinevused võrgule juurdepääsu tariifides riikide ja piirkondade lõikes, gaasi tootmise ja impordimise koondumine üksikute ettevõtete kätte ning kauplemiskeskuste aeglane areng.

Kui vaadata turu avanemise määra seoses kolme suurima energiatootja turuosaga, siis ilmneb, et Prantsusmaal, Portugalis, Kreekas ja Iirimaal näib euroala riikide lõikes olevat kõige nõrgema konkurentsiga turg (vt joonist B), mida iseloomustab nii turu ametliku avanemise vähenenud määr (*de jure* konkurents) kui ka elektri tootmise kõrge kontsentratsioon (kontsentratsiooni võib vaadelda kui *de facto* konkurentsi näitajat).

Konkurentsi mõju hindamine seoses elektri ja gaasi hinnaga on eriti keeruline, sest hindu mõjutavad suurel määral valitud reguleerimiskorras sõltumatud tegurid, näiteks primaarenergia allikad, naftahinna muutused ja konkreetsele riigile omased mõjud (mis tulenevad näiteks kaudsest maksustamisest). Eeldatakse siiski, et suurem sisemine konkurents vähendab kasumimarginaali, viib hinnad järjest rohkem kooskõlla kuludega ja toob tarbijatele kasu³.

Kui vaadata muutusi ÜTHI elektri ja gaasi osaindeksis ajavahemikul 1998. aasta jaanuarist kuni 2004. aasta oktoobrini euroala üldise ÜTHI suhtes (joonis C), siis näitab elektri osaindeks langustrendi. Sellel ajavahemikul langes euroala elektri hinnaindeks võrreldes euroala üldise ÜTHIga 5,6%, viidates sellele, et turu avanemine on põhjustanud mõningase hinnalanguse. Seevastu gaasi osaindeks

² Vt ka S. Speck ja M. Mulder, "Competition on European energy markets – Between policy ambitions and practical restrictions", Hollandi Plaaniministeeriumi (CPB) dokument nr 33, CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, Haag, juuli 2003

³ Mitmetes empiirilistes uuringutes on saadud kvantitatiivseid tõendeid sektorispetsiifilise ja kogu majandust hõlmavate õigusaktide reformimise kasutegurite kohta energiaturul. Suuremat konkurentsi võimet seostatakse tavaliselt hinnataseme langusega, toodangu laienemisega ja töövõime suurenemisega (ülevalde saamiseks vt EKP 2001. aasta märtsi aruannet pealkirjaga "Price effects of regulatory reform in selected network industries").

Elektri ja gaasi hinnatasemed euroalal

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Elektrihinna–tööstustarbijad (eurodes 100 kWh kohta)	7,6	7,2	7,1	6,9	6,4	6,5	6,4	6,6
Variatsioonikordaja	16,4	16,9	17,2	17,0	16,4	19,9	20,4	15,9
Maks. / min.	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	2,3	2,1	1,6
Elektrihinnad–kodumajapidamised (eurodes 100 kWh kohta)	11,9	11,6	11,5	11,5	11,0	10,9	10,9	11,0
Variatsioonikordaja	25,7	27,0	27,4	27,3	27,0	26,9	23,9	23,3
Maks. / min.	2,5	2,7	2,7	2,5	2,8	2,6	2,4	2,4
Gaasihinnad–tööstustarbijad (eurodes gigadžauli kohta)	3,9	4,3	4,1	3,6	4,8	6,4	5,7	5,8
Variatsioonikordaja	16,5	15,3	17,1	16,2	13,5	16,6	12,9	11,4
Maks. / min.	1,6	1,5	1,7	1,6	1,5	1,6	1,6	1,5
Gaasihinnad–kodumajapidamised (eurodes gigadžauli kohta)	7,2	7,6	7,5	7,0	7,9	9,6	9,1	9,4
Variatsioonikordaja	17,9	26,3	14,5	16,0	16,4	21,9	20,7	17,4
Maks. / min.	1,8	3,3	1,6	1,7	1,7	2,1	2,0	1,8

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

Märkus. Euroala kaalutud keskmise arvutamisel kasutatakse olemasolevaid riikide andmeid ja ÜTHI elektri ja gaasi osaindeksites sisalduvaid riikide osakaalusid. Variatsioonikordajas on riigid võrdsete osakaaludega. "Maks./min." on euroalariikide kõrgeima ja madalaima hinna suhe.

tõusis samal ajavahemikul võrreldes üldindeksiga 11,2%. See tõus leidis siiski aset reguleerimisele eelnenud ajavahemikul (1998–2001). Alates 2002. aastast on gaasi osaindeks üldindeksiga võrreldes läbi teinud languse. Nagu eespool nimetatud, peegeldavad gaasihinna muutused ainult osaliselt konkurentsi taset, sest hindu on suuresti mõjutanud maailma energiahinna, eelkõige naftahinna ja euro vahetuskursi muutused. Pealegi toimus gaasituru ametlik avamine alles hiljuti ja selle mõju ilmneb hindades tõenäoliselt alles mõne aja pärast.

Euroopa Liidu ühtse elektri- ja gaasituru loomine vähendab tõenäoliselt hinnaerinevusi riikide lõikes. Praegu on hinnaerinevused euroala riikide lõikes⁴ (võrdsete osakaaludega) variatsioonikordajana mõõdetuna siiski märkimisväärsed (vt eespool toodud tabelit). Lisaks sellele on euroala riikide kõrgeima ja madalaima hinna suhe ("maksimaalne/minimaalne") üldiselt ajavahemikul 1996–2003 kahanenud ainult vähesel määral, viidates sellele, et nendes sektorites esineb endiselt hinnataseme erinevusi nii riikide kui ka erinevate tarbijate lõikes. Nii suuri erinevusi ei saa tõenäoliselt põhjustada ainult erinevused kuludes ja see osutab vastavalt eespool nimetatule märgatavale erinevusele konkurentsi tasemes.

Mõned nende sektorite iseärasused, näiteks gaasitööstuse pikaajalised tarnelepingud ja täiendava elektritootmisvõimsuse loomise ajamahukus, tingivad selle, et kiired muutused on ebatõenäolised. Üldiselt saab elektri- ja gaasisektori õigusaktide reformimise tulemuseks olla hinnalangus ja kasu tarbijatele ainult juhul, kui reguleeriva raamistikuga tagatakse *de jure* ja *de facto* konkurents. Praegu ei ole nende oluliste kommunikatsioonivõrkude sektorite õigusaktide reformimise kava siiski veel lõpule viidud.

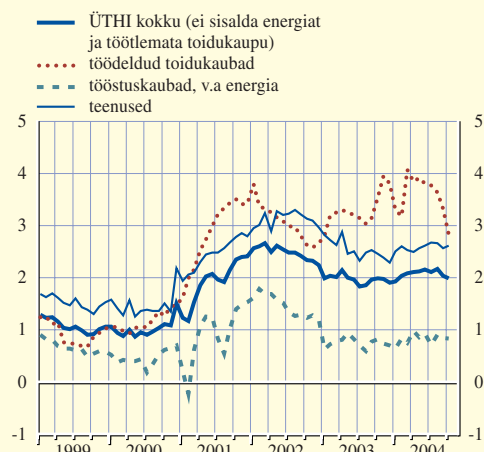
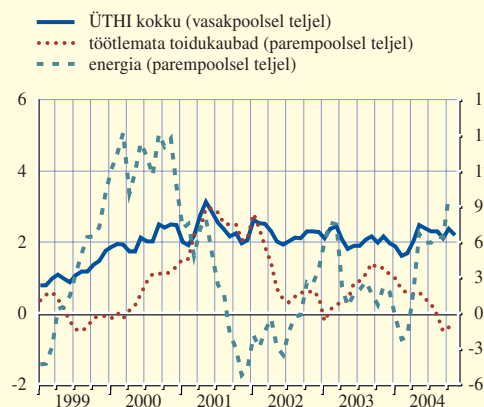
⁴ Hinnad on ilma maksudeta.

(s.t baasefekt). Üksikute mõjurite täpsem analüüs näitab, et vedelkütuse ja eratranspordivahendite kütuse hinnatõusu arvele langes 3,1 protsendipunkti energiahindade 3,4 protsendipunkti suurusest kogukasvust, samas kui elektri ja gaasi hind kokku moodustasid ülejäänud 0,3 protsendipunkti. Taustinfos 7 vaadeldakse euroala elektri- ja gaasiturude konkurentsi arengut ning hinnatakse selle mõju hindadele. Vastupidiselt energiahindadele jätkus 2004. aasta oktoobris eelmise aasta sama perioodiga võrreldes töötlemata toidukaupade hinna langus, kuid see oli siiski väiksem kui septembris.

ÜTHI (v.a töötlemata toidukaubad ja energia) muutumatu aastane kasvumäär septembrist oktoobrini kajastab peamiste komponentide mõõdukat langust või samale tasemele jäämist. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga langesid töödeldud toidukaupade hinnad septembriku 3,3% tasemelt oktoobris 2,8% tasemele (vt joonist 30). Selline hinnatõusu aeglustumine hõlmas peaaegu kõikide töödeldud toidukaupade koostisosade hindasid, sh tubaka hinda, mille osas hiljutise maksude tõstmise mõju hakkab hääbuma. Teenuste hindade muutus jäi eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 2004. aasta oktoobris endiselt 2,6% tasemele, mis andis tunnistust sellest, et koostisosade hindade löikes toimus vähe muutusi. Tööstustoodangu (v.a energia) hindade aastane kasvumäär püsis samuti septembrist alates enam-vähem muutumatuna 0,8% tasemel. Vaba aja veetmisega seotud kaupade (meedia ja hobidega seotud kaupad, spordi-, fotokaupade ja elektroonikaseadmete) hinnad langesid veelgi, kuid jätkus peaaegu kõikidel viimastel aastatel täheldatud hooajalisi muutusi järgiv rõivahindade tõus. Üldiselt, mis puudutab tööstuskaupadega (v.a energia) seotud hinnakomponenti, siis puuduvad veel tõendid varasemate naftahinnatõusude märkimisväärsetest kaudsetest mõjudest. Taustinfos 8 arutletakse selle üle, milline on 2005. aasta jaanuaris toimuva kaubanduspiirangu kõrvaldamise võimalik mõju rõivahindadele.

Joonis 30. ÜTHI inflatsiooni jaotus peamisteks komponentideks

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikas: Eurostat.

TEKSTIIL- JA RÕIVATOODETE KAUBAVAHETUSE KVOOTIDE KÕRVALDAMISE VÕIMALIK MÕJU

2005. aasta jaanuaris kõrvaldatakse kõik praegusel hetkel tekstiil- ja rõivatoodete ülemaailmse kauplemise suhtes kohaldatavad kvoodipiirangud. Tegemist on viimase, kuid kõige olulisema etapiga viimase kümne aasta jooksul toimunud järkjärgulise kvootide kaotamise protsessis. Euroalal võib kvootide kõrvaldamine tuua kaasa tekstiil- ja rõivatoodete madalamad tarbijahinnad, samuti tootmise ja tööhõive vähenemise nendes sektorites. Kuigi täpset mõju on raske hinnata, eeldatakse, et madalamatest hindadest, suuremast efektiivsusest ja suuremast kaubakäibest tulenev kasu ületab kokkuvõttes nendes sektorites kaubanduse liberaliseerimisest tulenevate negatiivsete kohanduste mõju tootmisele ja tööhõivele. Käesolevas taustinfos vaadeldakse, mis võib juhtuda pärast kaubanduspiirangute kõrvaldamist, analüüsitakse tegureid, mis võivad määrata kaubanduspiirangute kõrvaldamise mõju ulatuse, ja kirjeldatakse nende riikide kogemusi, kus kaubanduspiirangud on juba kõrvaldatud.

Viimase 50 aasta jooksul on rahvusvahelist tekstiil- ja rõivatoodete kaubandust kitsendatud kvootide, tariifide ja mittetariifsete kaubandustõketega. Tekstiil- ja rõivatoodete kaubanduse kvoodi- või koguselised piirangud on sätestatud paljudes erinevates kokkulepetes, millest viimane oli rahvusvaheline tekstiilikaubanduse kokkulepe (*Multi-Fibre Arrangement – MFA*). Kvootide mõju kaubandusele on eriti ebasoovitav, sest see tõstab tarbijate jaoks hindu ja toob kaasa tootmise ebatõhusa jaotuse ja killustatuse riikide lõikes. Kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (mis jõudis lõpule 1994. aastal) sillutati tekstiil- ja rõivatoodete lepingu (*Agreement on Textiles and Clothing – ATC*) vastuvõtmisega siiski teed kvoodipiirangute kõrvaldamisele. See leping nägi ette, et olemasolevad kvoodid kõrvaldatakse neljas etapis kümne aasta jooksul, sellest viimane, 49% osa 2005. aasta jaanuaris (vt alltoodud tabelit).

Tekstiil- ja rõivatoodete koguseliste piirangute kõrvaldamine

Kuupäev	Esialgsete kõrvaldatavate kvooditasemete osakaal	Esialgsete kõrvaldatud kvooditasemete akumulatsioon protsent
jaanuar 1995	16 %	16 %
jaanuar 1998	17 %	33 %
jaanuar 2002	18 %	51 %
jaanuar 2005	49 %	100 %

Allikas: H. Nordås. "The global textile and clothing industry post the Agreement on Textile and Clothing", Maailma Kaubandusorganisatsioon, dokument nr 5, 2004.

Rõivatooded mängivad tarbijahindade arengus tähtsat osa, sest need moodustavad ligikaudu 6% üldisest ÜTHI-st. Ka välismajanduslik mõõde on oluline – ligikaudu 25% rõivatoodete sisenõudlusest rahuldatakse kauba importimisega väljastpoolt euroala. Hoolimata sellest, et tekstiil- ja rõivatoodete sektori osakaal on viimaste aastakümnete jooksul kahanenud, moodustab selle sektori tööhõive ligikaudu 10% töötleva tööstuse hõivest ja toodang 6% tööstustoodangust.

Seega võib nende kvootide kõrvaldamine euroalal tuua kaasa mitmeid olulisi tagajärgi. Esiteks peaksid tarbijahinnad mõnevõrra langema. Nimelt saavad turul nüüd suurema osa need tootjad, kelle tootmiskulud olid madalamad, kuid kelle juurdepääs euroalale oli seni piiratud. Tootmise üldkulud peaksid samuti vähenema, sest varem killustunud olnud tootmisprotsess peaks muutuma tõhusamaks. Teiseks võib tulemuseks olla kahjulik mõju toodangule ja tööhõivele tekstiil- ja rõivatoodete sektoris. Et tootjatel on olnud kümme aastat aega, et kvootide kõrvaldamiseks valmistuda, peaks see mõju olema siiski väike. Lisaks on Euroopa Komisjon hiljuti Euroopa tekstiilitööstuse konkurentsivõime suurendamiseks välja pakkunud seitse erinevat meetet. Meetmed hõlmavad uuringute tõhustamist, arendustööd ja koolitust, avatud turu tagamist ja võltsimisvastase võitluse tõhustamist¹. Vaatamata nendele meetmetele on tõenäoline, et väliskaubanduse saldo (eksport miinus import) kahaneb jätkuvalt.

Kvootide kõrvaldamise mõju hindamine on erinevatel põhjustel siiski raske. Ühelt poolt, kuigi üle 50% kvootidest oleks pidanud olema kõrvaldatud juba enne 2005. aastat, ilmneb, et sellega kaasnevaid probleeme lükati tegelikult edasi, kõrvaldades esmalt vähem tundlikud kvoodid. See tähendab, et alles jäänud kvootide kõrvaldamise mõju võib olla selle võrra suurem. Teisalt – see, et kvootide kõrvaldamine on toimunud järk-järgult, peaks tähendama, et seda on vähemalt osaliselt investeerimisotsustes juba arvesse võetud, kuigi Hiina liitumine Maailma Kaubandusorganisatsiooniga võib suurendada importi Aasiast. Kvootide kõrvaldamise tõenäolist tulemust võib mõjutada ka see, et tariifide kohaldamine jätkub ja hoolimata kvootide kõrvaldamisest võib eriolukordades kohaldada siiski kaitsemeetmeid. Lisaks sellele ei ole ette teada, mil määral ja kui ruttu kajastavad jaemüüjad oma madalamaid kulusid tarbijahindades. Ajaloolised andmed näitavad, et impordi ühikuhinna ja sellele järgneva mõju vahel tarbijahindadele on korrelatsioon – tõsi küll, viivitusega. Tulevikku vaadates tuleks kvootide kõrvaldamisest tulenevat impordihinna alanemist käsitada püsivana ja see peaks avaldama suuremat mõju kui ajutiste impordihinna muutuste puhul.

Liberaliseeritud tekstiil- ja rõivatoodete turuga riikide kogemused osutavad sellele, et kuigi mõju hindadele ja kaubandusele on üldiselt olnud märkimisväärne, on mõju avaldumine ja ulatus olnud erinevate riikide lõikes erinev, kajastades tõenäoliselt erinevaid turujõude. Norras, kus vähendati tariife ja kõrvaldati ka kvoodid, täheldati 1995. kuni 2001. aastani märkimisväärset 16%list rõivatoodete tarbijahindade langust². Rootsis, kus tekstiil- ja rõivatoodete impordi kvoodid kõrvaldati 1991. aastal, kuid kus need tuli taaskehtestada 1995. aastal enne ühinemist Euroopa Liiduga, suurenes märkimisväärselt import Hiinast. Vaatamata sellele polnud tarbijahindade osas märgata suurt mõju, kuid see võis olla tingitud muutustest Rootsi maksusüsteemis ja Rootsi krooni odavnemisest, sest mõlemad sündmused leidsid aset umbes samal ajal. Austraalias, kus kvote vähendati ajavahemikul 1992–1993 ja tariife ajavahemikul 1992–2005, täheldati impordi suurenemist ning see oli suurem kui sisemaise toodangu vähenemine, kuigi tarbijahinnad jäid üsna stabiilseks³.

¹ Komisjoni 13. oktoobri 2004. aasta teatis “Textiles and clothing after 2005 – Recommendations of the High Level Group for textiles and clothing”.

² Täiendava analüüsi saamiseks vt Norges Bank inflatsiooniaruande nr 2/2002 taustinfot “Why have clothing prices fallen?”

³ “Study on the implications of the 2005 trade liberalisation in the textile and clothing sector”, IFM (Institut Français de la Mode) ja partnerid, veebruar 2004.

Kokkuvõtteks, kvoodipiirangute kõrvaldamine tekstiil- ja rõivatoodete sektoris toob selle tööstusharu, samuti jaemüüjate ja tarbijate jaoks kaasa uusi võimalusi ja väljavaateid. Hoolimata sellest, et täpset mõju on raske hinnata, peaks piirangute kõrvaldamine euroalal eelkõige tarbijahindu alandava surve kaudu kokkuvõttes kaasa tooma märgatava kasu. Pealegi ilmnevad need kasutegurid kõige selgemini turgudel, mida iseloomustab tihe konkurents, ning see osutab vajadusele jätkata kaubaturu ümberkorraldamist.

3.2 TOOTJAHINNAD

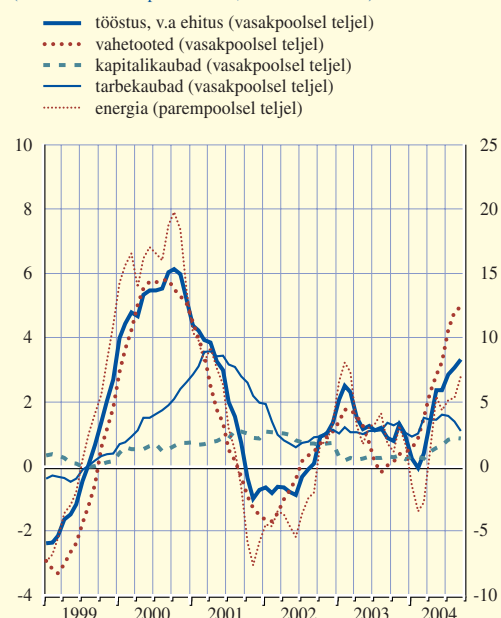
Üldise tootjahinnaindeksi (v.a ehitus) aastane kasvumäär tõusis 2004. aasta septembris augusti 3,1% tasemelt 3,3%le, kajastades energiahinna ja vähemal määral ka vahekaupade hindade täiendavat kasvu võrreldes eelmise aasta sama perioodiga (vt joonist 31). Samal ajal püsis tootjahinnaindeksi (v.a ehitus ja energia) aastane kasvumäär 2004. aasta septembris augustiga võrreldes muutumatult 2,3% tasemel.

Energia tootjahindade aastane kasvumäär suurenes septembris 7,0%ni, augustis oli see 5,4%. Osaliselt kajastus siin septembrikuus aset leidnud eurodes arvestatud naftahinna tõus, mida võimendas baasefekt. Vahekaupade hindade aastane kasvumäär suurenes septembris veelgi, jõudes augusti 4,8% tasemelt 5,0% tasemeni. Tarbekaupade tootmisega tegelevates tööstusharudes kahanes aastane kasvumäär veelgi, langes 2004. aasta septembris eelmise kuu 1,4% tasemelt 1,1% tasemeni. Selle põhjuseks oli kulukaupade, eelkõige toidukaupade hinna aastase kasvumäära langus. Need muutused on kooskõlas arenguga toidukaupade toormehindades, mis on alates 2004. aasta maist langenud. Kestvukaupade ja kapitalikaupade tööstuses jäi kasvumäär augustist kuni septembrini muutumatuks.

Sisendhindu käsitlevate uuringute andmed osutavad sellele, et lähikuudel võib oodata tootjahindade edasist kasvu, mis kujuneb siiski mõõdukaks. Ostujuhtide küsitluse andmetel põhinev euroala tootmissisendi hinnaindeks tegi 2004. aasta novembris läbi languse, kuid oli siiski märke sellest, et sisendhinnad tõusid selles kuus veelgi. Sisendhindade tõusu põhjuseks peeti kõrget naftahinda ja ebapiisavat pakkumist. Novembris toimus võrreldes oktoobrikuise kõrge tasemega tootjate müügihindade indeksi langus, kuigi oli jätkuvalt märke toodangu hinnatõusust.

Joonis 31. Tööstussektori tootjahindade jaotus

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused

3.3 TÖÖJÕUKULUDE NÄITAJAD

Euroalal kollektiivlepinguga määratud palkade näitaja väljaarvutamise tulemusena on selgunud esialgsed andmed tööjõukulude muudatuste kohta 2004. aasta kolmandas kvartalis. Teisest kolmanda kvartalini kahanes selle näitaja aastane kasvumäär 0,2 protsendipunkti, saavutades 2,0% taseme (vt tabelit 9). Seega võib kollektiivlepinguga määratud palkade osas viimasel ajal aset leidnud muutustes näha esialgseid märke sellest, et euroala aastane palgatõus jäi 2004. aasta teisel poolel mõõdukaks, mis omakorda piiras tööturust tingitud inflatsioonisurvet. Kollektiivlepinguga määratud palkade aastane kasvumäär on alates 2002. aasta keskpaigast järk-järgult langenud. 2004. aastal (kuni kolmanda kvartalini saadud andmete põhjal) oli kollektiivlepinguga määratud palkade kasvu keskmine tase 2,2%, s.t 0,2 protsendipunkti madalam kui 2003. aastal ja 0,5 protsendipunkti madalam kui 2002. aastal. On märkimisväärne, et kollektiivlepinguga määratud palkade kasvu tõus ei ole olnud väiksem kui 2% pärast 1992. aasta esimest kvartalit, mil aegridu koostama hakati.

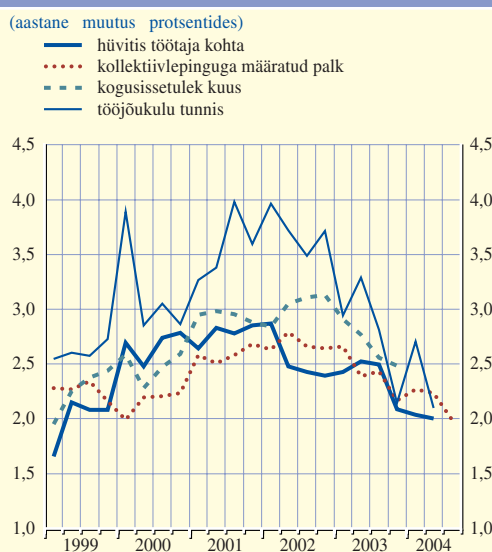
Tabel 9. Tööjõukulu näitajad

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)							
	2002	2003	2003 III kv	2003 IV kv	2004 I kv	2004 II kv	2004 III kv
Kollektiivlepinguga määratud palk	2,7	2,4	2,4	2,2	2,3	2,2	2,0
Tööjõukulu tunnis kokku	3,7	2,8	2,8	2,1	2,7	2,1	.
Kogusissetulek kuus	3,0	2,7	2,6	2,5	.	.	.
Hüvitis töötaja kohta	2,5	2,4	2,5	2,1	2,0	2,0	.
<i>Memokirjed:</i>							
Tööjõu tootlikus	0,3	0,4	0,2	0,6	1,2	1,7	.
Tööjõuühikukulud	2,2	2,0	2,2	1,5	0,9	0,3	.

Allikad: Eurostat, riikide andmed ja EKP arvutused.

Ka kõik teised tööjõukulude näitajad kinnitavad, et palgatõus on viimasel ajal olnud mõõdukas, kuigi need aegread ulatuvad ainult kuni 2004. aasta teise kvartalini. Eurostati viimaste rahvamajanduse arvepidamise andmete kohaselt jäi aastane hüvitis töötaja kohta euroalal teises kvartalis muutumatult 2,0% tasemele, samas kui ettevõtlussektori (v.a põllumajandus) tööjõukulu tunni kohta kasvas 2,1%. Eelmises kvartalis oli see näitaja 2,7%. Lisaks – kajastades hiljutisi muutusi hüvitis töötaja kohta ja tootlikkuse kasvu, jätkas tööjõu erikulude aastane kasvumäär langemist, 2004. aasta II kvartalis oli see 0,3%, esimeses kvartalis 0,9%. Jätkuvalt nõrga tööturu ja tööviljakuse soodsa arengu tulemusel peaks tööjõukuludest tulenev hinnasurve jääma tulevikus suhteliselt tagasihoidlikuks.

Joonis 32. Valikulised tööpuuduse näitajad

Allikad: Eurostat, riikide andmed ja EKP arvutused.

3.4 VÄLJAVAATED SEoses INFLATSIOONIGA

Üldiselt eeldatakse, et energiakomponent mõjutab ÜTHI inflatsiooni suurel määral veel mõnda aega ja et selle tulemusel jääb ÜTHI inflatsioon lähikuudel 2% tasemest ülespoole. Pikemas perspektiivis peaks mõõdukas palgatõus, mis osaliselt näitab tööturu mõju puudumist, siiski ohjeldama ka sisemaise inflatsioonisurve tekkimist. Samas on olemas ka inflatsioonisurve suurenemise oht. Inflatsiooniga seotud väljavaated põhinevad eeldusel, et naftahind langeb kooskõlas turgude praeguste ootustega. Lisaks otsesele inflatsioonimõjule suurendaks naftahinna edasine kasv palga- ja hinnamääramiskäitumisest tulenevate kaudsete ja teiseste mõjude riske. Käesoleva väljavaate puhul on oluliseks eelduseks see, et eelarvepoliitiliste meetmete osa inflatsioonis langeb praeguselt kõrgelt tasemelt madalamale. Põhjalikuma analüüsi majandustegevuse väljavaadete kohta saab osast 6 ("Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta").

4 TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Viimati avaldatud euroala rahvamajanduse arvepidamise andmed kinnitavad, et pärast SKT reaalkasvu kiirenemist 2004. aasta esimesel poolel on majanduse taastumise tempo kolmandas kvartalis aeglustunud. Kolmanda kvartali nõudluse komponentide jaotus näitab, et netoeksporti mõju oli SKT reaalkasvule negatiivne ning et eratarbimine suurenes vähesel määral, samal ajal kui kasvavatel investeeringutel ja varude muutustel oli tugev positiivne mõju. Olemasolevad andmed viitavad sellele, et nii tööstus- kui ka teenindussektori kasv jätkub ka neljanda kvartali alguses, kuigi kasvutempo on veidi aeglasem kui aasta esimesel poolel. Olukord tööturul muutub vähehaaval paremaks. Tulevikku vaadates võib öelda, et vaatamata riskidele SKT reaalkasv jätkub, sest selleks vajalikud põhitegurid on 2005. aastal endiselt olemas.

4.1 TOODANGU JA NÕUDLUSE ARENG

REAALNE SKT JA KULUKOMPONENDID

Eurostati esialgsed hinnangud euroala rahvamajanduse arvepidamise andmete kohta kinnitasid, et 2004. aasta kolmanda kvartali SKT reaalkasv oli eelmise kvartaliga võrreldes 0,3%, kusjuures teise ja esimese kvartali vastavad näitajad olid 0,5% ja 0,7% (vt joonist 33). Need andmed viitavad käimasoleva taastumisprotsessi aeglustumisele suve jooksul.

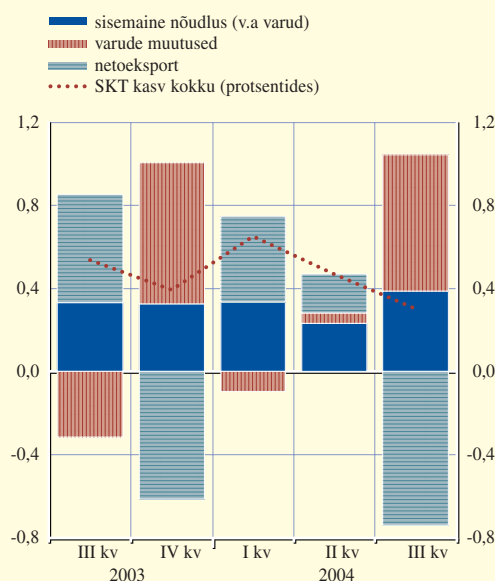
Nõudluse komponentide osas oli netokaubanduse mõju majanduskasvule märkimisväärselt negatiivne ekspordi kasvutempo aeglustumise ja jõulise impordikasvu tõttu. Aeglustumisele aitas kaasa ka jätkuvalt madal eratarbimine. Samal ajal aga investeeringud tõusid ning varud avaldasid olulist positiivset mõju SKT kasvule. Kui vaadata jaotust majandussektorite lõikes, siis tulenes SKT kasvu aeglustumine kolmandas kvartalis nii tööstus- kui ka teenindussektorist.

SEKTORITE TOODANG JA TÖÖSTUSTOODANG

Viimased tööstussektori andmed näitavad, et toodangu kasv jätkus ka 2004. aasta kolmandas kvartalis, kuigi kasvutempo oli aeglasem kui teises kvartalis. Need andmed on kooskõlas rahvamajanduse arvepidamise andmetega lisandväärtuse kohta. 2004. aasta augustis tööstustoodang vähenes ning see oli osaliselt seotud erandlike asjaoludega mõnedes riikides, langusele järgnes aga septembris euroala tööstustoodangu (v.a ehituse) suurenemine. Samal ajal oli tööstustoodangu kasv kogu kolmandas kvartalis teise kvartaliga võrreldes nõrgem (vt

Joonis 33. Osakaal SKT reaalkasvus

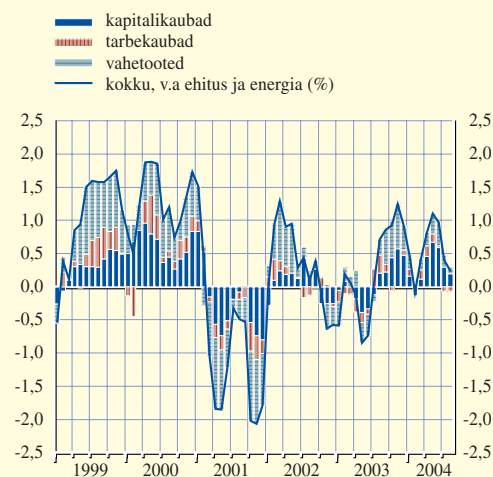
(kvartaalsed osakaalu näitajad protsendipunktides; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

Joonis 34. Osakaal tööstustoodangu kasvus

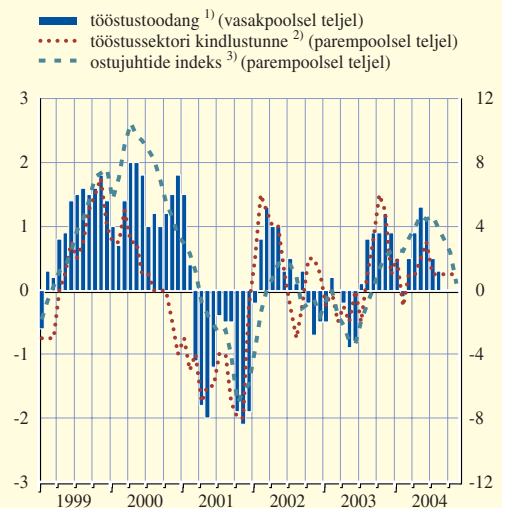
(osakaalu näitajad protsendipunktides; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused. Märkus: Esitatud andmed arvutatakse kolme kuu liikuvate keskmistena varasema kolme kuu vastava keskmise suhtes.

Joonis 35. Tööstustoodang, tööstussektori kindlustunne ja ostujuhtide indeks

(kui sed andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauringud, Reuters ja EKP arvutused.
 1) Töötlev tööstus; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kolme kuuga.
 2) Saldod protsentides; muutused võrreldes eelmise kolme kuuga.
 3) Ostujuhtide indeks; kõrvalekalded 50punktisest indeksist.

joonist 34).

Sektorite lõikes põhjustasid kolmandas kvartalis tööstustoodangu kasvu aeglustumist nii vahe- kui ka kapitalikaupu tootvad sektorid. Tarbekaupade toodangu kasv oli kolmandas kvartalis negatiivne peamiselt kestva kaupade alamsektoris aset leidnud sündmuste tõttu.

TÖÖTLEVA TÖÖSTUSE JA TEENINDUSSEKTORI UURINGUTE ANDMED

2004. aasta novembri uuringute andmed töötleva tööstuse kohta viitavad sellele, et tööstustoodangu kasv jätkub neljanda kvartali kahe esimese kuu jooksul, kuigi kasvutempo on aeglane. Ka teenindussektori viimased näitajad on kooskõlas toodangu kasvu jätkumisega.

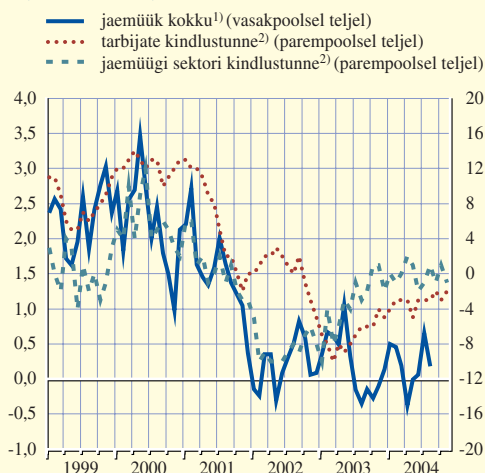
Euroopa Komisjoni ettevõtlusuuringute kohaselt oli tööstussektori kindlustunne novembris teist kuud järjest muutumatu (vt joonist 35). Seega jääb see endiselt kõige kõrgemale tasemele alates 2001. aasta märtsist. Novembris mõjutasid tellimustele ja varudele antavad hinnangud negatiivselt kindlustunde koondnäitajat, samal ajal kui oodatav toodang püsis stabiilsena. Seevastu langes novembris töötleva tööstuse ostujuhtide indeks (PMI) juba neljandat kuud järjest. Langus tulenes peamiselt

toodangu ja uute tellimuste tuntavast vähenemisest. Siiski püsis ostujuhtide indeks tasemel, mis võib endiselt viidata tööstustegevuse positiivsele kasvule.

Teenindussektori osas alanes Euroopa Komisjoni ettevõtlusuuringu kindlustunde indikaator 2004. aasta novembris. 2004. aasta esimese üheteistkümneme kuu jooksul on see näitaja püsinud üldiselt muutumatuna. Teenindussektori äritegevust puudutava ostujuhtide indeksi kohta olid kuubülletääni väljaandmise ajaks olemas vaid 2004. aasta

Joonis 36. Jaemüük ning jaemüügisektori ja kodumajapidamiste kindlustunne

(kuised andmed)

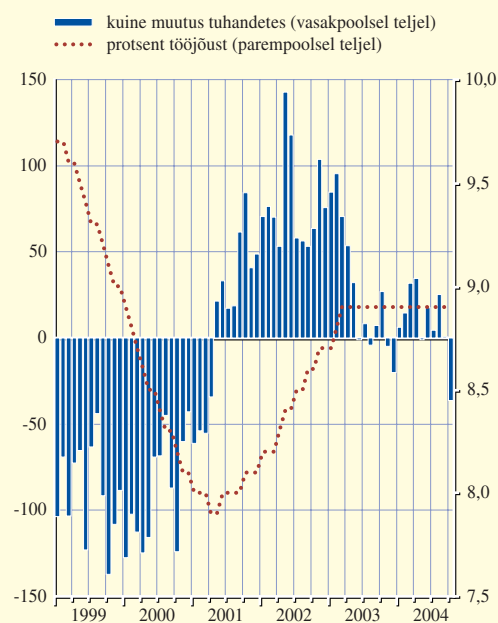

Allikad: Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud ja Eurostat.

1) Aastane muutus protsentides; kolme kuu liikuvad keskmised; tööpäevade arvuga kohandatud.
 2) Protsentuaalsed jäägid; sesoonselt ja keskväärtesega kohandatud. Tarbijate kindlustunde puhul ei ole alates 2004. a jaanuarist euroala andmed täielikult võrreldavad eelnevate andmetega Prantsusmaa uuringu küsimustikku tehtud muudatuste tõttu.

Joonis 37. Tööpuudus

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikas: Eurostat.

KODUMAJAPIDAMISTE KULUTUSTEGA SEOTUD NÄITAJAD

2004. aasta kolmanda kvartali kohta olemasolevad kodumajapidamiste kulutuste näitajad kuude lõikes on kooskõlas rahvamajanduse arvepidamise andmetega, mis toovad kolmandas kvartalis esile nõrga eratarbimise kasvu võrreldes teise kvartaliga.

Pärast augustis toimunud 0,7% langust olid euroala jaemüüginäitajad septembris stabiilsed (vt joonist 36). Kolmandas kvartalis tervikuna vähenes jaemüük 0,2%, mis alandas eratarbimise kasvu umbes 0,1 protsendipunkti. Üks esimestest neljanda kvartali näitajatest - uute sõiduautode registreerimine - tõusis oktoobris eelmise kuuga võrreldes 3,1% pärast kolmanda kvartali 2,6% langust. Novembris täheldati tarbijate kindlustundes väikest tõusu, mis pööras vastupidiseks oktoobri langustrendi, kuigi see näitaja püsis siiski varasemate aastate keskmisest tasemest madalamal. Seega võis tarbijate vähenenud kindlustunne olla jätkuvalt teguriks, mis alandas eratarbimise kasvu ka neljanda kvartali kahe esimese kuu jooksul.

4.2 TÖÖTURG

TÖÖPUUDUS

Tööpuudus euroalal oli 2004. aasta oktoobris endiselt 8,9%, mis on püsinud muutumatuna alates 2003. aasta märtsist (vt joonist 37). Samas vähenes töötute arv oktoobris 36 000 inimese võrra võrreldes keskmiselt 10 000 lisandunuga kuus kolmandas kvartalis. See oli esmakordne langus töötute arvus alates 2003. aasta detsembrist. Sellele

Tabel 10. Tööhõive kasv

(protsentuaalsed muutused võrreldes eelmise perioodiga; sesoonselt kohandatud)

	Aastased määrad		Kvartaalsed määrad				
	2002	2003	2003 II kv	2003 III kv	2003 IV kv	2004 I kv	2004 II kv
Kogu majandus	0,5	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2
sh:							
Põllumajandus ja kalandus	-2,1	-2,2	-0,3	0,0	0,0	-0,8	-0,3
Tööstus	-1,2	-1,5	-0,3	-0,5	-0,5	-0,2	0,0
V.a ehitus	-2,0	-0,5	-0,5	-0,6	-0,4	-0,2	-0,2
Ehitus	-0,6	-0,1	0,4	-0,4	-0,1	0,2	0,4
Teenused	1,4	0,9	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3
Kaubandus ja transport	0,3	0,5	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3
Rahandus ja äri	2,4	1,2	0,1	0,4	0,6	0,4	0,5
Avalik haldus	1,8	1,0	0,3	-0,1	0,2	0,1	0,3

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

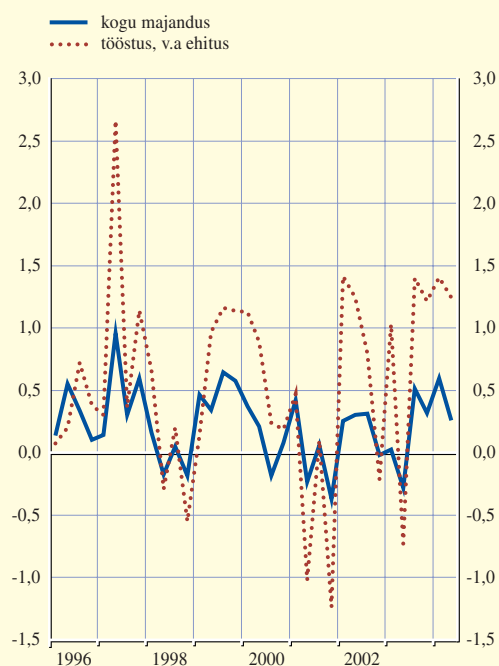
viitasid mõned positiivsed märgid juba eelnevatel kuudel, mis kajastasid töötute arvu kasvamise aeglustumist.

TÖÖHÕIVE

2004. aasta teise kvartali uuendatud tööhõivenäitajad kajastavad eelnevate hinnangutega võrreldes veidi suuremat tööhõive kasvu. 2004. aasta teises kvartalis suurenes tööhõive 0,2% võrra, võrrelduna 0,1%ga esimeses kvartalis (vt tabelit 10). Tõus tuleneb nii tööstussektori tööhõive stabiliseerumisest kui ka teenindussektori tööhõive suuremast kasvust. Arvestades sellega, et SKT reaalkasv ja tööstustoodangu kasv ületasid aasta esimesel poolel tööhõive kasvu ning et tööhõive näitajad reageerivad tegevuse laienemisele tavaliselt teatud hilinemisega, suurenes teenindussektori tööhõivet puudutav ostujuhtide indeks oktoobris veidi ja see annab märku teenindussektori tööhõive suurenevast kasvust kolmandat kuud järjest.

Joonis 38. Tööjõu tootlikkus

(kvartaalsed muutused protsentides; sesoonselt kohandatud)

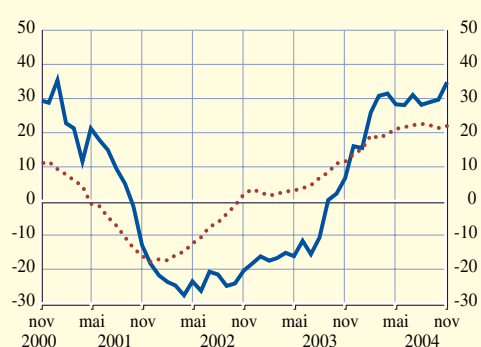

Allikas: Eurostat.

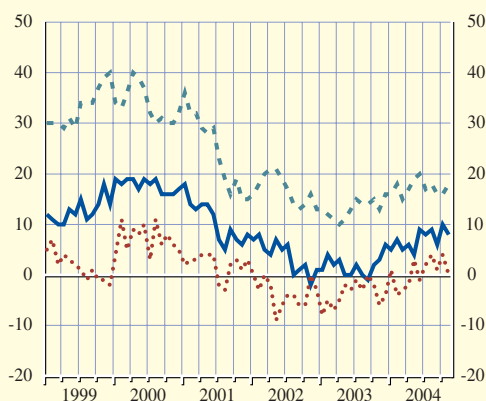
Joonis 39. Tööhõive kasv ja tööhõivega seotud ootused

(aastane muutus protsentides; protsentuaalsed saldod)

— Dow Jones EURO STOXX – tegelik kasum aktsia kohta, kasv võrreldes eelmise aastaga
 S&P 500 – tegelik kasum aktsia kohta, kasv võrreldes eelmise aastaga

— tööhõivega seotud ootused ehitussektoris
 tööhõivega seotud ootused jaemüügisektoris
 - - - - - tööhõivega seotud ootused teenindussektoris

Allikad: Eurostat ja Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud.
 Märkus. Protsentuaalsed jäägid on keskväärusega.

Kokkuvõtteks võib öelda, et olemasolevad andmed viitavad tööturu olukorra järkjärgulisele paranemisele aasta teisel poolel.

4.3 MAJANDUSTEGEVUSEGA SEOTUD VÄLJAVAATED

Kuigi pärast 2004. aasta esimese poole kõrgeid kasvumäärasid aeglustus kolmandas kvartalis majandustegevuse taastumise tempo, on kasvu jätkumiseks vajalikud põhitegurid endiselt olemas. Välismajanduse osas peaks jätkuma üleilmse nõudluse kasvu positiivne mõju euroala ekspordile hoolimata teatavast kasvu aeglustumisest. Sisemajanduse osas peaksid investeeringuid suurendama soodne üleilmne keskkond, euroala väga positiivsed rahastamistingimused, kasumite suurenemine ja äritegevuse ümberstruktureerimisega seoses kasvav ettevõtete efektiivsus. Lisaks on kogu euroalal märgata eratarbimise suurenemise potentsiaali ning seda eelkõige siis, kui olulisel määral pühendatakse eelarve konsolideerimisele ja struktuursete reformide läbiviimisele, mis vähendaks sellise tegevuse ulatuse ja tempoga seotud ebakindlust. Siiski on selliste väljavaadetega seotud ka mõned küsitavused, mis puudutavad eelkõige võimalikke ebasoodsaid arengutendentse naftaturgudel. Nimetatud ohtude vältimiseks tuleb piirata palga- ja hinnamääramiskäitumisest tulenevate teiseste mõjude riske. Samuti peavad riigid eelarvete koostamisel vältima selliste meetmete rakendamist, mis pikendavad või moonutavad kohandamisprotsessi käiku. Majandusväljavaadete üksikasjalikum analüüs on toodud osas 6 ("Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta").

5 EELARVEPOLIITILINE ARENG

Euroala riikide eelarvepoliitiline olukord on endiselt murettekitav. Eelarve tasakaalustamatuse koondnäitajate vähenemise algust on oodata alles järgmisel aastal ning ka siis toimub see tõenäoliselt aeglaselt. 2004. – 2005. aastal ületavad märkimisväärselt paljude euroala riikide eelarved 3%lise puudujäägi piiri või on sellele piirile lähedal ning ainult mõnes riigis on oodata edusamme eelarve konsolideerimise vallas. Eelarvekadade koostamisel võetakse endale liiga vähe edasipüüdlikke eesmärke, lisaks pole ühtseid reformistrateegiaid ning andmete esitamises esineb puudujäike.

Praeguses stabiilsusprogrammide etapis peaksid tasakaalustamata eelarvega riigid end usaldusväärset viisil siduma asutamislepingus ning stabiilsuse ja majanduskasvu paktis võetud kohustustega. Seepärast tuleks neil riikidel majanduskeskkonna paranemist enda jaoks ära kasutada, et eelarved õigeaegselt tasakaalu viia. Asutamislepingus võetud kohustustest kinnipidamise ning stabiilsuse ja majanduskasvu paktis esitatud ülemäärase puudujäägi menetluse range rakendamise keskne roll on säilitada kindlustunne kõikide euroala riikide rahanduse jätkusuutlikkuse suhtes.

EELARVEPOLIITILINE ARENG 2004. AASTAL

Tabel II Euroala eelarveprognoosid

(protsent SKTst)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Economic Forecasts, Euroopa Komisjon (sügis 2004)						
a. Tulud kokku	47,2	46,5	46,1	46,3	45,6	45,5
b. Kulud kokku	48,1	48,2	48,5	49,0	48,5	48,0
sh:						
c. Intressimaksud	4,1	4,0	3,6	3,5	3,4	3,3
d. Esmased kulud (b - c)	44,1	44,2	44,8	45,5	45,1	44,7
Eelarve tasakaal (a - b)	-0,9	-1,7	-2,4	-2,7	-2,9	-2,5
Eelarve esmane tasakaal (a - d)	3,1	2,3	1,3	0,7	0,5	0,8
Tsükliliselt kohandatud eelarve tasakaal	-1,7	-2,3	-2,4	-2,2	-2,5	-2,1
Koguvõlg	70,4	69,4	69,4	70,7	71,1	71,1
Memokirje: reaalne SKT (aastane protsentuaalne muutus)	3,5	1,6	0,9	0,6	2,1	2,0

Stabiilsusprogrammid, liikmesriikide uuendatud stabiilsusprogrammidele tuginevad Euroopa Komisjoni andmed, märts 2004

Eelarve tasakaal	-2,2	-2,7	-2,3	-1,8
Eelarve esmane tasakaal	0,8	1,0	1,5	
Tsükliliselt kohandatud eelarve tasakaal	-2,1	-1,8	-1,4	
Koguvõlg	69,1	70,1	70,0	69,4
Memokirje: reaalne SKT (aastane protsentuaalne muutus)	0,9	0,6	2,0	2,5

Allikad: Euroopa Komisjoni ja EKP arvutused. Märkus. Andmed ei sisalda UMTS-litsentside müügist saadud tulu ja ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

Euroala riikide rahanduslik olukord halveneb endiselt. Euroopa Komisjoni sügiseste prognooside kohaselt kerkib euroala valitsemissektori eelarvepuudujäägi keskmine suhtarv veelgi, tõustes 2003. aasta 2,7%lt SKT suhtes 2004. aastal 2,9%le. Tõus leiab aset neljandat aastat järjest (vt tabelit 11). Võrreldes Euroopa Komisjoni kevadiste prognoosidega, mille kohaselt pidi puudujäägi suhtarv SKT suhtes püsima muutumatuna (vt 2004. aasta juunikuu büllätääni tabelit 10), kujutab selline suundumus endast olukorra üha süvenevat halvenemist. Ootuste kohaselt peaks keskmine esmane ülejääk langema 0,5%ni SKT suhtes. Kolme riigi – Saksamaa, Kreeka ja Prantsusmaa – puhul oodatakse 3%lise eelarve puudujäägi suhtarvu kontrollväärtuse ületamist ning veel kolme riigi – Itaalia, Hollandi ja Portugali – puhul oodatakse näitajaid, mis vastavad kontrollväärtusele või on sellele väga lähedal. Saksamaa ja Prantsusmaa puudujääk on kontrollväärtusest suurem juba kolmandat aastat järjest ning Kreeka puhul on andmete ulatuslike ümberhindamiste tagajärjel selgunud, et eelarvepuudujäägi suhtarvud on ületanud kontrollväärtust juba paljude aastate jooksul.

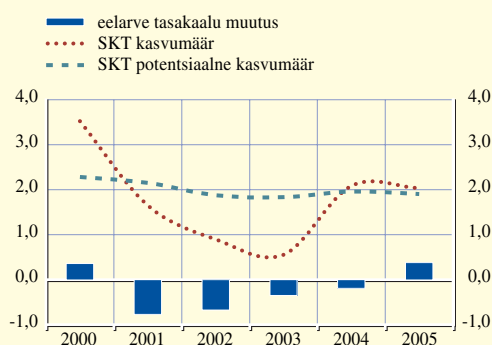
Euroopa Komisjoni eelarveprognoosid toovad esile oodatava eelarvetasakaalu olulise halvenemise võrreldes keskmiste eelarvealaste eesmärkidega, mis on kirjas 2003. aasta lõpus ja 2004. aasta alguses esitatud uuendatud stabiilsusprogrammides. Enamiku liikmesriikide puhul prognoositakse, et nad ei saavuta oma eesmärgi. Konkreetsemalt öeldes on paari märkimisväärselt tasakaalustamata eelarvega riigi puhul oodata suuri kõrvalekaldu eesmärkidest.

2004. aastaks prognoosib Euroopa Komisjon euroala võlakoormuse koondnäitaja suurenemise jätkumist. See näitaja tõuseb 2004. aastal 0,4

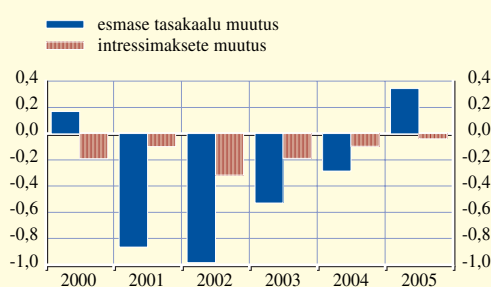
Joonis 40. Eelarvelise arengu tegurid

(protsendipunkti SKTst; protsentuaalsed muutused)

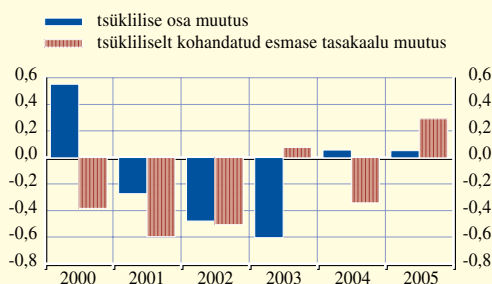
a) SKT kasv ja eelarve tasakaalu aastane muutus

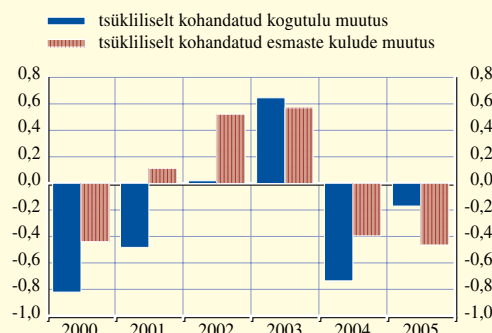
b) Eelarve tasakaalu tegurite aastane muutus

c) Eelarve esmise tasakaalu tegurite aastane muutus

d) Eelarve tsükliiliselt kohandatud esmise tasakaalu tegurite aastane muutus

Allikas: Euroopa Komisjon, sügis 2004 ja EKP arvutused.

protsendipunkti 71,1%ni SKT suhtes. Nendest seitsmest riigist, kellele prognoositakse 60%st suuremat võlakoormust SKT suhtes, on ainult Belgia puhul oodata märkimisväärset võlakoormuse langust võrreldes 2003. aastaga. Prognooside kohaselt mõjutavad mõne riigi rahanduse arengut negatiivselt puudujäägi ja võla arengusuundade vahelised erinevused - nn eelarvepositsioonivälised võlamuutused. Nende riikide hulka kuuluvad Kreeka ja Itaalia, kellel on juba väga suur võlakoormus.

Euroopa Komisjoni sügiseste prognooside kohaselt on eelarve tasakaalu jätkuv nõrgenemine 2004. aastal peamiselt seotud kergelt ekspansiivse eelarveseisundiga. Et prognoositakse vaid vähest intressikulude langust, on ka esmase ja üldtasakaalu suhtes oodata üldiselt samaväärseid muutusi (vt joonist 40, a ja b). SKT kasv peaks hinnangute kohaselt suurenema pisut kiiremini kui majanduskasvu potentsiaal, mis tähendab, et majanduskeskkond avaldab eelarvele väga vähest positiivset mõju. Seega kajastub 2004. aastal aset leidvas euroala eelarveseisundi halvenemises eelarvepoliitika nõrgenemine, mida väljendab tsükliliselt kohandatud esmase tasakaalu langus 0,3 protsendipunkti võrra SKT suhtes (vt joonist 40, c).

Euroala arengu keskmised näitajad varjavad mõningaid erinevusi riikide arengusuundades. Sel ajal kui enamiku riikide põhilised tasakaalunäitajad halvenevad, säilib mõnedes teistes riikides üldiselt neutraalne eelarveseisund, eelarve struktuurse konsolideerimise meetmeid on rakendatud vaid paaril juhul. Kõik kolm väga suure võlakoormusega riiki (Belgia, Kreeka ja Itaalia) saavad endiselt kasu intressikulude kokkuhoidmise arvelt, millel on soodne mõju ka eelarve üldseisundile. See kompenseerib osaliselt ka esmase tasakaalu halvenemist nendes riikides.

Eelarveseisundi vähene nõrgenemine on tingitud maksukärbetest ja ajutiste kohandusmeetmete järkjärgulisest kaotamisest, mida rahastatakse vaid osaliselt esmaste kulude vähendamisest tekkinud säästust. Vastavalt joonisele 40d hakkab tsükliliselt kohandatud tulu märkimisväärselt vähenema. See tuleneb peamiselt otsuste maksude ja sotsiaalkindlustusmaksete alandamisest ning kapitalitulude langusest, mida põhjustab ajutiste meetmete mõju järkjärguline kadumine. Nende tulusid alandavate tegurite mõju kompenseerivad osaliselt kaudsete maksude tõusud. On ka märke kulude piiramisest (peamiselt valitsemissektori tarbimise ja sotsiaaltoetuste osas), mis toob esimest korda pärast 2000. aastat kaasa tsükliliselt kohandatud esmaste kulude suhtarvu alanemise. Siiski avaldab teatud ülekulutamine negatiivset mõju kohandatud näitajale ning see jääb alla maksukärbete kogumõjule.

RIIKIDE RAHANDUSALASED VÄLJAVAATED 2005. AASTAKS

2005. aastaks prognoosib Euroopa Komisjon euroala keskmise puudujäägi suhtarvu alanemist 2,5%ni SKT suhtes. Sellisele arengule aitavad kaasa nii intressikulude väike langus kui ka esmase tasakaalu mõõdukas paranemine (vt tabelit 11 ja joonist 40). Võrreldes 2004. aastaga prognoositakse võlakoormuse stabiliseerumist.

Ka siin valdkonnas varjavad euroala tasemel suundumused erinevusi riikide vahel. Poolte euroala riikide eelarved on ka tulevikus olulisel määral tasakaalust väljas. Saksamaa ja Kreeka puhul on jätkuvalt oodata 3%list kontrollväärtust ületavaid eelarvepuudujäägi suhtarve. Ka Portugali puhul prognoositakse kontrollväärtust

ületava puudujäägi taastekkimist. Samas on Prantsusmaa, Itaalia ja Hollandi puudujäägid tõenäoliselt kontrollväärtuse lähedal või täpselt 3%. Teistes euroala riikides on tegu vähem oluliste puudujääkide või ülejäägiga (ühes riigis). Vähem kui poolte euroala riikide puhul prognoositakse tasakaalulähedast või ülejäägis eelarvet.

2005. aasta oodatav eelarveseisundi paranemine on suures osas tingitud eelarveseisundi tugevnemisest, samas kui majanduskasv peaks ootuste kohaselt olema potentsiaalilähedane. Peamiseks eelarveseisundi paranemise põhjuseks on esmaste kulude piiramine, mida osaliselt kompenseerivad kavandatavad lisanduvad maksukärped. Konkreetsemalt võetuna alaneb tsükliliselt kohandatud esmaste kulude suhtarv sama palju kui 2004. aastal, kuid tsükliliselt kohandatud tulude suhtarv väheneb palju vähem jõudsalt. See omakorda toob kaasa üsna madala konsolideerimisnäitaja, mis võrdub euroalal keskmiselt 0,3 protsendipunktiga SKT suhtes. Esimesed märgid viitavad sellele, et 2005. aastal suurenevad sotsiaalmaksud ja tööpuudusega seotud kulutused mõõduka kiirusega. See on kooskõlas sisenõudluse kasvuga ja 2004. aastal taastunud majanduskasvu järelmõjuga valitsemissektori kulutustele. Eelarvepoliitika väljatöötamisel on mitmetes riikides siiski ajutised meetmed jätkuvalt olulised.

HINNANG RIIKIDE RAHANDUSALASELE ARENGULE

Euroala riikide rahandusalane areng on endiselt murettekitav kolmel põhjusel. Esiteks, prognooside kohaselt rakendavad märkimisväärselt tasakaalustamata eelarvega riigid 2004-05. aastal konsolideerimismeetmeid, mis ei ole enamasti edasipüüdlikud, ning majanduskeskkonna paranemist kasutatakse mõnel juhul vaid järjekordsete eelarvepoliitiliste järeleandmistega tegemiseks, selle asemel et kohanduste elluviimist kiirendada. Seetõttu oodatakse, et enamikul juhtudel ei vasta eelarvepoliitilised arengusuunad eurosüsteemi riikide kokkuleppele, mille kohaselt tuleb põhilist eelarve tasakaalunäitajat kohandada vähemalt 0,5 protsendipunkti SKT suhtes, ega ka konkreetsetele ECOFINi nõukogu arvamustes sätestatud nõuetele. Eriti puudutab see Saksamaad ja Kreekat, kes ei suuda prognooside kohaselt 2005. aastal ülemäärast puudujääki kõrvaldada. Lisaks on mõnes riigis puudujääk suurenenud ja esineb märkimisväärne oht, et 3%lise kontrollväärtuse rikkumisi võib tulevikus esineda rohkem kui praegu eeldatakse. Samuti on euroala pikaajaliselt tasakaalustamata eelarved pööranud paljudes riikides võla vähendamise protsessi vastupidiseks, mis kehtib ka koondnäitajate puhul.

Teiseks probleemiks on paljudes riikides rakendatav eelarve kohandamispoliitika. Eelarvekohanduste juurutamisel ja kavandamisel toetatakse sageli ajutistele meetmetele, mille kasutamine aga ei too kaasa ülivajalikku riigi rahanduse struktuurilist parendamist. Kuigi ajutiste meetmete osakaalu kavandatakse vähendada, on see siiski märkimisväärne mitmes riigis, eelkõige nendes, mille eelarve puudujääk on umbes 3% SKT suhtes. Mainimisväärne on aga see, et mitmed liikmesriigid, sealhulgas euroala kolm suurimat riiki, on astunud olulisi samme sotsiaalkindlustussüsteemide reformimiseks ning näib, et kogukulude piiramine on varasemast edukam. Siiski ei ole sellised piirangud sageli piisavalt ranged ega moodusta üldist kindlustunnet suurendavat tegevuskava, mis vastaks Lissaboni strateegiale ja majanduspoliitika üldsuunistele (BEPG).

Kolmandaks, paaril juhul on läbi viidud statistiliste aegriidade järelkorrigeerimisi, mille tagajärjel on riigi rahandustulemused olulisel määral halvenenud ja valitsemissektori

võlakooormuse koguväärtus suurenenud. Puudulik aruandlus ja hilisemad ümberhindamised on takistanud tasakaalustamata eelarvete täpset ja õigeaegset avastamist ning põhjustavad tõsiseid viivitusi poliitiliste meetmete rakendamisel. See heidab laiemat varju kogu fiskaalraamistiku usaldusväärsusele ja tõhususele, muutes eelarveseire ebakindlamaks ja vähendades mitmepoolsete järelevalvemenetluste väärtust. Statistiliste aruandluse kõrge tase on eeltingimus, et eelarve jätkusuutlikkuse üle saaks teostada ranget järelevalvet ja liikmesriigid saaksid üksteisele tõhusalt survet avaldada. ECOFINi nõukogu on statistikaalastes avaldustes rõhutanud oma otsust toetada eelarvega seotud andmete kvaliteeti ja usaldusväärsust parandavate meetmete rakendamist. (vt taustinfot 9 "Valitsemissektori finantsstatistika koostamise ja esitamise nõuded").

Taustinfo 9

VALITSEMISSEKTORI FINANTSSTATISTIKA KOOSTAMISE JA ESITAMISE NÕUDED

Hiljuti läbiviidud eelarvenäitajate ümberhindamised on tõstatanud valitsemissektori finantsstatistika kvaliteedi ja usaldusväärsuse küsimuse kogu ELis. Samas on selge, et poliitilised ja valimistsüklid ei tohiks üheski liikmesriigis selliste statistiliste andmete koostamist ja esitamist mõjutada.

Euroopa Komisjonile esitatava valitsemissektori finantsstatistika kvaliteedi tagamiseks tuleb astuda alljärgnevad sammud.

- Kulude ja tulude kajastamisel ülemäärase puudujäägi menetluse käigus tuleb igati järgida Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemi (ESA 95) reegleid. Andmete koostamine peab olema järjekindel nii riikide lõikes kui ka ajas.
- Riigid peavad seadma statistiliste andmete kvaliteedi ja usaldusväärsuse endale prioriteediks ning kehtestama statistika vallas kõrged nõuded. Euroopa tasemel tuleb kokku leppida ühtsed nõuded, mis tugevdavad riiklike statistikaasutuste sõltumatust, usaldusväärsust ja vastutust ning samal ajal aitavad suurendada kindlustunnet valitsemissektori finantsstatistika kvaliteedi suhtes. ELi tasemel tuleb neid nõudeid korrapäraselt üle vaadata ja nende täitmist kontrollida.
- Praegu kehtiva korra kohaselt esitatakse kaks korda aastas andmed eelarve puudujäägi, võla, investeringute ja intressikulude kohta. Seda korda tuleb tõhustada ning muuta kättesaadavaks kogu valitsemissektori aruandluse, sealhulgas kulude, tulude, puudujäägi, võla ja eelarvepositsioonivälise võlamuutuse jaotused.
- Riiklikele statistikaasutustele – ja vajaduse korral ka asjassepuutuvatele riiklikele keskpankadele – tuleb määrata selgesõnalisem vastutus eelarveandmete esitamise eest ülemäärase puudujäägi menetluse raames.

EELARVEPOLIITILINE STRATEEGIA

Kõik liikmesriigid on koostamas uuendatud stabiilsusprogramme, mis tuleb Euroopa Komisjonile valmiskujul esitada 2004. aasta lõpuks. Kõik riigid ja eelkõige olulisel määral tasakaalustamata eelarvega riigid seisavad silmitsi ülesandega koostada kavad, mis oleks kooskõlas stabiilsuse ja majanduskasvu paktis võetud kohustustega ning suurendaksid usaldust nii oma konsolideerimis- ja reformimeetmete kui ka ELi fiskaalraamistiku suhtes.

Konkreetsemalt võetuna peaksid ülemäärase puudujäägiga riigid taolise olukorra lahendama nii kiiresti kui võimalik ja mitte hiljem kui endale võetud kohustustes kindlaksmääratud kuupäeval. Kui riik ei suuda oma kohustusi täita, võib ECOFINi nõukogu astuda edasisi menetluskorras ettenähtud samme. Ühtlasi tuleb vältida ülemäärase puudujäägi taastekkimist. Need euroala riigid, kelle eelarve ei ole tasakaalulähedane ega ülejäägis, peaksid eelarve konsolideerimisel juhinduma eurosüsteemi riikide poolt 2002. aasta oktoobris kokku lepitud eelarvestrateegiast, mille kohaselt tuleb aastas esmase puudujäägi suhtarve vähendada vähemalt 0,5 protsendipunkti SKT suhtes.

Käimasolev majanduse taastumine pakub riikidele võimaluse kiirendada eelarve konsolideerimise protsessi. Suuremates maksutuludes avalduvat majanduskasvu positiivset mõju tuleks ära kasutada eelarve tasakaalu viimiseks. Sihikindel eelarve konsolideerimine aitaks vältida mineviku vigade kordamist, mille puhul headel aegadel rakendati tsüklilisust toetavat poliitikat ja lasti mööda võimalus eelarveseisundit oluliselt parandada.

Eelarve konsolideerimise plaanid peaksid moodustama osa struktuurireformide kavast, mis soodustab kasvu, konkurentsi ja tööhõivet. Kulude ümberkujundamine ei ole äärmiselt oluline mitte ainult eelarve konsolideerimisel ilma maksude tõstmiseta, vaid ka tee rajamisel edasiste maksukärbete tegemiseks ning maksu- ja toetussüsteemide muutmisel majanduskasvu tõhustavaks. Seega on kulude piiramine ja ümberkujundamine keske tähtsusega kestvale konsolideerimisele kindla aluspinna loomisel, kindlustunde suurendamisel ja dünaamilisema kasvu soodustamisel, mis on ka Euroopa kasvustrateegia eesmärgid. Dünaamilisema keskkonna loomise seisukohast on oluline ka riigi rahanduse kvaliteet. Infrastruktuuri ja inimkapitali tehtavaid tootlikke investeeringuid tuleb eelistada jooksvatele ülekannetele. Sellised eelarvestrateegiad taastavad ka kindlustunde majandus- ja rahaliidu institutsionaalsete alustalade suhtes, aidates seeläbi kaasa kasvu soodustava keskkonna tekkele ja makromajanduslikule stabiilsusele euroalal.

ÜLEMÄÄRASE PUUDUJÄÄGI MENTLUSE KESKNE TÄHTSUS EELARVE JÄTKUSUUTLIKKUSE TAGAMISEL

Siinkohal tasub veel kord rõhutada seda, kui oluline on asutamislepingus sätestatud ettevaatliku eelarvepoliitika "miinimumnõuete" range järgimine. Nõuete kohaselt tuleb vältida ülemäärase puudujäägi tekkimist, s.t ei tohi ületada puudujäägi kontrollväärtust 3% SKT suhtes ning kui nimetatud piiri ületatakse, tuleb selline rikkumine õigeaegselt kõrvaldada. Ka valitsemissektori võlakoormuse suhtes on ette nähtud piir, milleks on 60% SKTst. Võlakoormus peab püsima sellest allpool või vähemalt lähenema sellele

piirile rahuldava kiirusega. Stabiilsuse ja majanduskasvu paktis on muu hulgas kindlaks määratud ülemäärase puudujäägi menetluskord. Sellel menetlusel on keskne tähtsus asutamislepingu sätete range juurutamise tagamiseks.

Miks on see tähtis? Makroökonoomiline ja hinnastabiilsus koos soodsate rahastamistingimustega sõltuvad riigi rahanduse jätkusuutlikkusest. Jätkusuutlikkus sõltub omakorda valitsemissektori laenuvajadusest ja finantsturgude valmisolekust seda täita. Kui puudujäägid on suured ja võlakoormus kasvab, suureneb ka laenuvajadus. Lisaks ohustavad suured puudujäägid jätkusuutlikust just sel ajal, kui kasvutrend on aeglane, sest siis kasvab võlakoormus (ja laenuvajadus) SKT suhtes kiiremini kui suure kasvutempoga majanduse puhul. Kui majanduskasv on kiire, ohustavad puudujäägid jätkusuutlikkust vähem. Samuti võivad väljavaated olulistele kohustustele (nt seoses sotsiaalkindlustussüsteemiga) suurendada ootusi tulevase valitsemissektori rahastamisvajaduse suhtes.

Mida suurem on selliste tegurite hulk, seda tõenäolisemalt vajavad valitsemissektorid mõne aja pärast taoliste tasakaalustamatuste rahastamiseks üha rohkem vahendeid, mis on kulukas nii riigi (riskipreemiade tõus) kui ka kogu euroala seisukohast (keskmiste kaudsete intressimäärade tõus). Tekkida võivad sellised olukorrad, kus valitsemissektor ei saa kasutada riigile sobivaid rahastamise liike (nt pikaajaline võlg lühiajalise võla asemel) ega lõpuks enam hankida ka riigile vajalikke summasid.

Seda ohtu võivad veelgi teravdada muutlikud finantstingimused. Kui headel aegadel on puudujäägi ja võlakoormuse piirid, mille korral valitsemissektor on võimeline kõiki oma kohustusi rahastama nii lühikeses ("likviidne") kui ka pikas perspektiivis ("maksujõuline"), tavaliselt kõrgel, siis teatud sündmused võivad põhjustada nende piiride märkimisväärset ahenemist. Minevik näitab, et sellised sündmused ei tarvitse alati järk-järgult saabuda, s.t need ei anna valitsemissektorile piisavalt aega kohanemiseks: kõik võib juhtuda väga kiiresti ja ilma ühegi hoiatuseta. Võib tekkida nõiarering, kus vajadused rahastamise järele kasvavad, kuid valmisolek neid vajadusi täita kahaneb. Selline olukord võib sundida valitsemissektorit kohandama järsult eelarvet, et võetud kohustustest ei tuleks taganeda.

Kuigi praegu on majanduskeskkond ikka veel soodne, ei tohi unustada, et sellist olukorda ei saa pidada endastmõistetavaks. Seepärast peavad kõik riigid, s.t kogu euroala saavutama sellise finantsseisundi, mis tagab piisava varu olemasolu halvima stsenaariumi korral, isegi siis, kui headel aegadel tundub see varu liiga suurena.

Majandus- ja rahaliidu poolt puudujäägi ja võla suhtes kehtestatud nõuetest kinnipidamine on määrava tähtsusega, sest see tagab minimaalse varu olemasolu. Eelkõige eelarvepuudujäägi 3%lisest piirist SKT suhtes, sest usaldusväärsetel juurutamisel annab see pidepunkti ootustele eelarvedistsipliini ja tulevase võla suhtes. Seepärast on selle nõude täitmine finantsturgudele ja avalikkusele oluliseks märgiks riigi rahanduse usaldusväärsusest. Ülalnimetatud piirist kinnipidamine mitte ainult ei muuda praegu rahastamistingimusi soodsaks ja turge stabiilseks, vaid vähendab ka ohtu, et tulevikus kanduvad finantskõikumised euroalal üle valitsuste võlaturule ja seavad ohtu jätkusuutlikkuse.

Need seisukohad lisavad kaalu ka ülaltoodud hinnangus tõstatatud probleemidele ning

eelarvepoliitilise ja majandusarengu alastele kogemustele, mis pärinevad juba majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi algusest. Mitmete riikide eelarvepuudujääk mitte ainult ei ole 3%lise piiri lähedal või üle selle, vaid nende keskmine puudujääk olnud selle piiri lähedal või üle selle juba alates 1999. aastast. Veelgi enam, paljudes riikides on majanduskasv aeglustunud ja kasvupotentsiaal on nüüd varasemast väiksem. Riikide võlakoormused on liikunud aeglaselt ülespoole või alanenud liiga vähe ning seda eriti peagi üleskerkivate rahvastiku vananemisega seotud probleemide taustal. Kuid isegi siis, kui asutamislepingu nõuetest on järjekindlalt kinni peetud, tuleb meeles pidada seda, et tegu on vaid pikas perspektiivis ettevaatliku eelarvepoliitika miinimumnõuetega. Tuleb seada rangemad puudujäägi ja võlaga seotud eesmärgid, seda eelkõige suurte kaudsete kohustuste ja väikese majanduskasvuga riikides.

6 EUROSÜSTEEMI EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

Eurosüsteemi eksperdid on kuni 20. novembrini 2004 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ Reaalse SKT keskmine aastakasv peaks ulatuma 2004. aastal 1,6–2,0%ni, 2005. aastal 1,4–2,4%ni ning püsima 2006. aastal vahemikus 1,7–2,7%. Ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) koondnäitaja keskmine kasv jääb 2004. aastal vahemikku 2,1–2,3%. Sama kasv peaks 2005. aastal püsima 1,5–2,5% ja 2006. aastal 1,0–2,2% piires.

Eurosüsteemi ekspertide ettevaade põhineb mitmetel intressimäärasid, vahetuskursse, nafta hinda, euroalavälist maailmakaubandust ning eelarvepoliitikat käsitlevatel eeldustel. Tehniliseks eelduseks on eelkõige see, et turu lühiajalised intressimäärad ja kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna. Tehnilised eeldused pikaajaliste intressimäärade kohta ning nafta hinna ja muude toorainete kui energia hinna kohta põhinevad turgude ootustel.² Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel. Need hõlmavad üksnes selliseid majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Väärtusvahemikud põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele.

RAHVUSVAHELINE KESKKOND

2004. aastal jõudis maailmamajanduse kasvutsükkel maksimumini ja nafta hind tõusis, samal ajal kui majanduspoliitikas pöörduakse järk-järgult tagasi neutraalsema kursi poole. Seepärast peaks ettevaateperioodil märkimisväärseks püsiv maailmamajanduse kasv järgmise kahe aasta jooksul mõnevõrra vähenema. Samal ajal võib nafta ja muude toorainete kui energia hinna tõusuga kaasneda üldine kõrgem inflatsioonimäär.

Reaalse SKT kasv Ameerika Ühendriikides peaks samuti püsima märkimisväärseks, ehkki kasvutempo ei ole enam sama kiire kui 2003. aasta teisel poolel ja 2004. aasta alguses. Aasia riikides, välja arvatud Jaapan, on SKT kasv jätkuvalt suurem kui maailmamajanduse keskmine, vaatamata nafta kõrgele hinnale ja Hiina karmistuvale majanduspoliitikale. Teistes suurtes majandusriikides peaks kasv püsima dünaamiline. Lisaks eeldatakse ettevaates, et 1. mail 2004 ELiga ühinenud riikide majanduskasv jätkub samuti suhteliselt jõudsalt.

1 Ettevaate koostamisel osalesid nii EKP kui ka euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid. See kuulub materjalide hulka, mida EKP nõukogu kasutab kaks korda aastas majandusarengu ning hindade stabiilsusega seotud riskide hindamiseks. Lisateavet ettevaate koostamisel kasutatavate menetluste ja meetodite kohta saab 2001. aasta juunis koostatud EKP juhendist "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises".

2 Kolme kuu Euriborina mõõdetavad lühiajalised intressimäärad püsivad ettevaateperioodil eeldatavalt muutumatuna, jäädes 2,16% tasemele. Püsivaid vahetuskursse käsitleva tehnilise eelduse kohaselt püsib EUR/USD vahetuskursis kõnealusel perioodil tasemel 1,29 ning euro tegelik vahetuskurs on 2003. aasta keskmisest 6,1% kõrgem. Turgude ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne tulus euroalal teataval määral kasvama, tõustes 2004. aasta keskmiselt 4,2%lt 2006. aastal keskmiselt 4,5%ni. Muude toorainete, välja arvatud energia hinnad peaksid 2004. aasta keskmisena USA dollarites tõusma 18%, püsima 2005. aastal üldjoontes muutumatuna ning tõusma 2006. aastal jälle 5%. Futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et 2005. aastal tõuseb naftabarreli keskmine hind 2004. aasta 39,0 USA dollarilt 44,4 dollarile ning langeb 2006. aastal taas 40,8 USA dollari tasemele.

Reaalse SKT aastakasv väljaspool euroala peaks 2004. aasta keskmisena olema ligikaudu 5,5%. Nii 2005. kui ka 2006. aastal peaks see langema umbes 4,5%ni. Euroalaväliste eksporditurgude kasvutempo peaks 2004. aastal olema 8,7% ning langema 2005. ja 2006. aastal vastavalt 8,0% ja 7,5%ni.

REAALSE SKT KASVU ETTEVAADE

Eurostati esialgsel hinnangul kasvas euroala reaalne SKT käesoleva aasta kolmandas kvartalis 0,3%. Esimeses ja teises kvartalis oli kasv vastavalt 0,7% ja 0,5%. Ettevaateperioodil peaks kvartaalne kasvutempo jõudma taas 0,5% taseme lähedale. Selle tulemusel peaks reaalse SKT keskmine aastakasv ulatuma 2004. aastal 1,6–2,0%ni, 2005. aastal 1,4–2,4%ni ning püsima 2006. aastal vahemikus 1,7–2,7%. Tugeva välisnõudluse püsites peaks ekspordi kasv ettevaateperioodil jätkuvalt toetama majandustegevust, samal ajal kui sisenõudluse kasv püsib stabiilsena.

Tööhõive kasv peaks ettevaateperioodil mõnevõrra hoogustuma. Tööjõupakkumine peaks suurenema, sest väljavaated uute töökohtade loomiseks ja struktuurireformid mitme euroala riigi tööturul suurendavad tööjõu osalemise määra. Tööjõupakkumise ja tööhõive ettevaadete põhjal võib arvata, et töötuse määr peaks hakkama vähenema 2005. aasta teisel poolel.

Euroala puudutatavate SKT kulukomponentide osas leitakse ettevaates, et *eratarbimine* suureneb 2004. aastal keskmiselt 0,9–1,3%, sest piiratud palgatõus ja energiahindade oluline suurenemine mõjuvad negatiivselt kodumajapidamiste ostujõule. Tarbimine peaks kasvama 1,1–2,1% 2005. aastal ning 1,2–2,8% 2006. aastal. Kodumajapidamiste reaalse kasutatava tulu suurenemist toetavad tööhõive kiirem kasv, madalama inflatsiooniga kaasnev reaalpalkade tõus ning muude tulukomponentide soodne mõju. Kodumajapidamiste säästumäär püsib ettevaateperioodil eeldatavalt stabiilsena. Kuigi tööturuväljavaadete paranedes peaks tarbijate kindlustunne kasvama, jääb säästutase riigi rahandusega ning eelkõige pikemas perspektiivis riiklike tervishoiu- ja pensionisüsteemidega seotud probleemide tõttu tõenäoliselt üsna kõrgeks. Peale selle eeldatakse praeguste eelarvekavade alusel, et ettevaateperioodil väheneb mõningal määral *valitsussektori tarbimise* osatähtsus reaalse SKT kasvus.

Põhivarainvesteeringute kogumaht 2004. aasta teisel poolel tõenäoliselt teataval määral kasvas ning keskmine aastane kasvumäär jääb vahemikku 1,2–2,2%. Keskmised kasvumäärad peaksid 2005. ja 2006. aastal olema vastavalt 1,7–4,7% ning 2,1–5,3%. Koguinvesteeringute kasv taastub valdavalt tänu *ettevõtlusinvesteeringutele*, mida peaksid toetama soodsad laenuitingimused ja ettevõtete tulu suurenemine ning ka nõudluse väljavaadete paranemine. Ühtlasi peaksid ettevaateperioodil mõõdukalt kasvama *eraisikute investeeringud elamuehitusse*.

Kaubaekspordi keskmine aastane muutus peaks 2004. aastal jääma 4,5–7,3% vahele ning 2005. ja 2006. aastal peaks see olema vastavalt 4,6–7,8% ja 4,8–8,0%.³ Pärast 2003. aastal peamiselt euro kallinemise tõttu toimunud olulist langust peaks euroalaväliste eksporditurgude osakaal püsima ettevaateperioodil üldjoontes stabiilsena. Koguimpordi keskmine aastane kasvumäär peaks olema üldjoontes kooskõlas sama ekspordinäitajaga.

³ Kaubandust käsitlev ettevaade on kooskõlas rahvamajanduse arvepidamise andmetega. Seepärast hõlmab see ka euroalasisest kaubandust.

Impordi ettevaade kajastab euroala lõplike kogukulutuste arengut, aga ka euro kallinemise hilinenud mõju, mille tulemusel impordihinnad tõusid. Kokkuvõttes ei ole netoekspordi osatähtsus SKT kasvus arvatavasti eriti märkimisväärne ning ekspordi ja impordi kasv püsivad üldjoontes tasakaalus.

HINNA- JA KULUETTEVAATED

ÜTHI koondnäitaja keskmine kasv jääb 2004. aastal hinnanguliselt 2,1–2,3% vahele ning peaks püsima 2005. ja 2006. aastal vastavalt 1,5–2,5% ja 1,0–2,2% piires. Nafta hinda käsitlevad eeldused lubavad oodata energia hinna märkimisväärset positiivset mõju ÜTHI inflatsioonimäärale 2005. aastal, ent mõnevõrra negatiivset mõju 2006. aastal. ÜTHI mitteenergia komponendi kasvumäär peaks 2005. aastal ettevaate kohaselt mõnevõrra alanema, kajastades impordihindade tagasihoidlikku tõusu ja kulusurvet jätkuvat alanemist euroalal. Lisaks sellele jääb kaudsete maksude ja riiklikult reguleeritud hindade tõusu mõju eelarvepoliitikat käsitlevate eelduste kohaselt 2005. ja 2006. aastal mõõdukamaks, võrreldes 2004. aastal rakendatud oluliste eelarvepoliitiliste meetmetega.

Vaatamata nafta hinna hiljutisele tõusule jääb impordihindade keskmine kasv euro kallinemise hilinenud mõju tõttu 2004. aastal suhteliselt tagasihoidlikuks. Toorainehindu ja vahetuskurse käsitlevad eeldused lubavad arvata, et impordihinnad tõusevad ettevaateperioodil mõõdukalt.

Nominaalpalga kasv töötaja kohta peaks ettevaateperioodil jääma tagasihoidlikuks. Käesolevas ettevaates võetakse arvesse nii kehtivaid palgakokkuleppeid kui ka tööturutingimuste oodatavat tagasihoidlikku paranemist, ent samuti ollakse arvamisel, et kõrgem nafta hind avaldab nominaalpalgale teisest mõju vaid vähesel määral. Reaalse SKT kasvu ja tööhõive ettevaate alusel võib eeldada, et teatavast langusest hoolimata püsib tööviljakuse kasv jõulisena. Palkade ja tööviljakuse sellise arengu tulemusena peaks tööjõu erikulude kasv jääma nii 2005. kui ka 2006. aastal piiratuks.

Tabel 12. Makromajanduslikud ettevaated

(keskmine aastane protsentuaalne muutus) ¹⁾	2003	2004	2005	2006
ÜTHI	2,1	2,1-2,3	1,5-2,5	1,0-2,2
Reaalne SKT	0,5	1,6-2,0	1,4-2,4	1,7-2,7
Eratarbimine	1,1	0,9-1,3	1,1-2,1	1,2-2,8
Valitsemissektori tarbimine	1,6	0,9-2,1	0,3-1,3	0,7-1,7
Kapitali kogumahutus põhivarasse	-0,6	1,2-2,2	1,7-4,7	2,1-5,3
Ekspord (kaubad ja teenused)	0,2	4,5-7,3	4,6-7,8	4,8-8,0
Import (kaubad ja teenused)	2,0	5,0-7,6	4,8-8,2	4,8-8,2

¹⁾ Iga muutuja ja tulevikuhetke puhul tuginevad vahemikud keskmisele absoluutsele erinevusele tegeliku tulemuse ja euroala keskpankade varasemate ettevaadete vahel. Reaalse SKT ja selle komponentide ettevaated viitavad tööpäevade alusel kohandatud andmetele. Ekspordi ja impordi ettevaated sisaldavad kaubavahetust euroalas.

³⁾ Kaubandust käsitlev ettevaade on kooskõlas rahvamajanduse arvepidamise andmetega. Seepärast hõlmab see ka euroalasisest kaubandust.

Taustinfo 10

VÖRDLUS EKP EKSPERTIDE 2004. AASTA SEPTEMBRI ETTEVAATEGA

Nafta hinda ja vahetuskursse käsitlevaid tehnilisi eeldusi on 2004. aasta septembri kuubülletäänis avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes olulisel määral muudetud. Septembri ettevaatega võrreldes on nafta hind nüüd 21% kõrgem ja euro nominaalne efektiivne vahetuskursis tõusis 4,2%. Muudatused intressimäärasid käsitlevates tehnilistes eeldustes on väikesed.

Oluline muutus võrreldes 2004. aasta septembri kuubülletäänis avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega on reaalse SKT kasvu prognoositav vähenemine 2005. aastal. See on üldjoontes tingitud eespool mainitud nafta hinna ja euro efektiivse vahetuskursi tõusu käsitlevatest tehnilistest eeldustest. Lisaks sellele vähendab reaalse SKT oodatust mõnevõrra nõrgem kasv käesoleva aasta kolmandas kvartalis automaatselt reaalse SKT keskmise aastakasvu prognoosi 2005. aastaks.

2004. aastaks prognoositud ÜTHI väärtusvahemikku ei muudeta, kuid võrreldes 2004. aasta septembri ettevaatega on seda 2005. aasta kohta mõnevõrra suurendatud. See tõus on piiratud, sest nafta kõrgema hinna mõju vähendab muutus vahetuskursse käsitlevates eeldustes. Muudatused tööjõu erikulude ettevaates on väikesed.

Makromajanduslike ettevaadete võrdlus

(keskmine aastane protsentuaalne muutus)	2003	2004	2005
ÜTHI – detsember 2004	2,1	2,1-2,3	1,5-2,5
ÜTHI – september 2004	2,1	2,1-2,3	1,3-2,3
Reaalne SKT – detsember 2004	0,5	1,6-2,0	1,4-2,4
Reaalne SKT – september 2004	0,5	1,6-2,2	1,8-2,8

Taustinfo 11

TEISTE INSTITUTSIOONIDE PROGNOOSID

Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid ja eraettevõtted on avaldanud arvukalt prognoose euroala majandusarengu kohta. Kuna kõnealuste prognooside koostamine lõpetati erinevates ajavahemikes ning eelarvepoliitikat, finantsturge ja euroalaväliseid muutujaid, sealhulgas nafta hinda käsitlevate eelduste väljatöötamisel kasutati eri meetodeid, siis ei saa neid omavahel ega ka eurosüsteemi ekspertide ettevaatega üheselt võrrelda. *Consensus Economics Forecasts*’i ja *EKP Survey of Professional Forecasters*’i avaldatud prognoosides kasutatakse näiteks mitmeid kindlaksmääramata eeldusi. Vastupidiselt eurosüsteemi ekspertide ettevaadetele ei eelda teiste institutsioonide prognoosid tavaliselt, et lühiajalised intressimäärad püsivad hindamisperioodi jooksul muutumatuna.

Vaatamata erinevatele eeldustele leitakse teiste organisatsioonide prognoosides üksmeelselt, et euroala SKT aastakasv püsib 2005. aasta keskmisena 1,9–2,25% ja 2006. aasta keskmisena 2,25–2,5% vahel. 2005. aasta prognoosid on väga sarnased. Kui Euroopa Komisjoni ja *Survey of Professional Forecasters*'i hinnangul on 2006. aastal oodata 2,2%st SKT aastakasvu, siis OECD prognoosib selleks vastavalt 2,5%.

Tuleb silmas pidada, et nii Euroopa Komisjoni kui ka RVFi prognoositavad aastased kasvumäärad ei ole tööpäevade suhtes korrigeeritud. 2004. aastal on SKT prognoositud aastane kasvumäär, mis ei ole tööpäevade suhtes korrigeeritud, ligi 0,25 protsendipunkti võrra suurem kui tööpäevade suhtes korrigeeritud kasvumäär, sest 2004. aastal on tavapärasest enam tööpäevi. Seega näeb nii RVFi kui ka Euroopa Komisjoni prognoos, mis on mõlemad tööpäevade suhtes korrigeeritud, SKT kasvu hoogustumist euroalal 2005. aastal. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikus ettevaates ja OECD prognoosides kasutatakse tööpäevade suhtes korrigeeritud andmeid, kuid teiste organisatsioonide prognoosides ei täpsustata, kas andmed on tööpäevade suhtes korrigeeritud või mitte.

Tabel A. Euroala SKT reaalkasvu prognooside võrdlus

(aastane protsentuaalne muutus)	Avaldamise aeg	2004	2005	2006
Euroopa Komisjon	okt 2004	2,1	2,0	2,2
Rahvusvaheline Valuutafond	sept 2004	2,2	2,2	puudub
Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon	nov 2004	1,8	1,9	2,5
Consensus Economics Forecasts	nov 2004	1,9	1,9	puudub
Survey of Professional Forecasters	nov 2004	1,9	2,0	2,2

Allikad: Euroopa Komisjoni Economic Forecasts (sügis 2004); IMFi World Economic Outlook (september 2004); OECD Economic Outlook nr 76; Consensus Economics Forecasts ning EKP koostatud Survey of Professional Forecasters. Euroopa Komisjoni prognoosid ja IMFi World Economic Outlooki aruande kasvumäärad, mida pole tööpäevade alusel kohandatud.

Prognooside järgi peaks ÜTHI keskmine aastane inflatsioonimäär vähenema 2005. aastal 1,8–1,9%le, välja arvatud OECD prognoos, mille kohaselt inflatsioonimäär on 2,0%. 2006. aastaks ennustavad nii Euroopa Komisjon kui ka OECD ÜTHI keskmise aastase inflatsioonimäära langemist 1,7%ni, *Survey of Professional Forecasters*'i prognoosi kohaselt on aga sama näitaja 1,9%.

Tabel B. Euroala üldise ÜTHI inflatsiooniprognoside võrdlus

(aastane protsentuaalne muutus)	Avaldamise aeg	2004	2005	2006
Euroopa Komisjon	okt 2004	2,1	1,9	1,7
Rahvusvaheline Valuutafond	sept 2004	2,1	1,9	puudub
Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon	nov 2004	2,1	2,0	1,7
Consensus Economics Forecasts	nov 2004	2,2	1,9	puudub
Survey of Professional Forecasters	nov 2004	2,1	1,9	1,9

Allikad: Euroopa Komisjoni Economic Forecasts (sügis 2004); IMFi World Economic Outlook (september 2004); OECD Economic Outlook nr 76; Consensus Economics Forecasts ning EKP koostatud Survey of Professional Forecasters.

7 VAHETUSKURSI JA MAKSEBILANSI ARENG

7.1 VAHETUSKURSID

Novembris ja detsembri alguses jätkus euro märkimisväärne tugevnemine sel ajavahemikul oluliselt odavnemud USA dollari suhtes, samuti Hiina jüaani ja vähemal määral ka Jaapani jeeni suhtes. USA dollari nõrgenemist seostati peamiselt finantsturgude keskendumisega USA jooksevkonto suurele ja püsivale puudujäägile ning selle põhjuseks olevale eelarvepuudujäägile. Euro kallinemist nende vääringute suhtes kompenseeris ainult osaliselt selle odavnemine naelsterlingi, Šveitsi frangi, Rootsi krooni, Korea woni, Poola zloti ja Tšehhi krooni suhtes.

USA DOLLAR / EURO

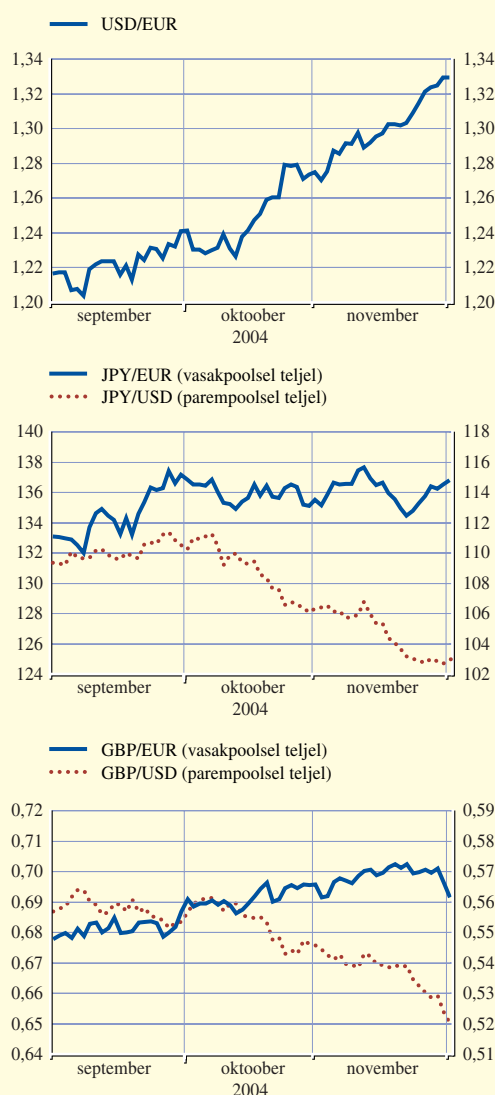
Novembris ja detsembri alguses jätkus euro kallinemine USA dollari suhtes (vt joonist 41), ületades aasta alguses valitsenud taseme. USA dollari märkimisväärne nõrgenemine alates oktoobri teisest poolest näib olevat seotud taas kord teravnenud tähelepanuga USA jooksevkonto puudujäägile ja selle rahastamisele. Andmed USA tarbimiskulutuste kõikumise kohta ei ole USA vääringut positiivselt mõjutanud, mis võib suurendada kaubavahetust USA ja teiste suurte tööstusriikide vahel ning seetõttu süvendada USA jooksevkonto puudujääki. 10. novembril otsustas USA föderaalreservi rahapoliitika komitee tõsta baasintressimäära 25 baaspunkti võrra 2%ni, et kaotada USA ja euroala baasintressimäärade erinevused. Sellist otsust olid turuosalisel aga üldiselt oodanud, mistõttu ei avaldanud see valuutaturgudele märkimisväärset mõju. 1. detsembril oli euro kurss USA dollari suhtes 1,33 ehk 4,4% kõrgem kui oktoobri lõpus ning 17,5% suurem kui 2003. aasta keskmine.

JAAPANI JEEN / EURO

Novembris toimunud kõikumiste taustal tugevnes euro detsembri alguseks ka Jaapani jeeni suhtes (vt joonist 41). Vaatlusperioodi jooksul kallines Jaapani jeen USA dollari suhtes ligi nelja aasta kõrgeima tasemeni vaatamata andmetele, mis viitasid Jaapani ekspordi ja majanduse taastumise võimalikule aeglustumisele.

Joonis 41. Valuutakursside liikumine

(päevased andmed)

Allikas: EKP.

1. detsembril oli euro kurss Jaapani jeeni suhtes 136,8 ehk 1,3% kõrgem kui oktoobri lõpus ning 4,5% suurem kui 2003. aasta keskmine.

EL-I LIIKMESRIIKIDE VÄÄRINGUD

Vahetuskursimehhanismi ERM2 osas jätkasid Taani kroon ja Sloveenia tolar kõikumist väga kitsas vahemikus, jäädes oma keskkursi lähedale (vt joonist 42). Eesti kroon ja Leedu lita jäid oma ERM2 keskkursi suhtes muutumatuks kooskõlas Eesti ja Leedu ühepoolse kohustusega hoida valuutakomitee süsteemis fikseeritud vahetuskurssi ERM2 standardse kõikumisvahemiku raames.

Novembris jätkus valdavalt euro kallinemine, ehkki naelsterlingi suhtes oli see üsna mõõdukas (vt joonist 41). Naelsterlingi nõrgenemist seostati sel perioodil jätkuvalt kinnisvarahindade languse ja Ühendkuningriigi mõõduka majanduskasvuga, mis omakorda suurendas turuosaliste ebakindlust Ühendkuningriigi majanduslike väljavaadete suhtes. Novembri lõpus ja detsembri alguses tegi naelsterling läbi tõusu ja 1. detsembril kaubeldi euroga naelsterlingi suhtes kursiga 0,69 GBP, mis on pisut madalam oktoobri lõpu tasemest ja peaaegu võrdne 2003. aasta keskmisega. Vaatlusperioodil kallines euro veelgi Läti lita suhtes, mille vahetuskursisüsteem on osaliselt seotud USA dollariga, kuid jätkas odavnemist Tšehhi krooni, Poola zloti, Slovaki krooni ja Rootsi krooni suhtes. Küprose naela, Ungari forindi ja Malta liiri suhtes jäi euro kurss üldjoontes stabiilseks.

MUUD VÄÄRINGUD

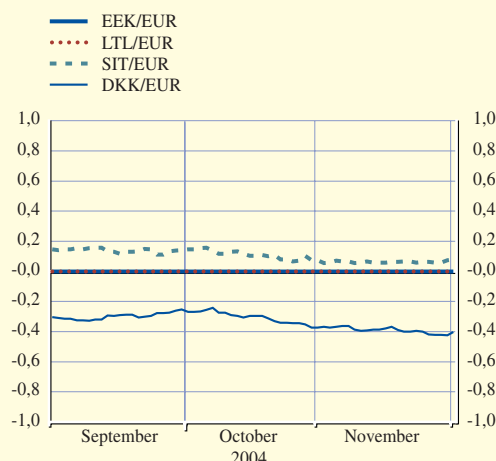
Euro odavnes mõnevõrra õveitsi frangi suhtes, mis püsis tugevana seoses USA dollari märkimisväärse nõrgenemisega. Muude novembris aset leidnud tähtsamate muutuste osas tuleks nimetada Korea woni tugevnemist kõikide teiste suuremate riikide vääringute suhtes.

EURO EFEKTIIVNE VAHETUSKURSS

1. detsembril oli euro nominaalne efektiivne vahetuskurss mõõdetuna euroala 23 kõige olulisema kaubanduspartneri vääringute suhtes 1,3% kõrgem kui oktoobri lõpus ja 6,4% kõrgem kui 2003. aasta keskmine (vt joonist 43). Euro efektiivse vahetuskursi kallinemise põhjuseks oli endiselt euro tugevnemine vääringute suhtes, millel on suur või suhteliselt suur kaal väliskaubanduse osatähtsusega kaalutud vahetuskursside korvis - USA dollari, Hiina jüaani ja Jaapani jeeni suhtes; seda tasakaalustas ainult osaliselt nõrgenemine naelsterlingi, õveitsi frangi, Rootsi krooni, Korea woni, Poola zloti ja Tšehhi krooni suhtes.

Joonis 42. Valuutakursside liikumine ERM2 raames

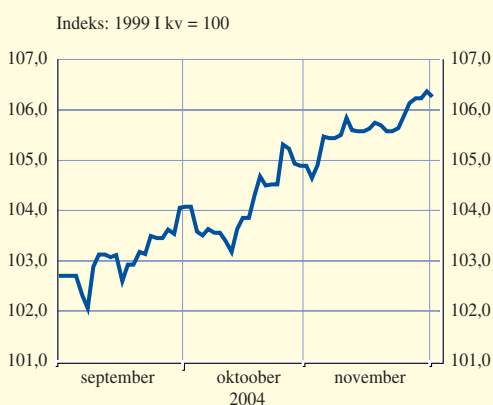
(päevased andmed; kõrvalekalle keskpäriteedist protsendipunktides)

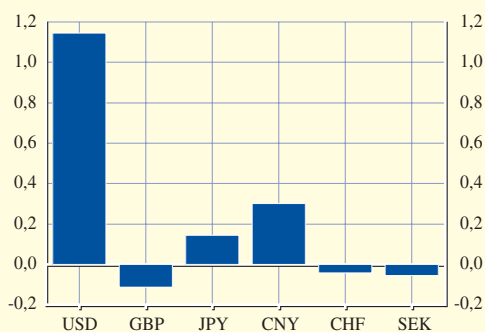
Allikas: EKP.
Märkus. Positiivne/negatiivne kõrvalekalle keskpäriteedist näitab, et valuuta on vahemiku nõrgal/tugeval poolel. Taani krooni kõikumisvahemik on $\pm 2,25\%$; kõigi teiste valuutade puhul on kõikumisvahemik $\pm 15\%$.

Joonis 43. Euro efektiivne vahetuskurs ja selle osad¹⁾

(päevased andmed)

Panused efektiivse vahetuskursi muutustes²⁾
29. oktoober 2004 kuni 1. detsember 2004
(protsendipunktid)

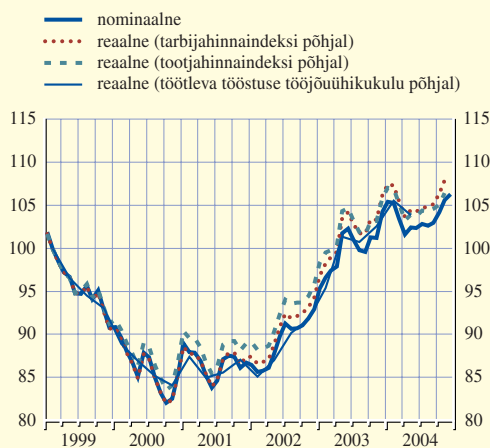
Allikas: EKP.

1) Indeksi ülespoole liikumine tähendab euro kallinemist euroala kõige olulisemate kaubanduspartnerite ja kõigi euroalaväliste ELi liikmesriikide vääringute suhtes.

2) Osakaalu EER-23 muutustes näidatakse ainult euroala kuue peamise kaubanduspartneri vääringute suhtes. Muutuste arvutamisel kasutatakse vastavaid kaubanduse osakaalusid indeksis EER-23.

Joonis 44. Euro nominaalsed ja reaalsed efektiivsed vahetuskursid¹⁾

(kuised/kvartaalsed andmed; indeks: 1999 I kv = 100)

Allikas: EKP.

1) Indeksi liikumine ülespoole näitab euro revalveerimist. Kuiste andmete viimased vaatlused pärinevad 2004. a novembrist. Töötleva tööstuse tööjõuühikukulule tugineva reaalse efektiivse vahetuskursi EER-23 viimane vaatlus pärineb 2004. a teisest kvartalist ja on osaliselt hinnanguline.

Suurt vastastikust mõju võis täheldada mitmete euro reaalse efektiivse vahetuskursi meetmete osas, mis põhinevad erinevatel kulu- ja hinnaindeksitel (vt joonist 44). Euro kallinemine viimase kahe kuu jooksul on toonud kaasa ka reaalse efektiivse vahetuskursi indeksite kasvu peaaegu aasta alguses täheldatud tasemeteni. Novembris oli tarbijahindadel põhinev reaalne efektiivne vahetuskurs 6,1% kõrgem kui 2003. aasta keskmine tase, samas kui tootjahindade muutustele tuginedes oli see 4,2% nimetatud tasemest kõrgem.

7.2 MAKSEBILANSS

Olles alates 2003. aasta teisest poolest jõuliselt kasvanud, langes euroala maksebilansis registreeritud kaupade ja teenuste ekspordi väärtus 2004. aasta kolmandas kvartalis 0,8%. See oli osaliselt tingitud euroala välisnõudluse kahanemisest, mis näitab mingil määral ülemaailmse majanduskasvu aeglustumist. Samal ajavahemikul jätkus seoses kõrgema naftahinnaga kaupade ja teenuste impordi väärtuse kiire kasv, tuues 2004. aasta kolmandas kvartalis kaasa kaubanduse ülejäägi kahanemise 17,5 miljardi euro võrra. 2004. aasta septembrile eelneva 12 kuu jooksul olid otse- ja portfelliinvesteeringud eelmise aasta 77,3 miljardi euro suuruse

netosissevooluga võrreldes tasakaalulähedased. 2003. aasta lõpus registreeriti euroala rahvusvahelises investeerimispositsioonis netokohustusi ülejäänud maailma suhtes 760 miljardi euro ulatuses, mis moodustas 10,5% SKTst.

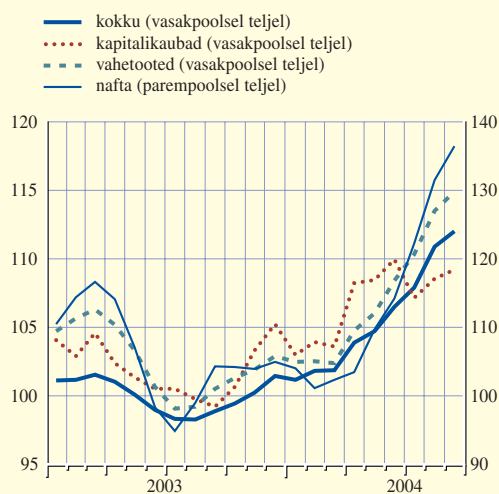
JOOKSEVKONTO JA KAUBANDUS

Euroala sesoonselt kohandatud jooksevkonto puudujääk oli 2004. aasta septembris 3,2 miljardit eurot (sesoonselt kohandamata 0,3 miljardit eurot). See kajastab kaupade ja vähemal määral ka teenuste puudujääki, mida tasakaalustas ainult osaliselt tulude ja ülekannete kontode ülejääk (vt Euroala statistika osa 7.1). Võrreldes 2004. aasta augusti korrigeeritud 0,5 miljardi euro suuruse ülejäägiga, vähenes sesoonselt kohandatud jooksevkonto septembris 3,7 miljardit eurot. See oli peamiselt tingitud tulukonto puudujäägi suurenemisest ja nii kaupade kui ka teenuste ülejäägi väikesest kahanemisest.

Pärast jõulist kasvu alates 2003. aasta teisest poolest langes kaupade ja teenuste ekspordi sesoonselt kohandatud väärtus 2004. aasta kolmandas kvartalis 0,8%. See oli osaliselt tingitud välisnõudluse pidurdumisest sellel ajavahemikul (vt Euroala statistika osa 7.1 jooniseid J29 ja J30). Samal ajal jätkus kaupade ja teenuste impordi kasv, mis tõusis pärast teise kvartali 5,7% taset 2004. aasta kolmandas kvartalis 4,4%. See kajastab samuti üldise kaubaimpordi suurenemist, sest järsk naftahinna tõus andis tõeke naftaimpordi väärtuse märkimisväärsele kasvule. Muutused kapitalikaupades ja teistes olulistest importkaupade kategooriates olid siiski aeglased (vt joonist 45). Selle taustal

Joonis 45. Valitud toormete euroalavälised impordiväärtused¹⁾

(indeksid; jaanuar 2004 = 100; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisevad keskmised)

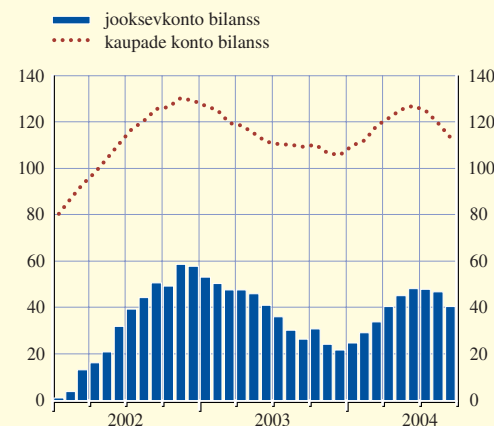

Allikas: Eurostat ja EKP.

1) Viimased vaatlused pärinevad 2004. a septembrist.

Joonis 46. Euroala jooksevkonto ja kaupade konto bilanss

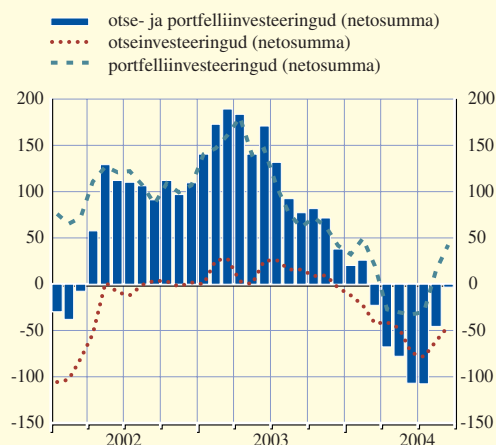
(mld EUR; kuised andmed; sesoonselt kohandatud; 12 kuu kumulatiivsed andmed)

Allikas: EKP.

Joonis 47. Otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)

(mld EUR; 12 kuu kumulatiivsed andmed)

Allikas: EKP.

Märkus. Positiivne (negatiivne) arv viitab netosissevoole (väljavoole) euroalasse (euroalast).

vähenes kaupade konto ülejääk 2004. aasta kolmandas kvartalis 14,9 miljardit eurot.

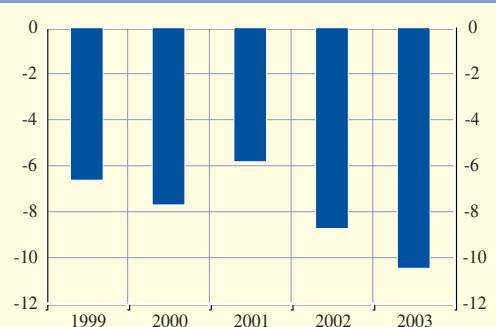
Pikemas perspektiivis oli euroala jooksevkonto kumuleeritud ülejääk septembrile eelnenud 12 kuu jooksul 40,4 miljardit eurot (umbes 0,5% SKTst), samas kui eelmise aasta sama perioodi näitaja oli 26,3 miljardit eurot (vt joonist 46). See kasv kajastab kaupade ja teenuste koondülejäägi 6 miljardi euro suurust kasvu ning nii tulude kui ka ülekannete konto puudujäägi 4 miljardi euro suurust vähenemist.

FINANTSKONTO

2004. aasta septembris registreeriti euroala kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute osas suur netosissevool - 44,9 miljardit eurot, mis kajastab omandiväärtpaberite (23,2 miljardit eurot), võlainstrumentide (16,4 miljardit eurot) ja vähemal määral ka otseinvesteeringute (5,3 miljardit eurot) netosissevoolu. Muutused otseinvesteeringutes olid suures osas tingitud mitteresidentidest ettevõtete netoinvesteeringutest aktsiakapitali ja reinvesteeringutest tuluna oma euroala filiaalidesse. Portfelliinvesteeringute sissevoolu tingis euroala residentide välismaiste väärtpaberite netomüük ja euroala võlakirjade netosoetamine mitteresidentide poolt.

2004. aasta septembrile eelneva 12 kuu jooksul olid otse- ja portfelliinvesteeringud võrreldes eelmise aasta 77,3 miljardi euro suuruse netosissevooluga tasakaalulähedased (vt joonist 47). See kajastab netosissevoolu muutumist otseinvesteeringute netoväljavooks ja madalamat portfelliinvesteeringute netosissevoolu. Muutus otseinvesteeringutes tulenes peamiselt välismaiste otseinvesteeringute sissevoolu märkimisväärsest vähenemisest euroalal, kusjuures see oli suurem kui euroala otseinvesteeringute kahanev väljavool. Portfelliinvesteeringute netosissevoolu langus tulenes peamiselt välismaiste omandiväärtpaberite ja rahaturuinstrumentide suuremast netosoetamisest euroala residentide poolt. Neid muutusi võib seletada euroala nõrgemate majandustulemustega võrreldes teiste maailma piirkondadega, eelkõige 2004. aasta esimesel poolel. Otseinvesteeringute ja portfelliinvesteeringute arengusuund on alates juulist siiski muutunud, kajastades välisinvestorite võimalikku uut huvi euroala finantsinstrumentide vastu ja baasefekti: 2003. aasta juulis ja augustis registreeriti võlainstrumentide märkimisväärne netokäive, kuid neid ei võeta enam 2004. aasta septembrile eelneva 12 kuu jooksul arvesse.

Joonis 48. Euroala rahvusvaheline investeerimispositsioon protsentuaalselt SKTst¹⁾

Allikas: EKP.

1) Miinusmärk tähistab netovõlgniku positsiooni.

EUROALA RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON

"Euroala statistika" tabelis 7.4 on esitatud euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmed, mis on nüüd olemas ka 2003. aasta kohta. Rahvusvaheline investeerimispositsioon kajastab iga kalendriaasta lõpus andmeid euroala välisvarade ja väliskohustuste ning otse- ja portfelliinvesteeringute, tuletis-instrumentide, muude investeeringute ja reserve positsiooni kohta.

2003. aasta lõpus registreeriti euroala rahvusvahelises investeerimispositsioonis netokohustusi ülejäänud maailma ees 760 miljardi euro ulatuses (s.o

10,5% SKTst). See kajastab netokohustuste 142 miljardi euro suurust tõusu võrreldes 2002. aasta lõpus korrigeeritud varadega, mis moodustasid 8,7% SKTst (vt joonist 48). Netovõla suurenemine kajastab osaliselt (peamiselt välisvaluutas nomineeritud) välisvarade hindamise ebasoodsaid mõjusid, mille põhjuseks oli euro kallinemine 2003. aastal.

Seoses andmete ülevaatamisega tõsteti 2001. ja 2002. aastal euroala kohustusi nii otse- kui ka portfelliinvesteeringute osas; see oli peamiselt tingitud aruandlussüsteemis ja andmete kogumismeetodites tehtud muutustest, mis aitasid kaasa andmete usaldusväärsuse tõstmisele. Metoodika muutmine tõi kogu ajavahemiku jooksul kaasa euroala üldise netovõla kasvu võrreldes ülejäänud maailmaga. Statistilise kontrollimise tulemusel suurenes eelkõige euroala netovõlg protsendina SKTst 2001. aastal 2,8%lt 5,8%le ja 2002. aastal 4,1%lt 8,7%le.

EUROALA STATISTIKA

SISUKORD¹

EUROALA ÜLEVAADE	
Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest	S5
I RAHAPOLIITIKA STATISTIKA	
1.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne	S6
1.2 EKP baasintressimäärad	S7
1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste oksjonite kaudu jaotatud instrumendid	S8
1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus	S9
2 RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID	
2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss	S10
2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss	S11
2.3 Rahandusstatistika	S12
2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus	S14
2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus	S17
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaberite jaotus	S20
2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine	S21
2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa	S22
2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilanss	S24
2.10 Investeerimispoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeerimisfondide varad	S25
3 FINANTS- JA MITTEFINANTSKONTOD	
3.1 Reaalsektorite peamised finantsvarad	S26
3.2 Reaalsektorite peamised kohustused	S27
3.3 Kindlustusettevõtete ja pensionifondide peamised finantsvarad ja -kohustused	S28
3.4 Aastane sääst, investeringud ja rahastamine	S29
4 FINANTSTURUD	
4.1 Väärtpaberite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa	S31
4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) esialgse tähtaja ja emitendi sektori kaupa	S32
4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) aastased kasvumäärad	S34
4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad	S36
4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes	S38
4.6 Rahaturu intressimäärad	S40
4.7 Riigivõlakirjade tootlus	S41
4.8 Aktsiaturgude indeksid	S42
5 HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD	
5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud	S43
5.2 Toodang ja nõudlus	S46
5.3 Tööturud	S50

¹ Täiendava teabe saamiseks võtke meiega ühendust elektronposti aadressil: statistics@ecb.int. Pikemate perioodide kohta leiata andmed ka EKP veebileheküljelt (<http://www.ecb.int>).

6	RIIGI RAHANDUS	
6.1	Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak	S51
6.2	Valitsemissektori võlg	S52
6.3	Võla muutus	S53
6.4	Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak	S54
7	VÄLISMAJANDUS	
7.1	Maksebilanss	S55
7.2	Maksebilansi rahaline esitus	S61
7.3	Kaubad	S62
7.4	Rahvusvaheline investeerimispositsioon	S64
7.5	Rahvusvahelised reservid	S66
8	VAHETUSKURSID	
8.1	Efektiivsed vahetuskursid	S67
8.2	Kahepoolsed vahetuskursid	S68
9	EUROALAVÄLINE ARENG	
9.1	Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides	S69
9.2	Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis	S70
	JOONISTE LOETELU	S72
	TEHNILISED MÄRKUSED	S73
	ÜLDMÄRKUSED	S77

MUUDATUSED

Käesolevas numbris on võetud kasutusele euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni uus jaotus. Osas 7.4 toodud tabelis 5 on euroala mitterahaloomesutuste bilansis asuvad "laenud" eraldatud "sularahast ja hoiustest". Maksebilansi voogude samasugune jaotus võeti kasutusele 2004. a augustikuises numbris (osa 7.1 tabel 9).

Tabelites kasutatud tingmärgid

"-"	andmed puuduvad/andmed pole kohaldatavad
."	andmed pole veel saadaval
"..."	null või mitteamestatav
"miljard"	10 ⁹
(t)	tinglik

EUROALA ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest
(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

1. Rahanduspoliitika areng ja intressimäärad

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}	M3 ^{1),2)} 3 kuu liikuv keskmine (keskel)	Rahaloomeasutus- te laenuid euroala residentidele, v.a rahaloomeasutus- te ja valitsemissektorile ¹⁾	Väärtpaberid, v.a kaupu ja mittefinantsteen- seid pakkuvate ettevõtete ja mitterahaloome- ste finantsettevõtete poolt eurodes emiteeritud aktsiad ¹⁾	3 kuu intressimäär (EURIBOR, protsenti aastas, perioodi keskmised)	10aastase tähtajaga riigivõlakirjade tootlus (protsenti aastas, perioodi keskmised)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	7,7	6,6	7,3	-	5,4	21,5	3,32	4,92
2003	11,0	8,0	8,1	-	5,0	20,7	2,33	4,16
2003 IV kv	11,0	7,9	7,6	-	5,3	22,1	2,15	4,36
2004 I kv	11,1	7,2	6,5	-	5,4	16,7	2,06	4,15
II kv	10,3	6,0	5,4	-	5,6	11,3	2,08	4,36
III kv	9,6	5,8	5,6	-	6,2	10,5	2,12	4,21
2004 juuni	9,5	5,6	5,3	5,2	6,0	11,1	2,11	4,44
juuli	10,1	5,9	5,5	5,4	6,2	10,9	2,12	4,34
aug	9,2	5,7	5,6	5,7	6,1	10,4	2,11	4,17
sept	9,7	6,3	6,0	5,8	6,5	9,6	2,12	4,11
okt	9,0	6,4	5,8	.	6,8	.	2,15	3,98
nov	2,17	3,87

2. Hinnad, toodang, nõudlus ja tööturud

	ÜTHI	Tööstustoodangu tootjahinnad	Tööjõukulu tunnis	Reaalne SKT	Tööstustoodang, v.a ehitus	Tootmisvõimsuse rakendusaste (protsentides)	Tööhõive	Tööpuudus (protsenti tööjõust)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	2,3	-0,1	3,7	0,9	-0,5	81,5	0,5	8,4
2003	2,1	1,4	2,8	0,5	0,3	81,0	0,1	8,9
2003 IV kv	2,0	1,0	2,1	0,8	1,4	81,1	0,2	8,9
2004 I kv	1,7	0,2	2,7	1,4	1,0	80,7	0,2	8,9
II kv	2,3	2,0	2,1	2,1	3,0	81,1	0,3	8,9
III kv	2,2	3,1	.	1,8	2,5	81,6	.	8,9
2004 juuni	2,4	2,4	-	-	3,4	-	-	8,9
juuli	2,3	2,9	-	-	2,4	81,6	-	8,9
aug	2,3	3,1	-	-	1,7	-	-	8,9
sept	2,1	3,3	-	-	3,3	-	-	8,9
okt	2,4	.	-	-	.	81,7	-	8,9
nov	2,2	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksebilanss, reservid ja vahetuskursid

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti)

	Maksebilanss (netotehingud)				Reservid (perioodi lõpu positsioonid)	Euro efektiivne vahetuskurs: EER-23 ³⁾ (indeks, 1999 I kv = 100)		USD/EUR vahetuskurs
	Jooksev- ja kapitalikontod	Kaubad	Otseinvesteeringud	Portfelli- investeeringud		Nominaalne	Reaalne (THI)	
2002	68,0	133,6	-4,7	107,3	366,1	89,2	90,3	0,9456
2003	35,0	108,5	-13,1	41,7	306,5	99,9	101,7	1,1312
2003 IV kv	23,4	30,7	-9,6	9,3	306,5	102,2	104,3	1,1890
2004 I kv	17,2	28,6	-23,6	-3,1	308,4	104,7	106,7	1,2497
II kv	12,7	32,7	-19,2	20,9	301,4	102,1	104,1	1,2046
III kv	9,6	.	.	15,1	298,2	102,8	104,9	1,2220
2004 juuni	7,0	12,0	-13,8	31,7	301,4	102,3	104,2	1,2138
juuli	3,9	13,9	-8,5	-30,7	301,3	102,8	104,7	1,2266
aug	4,9	6,0	9,3	6,3	301,7	102,7	104,8	1,2176
sept	0,7	4,9	5,3	39,6	294,7	103,0	105,1	1,2218
okt	104,2	106,3	1,2490
nov	105,6	107,9	1,2991

Allikad: EKP, Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat) ja Reuters.

Märkus. Täiendav teave andmete kohta on esitatud käesoleva osa järgmistes tabelites.

- 1) Kuiste andmete aastane muutus protsentides viitab kuu lõpu seisule, kvartaalsete ja aasta andmete muutused viitavad perioodi aegrea keskmiste väärtuste aastasele muutusele. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.
- 2) M3 ja selle osad ei sisalda euroalavälise riikide residentide rahaturufondide osakuid ja võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat.
- 3) Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

I.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne (mln EUR)

1. Varad	5. nov 2004	12. nov 2004	19. nov 2004	26. nov 2004
Kuld	130 423	130 406	130 379	130 344
Nõuded euroalaväliste residentide vastu välisvaluutas	166 082	165 900	167 722	164 892
Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	17 879	17 583	17 483	18 083
Nõuded euroalaväliste residentide vastu eurodes	7 440	7 575	7 682	7 366
Laenud euroala krediitiasutustele eurodes	339 510	333 052	337 515	345 005
Peamised refinantseerimistingud	264 501	258 000	262 500	269 998
Pikemaajalised refinantseerimistingud	75 000	75 000	75 000	75 000
Tasanduspöördtehingud	0	0	0	0
Struktuursed pöördtehingud	0	0	0	0
Laenamise püsivõimalus	2	37	2	0
Lisatagatise nõudega seotud laenud	7	15	13	7
Muud nõuded euroala krediitiasutuste vastu eurodes	2 246	1 885	1 645	1 662
Euroala residentide väärtpaperid eurodes	69 534	70 287	71 024	71 163
Valitsemissektori võlg eurodes	42 063	42 049	42 049	42 049
Muud varad	118 069	118 342	118 338	118 501
Varad kokku	893 246	887 079	893 837	899 065

2. Kohustused

	5. nov 2004	12. nov 2004	19. nov 2004	26. nov 2004
Ringluses olevad pangatähed	473 975	473 399	472 002	473 554
Kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	142 515	138 338	136 995	137 730
Arvelduskontod (mis hõlmavad kohustusliku reservi süsteemi)	141 304	138 247	136 920	137 667
Hoiustamise püsivõimalus	1 211	91	75	56
Tähtajalised hoiused	0	0	0	0
Tasanduspöördtehingud	0	0	0	0
Lisatagatise nõudega seotud hoiused	0	0	0	7
Muud kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	125	125	125	125
Väljastatud võlasertifikaadid	0	0	0	0
Kohustused muude euroala residentide ees eurodes	62 512	61 856	68 910	73 742
Kohustused euroalaväliste residentide ees eurodes	9 444	9 303	9 383	9 639
Kohustused euroala residentide ees välisvaluutas	262	302	253	254
Kohustused euroalaväliste residentide ees välisvaluutas	10 337	9 866	11 406	9 303
Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikute vastaskirje	5 807	5 807	5 807	5 807
Sonstige Passiva	57 706	57 518	58 388	58 342
Ümberhindluskontod	70 696	70 696	70 696	70 696
Omakapital ja reservid	59 867	59 869	59 872	59 873
Kohustused kokku	893 246	887 079	893 837	899 065

Allikas: EKP.

1.2 EKP baasintressmäärad

(protsenti aastas, muutused protsendipunktides)

	Jõustunud alates ¹⁾	Hoiustamise püsivõimalus		Põhilised refinantseerimistingud			Laenamise püsivõimalus	
				Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid	Muutus		
				Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär			
Tase	Muutus	Tase	Tase		Tase	Muutus		
		1	2	3	4	5	6	7
1999	1. jaan	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	9. apr	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
	5. nov	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000	4. veebr	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	17. märts	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	28. apr	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	9. juuni	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	1. sept	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	6. okt	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001	11. mai	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	31. aug	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	18. sept	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	9. nov	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002	6. dets	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003	7. märts	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
	6. juuni	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50

Allikas: EKP.

- Alates 1. jaanuarist 1999 kuni 9. märtsini 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele. Põhiliste refinantseerimistingute puhul kehtivad intressimäärade muutused alates esimesest tehingust pärast osutatud kuupäeva. 18. septembril 2001 toimunud muudatus jõustus samal päeval. Alates 10. märtsist 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele ja põhilistele refinantseerimistingutele (muudatused jõustuvad EKP nõukogu intressiotsusele järgnenud esimesest refinantseerimistingust), kui pole osutatud teisiti.
22. detsembril 1998 teatas EKP erandlikult kitsa (50 baaspunkti suuruse) intressimäärade kõikumisvahemiku kohaldamisest hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärade vahel ajavahemikul 4. kuni 21. jaanuar 1999, eesmärgiga lihtsustada turuosaliste jaoks üleminekut uuele rahasüsteemile.
8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunil 2000 sooritatud tehingust hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimistinguid sooritama muutuva intressimääraga oksjonitena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega tehingu osapooled võivad pakkumisi esitada.

1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste oksjonite kaudu jaotatud instrumendid ^{1), 2)} (mln EUR, aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Põhilised ja pikemaajalised refinantseerimistingud ³⁾

Arvelduspäev	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades
				Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴⁾	Kaalutud keskmine intressimäär	
1	2	3	4	5	6	7	
Põhilised refinantseerimistingud							
2004 4. aug	342 842	359	255 000	2,00	2,01	2,02	7
11.	336 449	348	247 500	2,00	2,01	2,02	7
18.	332 633	368	246 000	2,00	2,01	2,02	7
25.	339 539	366	259 000	2,00	2,02	2,02	7
1. sept	343 768	333	254 000	2,00	2,02	2,02	7
8.	326 708	339	252 500	2,00	2,02	2,02	7
15.	332 636	357	253 000	2,00	2,02	2,02	7
22.	331 112	380	262 500	2,00	2,02	2,02	7
29.	327 330	353	259 000	2,00	2,02	2,03	6
5. okt	325 420	298	255 500	2,00	2,02	2,03	7
12.	338 406	345	244 500	2,00	2,02	2,03	8
20.	380 224	382	253 000	2,00	2,03	2,03	5
25.	355 097	356	268 000	2,00	2,03	2,04	9
3. nov	381 182	331	264 500	2,00	2,04	2,04	6
9.	358 101	316	258 000	2,00	2,04	2,04	8
17.	384 039	341	262 500	2,00	2,05	2,05	7
24.	368 690	346	270 000	2,00	2,05	2,06	7
1. dets	370 856	323	273 500	2,00	2,05	2,06	7
Pikemaajalised refinantseerimistingud							
2003 27. nov	25 402	128	15 000	-	2,12	2,13	91
18. dets	24 988	114	15 000	-	2,12	2,14	105
2004 29. jaan	47 117	145	25 000	-	2,03	2,04	91
26. veebr	34 597	139	25 000	-	2,01	2,03	91
1. apr	44 153	141	25 000	-	1,85	1,90	91
29.	54 243	180	25 000	-	2,01	2,03	91
27. mai	45 594	178	25 000	-	2,04	2,05	91
1. juuli	37 698	147	25 000	-	2,06	2,08	91
29.	40 354	167	25 000	-	2,07	2,08	91
26. aug	37 957	152	25 000	-	2,06	2,08	91
30. sept	37 414	138	25 000	-	2,06	2,08	84
28. okt	46 646	187	25 000	-	2,10	2,11	91
25. nov	51 095	174	25 000	-	2,13	2,14	91

2. Muud oksjonitehingud

Arvelduspäev	Tehingu liik	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Muutuva intressimääraga oksjonid				Kestvus päevades
					Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴⁾	Kaalutud keskmine määr	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2000 5. jaan ⁵⁾	Tähtajaliste hoiuste kogumine	14 420	43	14 420	-	-	3,00	3,00	7
21. juuni	Pöördtehing	18 845	38	7 000	-	-	4,26	4,28	1
2001 30. apr	Pöördtehing	105 377	329	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
12. sept	Pöördtehing	69 281	63	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Pöördtehing	40 495	45	40 495	4,25	-	-	-	1
28. nov	Pöördtehing	73 096	166	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 4. jaan	Pöördtehing	57 644	61	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Pöördtehing	59 377	63	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
18. dets	Pöördtehing	28 480	50	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6
2003 23. mai	Tähtajaliste hoiuste kogumine	3 850	12	3 850	2,50	-	-	-	3
2004 11. mai	Tähtajaliste hoiuste kogumine	16 200	24	13 000	2,00	-	-	-	1
8. nov	Pöördtehing	33 175	42	6 500	-	2,00	2,06	2,07	1

Allikas: EKP.

1) Summad võivad tabelis 1.1 osutatust pisut erineda jaotatavate, kuid arveldamata tehingute tõttu.

2) Alates 2002. a aprillist liigitatakse põhiliste refinantseerimistingute hulka kombineeritud pakkumisega oksjonid (*split tender*), st ühenädalase tähtajaga tehingud, mida sooritatakse paralleelselt põhiliste (kahenädalaste) refinantseerimistingutega. Enne käesolevat kuud sooritatud kombineeritud pakkumisega oksjonite kohta vt tabelit 2 osas 1.3.

3) 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunil 2000 hakatakse eurosüsteemi peamisi refinantseerimistinguid sooritama muutuva intressimääraga oksjonitena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega osapooled võivad pakkumisi esitada.

4) Likviidsust suurendavates (vähendavates) tehingutes viitab oksjonil kujunenud intressimäär madalaimale (kõrgeimale) määrale, millega pakkumisi aktsepteeritakse.

5) See tehing sooritati maksimummääraga 3,00%.

1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus

(mld EUR; perioodi keskmised positsioonid päevas, kui pole viidatud teisiti; aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Krediidiasutuste reservibaas

Reservibaas seisuga ¹⁾ :	Kokku	Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 2% list reservimäära			Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 0% list reservimäära		
		Hoiused (üleõhoidused, hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga kuni 2 aastat)	Võlakirjad lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Hoiused (hoiused lepingulise tähtajaga üle 2 aasta ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga üle 2 aasta)	Repotehingud	Võlakirjad lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	
2002	11 116,8	6 139,9	409,2	1 381,9	725,5	2 460,3	
2003	11 538,7	6 283,8	412,9	1 459,1	759,5	2 623,5	
2004 I kv	11 926,7	6 404,7	442,5	1 483,2	867,7	2 728,6	
2004 apr	12 088,2	6 474,0	451,3	1 492,1	911,8	2 759,0	
mai	12 141,3	6 506,8	442,3	1 499,1	898,2	2 794,9	
juuni	12 148,5	6 524,1	439,1	1 515,1	859,0	2 811,2	
juuli	12 182,0	6 517,4	442,6	1 527,7	857,0	2 837,3	
aug	12 167,6	6 470,3	446,4	1 531,1	884,2	2 835,5	
sept	12 209,6	6 488,0	435,3	1 535,3	880,8	2 870,3	

2. Reservide hoidmine

Hoidmisperioodi lõpp:	Kohustusliku reservi nõue	Krediidiasutuste arvelduskontod	Ülereservid	Puudujääk	Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär
	1	2	3	4	5
2002	128,8	129,5	0,8	0,0	3,06
2003	131,8	132,6	0,8	0,0	2,00
2004 I kv	133,4	134,1	0,7	0,0	2,00
II kv	136,4	137,1	0,7	0,0	2,00
2004 6. juuli	138,0	138,8	0,8	0,0	2,00
10. aug	138,5	139,1	0,6	0,0	2,01
7. sept	138,7	139,3	0,6	0,0	2,02
11. okt	138,7	139,3	0,6	0,0	2,02
8. nov	137,8	138,4	0,7	0,0	2,03
7. dets	137,9

3. Likviidsus

Hoidmisperioodi lõpp:	Likviidsust lisavad tegurid						Likviidsust vähendavad tegurid				Krediidiasutuste arveldus- kontod	Baasraha
	Eurosüsteemi rahapoliitilised toimingud											
	Eurosüsteemi netovarad kullas ja välisvaluutas	Põhilised refinantseeri- mistehingud	Pikemaajali- sed refinant- seerimistehin- gud	Laenamise püsivõima- lus	Muud likviidsust lisavad tehingud	Hoiustamise püsivõima- lus	Muud likviidsust vähendavad tehingud	Ringluses olevad pangatähed	Keskvalitsuse hoiused euro- süsteemis	Muud tegurid (netoväär- tuses)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
2002	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5
2003	320,1	235,5	45,0	0,6	0,0	0,1	0,0	416,1	57,0	-4,5	132,6	548,7
2004 I kv	303,3	219,4	56,7	0,4	0,0	0,2	0,0	418,0	48,6	-21,1	134,1	552,3
II kv	311,3	224,7	75,0	0,1	0,0	0,5	0,0	442,5	52,2	-21,1	137,1	580,1
2004 6. juuli	308,2	245,4	75,0	0,3	0,0	0,1	0,0	449,1	65,0	-24,1	138,8	588,1
10. aug	300,8	253,6	75,0	0,0	0,0	0,2	0,0	460,9	61,1	-31,8	139,1	600,1
7. sept	299,4	251,6	75,0	0,1	0,0	0,2	0,0	462,8	56,3	-32,4	139,3	602,3
11. okt	298,8	256,4	75,0	0,3	0,0	0,0	0,0	465,1	58,2	-32,1	139,3	604,4
8. nov	298,3	257,9	75,0	0,1	0,2	0,3	0,0	469,7	55,1	-32,1	138,4	608,4

Allikas: EKP

1) Perioodi lõpp.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss (mld EUR: bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele				Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad				Rahaturufondide osakud ¹⁾	Euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud osakud	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Rahaloome-asutused	Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Rahaloome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurosüsteem														
2002	1 042,8	416,2	24,2	0,6	391,3	94,6	86,0	1,0	7,6	-	13,2	374,0	11,9	132,9
2003	1 086,8	471,3	22,6	0,6	448,0	133,6	121,5	1,3	10,8	-	12,8	317,9	12,4	138,8
2004 I kv	1 102,7	467,6	22,6	0,7	444,3	143,4	128,9	1,5	13,0	-	13,1	320,7	14,0	143,9
II kv	1 200,0	560,9	22,2	0,6	538,0	147,8	133,5	1,9	12,3	-	13,3	311,3	14,1	152,7
2004 juuli	1 192,2	548,7	22,2	0,6	525,8	148,5	134,0	1,8	12,7	-	13,2	312,6	14,2	154,9
aug	1 175,0	527,1	22,2	0,6	504,3	151,1	135,6	1,8	13,7	-	13,2	313,3	14,3	156,1
sept	1 193,5	544,3	22,2	0,6	521,5	150,7	135,2	1,9	13,6	-	13,5	308,8	14,2	162,1
okt ^(p)	1 224,8	572,6	22,2	0,6	549,8	152,9	137,3	1,7	13,9	-	13,8	307,2	14,2	164,2
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi														
2002	18 857,9	11 611,4	813,0	6 780,6	4 017,8	2 671,5	1 135,0	366,2	1 170,4	62,4	827,6	2 465,5	167,6	1 051,8
2003	19 799,8	12 114,4	819,1	7 101,8	4 193,5	2 947,6	1 246,0	425,7	1 275,9	67,3	895,1	2 566,8	161,8	1 046,9
2004 I kv	20 395,0	12 217,9	823,3	7 170,1	4 224,5	3 081,2	1 305,6	431,6	1 344,0	78,0	926,4	2 832,0	160,0	1 099,5
II kv	20 757,2	12 434,0	818,3	7 319,8	4 296,0	3 157,8	1 351,7	444,4	1 361,7	76,8	948,7	2 869,8	159,7	1 110,4
2004 juuli	20 855,1	12 540,7	824,6	7 355,8	4 360,3	3 170,7	1 347,8	446,6	1 376,7	78,4	936,8	2 870,4	160,4	1 097,5
aug	20 869,6	12 511,3	819,2	7 347,5	4 344,6	3 177,0	1 349,0	446,1	1 381,9	77,2	925,6	2 909,7	160,4	1 108,4
sept	20 981,4	12 568,2	812,0	7 403,0	4 353,9	3 186,1	1 355,7	442,9	1 387,4	77,4	920,1	2 902,9	161,0	1 164,7
okt ^(p)	21 176,1	12 679,9	812,0	7 447,7	4 420,2	3 207,2	1 352,2	447,6	1 407,5	78,1	925,5	2 908,7	161,5	1 215,2

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Keskkvalituse hoiused	Muu valitsemis-sektori / muude euroala residentide hoiused	Rahaturufondi-de osakud ²⁾	Emiteeritud võlakirjad ³⁾	Omakapital	Välis-kohustused ¹⁾	Ülejäänud kohustused	Rahaloome-asutuste vaheliste kohustuste ülejääk	
											1
Eurosüsteem											
2002	1 042,8	392,9	328,4	29,5	15,6	283,3	-	3,6	165,9	32,9	119,1
2003	1 086,8	450,5	324,0	21,3	16,9	285,8	-	1,6	143,8	27,5	139,4
2004 I kv	1 102,7	439,9	336,6	43,1	15,8	277,7	-	1,6	155,5	23,6	145,3
II kv	1 200,0	465,1	413,2	67,1	18,4	327,6	-	1,6	145,5	23,5	151,1
2004 juuli	1 192,2	478,5	388,2	58,5	16,5	313,2	-	1,6	146,8	24,2	152,8
aug	1 175,0	475,7	367,4	58,2	15,9	293,2	-	1,6	151,5	23,3	155,5
sept	1 193,5	480,7	380,4	57,8	16,3	306,3	-	1,6	148,2	23,6	158,8
okt ^(p)	1 224,8	486,9	401,4	64,1	18,2	319,2	-	1,6	147,5	24,2	163,2
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi											
2 002	18 857,9	0,0	10 197,8	106,9	5 954,3	4 136,6	532,8	2 992,5	1 108,7	2 594,2	1 431,7
2 003	19 799,8	0,0	10 773,3	132,3	6 277,6	4 363,5	649,3	3 160,3	1 151,0	2 607,6	1 458,4
2004 I kv	20 395,0	0,0	10 863,5	140,7	6 310,3	4 412,5	680,0	3 303,4	1 160,4	2 833,7	1 553,7
II kv	20 757,2	0,0	11 087,8	156,6	6 408,5	4 522,8	686,0	3 369,3	1 177,7	2 871,5	1 564,9
2004 juuli	20 855,1	0,0	11 158,1	143,0	6 422,1	4 592,9	691,5	3 401,6	1 181,6	2 874,7	1 547,5
aug	20 869,6	0,0	11 113,1	134,8	6 401,4	4 576,8	701,3	3 417,8	1 182,3	2 880,7	1 574,4
sept	20 981,4	0,0	11 170,6	146,2	6 441,7	4 582,6	687,0	3 447,5	1 182,4	2 839,2	1 654,7
okt ^(p)	21 176,1	0,0	11 287,9	130,1	6 493,7	4 664,1	695,1	3 476,9	1 186,6	2 824,2	1 705,4

Allikas: EKP.

- 1) Euroala residentide poolt väljastatud summad. Euroalaväliste residentide poolt väljastatud summad on kajastatud välisvarade all.
- 2) Euroala residentide poolt hoitavad summad.
- 3) Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpuseisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele			Väärtpapierid, v.a residentide poolt emiteeritud aktsiad			Muude euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud osakud	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2002	13 931,2	7 618,5	837,2	6 781,2	1 588,1	1 221,0	367,1	572,7	2 839,5	179,5	1 132,9
2003	14 554,4	7 944,2	841,7	7 102,5	1 794,5	1 261,5	427,0	623,8	2 884,8	174,1	1 133,0
2004 I kv	15 063,5	8 016,8	846,0	7 170,8	1 867,6	1 434,5	433,1	649,4	3 152,7	173,9	1 203,1
II kv	15 331,3	8 160,9	840,5	7 320,4	1 931,6	1 485,2	446,3	662,9	3 181,1	173,8	1 221,1
2004 juuli	15 351,7	8 203,3	846,8	7 356,5	1 930,2	1 481,8	448,4	650,4	3 183,1	174,7	1 210,2
aug	15 385,3	8 189,6	841,5	7 348,1	1 932,6	1 484,6	448,0	643,3	3 223,0	174,6	1 222,2
sept	15 487,2	8 238,1	834,2	7 403,9	1 935,6	1 490,9	444,8	642,3	3 211,7	175,2	1 284,2
okt ^(p)	15 597,0	8 282,6	834,3	7 448,3	1 938,8	1 489,5	449,3	647,4	3 215,9	175,7	1 336,8
Tehingud											
2002	605,9	301,9	-9,3	311,2	72,6	43,6	29,1	7,7	245,1	-1,3	-19,9
2003	772,7	388,5	13,7	374,8	172,3	118,0	54,3	19,4	224,4	-3,6	-28,4
2004 I kv	428,7	83,8	5,7	78,1	56,4	53,4	3,0	24,6	212,0	-0,4	52,3
II kv	269,8	150,1	-7,1	157,2	65,3	51,0	14,3	8,4	33,0	1,6	11,4
2004 juuli	8,1	43,0	6,4	36,7	-5,0	-4,4	-0,6	-11,4	-7,8	0,9	-11,5
aug	40,3	-8,5	-5,3	-3,3	-0,4	0,0	-0,4	-6,8	45,4	0,0	10,7
sept	143,2	55,8	-7,0	62,8	4,8	7,8	-3,0	-2,2	22,8	0,6	61,4
okt ^(p)	136,7	48,8	0,2	48,5	2,3	-2,1	4,4	3,8	30,0	0,4	51,5

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Keskvälitsemise hoiused	Muu valitsemis-sektori / muude euroala residentide hoiused	Rahaturu-fondide osakud ¹⁾	Emiteeritud võlakirjad ²⁾	Omakapital	Väliskohustused	Ülejäänud kohustused	Rahaloomeasutuste vaheliste kohustuste ülejääk
Bilansiline jääk										
2002	13 931,2	341,2	136,4	5 969,9	470,5	1 818,1	1 006,4	2 627,1	1 550,9	10,8
2003	14 554,4	397,9	153,6	6 294,4	582,0	1 875,1	1 010,7	2 635,1	1 597,8	7,8
2004 I kv	15 063,5	399,6	183,8	6 326,1	602,0	1 948,1	1 025,9	2 857,4	1 699,1	21,5
II kv	15 331,3	423,0	223,7	6 426,9	609,2	1 996,9	1 024,2	2 895,0	1 716,0	16,4
2004 juuli	15 351,7	436,2	201,5	6 438,7	613,1	2 014,2	1 028,8	2 898,9	1 700,3	19,9
aug	15 385,3	433,4	193,0	6 417,4	624,1	2 023,9	1 038,4	2 904,1	1 729,8	21,2
sept	15 487,2	438,0	204,0	6 458,0	609,7	2 047,9	1 039,7	2 862,8	1 813,5	13,5
okt ^(p)	15 597,0	444,4	194,2	6 511,8	617,0	2 057,2	1 042,2	2 848,3	1 868,6	13,3
Tehingud										
2002	605,9	101,4	-5,8	225,3	70,0	114,7	39,7	76,6	-107,4	91,3
2003	772,7	79,0	12,9	319,2	58,0	141,7	39,0	131,1	-72,9	64,7
2004 I kv	428,7	1,7	30,2	24,1	21,3	58,9	8,2	174,7	120,5	-11,0
II kv	269,8	23,4	39,4	102,5	2,8	48,8	9,3	32,3	13,6	-2,2
2004 juuli	8,1	13,2	-22,2	10,6	3,9	12,3	3,7	-6,9	-7,5	0,9
aug	40,3	-2,8	-8,5	-19,1	11,0	11,8	5,5	15,6	20,2	6,7
sept	143,2	4,6	11,1	45,4	-13,2	32,0	4,7	-12,3	69,0	1,9
okt ^(p)	136,7	6,3	-9,9	57,5	7,6	14,7	1,3	10,4	40,9	7,9

Allikas: EKP.

1) Euroala residentide poolt hoitavad summad.

2) Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoivad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.3 Rahandusstatistika

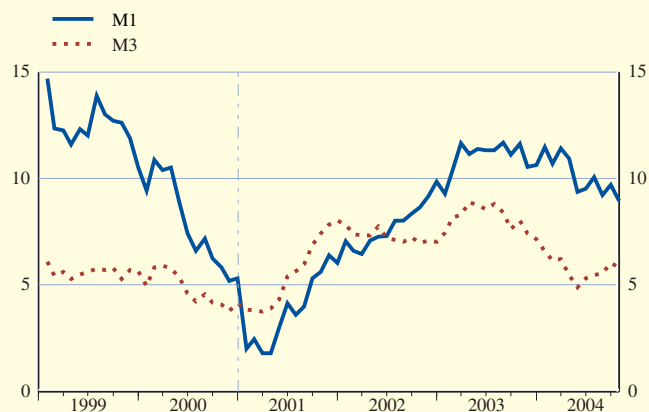
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Rahaagregaadid¹⁾ ja vastaskirjed

	M1		M2	M3-M2	M3	M3 3 kuu libisev keskmine (keskel)	Pikemaajali- sed finantskohus- tused	Laenu- valitsemis- sektorile	Laenu- muudele euroala residentidele		Netovälis- varad ²⁾
	1	2							Laenu-	10	
	3	4	5	6	7	8	9	10			11
Bilansiline jääk											
2002	2 441,7	2 475,9	4 917,6	852,7	5 770,3	-	3 989,2	2 072,2	7 723,3	6 778,9	184,3
2003	2 676,1	2 559,6	5 235,7	908,4	6 144,1	-	4 143,5	2 225,7	8 156,0	7 100,9	222,5
2004 I kv	2 769,2	2 552,2	5 321,4	900,6	6 222,0	-	4 242,2	2 263,5	8 239,1	7 165,0	320,7
II kv	2 790,3	2 581,9	5 372,2	926,7	6 298,9	-	4 309,0	2 311,5	8 400,4	7 293,2	272,8
2004 juuli	2 831,2	2 592,8	5 424,1	932,5	6 356,5	-	4 341,6	2 329,2	8 453,5	7 348,8	283,5
aug	2 837,5	2 604,1	5 441,6	940,2	6 381,7	-	4 370,3	2 340,9	8 473,2	7 371,1	316,6
sept	2 868,0	2 621,7	5 489,5	934,7	6 424,6	-	4 395,1	2 334,4	8 520,0	7 417,2	338,1
okt ^(p)	2 880,4	2 644,4	5 524,9	939,6	6 464,5	-	4 416,1	2 335,3	8 575,1	7 465,2	349,8
Tehingud											
2002	218,5	90,8	309,3	70,1	379,3	-	197,0	35,4	350,0	314,4	170,2
2003	259,3	116,2	375,5	35,4	410,9	-	246,6	134,0	448,0	375,6	94,3
2004 I kv	92,0	-14,0	78,0	-3,7	74,3	-	74,8	25,5	88,0	73,8	89,9
II kv	20,6	31,9	52,4	23,0	75,4	-	76,6	46,7	165,0	135,9	-38,0
2004 juuli	40,9	10,0	50,9	5,7	56,5	-	26,7	16,7	52,1	56,2	11,6
aug	6,7	11,8	18,5	7,8	26,3	-	27,7	8,9	25,1	27,4	28,1
sept	32,5	20,1	52,5	-5,7	46,8	-	38,3	-4,5	52,9	53,2	26,5
okt ^(p)	13,9	24,4	38,3	4,0	42,3	-	26,6	0,2	57,9	52,2	12,7
Kasvumäärad											
2002 dets	9,8	3,8	6,7	8,9	7,0	7,2	5,1	1,7	4,7	4,8	170,2
2003 dets	10,7	4,7	7,7	4,1	7,2	7,1	6,2	6,4	5,8	5,6	94,3
2004 märts	11,4	2,1	6,8	3,1	6,2	6,0	7,1	6,6	5,8	5,3	96,2
juuni	9,5	1,7	5,6	3,5	5,3	5,2	7,7	7,4	6,2	6,0	1,1
2004 juuli	10,1	1,7	5,9	2,9	5,5	5,4	7,5	6,4	6,3	6,2	39,6
aug	9,2	2,0	5,7	4,9	5,6	5,7	7,6	6,6	6,0	6,1	101,9
sept	9,7	2,8	6,3	4,5	6,0	5,8	7,9	5,5	6,3	6,5	123,6
okt ^(p)	9,0	3,7	6,4	2,8	5,8	.	7,8	4,4	6,6	6,8	131,1

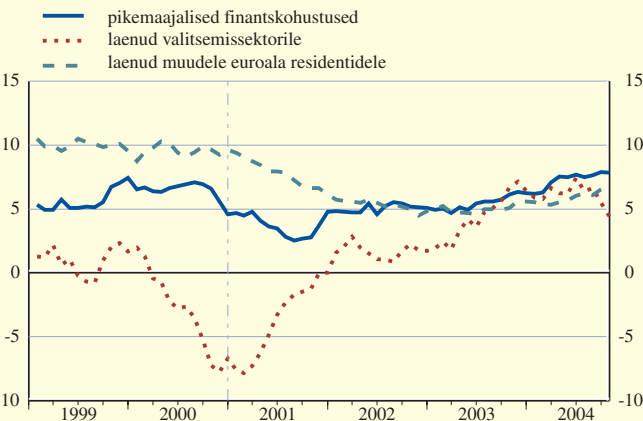
J1 Rahaagregaadid

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J2 Vastaskirjed

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

- 1) Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (postiasutus, riigikassa) rahalised kohustused euroala residentidest mitterahaloomeasutuste suhtes, v.a keskvalitsus (M1, M2, M3: vt sõnastikku).
- 2) Kasvumäärade osas kajastatud väärtused on kõnealusel perioodil lõppenud 12 kuu jooksul sooritatud tehingute summad.

2.3 Rahandusstatistika

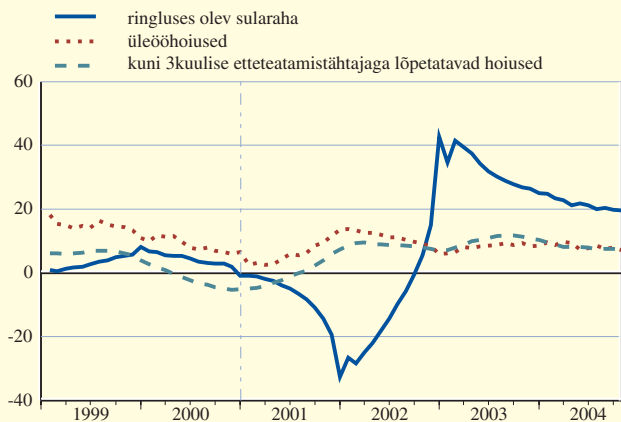
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Rahaagregaatide komponendid ja pikemaajalised finantskohustused

	Ringluses olev sularaha	Üleöö- hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Kuni 3kuulise etteteatamis- tähtajaga lõpetatavad hoiused	Repo- tehingud	Rahaturu- fondide osakud	Võlakirjad tähtajaga kuni 2 aastat	Võlakirjad tähtajaga üle 2 aasta	Üle 3kuulise etteteatamis- tähtajaga lõpetatavad hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	Omakapital
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2002	332,3	2 109,4	1 077,0	1 399,0	240,4	484,5	127,6	1 694,0	103,8	1 186,6	1 004,8
2003	387,6	2 288,6	1 037,0	1 522,6	222,4	597,7	88,4	1 791,2	90,6	1 253,1	1 008,7
2004 I kv	406,2	2 363,1	1 003,9	1 548,3	214,4	596,5	89,7	1 857,2	90,1	1 268,3	1 026,6
II kv	420,5	2 369,7	995,2	1 586,7	220,2	611,5	95,0	1 900,6	89,1	1 298,5	1 020,7
2004 juuli	425,2	2 406,0	998,3	1 594,5	228,6	611,2	92,7	1 917,2	89,4	1 307,4	1 027,6
aug	433,2	2 404,3	996,3	1 607,8	227,8	618,5	93,8	1 932,1	89,3	1 311,4	1 037,5
sept	439,8	2 428,1	1 003,3	1 618,4	226,3	615,7	92,8	1 952,8	88,4	1 318,1	1 035,7
okt ^(p)	446,3	2 434,1	1 023,3	1 621,1	224,6	622,6	92,4	1 958,1	89,4	1 328,0	1 040,5
Tehingud											
2002	99,3	119,2	0,4	90,4	10,7	70,6	-11,3	126,0	-10,0	41,6	39,4
2003	77,8	181,5	-27,3	143,5	-9,0	59,5	-15,2	157,9	-13,2	63,2	37,0
2004 I kv	18,6	73,4	-39,5	25,5	-6,4	0,1	3,3	50,1	-0,5	14,3	10,3
II kv	14,4	6,2	-6,6	38,5	5,4	10,6	6,9	41,7	-1,0	30,7	5,2
2004 juuli	4,7	36,2	2,2	7,8	8,4	-0,3	-2,4	11,7	0,3	8,7	6,0
aug	8,0	-1,3	-1,5	13,3	-0,8	7,3	1,3	17,0	-0,1	5,1	5,7
sept	6,6	25,8	9,4	10,7	-1,5	-1,6	-2,6	30,3	-0,9	7,2	1,7
okt ^(p)	6,5	7,5	21,5	2,8	-1,6	7,1	-1,5	11,8	1,0	10,3	3,5
Kasvumäärad											
2002 dets	42,6	6,0	0,0	6,9	4,7	17,1	-8,2	7,9	-8,8	3,6	4,0
2003 dets	24,9	8,6	-2,6	10,4	-3,9	11,4	-15,4	9,5	-12,7	5,3	3,9
2004 märts	22,7	9,7	-6,1	8,2	-1,2	7,0	-8,8	10,8	-9,9	5,5	4,5
juuni	21,1	7,7	-6,9	8,0	2,0	4,7	-0,3	10,5	-7,1	7,0	5,1
2004 juuli	20,0	8,5	-6,3	7,4	1,8	3,5	2,0	10,2	-4,9	7,2	4,4
aug	20,3	7,5	-5,7	7,5	4,5	5,0	5,7	10,6	-3,3	7,0	4,2
sept	19,9	8,0	-4,1	7,6	3,7	4,2	8,7	11,2	-3,0	7,2	3,9
okt ^(p)	19,6	7,2	-1,6	7,3	1,9	4,5	-5,6	10,8	-2,1	7,5	3,9

J3 Rahaagregaatide komponendid

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J4 Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus¹⁾

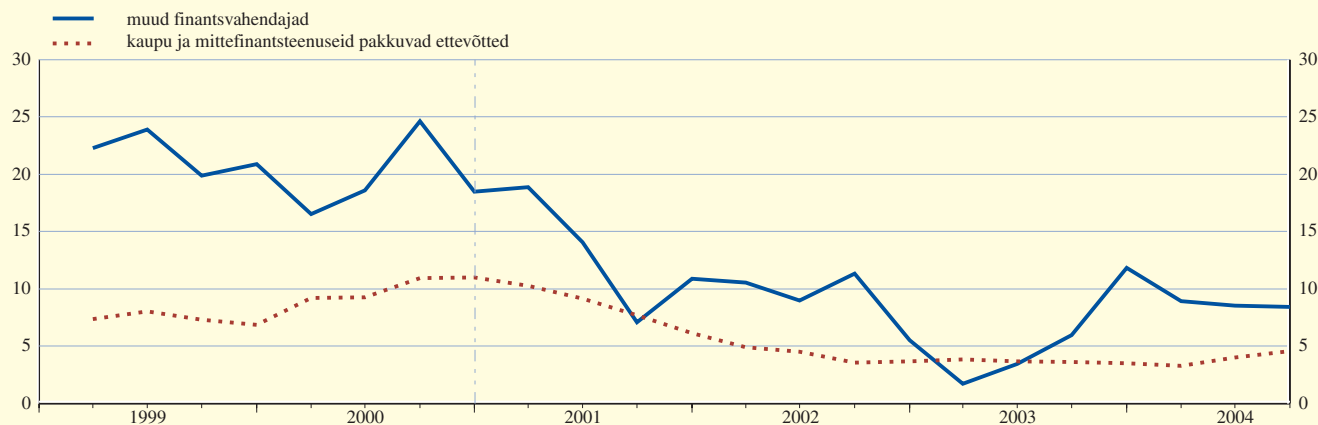
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Laenud finantsvahendajatele ja kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid		Muud finantsvahendajad ²⁾		Ettevõtted			
	Kokku		Kokku		Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8
Bilansiline jääk								
2002	32,9	19,6	455,5	289,3	2 965,1	980,2	514,8	1 470,1
2003	35,4	22,1	511,6	321,9	3 034,2	958,7	527,0	1 548,5
2004 I kv	46,3	32,2	503,8	303,8	3 055,3	955,1	526,2	1 574,0
II kv	53,7	39,8	509,7	305,7	3 093,3	966,4	537,2	1 589,7
2004 juuli	56,7	41,9	506,0	302,7	3 101,7	963,4	540,7	1 597,5
aug	53,9	39,1	490,4	287,1	3 095,4	946,7	545,0	1 603,7
sept	52,8	37,9	507,4	301,4	3 106,4	952,3	545,2	1 609,0
okt ^(p)	54,9	39,2	511,4	304,9	3 124,1	960,3	545,9	1 617,9
Tehingud								
2002	-4,1	-8,0	23,9	14,2	106,2	-25,8	32,3	99,8
2003	4,2	2,2	54,6	26,6	103,9	-7,5	15,8	95,6
2004 I kv	10,7	10,0	-3,1	-11,8	22,1	-3,6	3,9	21,7
II kv	7,0	7,3	8,5	4,5	59,8	16,1	11,6	32,0
2004 juuli	2,9	2,0	-4,4	-3,2	9,4	-2,7	3,9	8,2
aug	-2,7	-2,8	-12,3	-12,5	-5,3	-16,4	4,3	6,8
sept	-1,0	-1,1	18,7	15,3	15,0	6,8	0,9	7,2
okt ^(p)	2,2	1,4	5,4	4,4	20,0	8,8	1,7	9,5
Kasvumäärad								
2002 dets	-10,3	-28,4	5,5	5,1	3,7	-2,5	6,6	7,2
2003 dets	11,9	11,7	11,8	8,9	3,5	-0,8	3,1	6,6
2004 märts	8,7	6,4	8,9	3,0	3,3	-2,4	3,6	6,9
juuni	18,9	25,7	8,6	3,1	4,0	-2,1	6,4	7,2
2004 juuli	15,3	26,2	8,8	5,5	4,4	-1,0	6,0	7,4
aug	21,7	37,1	7,0	3,2	4,1	-1,6	5,7	7,3
sept	18,4	32,6	8,4	5,7	4,6	-0,6	6,0	7,4
okt ^(p)	9,7	14,9	9,2	7,6	5,2	1,5	5,6	7,4

J5 Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a euroüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) See kategooria hõlmab investeerimisfondide.

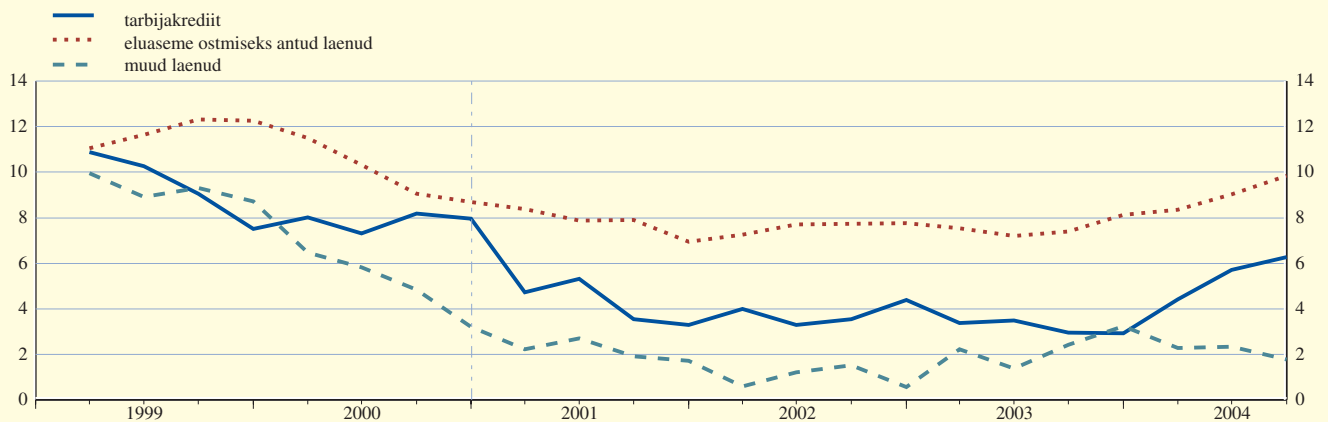
2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus¹⁾

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Laenuid kodumajapidamistele²⁾

	Kokku		Tarbijakrediit			Eluaseme ostmiseks antud laenuid				Muud laenuid			
	Kokku	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bilansiline jääk													
2002	3 327,0	518,9	105,9	178,3	234,7	2 188,5	22,3	65,1	2 101,1	619,6	153,9	99,7	366,0
2003	3 520,6	484,5	112,0	181,0	191,5	2 360,4	14,3	63,3	2 282,7	675,6	145,0	95,5	435,1
2004 I kv	3 564,7	484,6	109,9	182,3	192,3	2 400,3	14,2	61,6	2 324,4	679,8	141,8	95,1	442,9
II kv	3 663,2	502,2	115,1	187,2	199,9	2 463,8	15,2	64,7	2 383,9	697,1	147,5	99,2	450,4
2004 juuli	3 691,5	504,0	113,9	188,6	201,6	2 491,6	14,9	65,2	2 411,6	695,9	143,9	99,4	452,6
aug	3 707,8	504,8	114,6	188,2	202,0	2 508,6	14,8	65,5	2 428,4	694,3	142,4	99,2	452,7
sept	3 736,6	507,9	115,8	188,6	203,4	2 534,3	15,0	65,9	2 453,4	694,4	144,8	98,7	450,8
okt ^(p)	3 757,3	509,4	115,2	189,6	204,5	2 553,3	15,5	66,6	2 471,2	694,7	143,9	99,4	451,4
Tehingud													
2002	182,3	21,9	7,1	5,4	9,4	156,8	-0,3	2,3	154,9	3,6	-3,0	2,2	4,4
2003	212,1	13,7	8,7	6,4	-1,4	177,6	-5,9	1,7	181,8	20,8	-6,4	-5,0	32,3
2004 I kv	48,2	2,1	-1,6	1,8	1,9	44,8	0,0	-0,8	45,6	1,3	-2,3	0,5	3,2
II kv	82,0	13,5	4,8	3,6	5,1	59,9	0,9	2,6	56,5	8,5	3,1	1,0	4,4
2004 juuli	28,7	1,9	-1,3	1,4	1,7	27,9	-0,4	0,5	27,8	-1,0	-3,5	-0,1	2,6
aug	17,1	1,1	0,7	-0,5	0,8	17,2	-0,1	0,3	16,9	-1,2	-1,5	-0,1	0,5
sept	30,2	2,8	1,4	0,5	0,9	26,2	0,2	0,5	25,7	1,1	2,6	-0,4	-1,1
okt ^(p)	20,9	1,3	-0,5	0,6	1,2	19,7	0,6	0,4	18,7	0,0	-0,9	0,8	0,0
Kasvumäärad													
2002 dets	5,8	4,4	6,9	3,1	4,2	7,8	-1,4	3,7	8,0	0,6	-1,9	2,1	1,2
2003 dets	6,4	2,9	8,4	3,6	-0,2	8,1	-26,4	2,6	8,7	3,3	-4,3	-5,1	8,5
2004 märts	6,6	4,4	0,1	6,3	5,3	8,4	4,7	-3,3	8,8	2,3	-1,1	-1,9	4,4
juuni	7,3	5,7	3,3	5,9	6,9	9,0	9,1	1,0	9,3	2,3	-1,4	1,7	3,8
2004 juuli	7,3	5,5	3,7	5,9	6,2	9,2	7,7	0,6	9,5	2,4	-0,8	1,5	3,7
aug	7,5	6,5	6,2	6,2	7,0	9,3	5,7	0,6	9,6	2,1	-0,4	1,6	3,1
sept	7,8	6,3	5,0	5,5	7,8	9,9	4,5	0,7	10,2	1,8	0,1	-0,4	2,8
okt ^(p)	7,8	5,9	4,0	5,3	7,7	9,8	9,9	0,1	10,1	2,0	1,2	0,8	2,6

J6 Laenuid kodumajapidamistele (aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta asutusi.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus ¹⁾

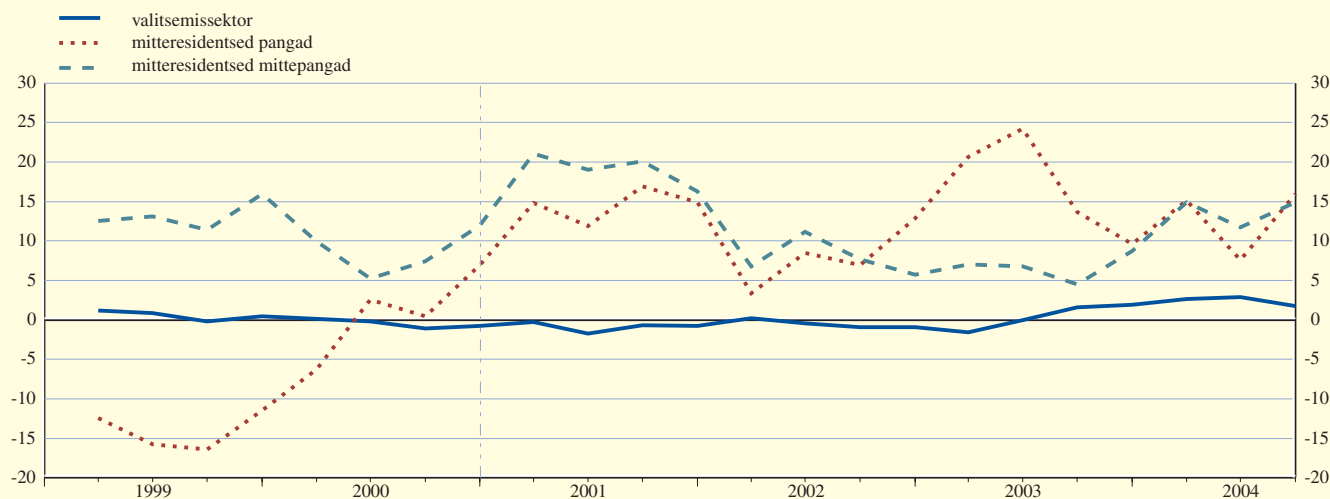
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Laenud valitsemissektorile ja eurovälistele residentidele

	Valitsemissektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Kokku	Pangad ²⁾	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaal-kindlustusfondid			Kokku	Valitsemissektor	Muu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bilansiline jääk										
2002	813,0	132,7	277,7	382,8	19,7	1 730,1	1 146,2	583,9	64,6	519,3
2003	819,1	130,0	265,1	388,9	35,0	1 762,7	1 182,2	580,6	59,3	521,2
2004 I kv	823,3	134,6	261,3	388,5	38,9	1 955,5	1 308,6	646,9	61,1	585,8
II kv	818,3	129,7	253,4	391,4	40,7	1 965,3	1 322,7	642,6	60,8	581,5
III kv ^(P)	812,0	126,2	252,3	390,5	43,0	1 965,7	1 317,4	648,3	60,9	587,4
Tehingud										
2002	-7,8	-11,2	-21,1	19,9	4,6	169,1	135,2	34,5	-1,2	35,7
2003	15,3	-4,3	-12,3	16,6	15,3	159,8	109,5	50,0	-4,9	54,8
2004 I kv	5,7	5,7	-3,9	-0,1	3,9	163,9	107,3	56,3	1,7	54,6
II kv	-6,7	-5,9	-8,5	2,8	4,8	5,4	11,1	-5,8	-0,5	-5,4
III kv ^(P)	-5,9	-3,3	-1,0	-0,9	-0,7	22,3	7,8	14,4	0,1	14,3
Kasvumäärad										
2002dets	-1,0	-7,7	-7,1	5,5	30,0	10,3	12,9	5,7	-1,9	6,7
2003dets	1,9	-3,2	-4,4	4,4	77,5	9,3	9,6	8,7	-7,5	10,8
2004 märts.	2,7	0,9	-2,2	3,0	63,2	15,1	15,1	14,9	4,1	16,1
juuni	2,9	1,6	-4,0	4,2	54,4	8,9	7,6	11,9	2,8	12,8
sept ^(P)	1,7	-1,8	-4,1	3,8	40,7	15,6	15,9	14,9	1,9	16,4

J7 Laenud valitsemissektorile ja euroalavälistele residentidele

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust, mis asub väljaspool euroala.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus ¹⁾

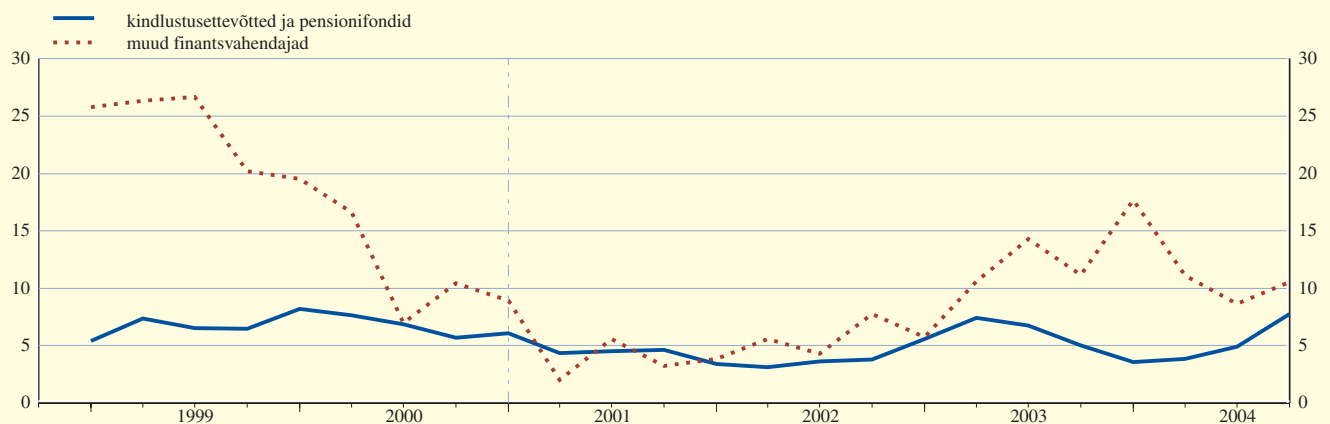
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Finantsvahendajate hoiused

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid							Muud finantsvahendajad ²⁾						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteeteatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteeteatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bilansiline jääk														
2002	523,1	55,8	-	-	-	-	17,8	493,6	152,7	-	-	-	-	97,1
2003	541,9	58,9	41,7	420,5	1,3	0,3	19,1	568,9	183,1	130,6	144,6	6,1	0,1	104,4
2004 I kv	556,6	64,7	42,2	426,1	1,3	0,3	22,0	587,8	197,0	119,7	147,1	7,8	0,1	116,1
II kv	565,3	59,9	42,1	439,8	1,3	1,0	21,2	597,2	194,3	122,3	155,1	8,3	0,1	117,2
2004 juuli	567,0	55,8	46,2	440,8	1,3	1,0	21,9	595,0	186,7	123,2	158,0	8,4	0,1	118,6
aug	566,4	53,7	46,9	441,2	1,3	1,0	22,3	590,8	176,5	128,0	161,8	8,2	0,1	116,1
sept	573,8	61,7	47,4	442,4	1,2	1,0	20,0	598,9	189,6	120,3	164,9	8,1	0,1	115,9
okt ^(P)	578,5	58,4	48,9	445,8	1,3	1,3	22,8	620,8	187,1	133,6	166,9	8,4	0,1	124,6
Tehingud														
2002	27,6	7,8	-	-	-	-	1,4	26,6	-4,7	-	-	-	-	12,8
2003	18,7	1,7	-3,0	18,8	0,3	-0,1	1,1	86,1	27,9	-0,4	39,3	3,2	0,0	16,0
2004 I kv	14,4	5,7	0,3	5,6	0,0	0,0	2,8	14,9	13,9	-14,7	1,4	1,6	0,0	12,7
II kv	7,9	-4,9	0,0	13,7	0,0	0,0	-0,9	12,2	-1,3	3,9	8,3	0,6	0,0	0,8
2004 juuli	1,6	-4,1	4,0	1,0	0,0	0,0	0,7	-2,6	-7,7	0,8	2,9	0,0	0,0	1,4
aug	-0,3	-2,1	0,8	0,5	0,0	0,0	0,4	-4,6	-10,2	4,3	3,9	-0,1	0,0	-2,4
sept	7,3	8,1	0,6	1,0	-0,1	0,0	-2,3	9,6	13,9	-7,3	3,3	-0,1	0,0	-0,2
okt ^(P)	4,6	-3,3	1,6	3,1	0,0	0,3	2,8	23,1	-2,1	13,7	2,3	0,4	0,0	8,8
Kasvumäärad														
2002 dets	5,6	16,3	-	-	-	-	8,5	5,7	-3,0	-	-	-	-	14,9
2003 dets	3,6	2,9	-6,6	4,7	40,9	-12,5	6,0	17,7	18,1	-0,4	37,2	71,4	-	17,1
2004 märts	3,9	5,1	9,9	2,4	40,8	1,8	18,6	11,1	17,2	-13,1	22,6	47,9	-	17,9
juuni	4,9	-6,4	12,7	6,4	40,0	3,8	-6,3	8,6	7,8	-10,1	18,6	44,6	-	20,5
2004 juuli	5,6	0,3	19,0	5,1	32,5	3,1	3,6	9,2	9,1	-9,3	22,6	51,7	-	14,1
aug	5,9	4,5	19,7	4,3	18,7	7,1	16,6	9,3	6,3	-5,8	25,0	67,5	-	11,3
sept	7,7	7,3	46,7	4,8	13,6	6,7	6,8	10,5	7,4	-6,0	27,3	63,8	-	12,8
okt ^(P)	8,2	10,0	32,7	5,1	3,3	38,4	24,2	11,1	7,6	1,9	26,0	48,8	-	7,9

J8 Finantsvahendajate hoiused

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) See kategooria hõlmab investeerimisfondide.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus ¹⁾

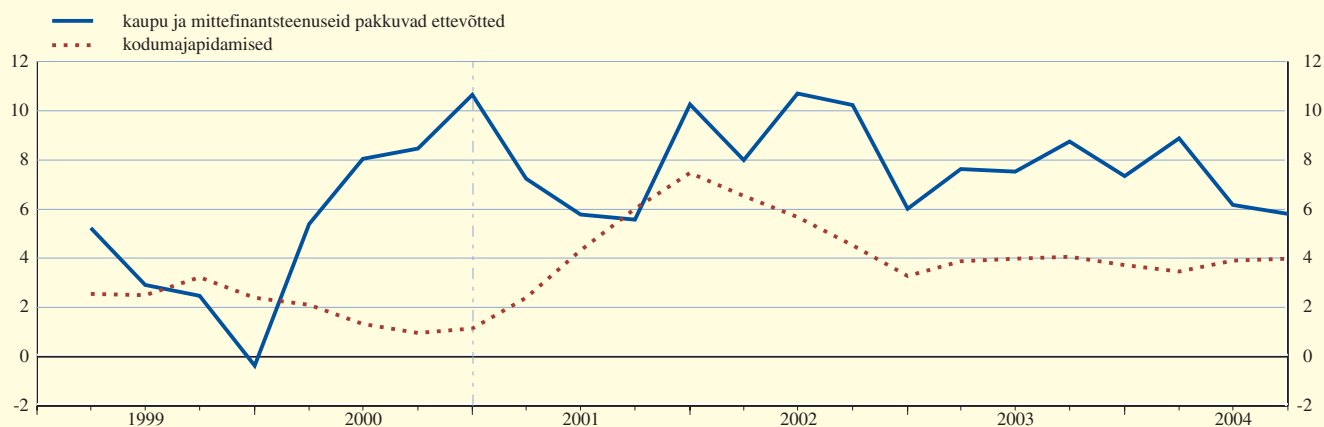
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted							Kodumajapidamised ²⁾						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteteatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteteatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bilansiline jääk														
2002	990,0	595,6	-	-	-	-	34,7	3 806,3	1 173,0	-	-	-	-	74,7
2003	1 049,3	633,3	280,2	66,2	38,1	1,5	30,0	3 978,5	1 311,8	544,0	600,8	1 379,2	89,9	52,9
2004 I kv	1 035,9	624,2	275,9	68,5	39,9	1,7	25,8	3 997,9	1 320,7	527,4	608,6	1 401,2	88,2	51,9
II kv	1 052,6	650,6	265,6	68,9	41,0	1,0	25,5	4 055,5	1 367,5	517,0	612,4	1 422,3	85,8	50,4
2004 juuli	1 053,5	642,0	271,0	71,4	41,6	1,0	26,5	4 069,2	1 372,1	517,0	613,3	1 428,3	85,9	52,6
aug	1 052,9	639,2	271,0	70,7	42,2	1,0	28,8	4 053,7	1 351,0	515,2	615,8	1 431,3	85,8	54,6
sept	1 066,5	656,7	269,6	70,9	42,6	1,1	25,6	4 060,7	1 363,2	512,2	614,2	1 431,7	85,5	53,7
okt ^(p)	1 071,6	647,9	284,0	70,2	42,5	1,1	25,9	4 078,3	1 376,9	509,3	617,4	1 434,2	86,0	54,4
Tehingud														
2002	57,6	30,2	-	-	-	-	-1,2	120,6	65,3	-	-	-	-	-1,9
2003	72,2	41,5	54,2	-29,8	10,2	0,4	-4,2	142,6	95,4	-70,8	36,0	117,4	-13,7	-21,8
2004 I kv	-14,9	-9,6	-5,6	2,6	1,9	0,2	-4,2	17,7	8,5	-17,7	7,7	21,9	-1,7	-1,0
II kv	20,6	27,8	-8,9	0,9	1,1	0,0	-0,3	53,5	43,7	-11,0	3,3	21,2	-2,4	-1,5
2004 juuli	0,3	-8,9	5,2	2,4	0,6	0,0	1,0	13,6	4,9	-0,4	0,9	5,9	0,1	2,1
aug	0,8	-2,3	0,9	-0,7	0,6	0,0	2,3	-15,5	-21,0	-1,7	2,2	3,1	-0,1	2,0
sept	15,5	18,3	-0,5	0,4	0,4	0,0	-3,2	7,8	12,5	-2,3	-1,5	0,5	-0,3	-0,9
okt ^(p)	6,8	-8,1	15,1	-0,5	0,0	0,0	0,3	18,5	13,9	-2,5	3,4	2,5	0,5	0,7
Kasvumäärad														
2002 dets	6,0	5,3	-	-	-	-	-3,5	3,3	6,0	-	-	-	-	-2,5
2003 dets	7,4	6,8	23,4	-30,7	41,5	49,6	-12,4	3,7	7,9	-11,4	6,4	9,3	-13,2	-29,2
2004 märts	8,9	11,9	3,4	13,3	23,1	20,6	-19,1	3,5	7,7	-8,7	3,7	7,4	-10,5	-26,5
juuni	6,2	10,1	-3,5	14,9	17,1	20,6	-13,5	3,9	7,6	-8,0	4,5	7,0	-7,7	-18,6
2004 juuli	6,8	10,6	-3,2	16,7	17,8	21,5	-6,2	4,0	7,8	-7,8	4,7	6,6	-5,5	-15,9
aug	6,2	10,9	-5,1	10,8	18,0	22,0	-1,1	3,6	6,2	-7,7	5,0	6,3	-4,0	-10,4
sept	5,8	9,6	-2,7	10,1	18,8	17,3	-16,1	4,0	7,1	-7,5	4,7	6,4	-3,5	-4,5
okt ^(p)	5,8	8,7	0,0	10,5	17,3	21,3	-17,6	4,4	7,9	-7,4	5,1	6,3	-3,0	-2,9

J9 Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta asutusi.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus ¹⁾

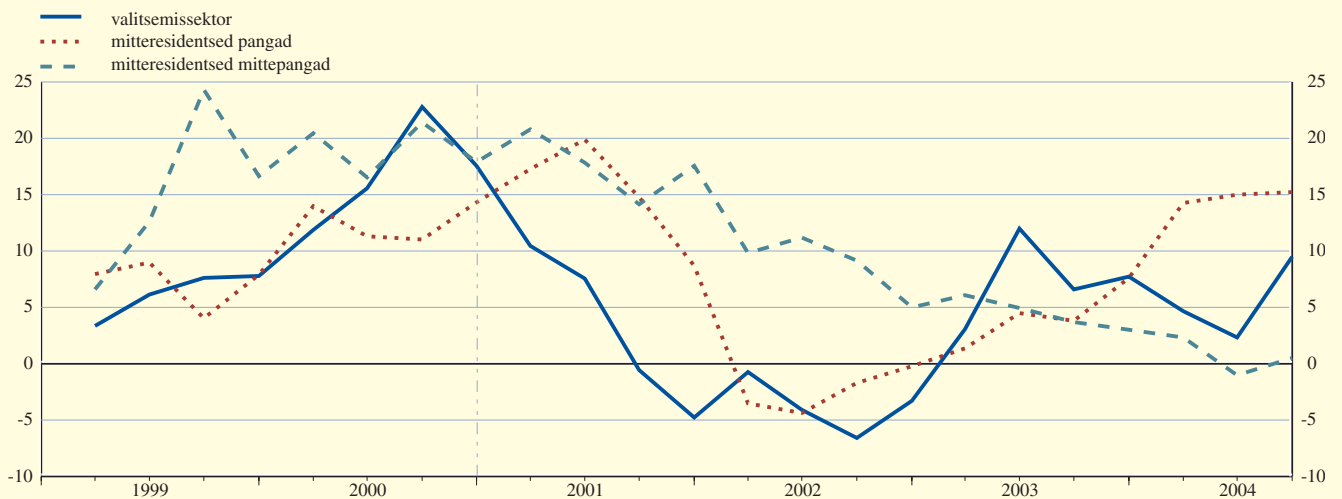
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused

	Valitsemissektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskkvalitsus	Muu valitsemissektor			Kokku	Pangad ²⁾	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaal-kindlustusfondid			Kokku	Valitsemissektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2002	248,4	106,9	31,6	69,2	40,7	2 271,0	1 585,3	685,7	97,4	588,3
2003	271,2	132,3	31,1	66,9	40,9	2 245,1	1 580,9	664,3	96,1	568,2
2004 I kv	272,7	140,7	30,0	62,4	39,6	2 444,2	1 742,7	701,5	100,8	600,7
II kv	294,4	156,6	31,6	64,4	41,7	2 471,5	1 788,9	682,6	102,0	580,6
III kv ^(P)	288,2	146,3	32,9	66,5	42,5	2 451,9	1 764,0	687,9	104,8	583,2
Tehingud										
2002	-8,3	-0,2	1,8	0,4	-10,3	30,2	-4,9	35,2	3,6	31,6
2003	19,3	21,1	-0,5	-2,3	1,0	138,5	117,5	21,1	-1,3	22,4
2004 I kv	1,5	8,4	-1,1	-4,5	-1,3	155,3	129,6	25,8	4,8	21,0
II kv	21,2	15,4	1,6	2,1	2,1	21,3	41,3	-20,1	1,2	-21,3
III kv ^(P)	-4,9	-10,3	2,3	2,1	1,1	6,7	-5,4	12,1	2,7	9,3
Kasvumäärad										
2002 dets	-3,3	-0,2	5,9	0,5	-20,2	1,3	-0,2	5,0	3,9	5,1
2003 dets	7,7	19,3	-1,5	-3,4	2,6	6,2	7,6	3,0	-1,3	3,7
2004 märts	4,7	14,4	-6,2	-4,7	-1,4	10,6	14,3	2,3	3,1	2,2
juuni	2,4	7,9	-7,6	-0,1	-4,4	10,1	15,0	-1,0	7,9	-2,4
sept ^(P)	9,5	13,1	5,0	3,6	11,0	10,7	15,2	0,5	12,2	1,3

J10 Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

- 1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.
- 2) Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast asutust, mis asub väljaspool euroala.

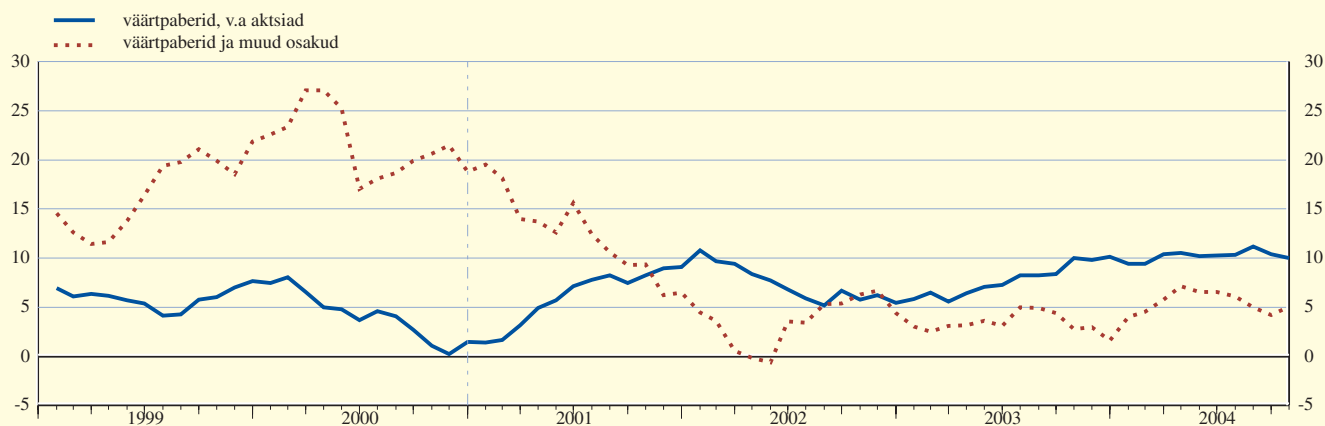
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaperite jaotus ¹⁾

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Väärtpaperid, va aktsiad							Aktsiad ja muud osakud				
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsemissektor		Muud euroala residendid		Euroala- välised residendid	Kokku	Rahaloome- asutused	Mitteraha- loome- asutused	Euroala- välised residendid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk												
2002	3 228,2	1 122,2	48,2	1 119,5	15,5	349,5	16,7	556,6	1 004,9	263,3	564,3	177,3
2003	3 576,9	1 218,5	57,4	1 230,4	15,6	407,2	18,6	629,3	1 068,7	279,7	615,4	173,7
2004 I kv	3 767,1	1 283,1	60,9	1 287,9	17,8	413,5	18,0	685,9	1 115,8	285,7	640,7	189,5
II kv	3 854,8	1 298,9	62,8	1 334,2	17,6	426,3	18,1	697,0	1 154,8	294,7	654,0	206,0
2004 juuli	3 900,4	1 313,8	62,5	1 330,4	17,4	429,4	17,3	729,2	1 151,3	295,2	641,6	214,5
aug	3 918,5	1 318,6	63,3	1 332,1	16,9	429,2	17,0	741,5	1 143,8	291,0	634,5	218,2
sept	3 915,7	1 325,1	62,5	1 339,8	15,9	425,4	17,5	728,9	1 127,0	286,8	633,3	207,0
okt ^(p)	3 942,9	1 345,6	61,8	1 331,8	20,4	430,1	17,5	735,6	1 135,9	287,5	638,0	210,3
Tehingud												
2002	168,1	47,2	0,2	38,6	-0,6	25,9	3,5	53,4	42,7	14,0	7,0	21,8
2003	331,3	91,6	6,2	80,3	1,1	51,9	2,3	98,0	16,0	7,2	19,5	-10,7
2004 I kv	153,1	61,3	0,1	45,8	1,3	4,1	-1,3	41,8	44,7	6,1	24,6	14,0
II kv	90,9	15,2	2,0	44,9	0,0	13,8	0,1	14,9	26,1	6,2	8,4	11,5
2004 juuli	41,3	17,9	-0,9	-4,3	-0,2	0,5	-1,0	29,2	-1,2	0,8	-11,4	9,5
aug	20,1	4,7	1,7	-0,5	-0,5	-0,2	-0,2	15,1	-6,5	-4,0	-6,8	4,3
sept	9,7	7,9	1,3	8,8	-0,4	-4,1	1,0	-4,8	-18,7	-4,5	-2,2	-12,0
okt ^(p)	35,8	20,2	1,2	-8,5	4,7	4,2	0,4	13,6	6,3	0,2	3,7	2,4
Kasvumäärad												
2002 dets	5,5	4,4	-0,6	3,7	-3,3	8,1	23,6	10,1	4,4	5,5	1,3	13,6
2003 dets	10,1	8,1	12,6	7,0	7,0	14,7	11,5	17,6	1,6	2,7	3,5	-5,8
2004 märts	10,4	9,6	6,1	7,3	6,1	10,7	5,2	19,1	5,8	6,2	7,5	-0,3
juuni	10,3	9,4	6,7	8,6	10,3	10,3	2,5	15,7	6,5	6,3	5,3	11,1
2004 juuli	10,3	9,5	4,3	7,2	6,1	11,3	-6,9	19,1	6,1	5,3	3,9	14,4
aug	11,2	10,0	12,7	7,6	5,1	10,2	-5,7	21,7	5,0	3,7	2,6	14,6
sept	10,4	10,6	13,2	6,6	0,4	7,6	-3,1	19,9	4,2	2,8	3,1	10,1
okt ^(p)	10,0	11,3	14,1	4,5	34,8	6,5	-1,0	20,4	5,1	2,3	4,4	11,3

JII Rahaloomeasutuste väärtpaperid

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine ¹⁾
(mld EUR)

1. Kodumajapidamiste laenude kustutamine/vähendamine²⁾

	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud				Muud laenud			
	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	-0,9	-	-	-	-1,3	-	-	-	-5,3	-	-	-
2003	-2,7	-1,1	-0,5	-1,0	-3,2	-0,3	-0,1	-2,8	-7,4	-2,8	-0,3	-4,3
2004 I kv	-1,3	-0,5	-0,2	-0,6	-1,3	-0,1	0,0	-1,1	-2,5	-1,0	-0,1	-1,4
II kv	-0,5	-0,2	-0,1	-0,2	-0,6	0,0	0,0	-0,5	-1,0	-0,4	0,0	-0,7
2004 juuli	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2
aug	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	-0,2
sept	-0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	0,0	-0,2
okt ^(p)	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,4	-0,1	0,0	-0,3

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja euroalaväliste residentide laenude kustutamine/vähendamine

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted				Euroalavälised residentid		
	Kokku	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta
	1	2	3	4	5	6	7
2002	-9,7	-2,1	-2,7	-4,9	-7,2	-	-
2003	-17,6	-8,8	-1,3	-7,6	-1,0	-0,4	-0,6
2004 I kv	-6,2	-3,3	-0,6	-2,3	-0,9	-0,3	-0,5
II kv	-2,9	-2,0	0,2	-1,1	0,7	0,2	0,5
2004 juuli	-0,5	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,1
aug	-0,4	-0,1	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0
sept	-0,9	-0,5	-0,1	-0,4	0,0	0,0	0,0
okt ^(p)	-0,7	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0

3. Rahaloomeasutuste hoitavate väärtpaperite ümberhindamine

	Väärtpaperid, v.a aksiad							Aksiad ja muud osakud				
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsemissektor		Muud euroala residentid		Euroalavälised residentid	Kokku	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused	Euroalavälised residentid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	39,6	9,9	0,6	13,2	-0,1	5,8	0,2	9,9	-12,3	-5,0	-1,5	-5,8
2003	-1,2	-0,7	-0,4	3,1	-0,1	-1,2	-0,1	-2,0	19,2	7,9	5,0	6,4
2004 I kv	16,6	2,5	0,3	11,1	0,1	1,5	0,0	1,0	2,3	-0,3	1,0	1,7
II kv	-8,6	-0,8	0,0	-5,0	0,0	-0,8	0,0	-2,1	0,1	-0,6	0,0	0,7
2004 juuli	0,2	-0,7	0,0	0,5	0,0	0,2	0,0	0,1	-2,3	-0,3	-1,0	-1,0
aug	2,3	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-0,1	-0,2	-0,6
sept	-0,3	0,0	-0,1	-1,1	0,0	0,4	0,0	0,5	1,8	0,3	0,7	0,7
okt ^(p)	1,4	0,5	0,0	0,6	-0,1	0,5	-0,1	0,0	2,7	0,7	1,1	1,0

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta asutusi.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa ¹⁾

(protsent kogusummast; bilansiline jääk mld EUR; perioodi lõpp)

1. Hoised

	Rahaloomeasutused ²⁾							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³⁾	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³⁾	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentide poolt														
2002	4 136,6	90,2	9,8	6,1	0,8	1,5	0,7	6 061,2	97,1	2,9	1,8	0,3	0,2	0,3
2003	4 363,5	91,2	8,8	5,4	0,5	1,5	0,9	6 409,8	97,3	2,7	1,7	0,3	0,1	0,3
2004 I kv	4 412,5	90,4	9,6	5,7	0,5	1,5	1,2	6 451,0	97,1	2,9	1,7	0,3	0,1	0,4
II kv	4 522,8	90,3	9,7	5,7	0,5	1,5	1,3	6 565,1	97,1	2,9	1,7	0,3	0,1	0,4
III kv ^{p)}	4 582,6	90,5	9,5	5,6	0,5	1,5	1,3	6 588,0	97,1	2,9	1,8	0,3	0,1	0,4
Euroalaväliste residentide poolt														
2002	1 585,3	43,7	56,3	39,2	2,1	4,3	7,8	685,7	48,3	51,7	35,0	2,3	1,9	9,8
2003	1 580,9	46,9	53,1	35,6	1,8	3,6	9,4	664,3	51,0	49,0	32,1	2,1	2,2	9,6
2004 I kv	1 742,7	46,3	53,7	35,1	2,0	3,3	10,4	701,5	53,2	46,8	30,0	2,1	1,8	9,7
II kv	1 788,9	45,1	54,9	36,8	1,7	3,3	10,4	682,6	52,5	47,5	30,5	1,9	2,0	9,9
III kv ^{p)}	1 764,0	46,8	53,2	35,9	1,7	3,1	9,6	687,9	52,9	47,1	29,9	1,8	1,9	9,8

2. Euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjad

	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³⁾	Muud vääringud				
			Kokku				
			USD	JPY	CHF	GBP	
1	2	3	4	5	6	7	
2002	3 138,7	85,4	14,6	7,7	1,8	1,6	2,3
2003	3 304,0	85,4	14,6	7,9	1,5	1,7	2,3
2004 I kv	3 458,0	84,6	15,4	7,7	1,7	2,0	2,6
II kv	3 533,8	84,0	16,0	8,2	1,7	2,0	2,6
III kv ^{p)}	3 598,3	84,2	15,8	8,0	1,8	2,0	2,6

Allikas: EKP.

1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2) Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

3) Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa¹⁾
(protsent kogusummast; bilansiline väärtus mld EUR; perioodi lõpp)

3. Laenud

	Rahaloomeasutus ²⁾							Mitterahaloomeasutus ²⁾						
	Kõigi vääringute bilansiline jäak	Euro ³⁾	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jäak	Euro ³⁾	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentidele														
2002	4 017,8	-	-	-	-	-	7 593,6	96,2	3,8	1,8	0,5	1,1	0,3	
2003	4 193,5	-	-	-	-	-	7 920,9	96,5	3,5	1,6	0,3	1,2	0,3	
2004 I kv	4 224,5	-	-	-	-	-	7 993,4	96,4	3,6	1,6	0,3	1,2	0,4	
II kv	4 296,0	-	-	-	-	-	8 138,1	96,4	3,6	1,6	0,2	1,3	0,4	
III kv ^(p)	4 353,9	-	-	-	-	-	8 215,2	96,5	3,5	1,6	0,2	1,3	0,4	
Euroalaväliste residentidele														
2002	1 146,2	48,3	51,7	32,4	4,5	2,6	9,1	583,9	36,2	63,8	47,6	2,3	4,7	5,6
2003	1 182,2	50,2	49,8	29,5	4,7	2,3	9,3	580,6	38,7	61,3	43,9	2,4	4,6	7,0
2004 I kv	1 308,6	49,1	50,9	30,6	4,7	2,5	9,4	646,9	40,0	60,0	41,9	2,5	4,4	8,0
II kv	1 322,7	49,2	50,8	30,9	4,7	2,4	9,2	642,6	38,6	61,4	42,6	2,4	4,4	8,8
III kv ^(p)	1 317,4	51,1	48,9	30,4	3,7	2,2	9,0	648,3	40,5	59,5	41,8	2,5	4,4	7,4

4. Väärtpaberid, v.a aktsiad

	Emiteeritud rahaloomeasutuste poolt ²⁾							Emiteeritud mitterahaloomeasutuste poolt						
	Kõigi vääringute bilansiline jäak	Euro ³⁾	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jäak	Euro ³⁾	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Emiteeritud euroala residentide poolt														
2002	1 170,4	95,9	4,1	1,7	0,4	0,2	0,9	1 501,2	97,9	2,1	1,0	0,7	0,1	0,4
2003	1 275,9	95,5	4,5	2,1	0,3	0,5	1,4	1 671,7	98,0	2,0	1,1	0,5	0,1	0,2
2004 I kv	1 344,0	95,5	4,5	2,1	0,3	0,4	1,5	1 737,2	97,9	2,1	1,1	0,5	0,1	0,2
II kv	1 361,7	95,4	4,6	2,2	0,4	0,4	1,4	1 796,2	98,0	2,0	1,1	0,5	0,1	0,2
III kv ^(p)	1 387,5	95,5	4,5	2,1	0,3	0,5	1,4	1 798,6	98,1	1,9	1,0	0,5	0,1	0,2
Emiteeritud euroalaväliste residentide poolt														
2002	239,6	36,9	63,1	45,5	1,7	0,6	13,2	317,1	41,5	58,5	42,0	5,8	0,9	5,6
2003	275,5	44,9	55,1	35,1	1,2	0,6	16,2	353,8	45,8	54,2	36,0	5,9	1,1	6,4
2004 I kv	307,1	44,4	55,6	34,2	1,2	0,6	17,3	378,8	44,3	55,7	35,9	6,2	0,8	7,2
II kv	310,7	46,0	54,0	33,0	1,1	0,6	16,9	386,3	44,9	55,1	33,8	6,7	1,0	7,4
III kv ^(p)	321,5	47,3	52,7	32,5	1,0	0,5	16,3	407,4	44,0	56,0	32,8	7,3	0,8	8,6

Allikas: EKP.

- 1) Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.
- 2) Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.
- 3) Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilanss ¹⁾

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku 1	Hoiused 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud osakud 6	Investeerimis- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
2003 I kv	2 746,9	217,2	1 331,8	70,6	1 261,2	767,3	205,8	116,7	108,1
II kv	2 959,5	232,6	1 382,7	67,1	1 315,6	880,9	224,5	120,7	118,1
III kv	3 085,6	248,3	1 405,3	65,3	1 340,0	932,3	234,6	126,3	138,8
IV kv	3 175,0	235,2	1 389,4	67,4	1 322,0	1 033,7	243,9	133,7	139,1
2004 I kv	3 353,6	266,5	1 433,9	70,3	1 363,6	1 102,8	262,6	136,7	151,2
II kv ^(p)	3 365,8	245,1	1 428,5	69,2	1 359,3	1 117,3	277,5	139,7	157,8

2. Kohustused

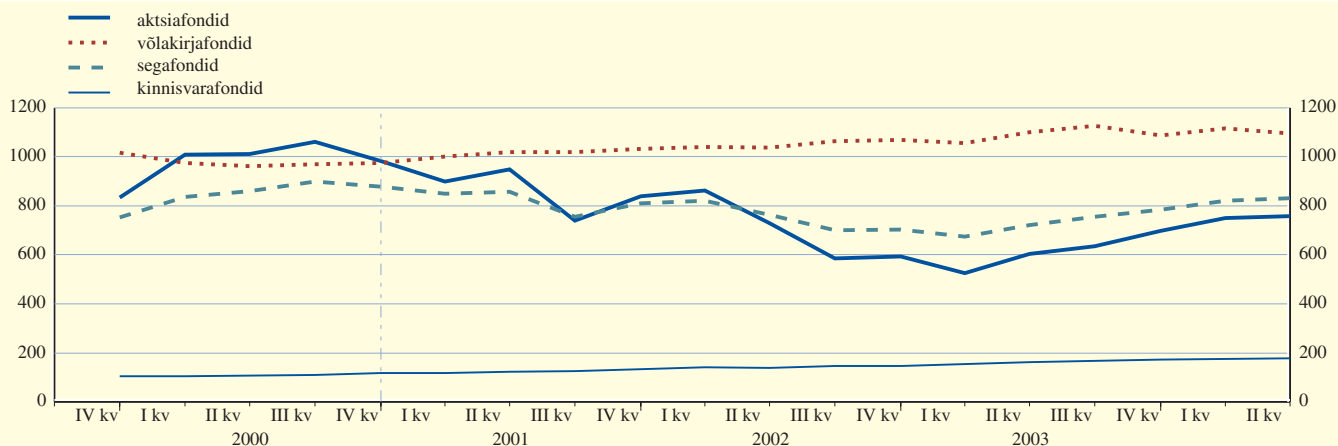
	Kokku 1	Hoiused ja võetud laenud 2	Investeerimisfondide osakud 3	Muud kohustused 4
2003 I kv	2 746,9	40,2	2 628,3	78,4
II kv	2 959,5	41,8	2 825,8	91,9
III kv	3 085,6	43,2	2 917,7	124,8
IV kv	3 175,0	44,2	3 011,7	119,1
2004 I kv	3 353,6	49,6	3 171,2	132,8
II kv ^(p)	3 365,8	50,2	3 188,6	127,1

3. Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud varade/kohustuste kogusumma

	Kokku 1	Investeeringupoliitika alusel jaotatud fondid					Investori liigi alusel jaotatud fondid	
		Aktsiafondid 2	Võlakirjafondid 3	Segafondid 4	Kinnisvarafondid 5	Muud fondid 6	Avatud fondid 7	Kinnised fondid 8
2003 I kv	2 746,9	525,9	1 054,1	675,3	153,9	337,7	1 975,5	771,4
II kv	2 959,5	603,3	1 099,5	720,8	161,4	374,4	2 140,4	819,1
III kv	3 085,6	635,4	1 127,0	754,2	167,7	401,4	2 249,0	836,6
IV kv	3 175,0	697,8	1 086,6	783,4	171,7	435,6	2 318,2	856,8
2004 I kv	3 353,6	750,5	1 116,6	821,2	175,9	489,5	2 470,6	883,1
II kv ^(p)	3 365,8	756,5	1 094,5	830,4	179,0	505,4	2 478,8	887,0

J12 Investeeringufondide varad kokku

(mld EUR)

Allikas: EKP.

1) V.a rahaturufondid. Andmed viitavad kõikidele euroalasse kuuluvatele riikidele peale Iirimaa. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.10 Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeeringufondide varad
(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Fondid investeeringupoliitika alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud osakud 6	Investeeringu- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
Aktsiafondid									
2003 I kv	525,9	24,5	30,2	2,8	27,5	438,5	16,5	-	16,1
II kv	603,3	27,9	31,6	2,9	28,7	506,5	18,5	-	18,8
III kv	635,4	29,5	27,8	2,4	25,4	536,4	19,5	-	22,1
IV kv	697,8	29,3	31,3	2,9	28,4	593,6	21,1	-	22,5
2004 I kv	750,5	32,8	32,2	3,0	29,2	635,7	23,4	-	26,5
II kv ^(p)	756,5	31,4	31,8	3,3	28,5	642,8	25,2	-	25,3
Võlakirjafondid									
2003 I kv	1 054,1	77,5	899,8	35,8	864,0	26,6	18,6	-	31,5
II kv	1 099,5	82,4	927,8	33,0	894,8	31,1	20,9	-	37,3
III kv	1 127,0	93,6	934,7	30,7	904,1	29,1	21,7	-	47,9
IV kv	1 086,6	82,5	905,9	31,6	874,3	31,0	21,6	-	45,5
2004 I kv	1 116,6	97,3	918,4	35,3	883,1	32,9	21,4	-	46,6
II kv ^(p)	1 094,5	79,3	909,8	36,3	873,5	33,0	21,9	-	50,5
Segafondid									
2003 I kv	675,3	50,4	300,8	21,8	278,9	209,9	83,7	0,7	29,9
II kv	720,8	49,4	311,9	20,9	291,0	237,0	91,9	0,3	30,3
III kv	754,2	50,5	324,0	22,2	301,8	248,4	95,4	0,3	35,6
IV kv	783,4	49,5	324,0	22,1	301,9	272,5	100,5	0,3	36,7
2004 I kv	821,2	52,9	333,9	21,2	312,6	287,0	107,2	0,3	39,9
II kv ^(p)	830,4	52,3	340,1	22,3	317,8	279,1	115,0	0,3	43,6
Kinnisvarafondid									
2003 I kv	153,9	14,7	8,3	0,5	7,7	0,7	8,6	115,1	6,5
II kv	161,4	16,5	9,0	0,6	8,5	0,7	9,1	119,8	6,3
III kv	167,7	16,1	9,0	0,6	8,4	0,8	9,5	125,3	6,9
IV kv	171,7	13,2	9,3	0,6	8,7	0,8	8,5	132,7	7,4
2004 I kv	175,9	14,7	9,1	0,6	8,5	0,8	7,7	135,6	8,0
II kv ^(p)	179,0	15,0	8,5	0,6	7,9	0,6	7,7	138,6	8,6

2. Fondid investori liigi alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad 3	Aktsiad ja muud osakud 4	Investeeringufondide osakud 5	Põhivarad 6	Muud varad 7
Avatud fondid							
2003 I kv	1 975,5	165,6	882,6	599,9	155,1	101,3	71,0
II kv	2 140,4	181,6	912,3	691,7	168,3	104,2	82,2
III kv	2 249,0	199,0	927,6	736,5	176,6	108,9	100,4
IV kv	2 318,2	191,7	913,6	815,8	183,8	115,4	98,0
2004 I kv	2 470,6	219,3	948,9	878,2	198,8	117,5	107,8
II kv ^(p)	2 478,8	202,3	944,9	890,4	211,3	119,9	109,9
Kinnised fondid							
2003 I kv	771,4	51,6	449,2	167,4	50,7	15,4	37,1
II kv	819,1	51,0	470,4	189,2	56,1	16,5	36,0
III kv	836,6	49,3	477,7	195,8	58,0	17,4	38,4
IV kv	856,8	43,4	475,9	217,9	60,1	18,3	41,2
2004 I kv	883,1	47,2	485,0	224,6	63,8	19,1	43,3
II kv ^(p)	887,0	42,7	483,6	226,9	66,2	19,8	47,8

Allikas: EKP.

FINANTS- JA MITTEFINANTSKONTOD

3.1 Reaalsektorite peamised finantsvarad

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Kokku		Sularaha ja hoiused							Keskvalitsuse hoiused euroala rahaloomeasutustes	Hoiused mitterahaloomeasutustes ¹⁾	Memo: mittepankade hoiused väljaspool euroala asuvates pankades		
	1	2	3	Reaalsektorite (v.a keskvalitsuse) hoiused euroala rahaloomeasutustes				8	9				10	11
				Kokku	Üleõhoidused	Lepingulise tähtajaga	Lõpetatavad etteatamis-tähtajaga							
Bilansiline jääk														
2003I kv	14 469,1	5 637,8	290,7	4 948,4	1 836,2	1 572,0	1 434,1	106,1	176,2	222,5	323,9			
II kv	14 968,9	5 751,6	311,9	5 029,7	1 918,4	1 560,2	1 456,4	94,7	200,3	209,6	329,8			
III kv	15 074,8	5 756,2	322,7	5 071,2	1 956,6	1 555,8	1 469,5	89,3	183,9	178,4	345,4			
IV kv	15 466,2	5 873,6	352,4	5 182,4	2 027,5	1 557,8	1 511,9	85,2	153,6	185,2	348,4			
2004I kv	15 648,7	5 907,7	350,8	5 180,4	2 021,0	1 543,6	1 534,5	81,2	183,8	192,8	394,9			
II kv	15 921,7	6 044,2	372,0	5 263,1	2 101,6	1 528,3	1 553,9	79,4	223,7	185,3	.			
Tehingud														
2003I kv	156,1	42,2	3,1	-3,2	-29,3	-11,2	43,0	-5,7	32,8	9,4	32,2			
II kv	213,6	131,9	21,3	86,3	84,0	-8,5	22,2	-11,4	24,1	0,3	11,4			
III kv	133,4	12,6	11,4	12,4	6,9	-3,7	13,0	-3,9	-13,7	2,5	17,2			
IV kv	153,7	125,0	29,7	118,8	79,3	8,4	36,4	-5,2	-30,3	6,8	10,9			
2004I kv	139,5	30,9	-1,6	-5,3	-7,4	-16,5	22,5	-3,9	30,2	7,6	40,6			
II kv	282,9	135,8	21,3	82,5	78,8	-14,5	20,1	-1,9	39,4	-7,4	.			
Kasvumäärad														
2003I kv	4,3	5,9	31,2	4,4	7,4	-0,2	7,3	-10,6	5,1	14,5	13,7			
II kv	4,6	6,5	27,6	4,5	7,6	-0,9	8,9	-19,0	22,3	13,7	22,6			
III kv	4,7	6,6	23,9	4,8	8,2	-0,6	9,1	-23,5	22,8	13,4	24,5			
IV kv	4,5	5,6	21,2	4,3	7,6	-0,9	8,1	-23,4	9,5	8,9	24,5			
2004I kv	4,4	5,3	20,9	4,3	8,9	-1,3	6,6	-23,0	5,9	7,7	24,8			
II kv	4,7	5,3	19,5	4,1	8,2	-1,7	6,3	-15,7	12,8	4,5	.			
Väärtpaberid, v.a aktsiad														
Aktsiad²⁾														
Kindlustustehnilised eraldised														
	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Noteeritud aktsiad	Avatud investeerimis-fondide osakud	Rahaturufon-dide osakud	Kokku	Kodumaja-pidamiste elukindlustus-eraldise ja pensionifondide eraldise netoväärtus	Kindlustusmak-sete ettemakset ja rahuldamata nõuete eraldised				
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21				
Bilansiline jääk														
2003I kv	1 953,3	190,2	1 763,1	3 276,9	1 536,1	1 740,8	396,6	3 601,1	3 252,2	349,0				
II kv	1 947,9	165,0	1 783,0	3 591,3	1 754,1	1 837,3	402,7	3 678,0	3 324,8	353,2				
III kv	1 944,2	165,9	1 778,3	3 630,0	1 768,5	1 861,5	406,6	3 744,4	3 388,1	356,3				
IV kv	1 932,4	177,8	1 754,7	3 868,5	1 993,6	1 874,9	404,3	3 791,7	3 432,4	359,3				
2004I kv	1 944,2	178,6	1 765,6	3 945,7	2 022,3	1 923,5	418,6	3 851,0	3 484,4	366,7				
II kv	1 985,7	196,0	1 789,7	3 993,2	2 084,0	1 909,3	423,3	3 898,5	3 529,3	369,2				
Tehingud														
2003I kv	-23,2	-24,5	1,3	65,5	2,9	62,6	29,8	71,6	65,3	6,3				
II kv	-40,2	-18,2	-22,0	61,5	23,7	37,8	3,6	60,4	56,1	4,3				
III kv	11,5	0,0	11,4	50,5	33,2	17,3	2,5	58,8	55,7	3,2				
IV kv	9,3	8,5	0,8	-25,1	-24,8	-0,3	-10,3	44,5	42,2	2,3				
2004I kv	15,7	0,5	15,2	24,3	-1,2	25,5	15,0	68,6	60,2	8,4				
II kv	41,2	15,7	25,5	54,9	56,6	-1,8	-0,4	51,0	47,5	3,5				
Kasvumäärad														
2003I kv	-0,5	-17,9	1,6	2,8	0,8	5,6	11,8	6,3	6,6	3,6				
II kv	-2,2	-16,0	-0,7	3,8	1,2	7,1	13,4	6,5	6,8	3,7				
III kv	-3,4	-25,6	-0,7	4,6	2,2	6,9	9,1	6,6	6,9	3,4				
IV kv	-2,2	-16,4	-0,5	4,4	2,0	6,9	8,3	6,7	6,9	4,7				
2004I kv	-0,2	-4,8	0,3	3,4	2,0	4,6	2,7	6,4	6,6	5,2				
II kv	4,0	15,0	3,0	2,9	3,6	2,2	1,7	6,1	6,2	4,9				

Allikas: EKP.

1) Hõlmab euroala keskvalitsuse (S.1311 ESA 95 järgi), muude finantsvahendajate (S.123 ESA 95 järgi) ning kindlustustevõtete ja pensionifondide (S.125 ESA 95 järgi) hoiuseid.

2) V.a noteerimata aktsiad.

3.2 Reaalsektorite peamised kohustused

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Euroola rahaloomeasutustelt ja teistelt finantsettevõtelt võetud laenud												Memo: mittepan- kade poolt väljaspool euroala asuvatelt pankadelt võetud laenud
	Kokku			Valitsemissektor			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			Kodumajapidamised ¹⁾			
			Võetud euroala rahaloomeasutuselt	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bilansiline jääk													
2003I kv	15 607,8	8 142,7	7 168,9	884,2	68,5	815,7	3 609,7	1 194,5	2 415,3	3 648,8	286,8	3 362,0	256,4
II kv	16 176,7	8 243,1	7 236,3	877,2	69,7	807,5	3 651,8	1 213,2	2 438,6	3 714,1	291,4	3 422,6	253,8
III kv	16 245,3	8 327,6	7 293,7	885,8	70,8	815,0	3 657,7	1 184,8	2 472,9	3 784,2	286,0	3 498,2	275,6
IV kv	16 567,1	8 468,4	7 397,1	956,4	80,6	875,8	3 660,8	1 164,7	2 496,0	3 851,2	287,4	3 563,8	266,5
2004I kv	16 907,2	8 519,5	7 466,6	961,0	84,7	876,3	3 655,6	1 161,5	2 494,1	3 902,9	281,9	3 621,0	304,1
II kv	17 129,0	8 668,4	7 597,6	953,7	90,1	863,6	3 699,5	1 168,9	2 530,6	4 015,2	294,0	3 721,2	.
Tehingud													
2003I kv	266,5	94,4	67,0	5,7	7,9	-2,2	45,5	18,7	26,8	43,3	-7,6	50,8	7,1
II kv	236,3	116,9	84,8	-4,6	3,2	-7,8	52,0	24,3	27,7	69,5	5,3	64,2	2,6
III kv	137,1	81,7	58,7	8,6	1,1	7,6	1,9	-25,9	27,8	71,2	-4,7	75,9	22,9
IV kv	112,6	113,7	119,2	22,3	9,9	12,5	17,7	-15,9	33,6	73,7	4,6	69,1	-1,3
2004I kv	195,2	47,8	76,1	6,0	4,0	2,0	-14,0	-6,3	-7,7	55,8	-4,0	59,7	32,6
II kv	270,7	154,2	134,6	-8,9	5,4	-14,3	67,4	13,4	53,9	95,7	8,8	86,9	.
Kasvumäärad													
2003I kv	4,4	4,8	4,1	-1,5	28,5	-3,4	4,6	-0,8	7,5	6,7	-0,3	7,4	-4,1
II kv	4,8	4,9	4,0	0,9	34,4	-1,3	4,3	1,4	5,8	6,5	-1,5	7,3	3,6
III kv	5,2	5,5	4,4	2,8	33,0	0,8	4,5	1,0	6,2	7,1	-1,4	7,9	16,1
IV kv	4,8	5,0	4,6	3,6	36,2	1,2	3,3	0,1	4,8	7,1	-0,8	7,8	12,9
2004I kv	4,4	4,4	4,7	3,7	26,5	1,7	1,6	-2,0	3,4	7,4	0,4	8,0	22,1
II kv	4,4	4,8	5,4	3,2	29,2	1,0	2,0	-2,9	4,4	8,0	1,6	8,5	.
Väärtpaberid (v.a aktsiad), mille emitendiks on													
	Kokku			Valitsemissektor			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud nomineeritud aktsiad	Keskvalitsuse poolt kaasatud hoiused	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondide eraldised	
				Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised				
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
Bilansiline jääk													
2003I kv	4 848,0	4 284,2	529,9	3 754,3	563,8	396,6	2 116,2	219,4	281,4				
II kv	4 990,4	4 402,6	563,6	3 838,9	587,8	421,4	2 452,0	205,7	285,6				
III kv	4 978,2	4 394,3	557,8	3 836,5	583,9	165,0	2 475,4	174,3	289,8				
IV kv	4 898,0	4 307,9	539,1	3 768,8	590,1	164,1	2 728,6	181,7	290,4				
2004I kv	5 067,5	4 473,0	576,2	3 896,8	594,5	180,4	2 836,7	189,0	294,4				
II kv	5 134,8	4 528,0	593,6	3 934,4	606,8	191,4	2 845,3	181,9	298,7				
Tehingud													
2003I kv	158,6	129,6	49,9	79,7	29,0	6,7	-0,2	9,5	4,2				
II kv	101,3	85,5	33,9	51,6	15,7	16,4	14,5	-0,6	4,2				
III kv	44,8	42,4	-5,8	48,2	2,4	-0,9	3,3	4,0	4,2				
IV kv	-12,9	-20,8	-18,4	-2,4	7,8	-0,8	8,7	0,4	4,1				
2004I kv	134,4	135,0	35,7	99,3	-0,7	16,2	-16,8	1,6	4,0				
II kv	114,8	100,2	17,2	83,0	14,6	10,8	3,7	4,7	4,3				
Kasvumäärad													
2003I kv	6,3	6,0	16,7	4,7	8,1	5,3	0,4	14,7	5,4				
II kv	7,1	6,5	15,5	5,3	11,6	6,1	0,7	13,4	5,8				
III kv	6,6	6,2	14,5	5,1	9,8	20,0	0,9	13,2	5,8				
IV kv	6,2	5,7	12,4	4,8	10,3	13,7	0,8	8,9	6,0				
2004I kv	5,5	5,7	8,6	5,2	4,5	8,2	2,9	7,5	5,9				
II kv	5,6	5,8	5,1	5,9	4,1	15,2	-0,3	4,8	5,8				

Allikas: EKP.

1) Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta asutusi.

3.3 Kindlustusettevõtete ja pensionifondide peamised finantsvarad ja -kohustused

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Peamised finantsvarad											
	Kokku	Hoiused euroala rahaloomeasutustes					Laenud			Väärtpaberid, v.a aktsiad		
		Kokku	Üleõhoidused	Lepingulise tähtajaga	Lõpetatavad etteatamistähtajaga	Repo-tehingud	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Bilansiline jääk											
2003I kv	3 336,7	535,8	61,7	454,2	1,6	18,3	332,9	63,6	269,3	1 382,8	56,3	1 326,5
II kv	3 471,0	537,8	63,8	450,5	1,3	22,3	337,4	65,1	272,3	1 412,0	54,3	1 357,7
III kv	3 524,1	532,9	57,5	455,3	1,4	18,7	339,4	65,8	273,5	1 433,4	57,1	1 376,3
IV kv	3 633,6	541,9	58,9	462,3	1,6	19,1	328,0	66,7	261,3	1 461,1	58,3	1 402,9
2004I kv	3 783,4	556,6	64,7	468,3	1,7	22,0	338,2	69,4	268,8	1 530,7	56,2	1 474,5
II kv	3 809,4	565,4	59,9	481,9	2,3	21,2	335,3	71,0	264,3	1 537,1	52,8	1 484,3
	Tehingud											
2003I kv	67,4	12,4	4,3	7,8	-0,2	0,5	-8,7	-6,3	-2,4	54,0	7,1	46,9
II kv	43,0	2,3	2,3	-3,9	0,0	3,9	4,4	1,4	3,0	18,9	-2,2	21,0
III kv	34,1	-6,3	-6,4	3,8	0,1	-3,8	2,0	0,7	1,3	22,5	2,8	19,6
IV kv	60,2	10,2	1,6	8,0	0,2	0,5	-11,4	0,9	-12,2	37,2	1,2	36,0
2004I kv	93,0	14,4	5,7	5,8	0,0	2,8	10,0	2,7	7,3	42,2	-1,8	44,0
II kv	34,5	7,9	-4,9	13,7	0,0	-0,9	-2,8	1,6	-4,5	28,0	-3,4	31,4
	Kasvumäärad											
2003I kv	5,9	7,4	37,1	4,8	-17,5	3,3	-1,4	-11,4	1,4	10,0	18,9	9,6
II kv	6,8	6,7	28,9	3,9	-9,5	17,4	-0,6	-11,9	2,6	12,0	41,9	11,1
III kv	6,6	5,0	11,8	3,6	-12,4	28,2	0,8	-11,6	4,4	10,1	22,0	9,7
IV kv	6,1	3,6	3,0	3,5	4,7	6,1	-4,0	-4,7	-3,8	9,9	18,0	9,6
2004I kv	6,9	3,9	5,0	3,0	24,7	18,7	1,5	9,0	-0,2	8,7	0,1	9,1
II kv	6,4	4,9	-6,4	6,9	30,5	-6,3	-0,6	9,1	-3,0	9,2	-2,1	9,6

	Peamised finantsvarad					Peamised kohustused							
	Aktsiad ¹⁾				Kindlustusmaksete ettemaksed ja rahuldamata nõuete eraldised	Kokku	Euroala rahaloomeasutustelt ja teistelt finantsettevõtetest võetud laenud		Väärt-paberid, v.a aktsiad	Noteeritud aktsiad	Kindlustustehnilised eraldised		
	Kokku	Noteeritud aktsiad	Avatud investeerimisfondide osakud	Rahaturufondide osakud			Kokku	Võetud euroala rahaloomeasutustelt			Kokku	Kodumajapidamiste elukindlustuseraldiste ja pensionifondide eraldiste netoväärtus	Kindlustusmaksete ettemaksed ja rahuldamata nõuete eraldised
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
	Bilansiline jääk												
2003I kv	973,4	409,5	563,9	60,1	111,7	3 586,1	61,0	42,7	10,9	101,5	3 412,8	2 899,0	513,7
II kv	1 070,0	471,9	598,1	64,5	113,7	3 692,6	60,6	44,8	11,1	134,3	3 486,6	2 966,3	520,3
III kv	1 103,4	489,4	614,0	60,8	115,1	3 757,5	62,7	44,3	11,7	133,5	3 549,7	3 024,6	525,1
IV kv	1 186,1	540,9	645,2	64,5	116,4	3 812,4	51,9	35,4	12,1	153,8	3 594,5	3 065,1	529,4
2004I kv	1 238,3	557,5	680,7	63,9	119,7	3 879,1	61,6	46,3	12,2	153,7	3 651,5	3 111,3	540,3
II kv	1 251,1	555,1	696,0	65,0	120,5	3 930,2	69,6	53,7	12,7	154,2	3 693,6	3 150,3	543,3
	Tehingud												
2003I kv	7,0	-4,0	11,0	2,1	2,6	83,7	15,2	11,3	0,0	-0,9	69,4	60,1	9,3
II kv	15,3	4,0	11,4	4,7	2,0	62,2	-0,3	2,3	0,2	4,5	57,8	51,2	6,6
III kv	14,5	4,9	9,6	-4,2	1,4	58,0	2,0	-0,5	0,5	0,0	55,5	50,8	4,7
IV kv	22,7	7,0	15,8	4,3	1,4	32,8	-10,8	-8,9	0,5	3,9	39,2	35,5	3,8
2004I kv	23,2	2,0	21,2	-0,7	3,2	76,8	9,6	10,7	0,0	0,7	66,5	54,6	11,8
II kv	0,6	-8,5	9,1	0,1	0,9	53,5	7,6	7,0	0,4	-0,9	46,4	42,3	4,1
	Kasvumäärad												
2003I kv	3,0	-0,3	6,3	19,6	6,2	5,9	7,6	8,5	0,6	-0,1	6,4	6,8	3,9
II kv	3,5	-0,4	7,0	23,2	5,9	6,0	0,9	4,6	1,2	1,8	6,4	6,9	4,0
III kv	4,9	0,1	8,6	18,5	4,8	6,4	6,7	9,5	7,9	3,2	6,6	7,1	3,6
IV kv	5,8	2,6	8,4	12,1	6,9	6,8	13,0	12,9	11,1	6,7	6,7	7,0	4,8
2004I kv	7,8	4,3	10,3	6,9	7,2	6,4	0,9	8,6	11,3	8,9	6,4	6,6	5,2
II kv	5,7	1,1	9,3	-0,7	6,1	6,0	14,1	18,8	13,2	2,7	6,0	6,2	4,7

Allikas: EKP.

1) V.a noteerimata aktsiad.

3.4 Aastane sääst, investeeringud ja rahastamine
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti)

1. Kõik euroala sektorid

	Mittefinantsvarade netosoetamine					Finantsvarade netosoetamine								
	Kokku	Kapitali kogumatus põhivarasse	Põhivarade kulum (-)	Varude muutused ¹⁾	Mitte-toodetud varad	Kokku	Rahakuld ja SDR-ühikud	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²⁾	Laenu	Aktsiad ja muud osakud	Kindlustus-tehnilised eraldised	Muud investee-ringud (neto-summa) ³⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1997	350,6	1 137,7	-797,1	10,1	0,0	1 938,7	-0,2	390,9	330,7	464,6	491,4	224,1	37,2	
1998	411,4	1 201,7	-823,6	33,2	0,2	2 412,6	11,0	419,6	360,1	515,3	845,0	213,7	47,9	
1999	448,8	1 290,5	-863,7	21,8	0,2	3 113,5	1,3	559,2	429,1	878,8	942,2	259,2	43,6	
2000	485,6	1 389,8	-913,1	25,6	-16,7	2 911,7	1,3	350,9	264,6	829,9	1 189,1	251,3	24,5	
2001	459,8	1 441,9	-973,6	-10,5	2,0	2 600,5	-0,5	577,2	449,0	733,0	605,8	248,8	-12,9	
2002	390,6	1 428,4	-1 021,6	-17,3	1,1	2 309,0	0,9	653,7	279,4	636,5	467,0	220,8	50,7	
2003	392,1	1 440,1	-1 053,7	5,3	0,5	2 409,6	1,7	665,0	417,6	588,5	454,1	240,5	42,1	

	Muutused netoväärtuses ⁴⁾				Netokohustuste võtmine								
	Kokku	Kogusääst	Põhivarade kulum (-)	Saadavad kapitalisiirded (netosumma)	Kokku	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²⁾	Laenu	Aktsiad ja muud osakud	Kindlustus-tehnilised eraldised			
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
1997	455,7	1 241,8	-797,1	11,0	1 833,7	509,7	318,0	393,1	382,5	230,3			
1998	486,5	1 299,1	-823,6	11,1	2 337,4	648,8	323,2	484,6	659,8	221,0			
1999	498,0	1 352,0	-863,7	9,7	3 064,3	934,9	503,4	765,2	597,1	263,7			
2000	515,1	1 419,4	-913,1	8,8	2 882,2	539,5	416,9	882,9	788,7	254,1			
2001	486,0	1 449,4	-973,6	10,2	2 574,3	668,9	489,9	634,3	525,2	256,0			
2002	466,8	1 478,5	-1 021,6	9,9	2 232,8	571,8	442,0	619,1	376,3	223,6			
2003	420,6	1 469,3	-1 053,7	5,0	2 381,1	670,1	510,4	544,3	413,4	243,0			

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

	Mittefinantsvarade netosoetamine			Finantsvarade netosoetamine					Muutused netoväärtuses ⁴⁾		Netokohustuste võtmine			
	Kokku	Kapitali kogumatus põhivarasse	Põhivarade kulum (-)	Kokku	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²⁾	Laenu	Aktsiad ja muud osakud	Kokku	Kogusääst	Kokku	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²⁾	Laenu	Aktsiad ja muud osakud
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1997	150,3	591,9	-453,2	272,3	26,0	-12,1	65,8	100,8	104,8	521,3	317,8	12,1	175,9	120,1
1998	193,7	635,1	-470,6	439,8	45,7	-11,5	110,9	204,5	147,6	569,1	485,9	22,8	257,2	194,9
1999	212,0	683,1	-490,7	654,0	24,5	93,6	186,0	336,3	106,7	547,6	759,3	47,5	434,1	261,1
2000	306,1	751,6	-522,4	921,0	74,2	87,4	230,4	511,4	79,9	554,9	1 147,2	61,0	597,1	480,7
2001	215,7	778,9	-558,8	641,9	101,6	44,6	169,2	235,4	91,3	590,5	766,2	99,7	355,5	299,6
2002	172,1	757,6	-580,8	517,6	32,5	-55,7	174,3	253,7	108,8	633,2	580,9	21,0	353,3	191,4
2003	157,7	745,6	-597,1	358,6	66,3	-57,9	110,8	191,4	75,2	644,7	441,1	55,0	176,8	196,2

3. Kodumajapidamised⁵⁾

	Mittefinantsvarade netosoetamine			Finantsvarade netosoetamine					Muutused netoväärtuses ⁴⁾		Netokohustuste võtmine		Memo:	
	Kokku	Kapitali kogumatus põhivarasse	Põhivarade kulum (-)	Kokku	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²⁾	Aktsiad ja muud osakud	Kindlustus-tehnilised eraldised	Kokku	Kogusääst	Kokku	Laenu	Kasutatav tulu	Kogusäästu suhtarv ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1997	165,1	376,0	-211,5	429,2	69,3	-20,8	192,5	217,6	424,6	615,6	169,7	168,3	3 818,3	16,1
1998	176,7	388,0	-216,2	446,4	92,9	-119,0	287,4	209,3	408,4	593,5	214,6	213,3	3 924,7	15,1
1999	188,2	417,6	-231,5	474,8	122,6	-28,5	195,8	245,2	394,7	580,0	268,4	266,9	4 086,0	14,2
2000	197,7	438,3	-241,6	434,9	66,2	35,3	122,6	245,9	406,2	607,7	226,4	224,7	4 290,2	14,2
2001	184,5	446,3	-259,0	415,5	180,7	82,7	45,8	229,1	423,9	649,7	176,2	174,3	4 576,1	14,2
2002	162,5	454,4	-279,4	481,3	221,0	83,1	-2,1	211,3	430,6	671,7	213,2	211,0	4 711,4	14,3
2003	166,0	462,0	-290,7	533,2	226,6	16,6	80,6	229,8	437,1	694,1	262,2	259,9	4 853,8	14,3

Allikas: EKP.

1) Sh väärisesemete soetamine (netosumma).

2) V.a tuletisinstrumentid.

3) Tuletisinstrumentid, muud debitoorsed/kreditoorsed võlgnevused ja statistilised lahknevused.

4) Tuleneb säästust ja saadavatest kapitalisiiretest (netosumma) pärast põhivara kulumiga mahaarvamist.

5) Sh kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta asutused.

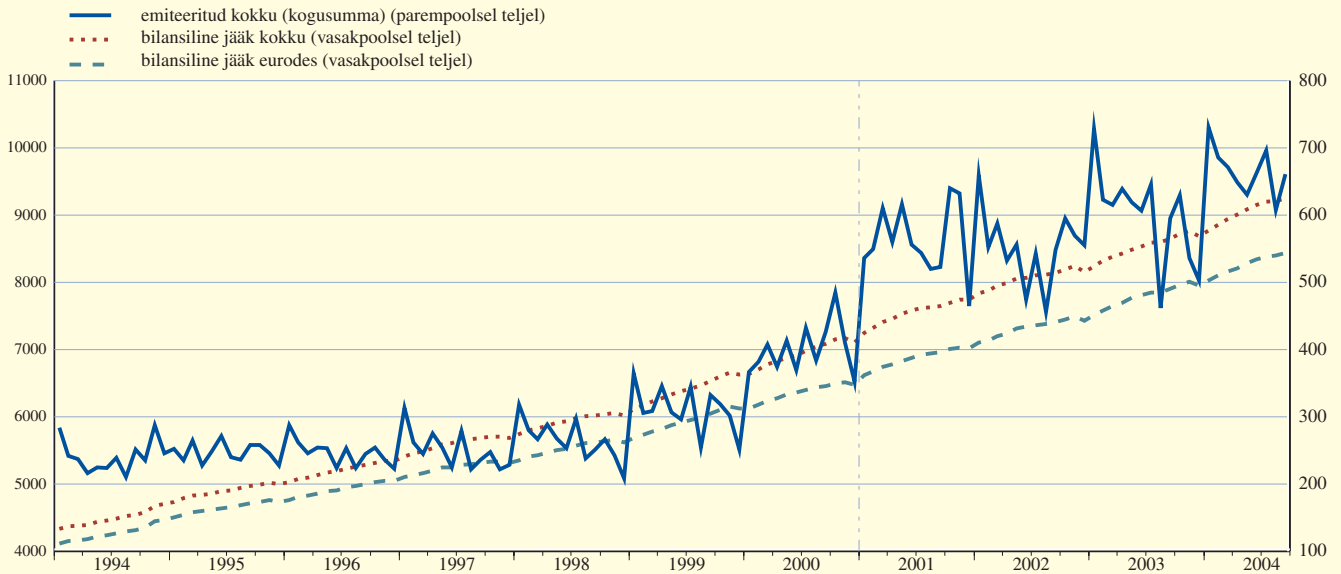
6) Kogusääst protsendina kasutatavast tulust.

FINANTSTURUD

4.1 Väärtpaberite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa (mld EUR, kui pole viidatud teisiti; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nominaalväärtus)

	Kokku eurodes ¹⁾				Euroala residentide poolt							
	Bilansiline jääk	Emissiooni koguväärtus	Väljaostmine	Emissiooni netoväärtus	Kokku				Sh eurodes			
					Bilansiline jääk	Emissiooni koguväärtus	Väljaostmine	Emissiooni netoväärtus	Bilansiline jääk (protsentides)	Emissiooni koguväärtus (protsentides)	Väljaostmine (protsentides)	Emissiooni netoväärtus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kokku												
2003 sept	9 101,1	615,6	524,5	91,1	8 645,4	594,9	530,9	64,0	91,4	93,4	94,3	55,1
okt	9 158,7	635,5	578,8	56,7	8 719,3	629,7	561,6	68,1	91,3	93,7	94,7	58,1
nov	9 226,2	556,0	491,2	64,8	8 757,5	536,4	490,1	46,3	91,5	93,2	92,4	46,8
dets	9 191,0	520,5	551,9	-31,5	8 683,1	502,5	555,6	-53,0	91,6	93,7	94,6	-54,4
2004 jaan	9 262,7	738,2	664,1	74,1	8 775,3	730,5	643,5	87,0	91,5	94,2	94,7	78,6
veebr	9 339,7	698,9	622,2	76,7	8 852,4	686,0	605,1	80,8	91,6	94,6	94,2	78,6
märts	9 448,6	716,8	607,5	109,3	8 938,4	671,8	595,5	76,3	91,3	92,7	95,3	55,4
apr	9 474,7	648,6	624,3	24,3	9 006,1	648,5	586,9	61,6	91,2	93,2	95,0	47,0
mai	9 574,6	649,1	549,5	99,6	9 088,8	630,8	543,5	87,3	91,2	93,9	94,9	76,6
juuni	9 681,3	709,6	601,7	107,8	9 154,2	662,8	597,5	65,3	91,2	94,3	94,7	59,0
juuli	9 701,8	707,8	685,5	22,3	9 197,5	696,0	653,1	42,9	91,1	93,9	94,6	36,3
aug	9 735,5	623,3	588,9	34,4	9 213,7	608,0	588,5	19,5	91,1	94,6	94,8	17,7
sept	9 847,8	723,8	611,6	112,2	9 248,2	660,6	616,7	43,9	91,3	94,8	94,4	43,9
Pikaajalised												
2003 sept	8 230,4	179,8	102,5	77,3	7 785,6	173,4	102,6	70,8	91,4	91,6	90,3	66,2
okt	8 285,3	179,2	125,5	53,7	7 838,3	168,3	120,4	47,8	91,3	91,7	94,0	41,1
nov	8 336,8	143,4	93,3	50,1	7 874,6	136,5	90,3	46,2	91,5	89,6	88,0	42,7
dets	8 331,4	119,3	119,5	-0,2	7 851,1	112,1	113,6	-1,5	91,6	90,4	93,0	-4,3
2004 jaan	8 389,9	195,5	136,4	59,2	7 899,6	178,1	137,9	40,3	91,6	92,8	90,9	40,1
veebr	8 476,2	193,9	108,7	85,3	7 983,2	183,1	98,3	84,9	91,7	92,2	87,9	82,5
märts	8 538,6	213,1	149,8	63,3	8 049,3	189,1	131,5	57,6	91,4	86,7	94,1	40,3
apr	8 580,1	163,6	123,8	39,7	8 100,1	155,4	110,2	45,3	91,2	88,5	94,6	33,3
mai	8 682,0	174,6	72,1	102,6	8 184,5	156,6	67,7	88,9	91,3	89,3	90,8	78,3
juuni	8 766,7	203,1	120,5	82,6	8 255,2	179,9	112,7	67,1	91,3	92,9	92,3	63,1
juuli	8 803,3	190,5	152,4	38,1	8 292,4	174,5	138,3	36,2	91,2	91,3	93,7	29,8
aug	8 833,3	90,9	60,5	30,4	8 311,7	79,8	58,4	21,4	91,2	86,5	91,5	15,6
sept	8 928,6	192,9	98,9	94,0	8 362,8	159,0	101,6	57,4	91,3	91,2	88,8	54,8

J13 Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad (kogusumma) (mld EUR)

Allikad: EKP ja Rahvusvaheline Arvelduspank (BIS) (euroalaväliste residentide emissioonide osa).

1) Euroala residentide ja euroalaväliste residentide poolt emiteeritud, eurodes nomineeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) kokku.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) esialgse tähtaja ja emitendi sektori kaupa (mld EUR, kui pole viidatud teisiti; nominaalväärtused)

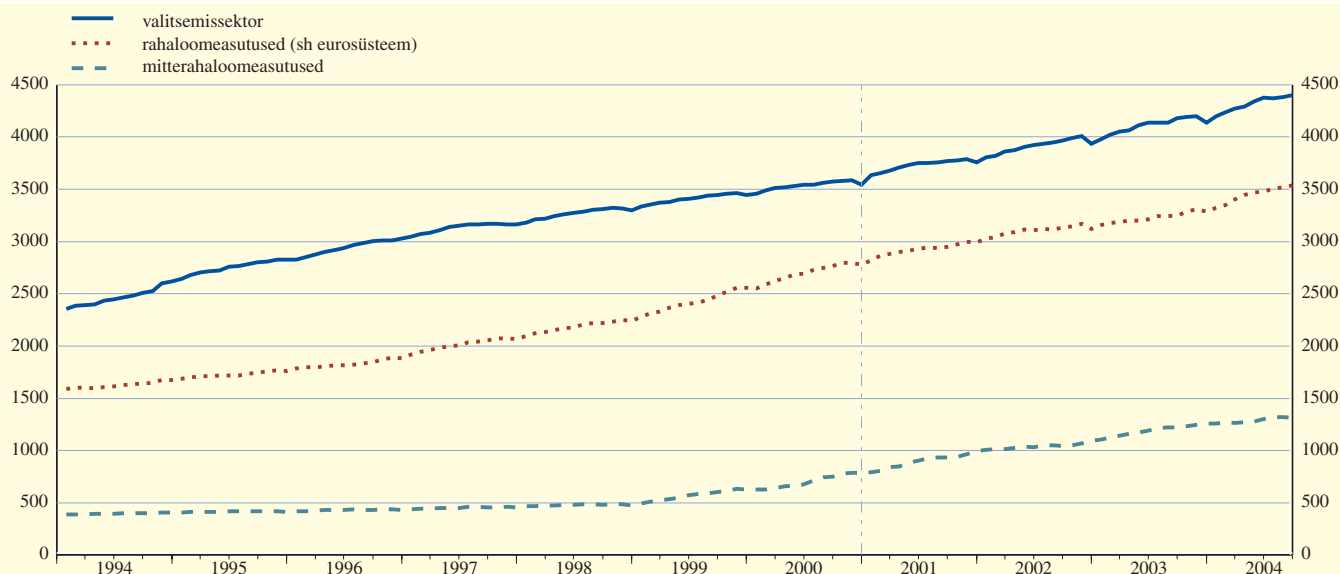
1. Bilansiline jääk

(perioodi lõpu seisuga)

	Kokku						Sh eurodes (protsentides)					
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euroüsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euroüsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitteraha- loome- asutused	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitus	Muu valitsemis- sektor			Mitteraha- loome- asutused	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitus	Muu valitsemis- sektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kokku											
2003 sept	8 645,4	3 247,0	649,1	570,5	3 969,5	209,2	91,4	85,5	86,2	87,8	97,4	95,5
okt	8 719,3	3 288,7	660,5	576,0	3 981,3	212,8	91,3	85,3	86,5	87,6	97,4	95,5
nov	8 757,5	3 310,8	668,3	577,3	3 983,9	217,3	91,5	85,5	86,9	87,9	97,5	95,6
dets	8 683,1	3 287,5	682,7	575,8	3 918,8	218,2	91,6	85,5	87,8	88,0	97,7	95,4
2004 jaan	8 775,3	3 319,6	683,8	575,2	3 974,7	221,9	91,5	85,4	87,6	87,7	97,6	95,5
veebr	8 852,4	3 347,2	692,5	578,5	4 006,2	228,1	91,6	85,6	88,0	87,6	97,6	95,6
märts	8 938,4	3 403,0	687,0	576,0	4 041,4	230,9	91,3	85,2	87,7	87,4	97,4	95,5
apr	9 006,1	3 443,0	693,3	578,2	4 059,6	232,1	91,2	84,9	87,8	87,3	97,4	95,4
mai	9 088,8	3 469,4	693,0	586,5	4 106,3	233,7	91,2	84,8	88,0	87,3	97,5	95,6
juuni	9 154,2	3 477,0	714,2	589,5	4 135,1	238,3	91,2	84,7	88,5	87,1	97,4	95,5
juuli	9 197,5	3 508,0	724,5	596,9	4 131,0	237,1	91,1	84,6	88,6	86,8	97,5	95,5
aug	9 213,7	3 515,5	726,0	592,4	4 141,3	238,5	91,1	84,6	88,8	86,9	97,5	95,5
sept	9 248,2	3 534,4	728,0	585,1	4 159,7	241,0	91,3	84,7	89,2	87,0	97,6	95,7
	Pikaajalised											
2003 sept	7 785,6	2 890,3	641,0	472,6	3 576,1	205,7	91,4	85,9	86,1	86,4	97,2	95,7
okt	7 838,3	2 922,8	652,3	475,9	3 577,8	209,4	91,3	85,7	86,4	86,2	97,3	95,6
nov	7 874,6	2 937,3	659,9	479,8	3 583,8	213,9	91,5	85,8	86,8	86,6	97,4	95,8
dets	7 851,1	2 927,4	673,6	483,5	3 551,9	214,8	91,6	86,0	87,6	86,9	97,5	95,5
2004 jaan	7 899,6	2 941,8	675,2	478,7	3 586,0	217,9	91,6	85,9	87,5	86,3	97,5	95,6
veebr	7 983,2	2 977,3	684,3	481,6	3 616,5	223,6	91,7	86,0	87,8	86,3	97,5	95,7
märts	8 049,3	3 028,9	679,1	475,5	3 638,8	227,0	91,4	85,7	87,6	85,8	97,3	95,7
apr	8 100,1	3 059,4	685,0	471,1	3 657,1	227,6	91,2	85,4	87,7	85,5	97,3	95,6
mai	8 184,5	3 091,4	684,9	478,3	3 700,9	229,0	91,3	85,2	87,9	85,6	97,4	95,7
juuni	8 255,2	3 098,9	706,0	483,4	3 733,6	233,4	91,3	85,2	88,4	85,4	97,3	95,8
juuli	8 292,4	3 122,9	716,2	491,8	3 729,6	231,9	91,2	85,0	88,5	85,1	97,4	95,8
aug	8 311,7	3 133,0	717,0	488,5	3 739,9	233,2	91,2	84,9	88,7	85,1	97,4	95,8
sept	8 362,8	3 164,6	719,1	488,2	3 754,8	236,1	91,3	85,0	89,1	85,3	97,5	95,9

J14 Väärtpaberite (v.a aktsiate) bilansiline jääk sektorite kaupa

(mld EUR, bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nominaalväärtused)

Allikas: EKP.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) esialgse tähtaja ja emitendi sektori kaupa
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; nominaalväärtused)

2. Emissiooni koguväärtus

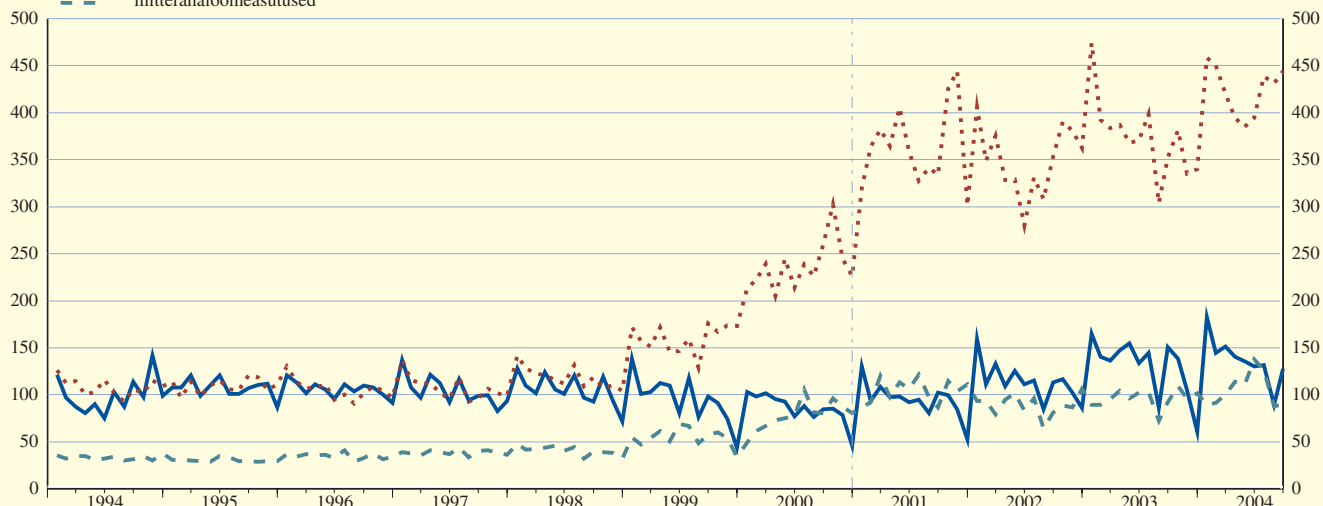
(tehingud kuu jooksul)

	Kokku						Sh eurodes (protsentides)					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh eurosüsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh eurosüsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitterahaloomeasutused	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Mitterahaloomeasutused	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kokku												
2003 sept	7 785,6	2 890,3	641,0	472,6	3 576,1	205,7	91,4	85,9	86,1	86,4	97,2	95,7
okt	7 838,3	2 922,8	652,3	475,9	3 577,8	209,4	91,3	85,7	86,4	86,2	97,3	95,6
nov	7 874,6	2 937,3	659,9	479,8	3 583,8	213,9	91,5	85,8	86,8	86,6	97,4	95,8
dets	7 851,1	2 927,4	673,6	483,5	3 551,9	214,8	91,6	86,0	87,6	86,9	97,5	95,5
2004 jaan	7 899,6	2 941,8	675,2	478,7	3 586,0	217,9	91,6	85,9	87,5	86,3	97,5	95,6
veebr	7 983,2	2 977,3	684,3	481,6	3 616,5	223,6	91,7	86,0	87,8	86,3	97,5	95,7
märts	8 049,3	3 028,9	679,1	475,5	3 638,8	227,0	91,4	85,7	87,6	85,8	97,3	95,7
apr	8 100,1	3 059,4	685,0	471,1	3 657,1	227,6	91,2	85,4	87,7	85,5	97,3	95,6
mai	8 184,5	3 091,4	684,9	478,3	3 700,9	229,0	91,3	85,2	87,9	85,6	97,4	95,7
juuni	8 255,2	3 098,9	706,0	483,4	3 733,6	233,4	91,3	85,2	88,4	85,4	97,3	95,8
juuli	8 292,4	3 122,9	716,2	491,8	3 729,6	231,9	91,2	85,0	88,5	85,1	97,4	95,8
aug	8 311,7	3 133,0	717,0	488,5	3 739,9	233,2	91,2	84,9	88,7	85,1	97,4	95,8
sept	8 362,8	3 164,6	719,1	488,2	3 754,8	236,1	91,3	85,0	89,1	85,3	97,5	95,9
Pikaajalised												
2003 sept	173,4	65,0	18,9	3,6	78,8	7,1	91,6	79,6	98,6	96,6	99,0	98,8
okt	168,3	75,7	17,5	10,7	58,9	5,5	91,7	84,4	96,1	89,4	100,0	94,5
nov	136,5	62,4	16,6	10,7	40,9	5,8	89,6	86,9	85,2	91,2	93,5	99,6
dets	112,1	63,0	24,9	9,6	11,4	3,2	90,4	88,5	97,6	81,5	98,6	68,1
2004 jaan	178,1	72,4	5,0	7,4	86,9	6,3	92,8	87,4	88,7	80,7	98,2	99,4
veebr	183,1	85,7	15,0	6,2	70,2	6,0	92,2	86,5	96,0	88,5	98,2	99,0
märts	189,1	98,5	8,1	5,0	72,0	5,6	86,7	79,5	88,2	92,3	95,4	95,7
apr	155,4	69,3	15,9	4,8	63,0	2,5	88,5	79,3	93,8	78,3	97,5	100,0
mai	156,6	68,1	6,8	9,4	69,7	2,7	89,3	79,9	86,6	85,3	98,8	99,6
juuni	179,9	66,7	29,8	14,5	63,5	5,5	92,9	88,2	98,0	82,1	97,4	99,1
juuli	174,5	71,4	20,8	17,9	62,9	1,4	91,3	85,9	93,2	85,4	98,3	100,0
aug	79,8	40,7	6,9	2,2	28,5	1,5	86,5	79,0	83,5	79,4	98,0	95,8
sept	159,0	82,2	11,8	4,3	55,8	4,8	91,2	85,2	90,6	91,5	99,5	99,6

J15 Väärtpaberite (v.a aktsiate) emissiooni koguväärtus sektorite kaupa

(mld EUR, tehingud kuu jooksul, nominaalväärtused)

- valitsemissektor
- ... rahaloomeasutused (sh eurosüsteem)
- - mitterahaloomeasutused

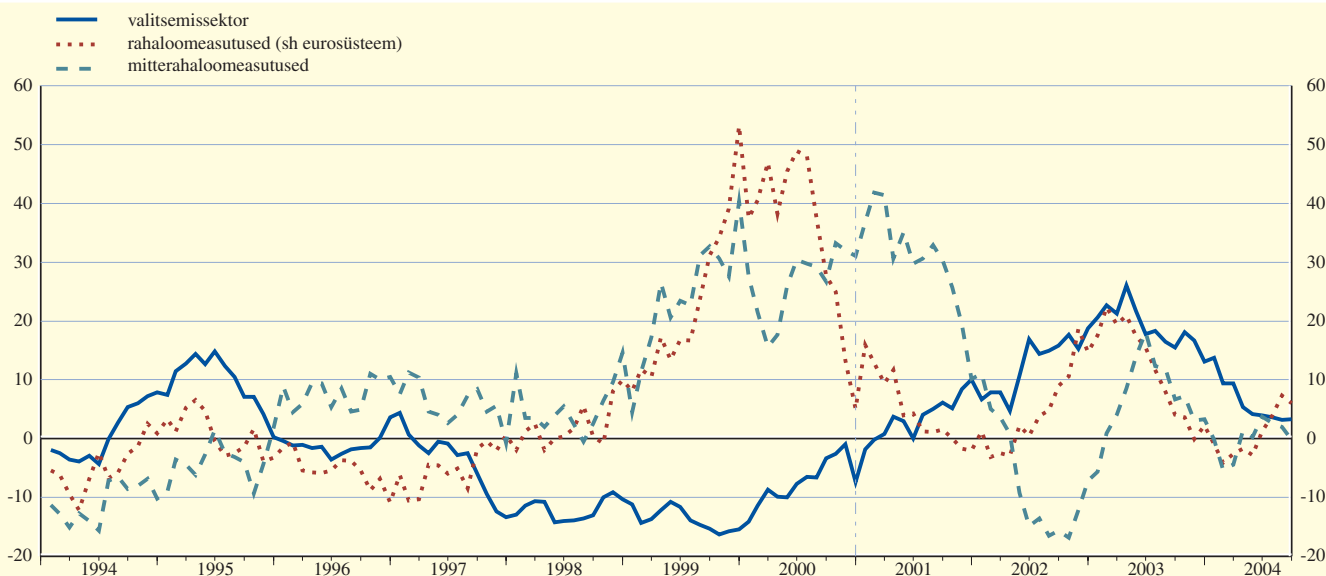

Allikas: EKP.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) aastased kasvumäärad ¹⁾ (protsentuaalsed muutused)

	Kokku													
	Kokku		Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused			Valitsemissektor			Kokku		Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitte-rahaloomeasutused	
	Kokku	Indeks. dets 01 = 1000		Kokku	Mitterahaloomeasutused	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kokku	Kesk-valitsus	Muu valitsemissektor	Kokku	Indeks. dets 01 = 10		Kokku	Mitterahaloomeasutused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Kõigis vääringutes kokku														
2003 sept	6,9	113,3	4,6	18,6	28,4	9,1	5,7	4,9	23,3	9,4	125,3	4,1	6,7	16,7
okt	7,2	114,2	5,5	19,5	29,0	10,2	5,4	4,6	21,5	10,3	128,3	3,6	7,2	13,7
nov	7,0	114,8	5,3	19,0	27,9	10,1	5,2	4,4	23,1	7,3	128,3	-0,1	3,1	9,7
dets	7,4	114,1	6,2	17,3	23,6	10,6	5,5	4,7	22,3	6,9	120,8	2,2	3,3	20,5
2004 jaan	7,1	115,3	5,9	15,5	23,2	7,4	5,7	4,9	21,9	5,2	127,6	-0,9	-0,2	16,6
veebr	7,0	116,3	6,2	14,2	21,8	6,4	5,7	4,9	21,1	1,4	127,0	-4,1	-5,3	-8,0
märts	7,1	117,3	7,4	11,4	18,5	3,9	5,6	4,9	20,6	2,3	129,7	-2,6	-4,4	-15,0
apr	7,1	118,1	7,9	10,0	16,5	3,1	5,6	5,0	18,7	1,7	132,1	-1,8	1,3	-5,9
mai	7,1	119,3	8,3	9,2	15,4	2,7	5,5	4,9	17,6	0,7	131,9	-2,8	0,3	-5,8
juuni	7,3	120,1	8,4	9,9	16,0	3,2	5,8	5,2	17,4	2,8	131,6	1,3	3,7	-7,1
juuli	7,3	120,7	8,4	9,5	14,2	4,3	5,7	5,2	16,0	3,6	132,6	4,0	2,7	-6,9
aug	7,5	121,0	8,9	9,1	14,3	3,4	6,0	5,4	16,8	4,8	132,3	7,3	2,0	0,6
sept	7,3	121,5	9,1	8,5	12,8	3,5	5,5	4,9	15,3	4,0	130,3	6,0	-0,2	8,8
Eurodes														
2003 sept	6,6	112,8	3,3	22,0	35,1	10,2	5,5	4,8	21,9	11,5	128,7	8,5	5,9	16,7
okt	7,0	113,6	4,2	23,1	36,3	11,0	5,3	4,6	20,9	12,5	131,5	7,7	6,8	14,1
nov	6,8	114,2	4,2	22,3	34,3	10,9	5,1	4,3	22,4	9,3	132,2	3,1	2,3	9,4
dets	7,1	113,5	5,0	19,7	27,8	11,4	5,5	4,7	21,3	8,8	124,0	5,6	2,9	18,9
2004 jaan	6,9	114,6	4,9	17,4	27,2	7,5	5,7	5,0	21,2	5,9	130,3	-0,5	-0,9	16,3
veebr	7,0	115,7	5,4	16,4	26,3	6,4	5,8	5,1	20,4	2,0	129,6	-3,7	-5,7	-8,5
märts	6,8	116,5	6,4	12,9	22,4	3,3	5,6	4,9	19,8	2,7	132,1	-2,2	-4,7	-16,0
apr	6,7	117,2	6,6	11,3	20,0	2,4	5,6	5,0	18,2	1,4	134,3	-2,9	1,2	-8,2
mai	6,6	118,3	6,8	10,6	19,0	2,1	5,5	4,9	17,5	0,6	134,0	-3,5	0,0	-6,6
juuni	6,9	119,1	6,9	11,1	19,7	2,1	5,8	5,3	17,1	2,3	133,4	-0,1	4,0	-7,2
juuli	6,9	119,6	6,9	10,9	18,1	3,1	5,9	5,3	15,9	2,7	134,4	1,7	2,4	-9,3
aug	7,1	119,9	7,2	10,4	18,1	2,1	6,1	5,6	16,8	3,3	134,8	3,9	2,4	-2,0
sept	6,9	120,5	7,8	9,6	16,1	2,3	5,5	5,0	15,4	3,3	133,0	4,3	0,7	6,2

J16 Lühiajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku (protsentuaalsed muutused)

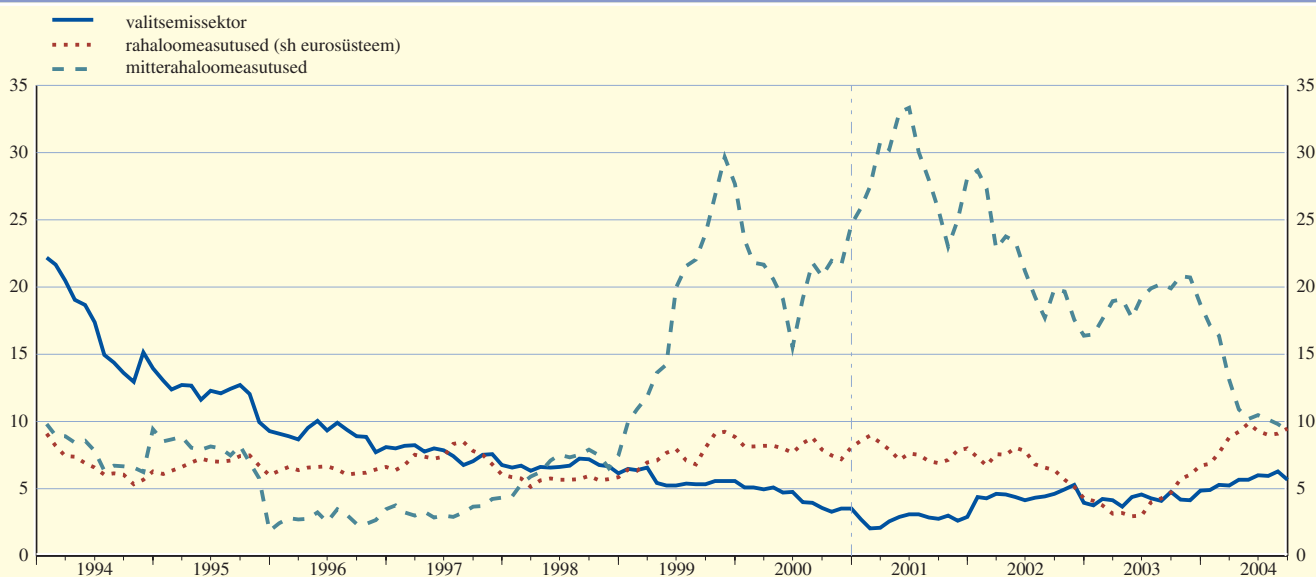
Allikas: EKP.

1) Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitatud tehnilistes märkustes.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) aastased kasvumäärad¹⁾
(järg)

Lühiajalised				Pikaajalised									
Ettevõtted	Valitsemissektor			Kokku		Raha- loome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomesutused			Valitsemissektor			
	Kokku	Kesk- valitsus	Muu valitsemis- sektor	Kokku	Indeks, dets 01 = 100		Kokku	Mitteraha- loomelised finants- ettevõtted	Kaupu ja mitte- finants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kokku	Kesk- valitsus	Muu valitsemis- sektor	
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Kõigis vääringutes kokku													
5,9	15,5	15,5	14,5	6,7	112,1	4,7	19,9	28,6	9,8	4,7	3,8	23,5	2003 sept
6,7	18,1	18,3	-2,9	6,9	112,8	5,7	20,8	29,3	10,9	4,2	3,3	22,0	2003 okt
2,5	16,7	17,0	-3,7	7,0	113,5	6,0	20,7	28,2	11,8	4,1	3,2	23,6	2003 nov
1,8	13,1	13,3	-5,6	7,4	113,5	6,7	18,7	23,7	12,5	4,8	3,9	22,9	2003 dets
-1,4	13,8	13,6	31,3	7,3	114,0	6,9	17,1	23,3	9,4	4,9	4,0	21,7	2004 jaan
-5,1	9,4	9,2	21,1	7,7	115,3	7,7	16,4	22,2	9,0	5,3	4,4	21,1	2004 veebr
-3,5	9,4	9,4	9,6	7,6	116,1	8,8	13,1	19,0	5,6	5,2	4,4	20,9	2004 märts
2,0	5,4	5,2	21,7	7,7	116,7	9,2	10,9	16,9	3,3	5,7	5,0	18,6	2004 apr
0,8	4,2	4,1	17,4	7,8	118,0	9,8	10,2	15,7	3,2	5,6	5,0	17,7	2004 mai
4,7	4,0	3,8	23,3	7,9	119,0	9,3	10,5	16,3	2,9	6,0	5,4	17,3	2004 juuni
3,5	3,6	3,4	19,0	7,7	119,5	9,0	10,2	14,4	4,5	6,0	5,4	15,9	2004 juuli
2,1	3,2	2,9	37,0	7,8	119,8	9,1	9,8	14,5	3,7	6,3	5,7	16,5	2004 aug
-1,0	3,3	2,9	40,2	7,6	120,7	9,5	9,3	12,9	4,5	5,7	5,1	14,9	2004 sept
Eurodes													
5,0	15,4	15,4	14,5	6,1	111,2	2,7	24,0	35,4	11,4	4,5	3,7	22,0	2003 sept
6,2	18,1	18,3	-5,1	6,4	111,9	3,8	25,2	36,7	12,2	4,0	3,2	21,3	2003 okt
1,7	16,9	17,1	-7,0	6,6	112,5	4,3	24,7	34,7	13,2	4,0	3,1	23,0	2003 nov
1,5	13,3	13,5	-4,7	6,9	112,5	5,0	21,6	27,9	13,7	4,7	3,9	21,8	2003 dets
-2,3	13,9	13,7	40,2	7,0	113,1	5,6	19,6	27,4	10,0	4,9	4,1	20,9	2004 jaan
-5,5	9,3	9,2	23,3	7,5	114,4	6,5	19,1	26,9	9,4	5,4	4,6	20,4	2004 veebr
-3,7	9,0	9,1	4,1	7,3	115,0	7,5	15,1	23,1	5,1	5,3	4,5	20,0	2004 märts
2,0	5,1	5,0	17,5	7,3	115,5	7,8	12,5	20,5	2,5	5,6	5,0	18,2	2004 apr
0,6	4,1	4,0	19,9	7,3	116,8	8,1	11,9	19,5	2,5	5,7	5,0	17,4	2004 mai
5,0	3,7	3,6	18,9	7,4	117,7	7,8	11,9	20,1	1,4	6,1	5,4	17,1	2004 juuni
3,4	3,5	3,4	14,6	7,4	118,2	7,5	11,8	18,6	3,0	6,1	5,6	16,0	2004 juuli
2,8	3,0	2,7	33,1	7,5	118,5	7,6	11,3	18,5	2,0	6,4	5,9	16,6	2004 aug
0,2	3,2	2,9	37,7	7,3	119,3	8,2	10,5	16,3	2,8	5,8	5,3	15,1	2004 sept

J17 Pikaajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku
(protsentuaalsed muutused)

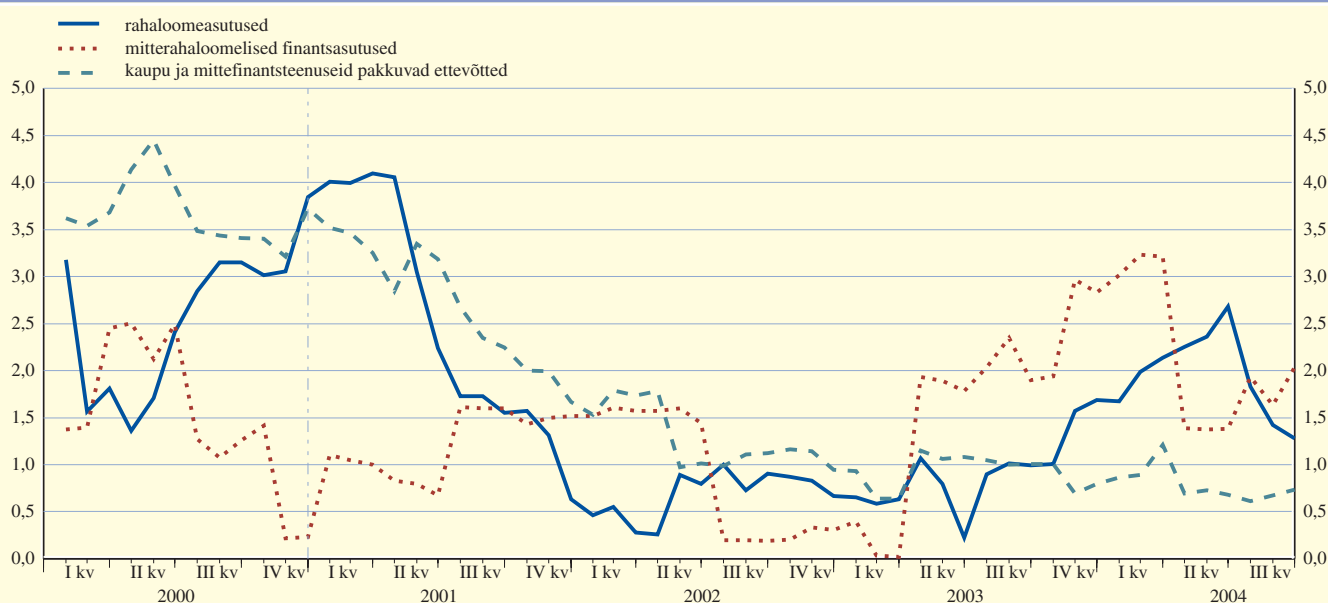
Allikas: EKP.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad ¹⁾ (mld EUR, kui pole viidatud teisiti; turuväärtused)

1. Bilansiline jääk ja kasvumäärad (bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku			Rahaloomeasutused		Mitterahaloemelised finantsettevõtted		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	
	Kokku 1	Indeks, dets 01 = 100 (%) 2	Aastased kasvumäärad (%) 3	Kokku 4	Aastased kasvumäärad (%) 5	Kokku 6	Aastased kasvumäärad (%) 7	Kokku 8	Aastased kasvumäärad (%) 9
2002 sept	2 982,8	100,6	1,0	412,6	0,9	276,3	0,2	2 293,9	1,1
okt	3 252,7	100,7	1,0	446,9	0,9	321,2	0,2	2 484,5	1,2
nov	3 436,6	100,8	1,0	487,4	0,8	345,9	0,3	2 603,3	1,1
dets	3 118,2	100,8	0,8	450,7	0,7	283,6	0,3	2 383,9	0,9
2003 jaan	2 978,3	100,8	0,8	425,8	0,6	261,1	0,4	2 291,4	0,9
veebr	2 884,9	100,8	0,6	425,3	0,6	270,8	0,0	2 188,8	0,6
märts	2 763,4	100,8	0,6	413,0	0,6	236,2	0,0	2 114,2	0,6
apr	3 112,9	101,5	1,2	471,4	1,1	291,8	1,9	2 349,7	1,1
mai	3 145,6	101,5	1,1	476,7	0,8	291,3	1,9	2 377,5	1,1
juuni	3 256,1	101,5	1,0	504,2	0,2	300,6	1,8	2 451,3	1,1
juuli	3 366,4	101,7	1,1	528,0	0,9	330,9	2,0	2 507,5	1,0
aug	3 413,3	101,7	1,1	506,5	1,0	325,5	2,3	2 581,3	1,0
sept	3 276,6	101,7	1,1	494,8	1,0	307,1	1,9	2 474,6	1,0
okt	3 483,9	101,8	1,1	535,2	1,0	333,2	1,9	2 615,5	1,0
nov	3 546,8	101,8	1,0	549,5	1,6	337,9	3,0	2 659,5	0,7
dets	3 647,3	102,0	1,1	569,5	1,7	348,6	2,8	2 729,2	0,8
2004 jaan	3 788,5	102,0	1,2	584,1	1,7	372,3	3,0	2 832,0	0,9
veebr	3 851,9	102,1	1,3	587,9	2,0	374,3	3,2	2 889,7	0,9
märts	3 766,4	102,4	1,5	571,9	2,1	355,0	3,2	2 839,5	1,2
apr	3 748,3	102,5	1,0	579,4	2,3	361,1	1,4	2 807,9	0,7
mai	3 687,7	102,5	1,0	568,1	2,4	350,6	1,4	2 769,1	0,7
juuni	3 790,0	102,6	1,1	582,5	2,7	362,0	1,4	2 845,6	0,7
juuli	3 679,7	102,6	0,9	562,3	1,8	354,0	1,9	2 763,4	0,6
aug	3 673,7	102,6	0,9	562,5	1,4	353,1	1,6	2 758,0	0,7
sept	3 761,7	102,7	0,9	579,6	1,3	362,3	2,0	2 819,8	0,7

J18 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad (aastased protsentuaalsed muutused)

Allikas: EKP.

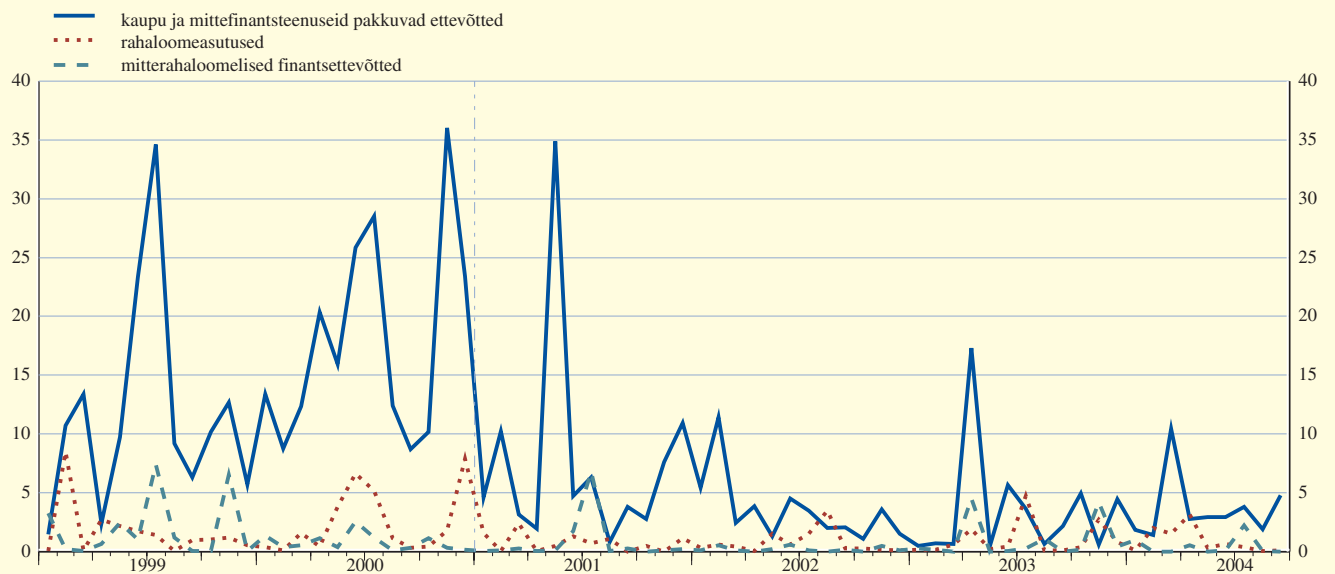
1) Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad
(mld EUR; turuväärtused)

2. Tehingud kuu jooksul

	Kokku			Rahaloomeasutused			Mitterahaloemelised finantsettevõtted			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted		
	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002 sept	2,5	0,4	2,0	0,3	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	2,0	0,3	1,8
okt	1,3	0,1	1,2	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	1,1	0,1	1,0
nov	4,3	0,7	3,6	0,2	0,4	-0,2	0,5	0,0	0,5	3,6	0,3	3,3
dets	1,7	0,5	1,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	1,5	0,4	1,1
2003 jaan	0,9	1,4	-0,5	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	0,3	0,5	1,4	-0,9
veebr	1,0	1,3	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,8	-0,7	0,7	0,5	0,2
märts	1,2	0,7	0,5	0,6	0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,6	0,5	0,1
apr	23,7	4,8	18,9	1,9	0,1	1,7	4,5	0,0	4,5	17,3	4,6	12,7
mai	0,7	2,2	-1,6	0,2	0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	1,8	-1,3
juuni	6,1	5,2	0,9	0,4	2,8	-2,3	0,0	0,0	0,0	5,7	2,4	3,2
juuli	8,6	1,9	6,7	4,7	0,2	4,5	0,2	0,0	0,2	3,6	1,7	1,9
aug	1,8	1,2	0,6	0,1	0,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,6	1,1	-0,4
sept	2,3	1,8	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	1,3	-1,3	2,2	0,4	1,8
okt	5,4	3,9	1,6	0,4	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	4,9	3,8	1,1
nov	7,5	5,5	2,1	2,7	0,0	2,7	4,2	0,3	3,9	0,6	5,1	-4,5
dets	5,7	1,5	4,2	0,8	0,1	0,8	0,4	0,8	-0,4	4,4	0,6	3,8
2004 jaan	2,9	1,0	1,9	0,1	0,0	0,1	0,9	0,0	0,9	1,8	1,0	0,8
veebr	3,5	0,7	2,8	2,0	0,0	2,0	0,0	0,2	-0,2	1,4	0,5	1,0
märts	12,0	1,3	10,7	1,5	0,0	1,5	0,0	0,1	-0,1	10,5	1,1	9,3
apr	6,4	0,6	5,8	3,1	0,1	3,1	0,5	0,1	0,4	2,8	0,5	2,3
mai	3,3	3,6	-0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	2,9	3,6	-0,6
juuni	3,7	2,1	1,6	0,7	1,6	-1,0	0,1	0,0	0,1	2,9	0,4	2,5
juuli	6,4	3,6	2,8	0,4	0,0	0,4	2,2	0,0	2,2	3,8	3,6	0,2
aug	2,0	2,9	-0,9	0,1	2,2	-2,2	0,0	0,0	0,0	1,9	0,7	1,2
sept	4,9	2,2	2,7	0,1	0,9	-0,8	0,0	0,0	0,0	4,8	1,3	3,5

J19 Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa
(mld EUR, tehinguid kuu jooksul, turuväärtused)

Allikas: EKP.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused ja laenuid perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

1. Hoiuste intressidemäärad (uued hoiused)

	Kodumajapidamiste hoiused						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused				Repo- tehingud
	Üleöö- hoiused ¹⁾	Lepingulise tähtajaga			Etteteatamistähtajaga lõpetatavad ^{1), 2)}		Üleööhoiused ¹⁾	Lepingulise tähtajaga			
		Kuni 1 aasta	1-2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 1 aasta	1-2 aastat	Üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003okt	0,69	1,88	2,16	2,51	2,05	2,73	0,88	1,99	2,23	3,89	1,99
nov	0,70	1,88	2,24	2,61	2,01	2,70	0,87	1,97	2,36	2,69	1,97
dets	0,69	1,89	2,40	2,41	2,02	2,68	0,86	2,00	2,44	3,34	1,99
2004jaan	0,69	1,90	2,38	2,74	2,03	2,65	0,93	1,99	2,08	3,10	1,95
veebr	0,69	1,89	2,16	2,45	2,02	2,63	0,86	1,98	2,22	3,60	1,98
märts	0,70	1,91	2,13	2,31	2,00	2,59	0,86	1,96	2,16	3,35	1,98
apr	0,70	1,96	2,13	2,41	2,02	2,57	0,85	1,97	2,04	3,46	1,95
mai	0,70	1,86	2,15	2,43	2,00	2,55	0,86	1,96	2,06	3,74	1,95
juuni	0,70	1,87	2,21	2,42	2,00	2,55	0,87	1,98	2,27	3,76	1,98
juuli	0,70	1,90	2,21	2,54	1,99	2,55	0,86	1,99	2,59	4,00	1,99
aug	0,71	1,91	2,18	2,67	2,00	2,53	0,87	1,98	2,36	3,99	1,98
sept	0,72	1,90	2,20	2,48	2,00	2,52	0,90	2,00	2,31	3,68	1,99

2. Kodumajapidamistele antud laenude intressimäärad (uued laenuid)

	Arveldus- krediit ¹⁾	Tarbijakrediit				Aasta- põhine intressi- määr ³⁾	Eluaseme ostmiseks antud laenuid				Aastapõhise intressi- määraga ³⁾	Muud fikseeritud intressimääraga laenuid		
		Fikseeritud intressimääraga			Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta		Fikseeritud intressimääraga			Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta
		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta			Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1-5 aastat	5-10 aastat					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2003okt	9,71	7,21	6,91	8,10	7,98	3,61	4,01	4,87	4,78	4,36	4,04	5,09	5,20	
nov	9,64	7,58	6,78	7,96	7,89	3,59	4,09	4,93	4,84	4,39	4,15	5,24	5,17	
dets	9,69	7,64	6,54	7,66	7,69	3,62	4,18	5,01	4,89	4,41	3,86	4,98	5,08	
2004jaan	9,87	7,63	7,22	8,56	8,35	3,61	4,30	5,02	4,85	4,47	4,08	5,10	5,18	
veebr	9,81	7,45	7,06	8,49	8,20	3,54	4,22	4,96	4,86	4,31	4,13	5,07	5,04	
märts	9,71	7,38	6,90	8,37	8,05	3,47	4,14	4,87	4,71	4,28	3,96	5,06	4,96	
apr	9,73	7,35	6,65	8,30	7,86	3,42	4,06	4,77	4,69	4,24	3,89	4,97	4,95	
mai	9,68	7,33	6,77	8,27	7,96	3,40	4,05	4,75	4,61	4,17	4,14	4,87	4,94	
juuni	9,55	7,12	6,74	8,42	7,96	3,42	4,12	4,81	4,69	4,17	3,93	4,97	5,01	
juuli	9,57	7,18	6,86	8,52	8,07	3,47	4,16	4,81	4,69	4,20	4,04	4,94	5,01	
aug	9,62	7,67	6,89	8,58	8,26	3,50	4,19	4,86	4,65	4,29	3,91	5,07	5,02	
sept	9,61	7,45	6,96	8,45	8,18	3,49	4,07	4,76	4,66	4,23	3,90	4,98	5,00	

3. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude intressimäärad (uued laenuid)

	Arvelduskrediit ¹⁾	Muud, kuni 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenuid			Muud, üle 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenuid			
		Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	
		1	2	3	4	5	6	7
2003okt		5,46	4,13	4,80	4,81	3,07	3,25	4,33
nov		5,41	4,08	4,93	4,72	3,01	3,29	4,24
dets		5,58	4,03	4,79	4,85	3,12	3,41	4,29
2004jaan		5,67	4,01	4,88	4,87	3,02	3,39	4,29
veebr		5,63	4,00	4,93	4,78	3,00	3,19	4,30
märts		5,56	3,95	4,81	4,73	2,95	3,27	4,37
apr		5,51	3,88	4,75	4,69	3,00	3,28	4,21
mai		5,46	4,00	4,62	4,59	3,00	3,30	4,21
juuni		5,46	3,97	4,81	4,71	2,99	3,26	4,08
juuli		5,36	4,02	4,85	4,65	3,02	3,28	4,27
aug		5,37	4,06	4,89	4,73	2,99	3,12	4,30
sept		5,37	4,00	4,85	4,68	2,99	3,37	4,45

Allikas: EKP.

1) Selle instrumendikategooria puhul langevad uued hoiused/laenuid ja bilansiline jääk kokku. Perioodi lõpu seisuga.

2) Selle instrumendikategooria puhul liidetakse kodumajapidamised ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja neid kajastatakse kodumajapidamiste sektoris, sest kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete bilansiline jääk on kõigi liikmesriikide kodumajapidamiste sektorite kogusummaga võrreldes ebaoluline.

3) Aastapõhine intressimäär hõlmab laenu kogukulu. Kogukulu koosneb intressimäära komponendist ja muudest vastavatest tasudest, sh päringute tegemise, haldamise, dokumentide ettevalmistamise, garantiide jms kulud.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

4. Hoiuste intressimäärad (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste hoiused					Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused			Repitehingud
	Üleööhoiused ¹⁾	Lepingulise tähtajaga		Etteteatamistähtajaga lõpetatavad ¹⁾		Üleööhoiused ¹⁾	Lepingulise tähtajaga		
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	
2003 okt	0,69	1,97	3,47	2,05	2,73	0,88	2,12	4,33	2,03
nov	0,70	1,98	3,44	2,01	2,70	0,87	2,13	4,43	1,98
dets	0,69	1,97	3,54	2,02	2,68	0,86	2,14	4,25	1,98
2004 jaan	0,69	1,94	3,36	2,03	2,65	0,93	2,09	4,28	1,95
veebr	0,69	1,93	3,42	2,02	2,63	0,86	2,09	4,22	1,97
märts	0,70	1,92	3,32	2,00	2,59	0,86	2,08	4,17	1,93
apr	0,70	1,90	3,35	2,02	2,57	0,85	2,09	4,17	1,92
mai	0,70	1,89	3,28	2,00	2,55	0,86	2,07	4,15	1,93
juuni	0,70	1,88	3,27	2,00	2,55	0,87	2,09	4,11	1,94
juuli	0,70	1,89	3,25	1,99	2,55	0,86	2,10	4,10	1,96
aug	0,71	1,89	3,22	2,00	2,53	0,87	2,13	4,02	1,97
sept	0,72	1,89	3,22	2,00	2,52	0,90	2,13	3,97	1,97

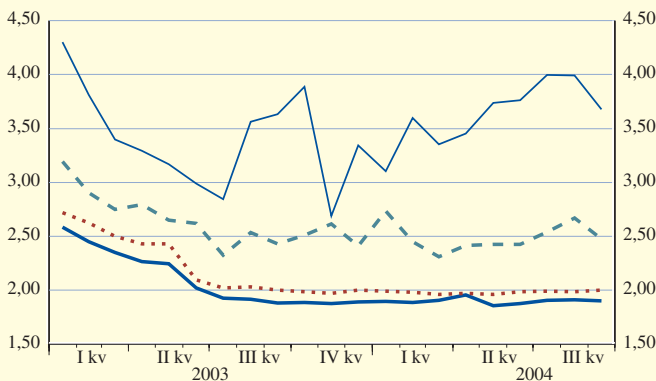
5. Laenuintressid (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste laenud						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenud		
	Eluaseme ostmiseks antud laenud, tähtajaga			Tarbijakrediit ja muud laenud, tähtajaga			Tähtajaga		
	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1-5 aasta	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta
2003 okt	5,00	4,92	5,20	8,13	7,13	5,84	4,56	4,12	4,71
nov	4,97	4,90	5,17	7,98	7,09	5,82	4,52	4,18	4,67
dets	5,09	4,88	5,14	8,04	7,05	6,00	4,56	4,23	4,66
2004 jaan	5,05	4,89	5,11	8,15	7,02	5,92	4,58	4,07	4,56
veebr	5,01	4,91	5,11	8,13	7,16	5,95	4,62	4,06	4,58
märts	4,98	4,82	5,03	8,05	7,17	5,89	4,56	3,96	4,61
apr	4,90	4,75	5,01	8,03	7,08	5,85	4,51	3,91	4,59
mai	4,89	4,72	4,99	7,99	7,04	5,82	4,50	3,87	4,55
juuni	4,87	4,69	4,97	7,93	6,99	5,80	4,47	3,89	4,53
juuli	4,91	4,63	4,94	7,93	6,98	5,76	4,48	3,88	4,50
aug	4,88	4,58	4,91	7,93	6,95	5,77	4,45	3,84	4,48
sept	4,82	4,58	4,90	8,06	7,14	5,85	4,46	3,99	4,52

J20 Lepingulise tähtajaga uued hoiused

(protsenti aastas, ei sisalda kulusid; perioodi keskmised)

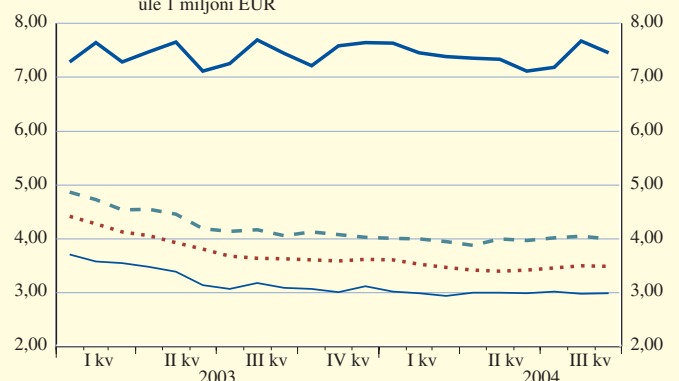
- kodumajapidamistele, kuni 1 aasta
- ... kodupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 aasta
- - - kodumajapidamistele, üle 2 aasta
- kodupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 2 aasta

J21 Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga uued laenud

(protsenti aastas, ei sisalda kulusid; perioodi keskmised)

- kodumajapidamistele tarbimiseks
- ... kodumajapidamistele eluaseme ostmiseks
- - - kodupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 miljon EUR
- kodupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 1 miljoni EUR

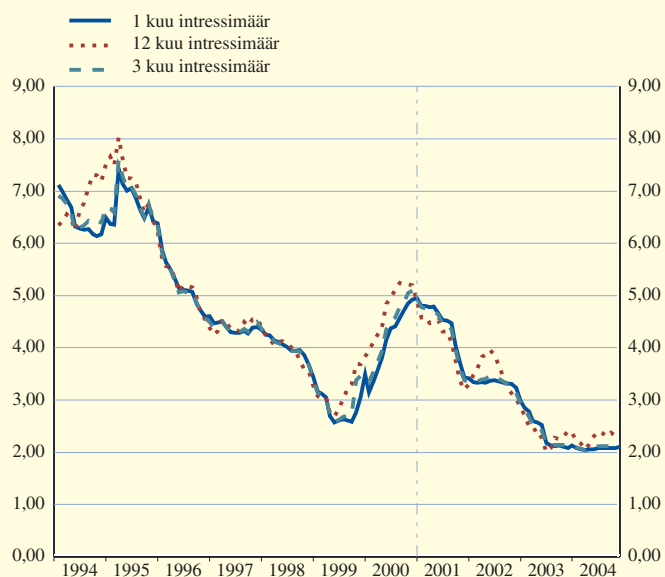

Allikas: EKP.

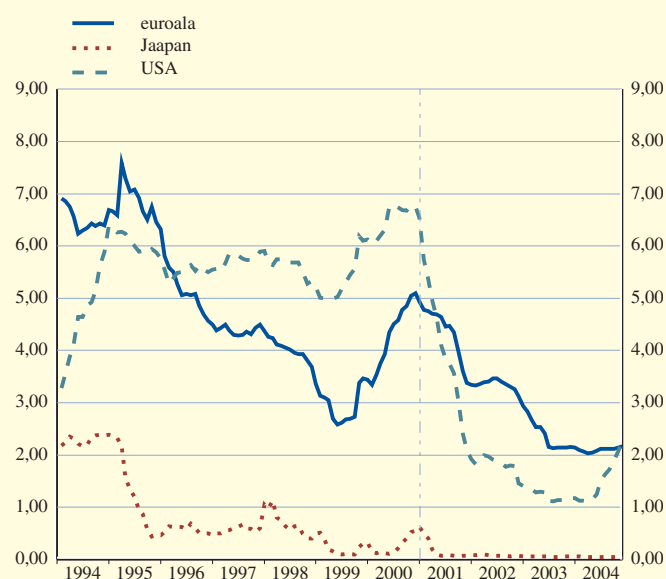
4.6 Rahaturu intressimäärad (protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ¹⁾					USA	Jaapan
	Üleööhoised (EONIA)	1kuulised hoised (EURIBOR)	3kuulised hoised (EURIBOR)	6kuulised hoised (EURIBOR)	12kuulised hoised (EURIBOR)	3kuulised hoised (LIBOR)	3kuulised hoised (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2001	4,39	4,33	4,26	4,15	4,08	3,78	0,15
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2003	2,32	2,35	2,33	2,31	2,34	1,22	0,06
2003 III kv	2,07	2,13	2,14	2,15	2,20	1,13	0,05
IV kv	2,02	2,11	2,15	2,20	2,36	1,17	0,06
2004 I kv	2,02	2,06	2,06	2,07	2,15	1,12	0,05
II kv	2,04	2,06	2,08	2,13	2,29	1,30	0,05
III kv	2,05	2,08	2,12	2,19	2,35	1,75	0,05
2003 nov	1,97	2,09	2,16	2,22	2,41	1,17	0,06
dets	2,06	2,13	2,15	2,20	2,38	1,17	0,06
2004 jaan	2,02	2,08	2,09	2,12	2,22	1,13	0,06
veebr	2,03	2,06	2,07	2,09	2,16	1,12	0,05
märts	2,01	2,04	2,03	2,02	2,06	1,11	0,05
apr	2,08	2,05	2,05	2,06	2,16	1,15	0,05
mai	2,02	2,06	2,09	2,14	2,30	1,25	0,05
juuni	2,03	2,08	2,11	2,19	2,40	1,50	0,05
juuli	2,07	2,08	2,12	2,19	2,36	1,63	0,05
aug	2,04	2,08	2,11	2,17	2,30	1,73	0,05
sept	2,05	2,08	2,12	2,20	2,38	1,90	0,05
okt	2,11	2,09	2,15	2,19	2,32	2,08	0,05
nov	2,09	2,11	2,17	2,22	2,33	2,31	0,05

J22 Euroala rahaturu intressimäärad (kuupõhised; protsenti aastas)

J23 3 kuu rahaturu intressimäärad (kuupõhised; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

1) Enne 1999. a jaanuari arvatati arvestuslikud euroala intressimäärad SKTga kaalutud liikmesriikide intressimäärade alusel. Täpsema teave on esitatud üldmärkustes.

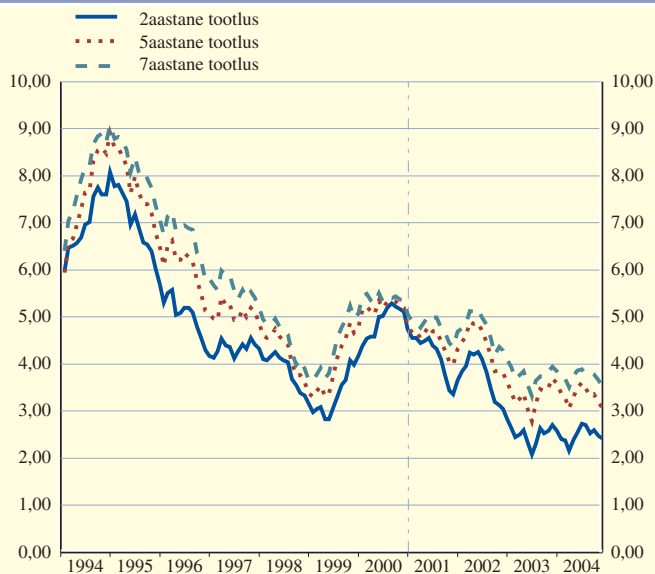
4.7 Riigivõlakirjade tootlus

(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ¹⁾					USA	Jaapan
	2 aastat 1	3 aastat 2	5 aastat 3	7 aastat 4	10 aastat 5	10 aastat 6	10 aastat 7
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34
2002	3,68	3,94	4,35	4,70	4,92	4,60	1,27
2003	2,49	2,74	3,32	3,74	4,16	4,00	0,99
2003 III kv	2,48	2,77	3,34	3,70	4,16	4,21	1,19
IV kv	2,62	2,91	3,59	3,88	4,36	4,27	1,38
2004 I kv	2,31	2,63	3,23	3,63	4,15	4,00	1,31
II kv	2,56	2,92	3,47	3,84	4,36	4,58	1,59
III kv	2,61	2,89	3,39	3,80	4,21	4,29	1,64
2003 nov dets	2,70 2,58	2,99 2,88	3,70 3,59	3,94 3,85	4,44 4,36	4,29 4,26	1,38 1,35
2004 jaan	2,41	2,71	3,37	3,70	4,26	4,13	1,33
veebr	2,38	2,71	3,28	3,69	4,18	4,06	1,25
märts	2,16	2,48	3,06	3,51	4,02	3,81	1,35
apr	2,39	2,75	3,31	3,75	4,24	4,32	1,51
mai	2,55	2,94	3,50	3,87	4,39	4,70	1,49
juuni	2,74	3,06	3,60	3,89	4,44	4,73	1,77
juuli	2,70	2,97	3,49	3,80	4,34	4,48	1,79
aug	2,53	2,83	3,33	3,82	4,17	4,27	1,63
sept	2,60	2,87	3,35	3,79	4,11	4,13	1,50
okt	2,47	2,71	3,18	3,66	3,98	4,08	1,49
nov	2,41	2,62	3,08	3,53	3,87	4,19	1,46

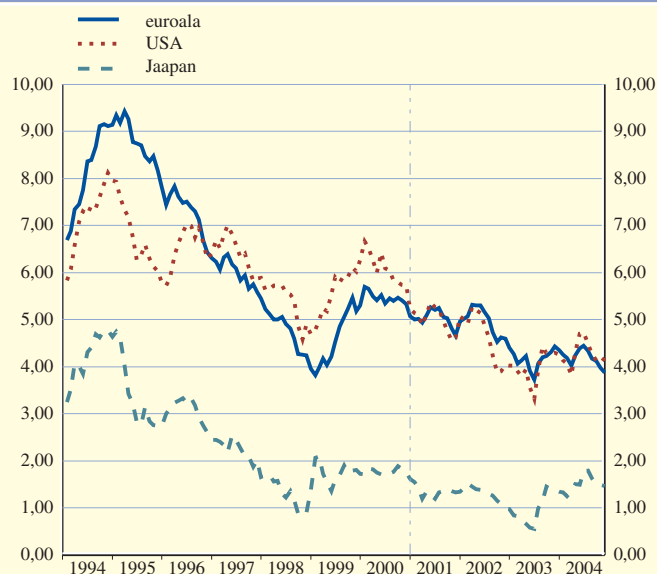
J24 Euroala riigivõlakirjade tootlus

(kuupõhine; protsenti aastas)

J25 10 aastaste riigivõlakirjade tootlus

(kuupõhine; protsenti aastas)

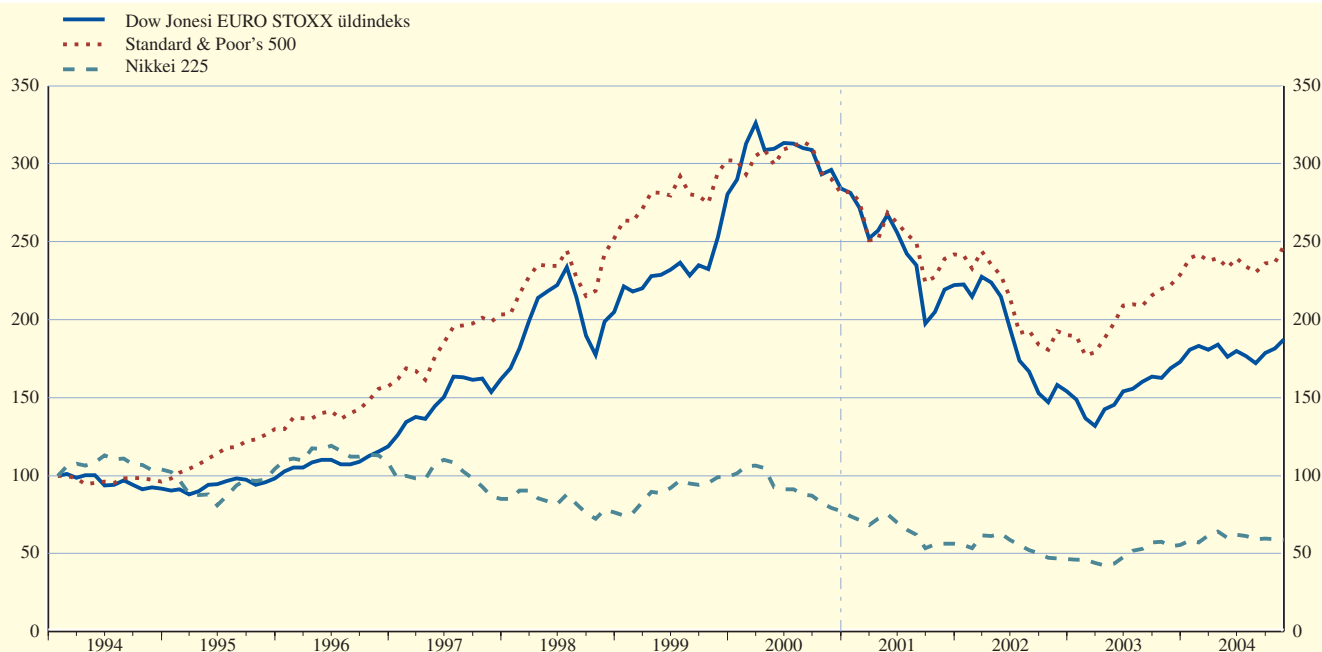
Allikas: EKP.

1) Kuni 1998. a detsembrini arvutati euroala tootlust liikmesriikide sarnaste valitsuse võlakirjade SKTga kaalutud tootluse alusel. Edaspidi on kaalumise aluseks riiklike võlakirjade nominaalsed jäägid tähtjovahemike lõikes.

4.8 Aktsiurgude indeksid (indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jones EURO STOXX indeksid												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamised tööstussektori indeksid											
	Üldindeks	50	Põhi- materjali- de sektor	Teenused	Tarbe- kaubad	Nafta ja gaas	Finants- sektor	Tööstus- sektor	Tehno- loogia- sektor	Kommu- naal- teenuste sektor	Telekom- munikat- siooni- sektor	Tervis- hoiusektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	336,3	4 049,7	296,0	284,5	263,7	341,4	321,6	310,0	530,6	309,6	541,2	540,2	1 193,8	12 114,5
2002	260,0	3 052,5	267,5	194,8	239,0	309,0	243,4	252,4	345,2	255,5	349,2	411,9	995,3	10 119,3
2003	213,3	2 422,7	212,5	144,9	193,8	259,5	199,3	213,5	275,2	210,7	337,5	304,5	964,9	9 312,9
2003 III kv	221,7	2 511,5	225,1	152,1	199,7	265,8	209,9	224,9	285,9	216,0	347,4	304,6	1 000,3	10 063,2
IV kv	233,0	2 614,3	233,7	160,2	211,2	266,7	221,9	240,2	317,5	219,7	360,6	320,2	1 057,1	10 423,3
2004 I kv	251,6	2 846,5	245,0	166,9	222,1	279,9	240,5	257,1	353,0	248,7	405,3	366,6	1 132,7	10 996,9
II kv	249,8	2 794,7	244,7	164,7	226,3	300,9	234,6	256,1	299,4	262,1	388,3	394,9	1 123,6	11 550,0
III kv	244,0	2 708,7	246,8	159,3	216,4	305,0	228,7	253,1	259,9	266,8	379,8	402,6	1 104,4	11 152,3
2003 nov	233,9	2 618,1	237,5	163,1	212,9	262,0	223,0	241,5	325,4	217,0	358,7	319,3	1 050,3	10 205,4
dets	239,6	2 702,2	242,0	160,4	214,5	274,5	230,1	247,9	320,2	231,0	374,4	331,5	1 081,2	10 315,9
2004 jaan	250,6	2 839,1	250,3	165,6	221,7	277,2	242,0	257,5	349,2	239,6	405,1	350,3	1 131,9	10 876,4
veebr	253,9	2 874,8	244,7	168,4	224,1	275,6	243,7	260,1	359,0	252,1	412,3	370,0	1 143,5	10 618,6
märts	250,5	2 829,0	240,3	166,7	220,9	286,3	236,1	254,1	351,4	254,5	399,3	379,3	1 124,0	11 441,1
apr	255,0	2 860,9	247,6	168,3	227,8	300,2	241,0	262,6	321,3	264,7	402,0	389,3	1 133,4	11 962,8
mai	244,4	2 728,0	240,2	160,8	223,0	297,7	228,7	250,9	284,8	256,6	378,0	395,3	1 103,6	11 141,0
juuni	249,8	2 792,2	246,1	164,9	227,9	304,7	233,9	254,5	291,4	264,9	384,3	400,0	1 132,9	11 527,7
juuli	245,2	2 730,4	245,5	162,1	221,6	302,8	227,8	251,4	272,3	267,5	382,1	397,7	1 106,7	11 390,8
aug	238,9	2 646,9	243,7	155,7	212,5	300,2	223,9	248,1	245,3	262,6	372,8	396,4	1 088,9	10 989,3
sept	248,0	2 748,6	251,1	160,0	215,1	311,8	234,6	259,9	261,9	270,1	384,4	413,7	1 117,5	11 076,8
okt	252,1	2 794,4	259,1	157,4	211,5	315,5	240,4	262,5	273,3	278,8	401,2	415,1	1 118,1	11 028,9
nov	260,0	2 882,7	269,5	163,8	215,6	317,3	249,4	267,7	290,3	287,4	421,1	422,3	1 169,5	10 963,5

J26 Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 (jaanuar 1994 = 100; kuu keskmised)

Allikas: EKP.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud (aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks¹⁾

	Kokku				Kokku (sesoonselt kohandatud; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise perioodiga)					
	Indeks 1996 = 100	Kokku	Kaubad	Teenused	Kokku	Töödeldud toidukaubad	Töötlemata toidukaubad	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia (sesoonselt kohandamata)	Teenused
Protsent kogusummas ²⁾	100,0	100,0	58,7	41,3	100,0	11,8	7,7	31,0	8,1	41,3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	106,0	2,1	2,5	1,5	-	-	-	-	-	-
2001	108,5	2,3	2,3	2,5	-	-	-	-	-	-
2002	110,9	2,3	1,7	3,1	-	-	-	-	-	-
2003	113,2	2,1	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-
2003 III kv	113,4	2,0	1,7	2,5	0,5	0,6	1,5	0,1	0,5	0,6
IV kv	114,0	2,0	1,8	2,4	0,5	1,1	0,6	0,2	-0,2	0,6
2004 I kv	114,4	1,7	1,1	2,6	0,5	0,9	-0,5	0,2	1,2	0,7
II kv	115,8	2,3	2,1	2,6	0,8	1,1	-0,1	0,4	3,3	0,6
III kv	115,9	2,2	2,0	2,6	0,5	0,4	-0,3	0,1	1,9	0,7
2004 juuni	115,9	2,4	2,2	2,6	0,1	0,1	0,3	0,1	-0,7	0,3
juuli	115,7	2,3	2,1	2,7	0,1	0,2	-0,4	-0,2	0,6	0,2
aug	115,9	2,3	2,1	2,7	0,3	0,1	-0,3	0,3	1,5	0,3
sept	116,1	2,1	1,8	2,6	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,1
okt	116,5	2,4	2,2	2,6	0,3	0,0	-0,1	0,1	2,9	0,2
nov ³⁾	.	2,2

	Kaubad						Teenused					
	Toit (sh alkohoolsed joogid ja tubakas)			Tööstuskaubad			Elamumajandus		Transport	Side	Vaba aja ja isikliku tegevusega seotud teenused	Mitmesugust
	Kokku	Töödeldud toidukaubad	Töötlemata toidukaubad	Kokku	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia	Üür					
Protsent kogusummas ²⁾	19,5	11,8	7,7	39,1	31,0	8,1	10,4	6,4	6,4	2,9	15,0	6,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2000	1,4	1,2	1,8	3,0	0,5	13,0	1,5	1,3	2,5	-7,1	2,4	2,5
2001	4,5	2,9	7,0	1,2	0,9	2,2	1,8	1,4	3,6	-4,1	3,6	2,7
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	2,0	3,2	-0,3	4,2	3,4
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,3	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4
2003 III kv	3,2	3,1	3,4	1,0	0,7	2,1	2,4	1,9	2,8	-0,4	2,6	3,2
IV kv	3,7	3,8	3,6	0,9	0,8	1,6	2,3	1,9	2,8	-0,7	2,5	3,3
2004 I kv	3,0	3,5	2,2	0,2	0,7	-1,5	2,3	1,9	2,5	-1,0	2,4	4,9
II kv	2,9	3,9	1,5	1,7	0,9	4,8	2,3	1,8	3,0	-1,9	2,4	4,9
III kv	2,0	3,6	-0,3	2,0	0,8	6,3	2,5	2,0	2,8	-2,6	2,5	5,3
2004 juuni	2,8	3,8	1,2	2,0	0,9	5,9	2,3	1,8	3,0	-2,0	2,5	5,0
juuli	2,6	3,8	0,7	1,8	0,7	5,9	2,5	1,9	2,9	-2,4	2,6	5,3
aug	2,1	3,6	-0,2	2,1	0,9	6,5	2,5	2,0	2,9	-2,5	2,6	5,2
sept	1,4	3,3	-1,5	2,0	0,8	6,4	2,5	1,9	2,7	-2,8	2,5	5,2
okt	1,2	2,8	-1,2	2,7	0,8	9,8	2,6	2,1	2,8	-2,5	2,4	5,2

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

1) Enne 2001. a andmed viitavad 11 liikmesriigist koosnevale euroalale.

2) Viitab 2004. a indeksiperioodile. Ümardamise tõttu ei pruugi komponentide kaalude summa kogusummaga võrdne olla.

3) Hinnangu aluseks on Saksamaa, Hispaania ja Itaalia (ja olemasolu korral ka teiste liikmesriikide) esialgsed andmed ning esmane teave energiahindade kohta.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

2. Tööstustoodangu tootjahinnad ja toormehinnad

	Tööstustoodangu tootjahinnad										Toorme maailmaturu-hinnad ¹⁾	Nafta hind ²⁾ (EUR/ barrel)		
	Tööstus, v.a ehitus									Ehitus ³⁾			Töötlev tööstus	
	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku	Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia		Kokku			
			Kokku	Vahetooted	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad				Kokku, v.a energia				
Kokku	Kestvus- kaubad	Kulu- kaubad												
Protsent kogu- summast ⁴⁾	100,0	100,0	82,5	31,6	21,3	29,5	4,0	25,5	17,5		89,5	100,0	32,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	100,0	5,3	2,5	5,0	0,6	1,6	1,4	1,6	16,4	2,5	4,8	51,9	20,4	31,0
2001	102,0	2,0	1,7	1,2	0,9	3,0	1,9	3,1	2,6	2,4	1,2	-8,3	-8,1	27,8
2002	101,9	-0,1	0,5	-0,3	0,9	1,0	1,3	1,0	-2,3	2,7	0,3	-4,1	-0,9	26,5
2003	103,4	1,4	0,8	0,8	0,3	1,1	0,6	1,2	3,8	2,1	0,9	-4,0	-4,5	25,1
2003 III kv	103,2	1,1	0,5	0,0	0,3	1,2	0,6	1,3	3,1	2,0	0,4	-6,5	-5,8	25,1
IV kv	103,4	1,0	0,6	0,3	0,3	1,2	0,5	1,3	2,0	1,6	0,5	-4,2	-1,2	24,5
2004 I kv	103,9	0,2	0,8	1,0	0,3	1,1	0,4	1,3	-2,6	1,8	0,2	-2,5	9,8	25,0
II kv	105,3	2,0	1,7	2,8	0,6	1,5	0,6	1,6	3,7	2,4	2,5	28,8	20,9	29,3
III kv	106,4	3,1	2,4	4,7	0,9	1,3	0,8	1,4	5,8	.	3,5	26,9	11,9	33,3
2004 juuni	105,5	2,4	2,0	3,3	0,7	1,6	0,6	1,7	4,4	-	2,8	27,8	21,9	29,3
juuli	106,0	2,9	2,3	4,2	0,8	1,5	0,7	1,7	5,2	-	3,2	24,9	18,0	30,7
aug	106,4	3,1	2,5	4,8	0,9	1,4	0,8	1,5	5,4	-	3,5	25,5	11,0	34,1
sept	106,6	3,3	2,5	5,0	0,9	1,1	0,8	1,1	7,0	-	3,8	30,5	6,9	35,0
okt	-	.	35,1	3,7	39,4
nov	-	.	21,0	0,4	34,5

3. Tööjõukulu tunnis⁵⁾

	Kokku (indeks 2000 = 100, seseonselt kohandatud)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi			Memo artikkel: kollektiiv- lepinguga määratud palga näitaja
			Palk	Tööandja poolt tasutud sotsiaalkindlustus- maksed	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Teenused	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	100,0	3,1	3,5	2,0	3,0	3,6	3,7	2,2
2001	103,5	3,6	3,7	3,0	3,4	4,0	3,2	2,6
2002	107,4	3,7	3,6	4,1	3,7	4,0	3,5	2,7
2003	110,4	2,8	2,7	3,1	2,9	3,3	2,7	2,4
2003 III kv	110,8	2,8	2,7	3,2	3,0	3,1	2,8	2,4
IV kv	111,3	2,1	2,1	2,4	2,1	2,7	2,2	2,2
2004 I kv	112,1	2,7	2,7	2,7	3,0	3,0	2,6	2,3
II kv	112,6	2,1	2,2	1,9	2,3	2,0	2,1	2,2
III kv	2,0

Allikad: Eurostat, HWWA (veerud 12 ja 13), Thomson Financial Datastream (veerg 14), Eurostati andmetele tuginevad EKP arvutused (veerg 6 tabelis 2 osas 5.1 ja veerg 7 tabelis 3 osas 5.1) ja EKP arvutused (veerg 8 tabelis 3 osas 5.1).

1) Viitab eurodes esitatud hindadele.

2) Brent Blend (ühekuulise tähtajaga tarne puhul).

3) Elamud, aluseks on võetud ühtlustamata andmed.

4) Aastal 2000.

5) Tööjõukulu tunnis kogu majanduses, v.a põllumajandus, avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused. Ulatuses seotud erinevuste tõttu ei pruugi osad tervikuga ühtida.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

4. Tööjõuhikukulud, hüvitis töötaja kohta ja tööjõu tootlikkus

	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku	Majandustegevuse alusel					Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused
			Põllumajandus, jahindus, metsandus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finantsvahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Tööjõuhikukulud ¹⁾								
2000	100,0	1,4	0,8	-0,3	1,7	0,3	3,7	1,6
2001	102,6	2,6	2,4	2,7	3,9	0,8	3,3	2,8
2002	104,8	2,2	-0,2	0,8	2,6	1,8	3,7	2,5
2003	106,9	2,0	4,1	1,1	3,8	1,7	1,9	2,5
2003 II kv	107,1	2,5	6,1	2,4	3,7	2,2	2,4	2,5
III kv	107,2	2,2	5,8	1,7	4,0	1,2	1,1	3,4
IV kv	107,1	1,5	3,3	0,2	3,7	2,0	1,8	1,6
2004 I kv	107,1	0,9	-4,4	0,4	2,6	0,6	1,4	1,6
II kv	107,5	0,3	-5,2	-2,4	1,2	-0,5	1,1	2,1
Hüvitis töötaja kohta								
2000	100,0	2,7	2,1	3,4	2,6	1,8	2,4	2,8
2001	102,8	2,8	1,9	2,6	3,0	2,7	2,4	3,0
2002	105,4	2,5	2,8	2,4	2,8	2,7	2,0	2,8
2003	107,9	2,4	2,4	3,2	3,4	1,9	1,7	2,4
2003 II kv	107,7	2,5	4,1	3,3	4,0	2,4	2,2	2,0
III kv	108,3	2,5	1,8	3,2	3,7	1,4	1,3	3,3
IV kv	108,5	2,1	2,0	3,1	3,3	1,4	1,6	2,1
2004 I kv	109,2	2,0	-1,8	3,7	2,8	0,9	1,2	2,3
II kv	109,8	2,0	-0,7	2,9	1,6	0,5	1,2	3,2
Tööjõu tootlikkus ²⁾								
2000	100,0	1,3	1,2	3,7	0,9	1,4	-1,3	1,1
2001	100,2	0,2	-0,5	-0,1	-0,9	1,9	-0,8	0,2
2002	100,5	0,3	3,1	1,6	0,2	0,9	-1,6	0,3
2003	100,9	0,4	-1,6	2,0	-0,3	0,2	-0,2	-0,1
2003 II kv	100,5	0,0	-1,8	0,9	0,2	0,2	-0,2	-0,5
III kv	101,0	0,2	-3,8	1,5	-0,3	0,2	0,2	-0,1
IV kv	101,3	0,6	-1,3	2,9	-0,4	-0,5	-0,2	0,4
2004 I kv	102,0	1,2	2,7	3,3	0,2	0,3	-0,2	0,7
II kv	102,2	1,7	4,8	5,4	0,4	1,0	0,1	1,0

5. Sisemajanduse kogutoodangu deflaatorid

	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku	Sisemine nõudlus			Kapitali kogumahutus põhivarasse	Eksport ³⁾	Import ³⁾
			Kokku	Eratarbimine	Valitsemissektori tarbimine			
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	100,0	1,4	2,6	2,2	2,7	2,7	4,9	8,5
2001	102,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,0	1,4	0,8
2002	105,0	2,6	2,1	2,3	2,1	1,8	-0,4	-1,7
2003	107,2	2,1	1,8	2,0	2,2	1,3	-0,6	-1,2
2003 III kv	107,5	2,1	1,8	1,9	2,8	1,2	-0,7	-1,6
IV kv	108,0	2,0	1,6	1,9	1,6	1,2	-0,8	-1,9
2004 I kv	108,5	1,9	1,5	1,6	1,6	1,9	-0,7	-2,1
II kv	109,1	2,1	2,0	2,0	1,8	2,7	1,3	0,8
III kv	109,7	2,0	2,1	2,1	1,4	3,1	1,8	2,1

Allikad: Eurostati andmetele tuginevad EKP arvutused.

1) Hüvitis töötaja kohta (jooksevhindades), jagatud lisandväärtusega töötaja kohta (püsivhindades).

2) Lisandväärtus töötaja kohta (püsivhindades).

3) Eksporti ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalas.

5.2 Toodang ja nõudlus

1. SKT ja kulukomponendid

	SKT								
	Kokku	Sisemaine nõudlus					Väliskaubandusbilanss ¹⁾		
			Kokku	Eratarbimine	Valitsemissektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse	Varude muutus ²⁾	Kokku	Eksport ¹⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Jooksevhinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)									
2000	6 580,8	6 521,5	3 767,7	1 309,1	1 418,6	26,1	59,3	2 440,5	2 381,1
2001	6 847,3	6 730,0	3 926,7	1 372,7	1 441,3	-10,7	117,3	2 555,3	2 438,1
2002	7 082,5	6 896,0	4 040,4	1 444,9	1 428,1	-17,5	186,5	2 594,7	2 408,1
2003	7 265,4	7 105,0	4 160,0	1 500,5	1 439,5	5,0	160,4	2 584,9	2 424,5
2003 III kv	1 824,1	1 775,1	1 043,4	379,3	359,5	-7,0	49,0	650,9	601,9
IV kv	1 838,4	1 796,2	1 048,4	378,7	364,8	4,3	42,2	653,9	611,7
2004 I kv	1 858,8	1 812,4	1 060,0	381,3	367,1	4,0	46,4	664,4	618,0
II kv	1 879,6	1 832,0	1 067,2	386,4	371,9	6,5	47,6	691,4	643,8
III kv	1 895,5	1 860,8	1 076,2	392,0	376,4	16,3	34,7	702,8	668,2
<i>protsent SKTst</i>									
2003	100,0	97,8	57,3	20,7	19,8	0,1	2,2	-	-
Püsivhinnad (mld eküüd 1995. a hindadega, sesoonselt kohandatud)									
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>									
2003 III kv	0,5	0,0	0,3	0,6	0,3	-	-	2,6	1,3
IV kv	0,4	1,0	0,0	0,5	1,0	-	-	0,3	2,0
2004 I kv	0,7	0,2	0,6	0,1	-0,3	-	-	1,5	0,5
II kv	0,5	0,3	0,2	0,4	0,3	-	-	3,1	2,8
III kv	0,3	1,1	0,2	0,8	0,6	-	-	1,2	3,2
<i>aastane protsentuaalne muutus</i>									
2000	3,5	3,0	2,8	2,3	4,9	-	-	12,2	11,1
2001	1,6	0,9	1,9	2,4	-0,4	-	-	3,3	1,6
2002	0,9	0,3	0,6	3,1	-2,7	-	-	1,9	0,5
2003	0,5	1,2	1,0	1,6	-0,5	-	-	0,2	1,9
2003 III kv	0,4	0,8	0,8	1,6	-0,2	-	-	0,2	1,3
IV kv	0,8	1,5	0,5	1,5	0,3	-	-	0,3	2,1
2004 I kv	1,4	1,2	1,0	1,7	0,8	-	-	3,6	3,1
II kv	2,1	1,6	1,1	1,7	1,3	-	-	7,6	6,7
III kv	1,8	2,7	1,0	1,9	1,6	-	-	6,1	8,7
<i>panus SKT aastasessa protsentuaalsesse muutusesse protsendipunktides</i>									
2000	3,5	3,0	1,6	0,5	1,1	-0,1	0,5	-	-
2001	1,6	0,9	1,1	0,5	-0,1	-0,5	0,7	-	-
2002	0,9	0,3	0,4	0,6	-0,6	-0,1	0,6	-	-
2003	0,5	1,1	0,5	0,3	-0,1	0,4	-0,6	-	-
2003 III kv	0,4	0,8	0,5	0,3	0,0	0,0	-0,4	-	-
IV kv	0,8	1,4	0,3	0,3	0,1	0,8	-0,7	-	-
2004 I kv	1,4	1,1	0,5	0,3	0,2	0,1	0,3	-	-
II kv	2,1	1,6	0,6	0,3	0,3	0,3	0,5	-	-
III kv	1,8	2,6	0,6	0,4	0,3	1,3	-0,8	-	-

Allikas: Eurostat.

1) Eksport ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalas. Need pole tabeliga 1 osas 7.3 täielikult kooskõlas.

2) Sh varade soetamine miinus realiseerimine.

5.2 Toodang ja nõudlus

2. Lisandväärtus tegevusala järgi

	Kogulisandväärtus (baashinnad)							FISIMi vahetarbimine ¹⁾	Tootemaksud miinus toote- subsiidiumid
	Kokku	Põllumajandus, jahindus, metsandus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finants- vahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jooksehinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)									
2000	6 082,1	145,4	1 366,6	337,0	1 278,2	1 648,0	1 306,8	203,1	701,9
2001	6 344,6	150,8	1 405,0	351,5	1 348,3	1 722,6	1 366,4	211,9	714,6
2002	6 565,2	148,6	1 429,7	363,8	1 389,2	1 799,0	1 434,9	222,5	739,8
2003	6 732,4	151,7	1 434,9	374,6	1 419,0	1 871,1	1 481,1	229,9	762,9
2003 III kv	1 692,7	38,2	358,8	94,0	356,9	470,7	374,0	57,8	189,2
IV kv	1 701,7	38,7	361,8	95,3	358,0	474,6	373,2	57,5	194,2
2004 I kv	1 720,9	38,5	366	96,7	361,6	480,3	377,8	57,8	195,7
II kv	1 743,3	38,2	372,7	98,7	365,3	486,3	382,1	58,6	194,8
III kv	1 756,9	37,7	376,6	98,6	367,1	491,0	385,9	58,4	197,0
<i>protsent lisandväärtusest</i>									
2003	100,0	2,3	21,3	5,6	21,1	27,8	22,0	-	-
Püsivhinnad (mld eküüd 1995.a hindadega, sesoonselt kohandatud)									
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>									
2003 III kv	0,6	-0,9	0,9	-0,2	0,7	0,6	0,4	0,4	0,2
IV kv	0,3	1,4	0,6	0	-0,1	0,2	0,5	-0,6	0,8
2004 I kv	0,7	3	1	0,3	0,8	0,5	0,3	-0,4	0,1
II kv	0,7	0	1,1	0,4	0,7	0,8	0,4	0,8	-1,7
III kv	0,2	0,9	0,2	-0,7	0,3	0,1	0,3	0,2	1,5
<i>aastane protsentuaalne muutus</i>									
2000	3,8	-0,3	4,3	2,7	4,5	2,7	7,2	1,7	
2001	1,9	-1,1	0,3	-0,4	3,4	3	4,7	0,3	
2002	0,9	0,8	0,1	-0,6	1,2	0,8	0,3	-0,2	
2003	0,5	-3,9	0,0	-0,6	0,7	1,1	1,3	0,7	
2003 III kv	0,5	-5,7	-0,6	-0,4	1,0	1,3	0,9	1,5	0,3
IV kv	0,7	-2,6	0,8	-0,4	0,5	1,1	1,1	0,0	0,8
2004 I kv	1,3	1,5	1,2	0,3	1,5	1,4	1,2	-0,1	1,9
II kv	2,3	3,5	3,6	0,5	2,2	2	1,5	0,2	-0,7
III kv	1,9	5,4	2,9	0,0	1,7	1,5	1,4	0,0	0,7
<i>panus lisandväärtuse aastasesse protsentuaalsesse muutusesse protsendipunktides</i>									
2000	3,8	0,0	1,0	0,2	1,0	1,2	0,6	-	-
2001	1,9	0,0	0,1	0,0	0,7	0,8	0,3	-	-
2002	0,9	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,4	-	-
2003	0,5	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,3	0,2	-	-
2003 III kv	0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,3	0,2	-	-
IV kv	0,7	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,3	0,2	-	-
2004 I kv	1,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,4	0,3	-	-
II kv	2,3	0,1	0,8	0,0	0,5	0,5	0,3	-	-
III kv	1,9	0,1	0,6	0,0	0,4	0,4	0,3	-	-

Allikas: Eurostat.

1) Kaudselt mõõdetavate finantsvahendusteenuste (FISIM) kasutamist loetakse vahetarbimiseks, mida ei jaotata majandusharude vahel.

5.2 Toodang ja nõudlus

(aastaste protsentuaalsete näitajate muutused, kui pole viidatud teisiti)

3. Tööstustoodang

	Kokku	Tööstus, v.a ehitus									Ehitus	Töötlev tööstus
		Kokku (indeks 2000 = 100, sesoonselt kohandatud)	Kokku	Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia		
				Kokku	Vahetooted	Kapitalikaubad	Tarbekaubad					
							Kokku	Kestvuskaubad	Kulukaubad			
Protsent kogusummast ¹⁾	100,0	82,9	82,9	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1	75,0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	4,9	100,1	5,2	5,2	6,2	8,2	1,7	6,1	0,9	1,9	2,5	5,6
2001	0,6	100,5	0,4	0,2	-0,7	1,8	0,4	-2,0	0,8	1,4	0,8	0,3
2002	-0,3	99,9	-0,5	-0,7	-0,1	-1,7	-0,3	-5,5	0,7	1,2	0,7	-0,8
2003	0,3	100,3	0,3	0,0	0,2	0,0	-0,5	-4,3	0,2	3,0	-0,1	0,0
2003 IV kv	1,4	101,2	1,4	1,4	1,4	1,9	0,0	-1,4	0,2	2,8	0,5	1,4
2004 I kv	1,4	101,3	1,0	1,0	0,8	0,7	0,5	1,1	0,4	2,1	1,4	0,9
II kv	3,1	102,4	3,0	3,1	2,7	4,8	1,5	3,1	1,2	2,7	-0,9	3,3
III kv	.	102,6	2,5	2,6	3,1	4,6	0,4	-0,9	0,6	1,9	.	2,8
2004 aprill	1,8	102,0	1,8	1,8	1,9	2,5	0,9	2,6	0,6	2,2	-1,8	1,9
mai	3,6	102,6	3,8	3,9	3,2	5,6	2,4	5,2	1,9	3,7	-1,1	4,1
juuni	4,0	102,5	3,4	3,5	3,0	6,2	1,2	1,6	1,2	2,3	0,2	3,8
juuli	.	102,7	2,4	2,5	3,5	3,7	0,0	0,5	-0,1	0,9	.	2,6
aug	.	102,2	1,7	1,9	2,1	4,4	0,5	-1,1	0,7	1,0	.	2,2
sept	.	103,0	3,3	3,1	3,5	5,7	0,6	-2,0	1,1	3,9	.	3,3
protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)												
2004 aprill	0,2	-	0,4	0,5	1,3	0,9	0,1	0,5	0,1	-1,7	-0,4	0,5
mai	0,5	-	0,5	0,6	0,0	1,1	0,1	0,2	0,1	0,3	-0,2	0,6
juuni	0,2	-	0,1	-0,2	0,1	0,0	-0,4	-1,5	-0,2	0,2	1,2	-0,1
juuli	.	-	0,3	0,4	1,0	0,2	0,2	1,0	0,1	-0,7	.	0,3
aug	.	-	0,6	-0,7	-0,7	-0,3	-0,4	-2,7	0,0	0,9	.	-0,6
sept	.	-	0,8	0,7	0,5	1,1	0,1	0,2	0,0	0,0	.	0,6

4. Jaemüük ja uute sõiduautode registreerimine

	Tööstuse uued tellimused		Tööstuslik käive		Jaemüük							Uute sõiduautode registreerimine	
	Töötlev tööstus ²⁾ (jooksevhinnad)		Töötlev tööstus (jooksevhinnad)		Jooksevhinnad	Püsivhinnad						Kokku (sesoonselt kohandatud, tuhandetes) ³⁾	Kokku
	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Toidukaubad, joogid, tubakatooted	Toiduks mittekasutatavad kaubad		Kokku		
									Tekstiil, garderoobi-kaubad	Majapidamistarbed			
Protsent kogusummast ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2000	100,2	12,2	100,0	10,8	4,1	100,0	2,1	1,9	2,0	1,0	4,1	977	-1,8
2001	98,5	-1,5	102,1	1,9	4,0	101,7	1,7	1,7	1,5	0,7	-0,2	968	-0,8
2002	98,0	-0,6	101,4	-0,6	1,9	101,7	0,0	0,9	-0,6	-2,0	-2,0	925	-4,4
2003	98,5	0,6	101,0	-0,3	1,8	102,0	0,3	1,1	-0,3	-2,7	0,1	912	-1,5
2003 IV kv	101,5	4,2	101,8	0,5	1,5	101,9	-0,1	0,2	-0,3	-3,5	0,3	922	-2,5
2004 I kv	101,5	4,9	103,9	2,5	1,1	102,4	0,5	0,4	0,4	-1,9	2,1	912	0,9
II kv	107,7	11,8	106,0	6,3	1,1	102,3	0,0	-0,4	0,3	-0,4	2,3	926	3,0
III kv	105,8	7,8	106,3	5,5	1,1	102,1	0,2	-0,3	0,5	0,8	1,9	901	-3,5
2004 mai	112,1	16,4	102,7	3,4	0,4	101,0	-1,6	-1,8	-1,5	-3,4	1,1	923	4,1
juuni	106,1	12,7	108,5	11,2	1,6	102,9	1,2	0,8	1,6	1,3	3,6	926	0,7
juuli	105,5	5,3	106,0	2,3	1,3	102,6	0,6	0,5	0,8	1,1	2,3	909	-1,8
aug	104,9	10,8	105,0	9,2	1,7	101,8	0,0	-1,6	1,0	1,8	1,8	871	-9,4
sept	106,9	8,1	108,0	6,0	0,9	102,0	0,0	0,2	-0,1	-0,4	1,7	925	-0,6
okt	954	3,9
protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)													
2004 mai	-	6,7	-	-3,8	-0,8	-	-1,9	-1,5	-1,7	-4,0	-1,0	-	-0,5
juuni	-	-5,4	-	5,6	1,2	-	1,9	1,5	2,0	4,1	1,5	-	0,3
juuli	-	-0,5	-	-2,3	-0,3	-	-0,3	0,3	-0,6	-0,1	-0,6	-	-1,9
aug	-	-0,6	-	-0,9	0,0	-	-0,8	-1,1	-0,7	-1,9	-0,6	-	-4,1
sept	-	1,8	-	2,9	-0,1	-	0,1	0,7	0,0	-1,1	0,6	-	6,2
okt	-	.	-	.	.	-	-	3,1

Allikad: Eurostat, v.a veerud 12 ja 13 tabelis 4 osas 5.2 (EKP arvutused tuginevad ACEA (European Automobile Manufacturers' Association) andmetele).

1) Aastal 2000.

2) Hõlmab töötlevat tööstust, mis toimib peamiselt tellimuspõhiselt ja mis võttis 2000. aastal enda alla 62,6% tööstuse kogumahust.

3) Aastased ja kvartaalsed näitajad on kõnealuse perioodi kuiste näitajate keskmised.

5.2 Toodang ja nõudlus (protsentaalsed jäägid, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

5. Ettevõtlus- ja tarbijaküsitlused

	Majanduses valitseva meeleolu näitaja ²⁾ (pikaajaline keskmine 2000 = 100)	Töötlev tööstus				Tootmisvõimsuse rakendusaste ^{3),4)} (protsentides)	Tarbijate kindlustunde näitaja ³⁾				
		Tööstussektori kindlustunde näitaja					Kokku ⁵⁾	Finants- olukord järgmise 12 kuu jooksul	Majanduslik olukord järgmise 12 kuu jooksul	Tööpuudus järgmise 12 kuu jooksul	Säästus järgmise 12 kuu jooksul
		Kokku ⁵⁾	Tellimu- sed	Valmis- toodangu varu	Tootmisega seotud ootused						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2000	114,1	4	2	4	16	84,5	1	4	1	1	2
2001	100,8	-9	-15	14	1	83,0	-5	2	-10	14	2
2002	94,4	-11	-25	11	3	81,5	-11	-1	-12	26	-3
2003	93,5	-10	-25	10	3	81,0	-18	-5	-21	38	-9
2003 III kv	94,2	-11	-27	11	4	81,1	-17	-4	-20	38	-8
IV kv	97,7	-7	-22	9	8	81,1	-16	-5	-17	33	-9
2004 I kv	98,8	-7	-21	10	11	80,7	-14	-4	-13	30	-9
II kv	100,0	-5	-16	8	10	81,1	-15	-3	-15	32	-8
III kv	100,6	-4	-12	8	9	81,6	-14	-4	-13	29	-8
2004 juuni	99,7	-4	-15	8	10	-	-14	-3	-14	31	-8
juuli	99,8	-4	-12	8	8	81,6	-14	-4	-14	30	-9
aug	100,9	-4	-12	7	8	-	-14	-4	-14	30	-7
sept	101,0	-3	-12	8	11	-	-13	-3	-12	28	-7
okt	101,3	-3	-11	7	10	81,7	-14	-4	-13	29	-8
nov	100,8	-3	-12	8	10	-	-13	-4	-14	29	-5

	Ehitussektori kindlustunde näitaja			Jaemüügisektori kindlustunde näitaja				Teenindussektori kindlustunde näitaja			
	Kokku ⁵⁾	Tellimused	Tööhõivega seotud ootused	Kokku ⁵⁾	Ettevõtluses valitsev olukord	Laovarude maht	Oodatav majandus- keskkond	Kokku ⁵⁾	Ärikliima	Nõudlus viimastel kuudel	Nõudlus eelseisvatel kuudel
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2000	-5	-13	3	-2	-1	17	11	30	36	23	33
2001	-11	-16	-4	-7	-5	17	-1	15	16	8	20
2002	-19	-27	-11	-16	-20	18	-12	1	-4	-6	13
2003	-20	-27	-13	-11	-15	17	-2	2	-6	1	11
2003 III kv	-21	-28	-15	-10	-15	17	1	5	-1	4	13
IV kv	-20	-27	-11	-8	-12	15	3	10	6	11	15
2004 I kv	-19	-28	-9	-8	-12	15	1	11	6	6	20
II kv	-16	-23	-9	-8	-10	15	2	11	5	11	17
III kv	-16	-24	-7	-8	-10	14	0	11	6	11	18
2004 juuni	-15	-24	-6	-10	-14	16	0	10	4	11	15
juuli	-16	-25	-7	-9	-10	15	-1	11	6	12	16
aug	-15	-24	-6	-7	-10	12	2	12	7	12	17
sept	-16	-22	-9	-9	-11	16	0	11	4	9	20
okt	-14	-23	-5	-7	-13	14	7	12	7	12	17
nov	-13	-19	-7	-9	-15	12	-1	10	5	8	18

Allikas: Euroopa Komisjon (majanduse ja rahapoliitika peadirektoraat).

1) Negatiivseid ja positiivseid vastuseid andnud vastajate protsendid.

2) Majanduses valitseva meelega näitaja koosneb tööstussektori, teenindussektori, tarbijate, ehitussektori ja jaemüügisektori kindlustunde näitajatest; tööstussektori kindlustunde näitaja osakaal on 40%, teenindussektori kindlustunde näitaja osakaal on 30%, tarbijate kindlustunde näitaja osakaal on 20% ja kahe ülejäänud näitaja osakaal on kummalgi 5%. Majanduses valitseva meelega näitaja suurused üle (alla) 100 viitavad keskmisest kõrgemale (madalamale) meelega alates 1985. aastast.

3) Prantsuskeelses küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemused alates 2004. a jaanuarist varasemate tulemustega täielikult võrreldavad.

4) Andmeid kogutakse jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris. Kvartaalsed näitajad on kahe järjestikuse küsitluse keskmised. Aastased andmed saadakse kvartaalsete keskmiste põhjal.

5) Kindlustunde näitajad on välja arvatud ülaltoodud komponentide aritmeetilise keskmisena; varude (veerud 4 ja 17) ja tööpuuduse (veerg 10) hindamisel kasutatakse kindlustunde näitajate arvutamiseks pöördmärke.

5.3 Tööturud¹⁾

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Tööhõive

	Kogu majandus		Tööhõivevorm		Majandustegevus					
	Miljonit (sesoonselt kohandatud)		Töötajad	Füüsilisest isikust ettevõtja	Põllumajandus, jahindus, metsandus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finants- vahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused
Protsent kogusummast ²⁾	100,0	100,0	84,2	15,8	4,7	18,8	7,1	25,2	14,5	29,8
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	131,428	2,2	2,5	0,6	-1,5	0,6	1,9	3,1	5,9	1,6
2001	133,275	1,4	1,6	0,2	-0,4	0,3	0,6	1,5	3,9	1,4
2002	133,980	0,5	0,7	-0,2	-2,1	-1,4	-0,6	0,3	2,4	1,8
2003	134,144	0,1	0,1	0,2	-2,2	-2,0	-0,1	0,5	1,2	1,0
2003 II kv	134,057	0,1	0,1	0,1	-2,7	-2,0	0,2	0,4	1,0	1,3
III kv	134,088	0,2	0,1	0,3	-1,9	-2,0	-0,1	0,9	1,1	0,9
IV kv	134,184	0,2	0,1	0,6	-1,2	-2,0	-0,2	1,1	1,2	0,6
2004 I kv	134,259	0,2	0,1	0,4	-1,2	-2,1	0,1	1,1	1,3	0,5
II kv	134,538	0,3	0,2	0,9	-1,0	-1,6	0,3	1,1	1,7	0,4
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga (sesoonselt kohandatud)</i>										
2003 II kv	0,122	0,1	0,1	0,2	-0,3	-0,5	0,4	0,3	0,1	0,3
III kv	0,031	0,0	-0,1	0,5	0,0	-0,5	-0,4	0,4	0,4	-0,1
IV kv	0,096	0,1	0,0	0,3	0,0	-0,6	-0,1	0,2	0,6	0,2
2004 I kv	0,075	0,1	0,1	-0,2	-0,8	-0,4	0,2	0,2	0,4	0,1
II kv	0,279	0,2	0,1	0,6	-0,3	-0,2	0,4	0,3	0,5	0,3

2. Tööpuudus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku		Vanuse alusel ³⁾				Soo alusel ⁴⁾			
	Miljonit	Protsent töøjõust	Täiskasvanud		Noored		Mehi		Naisi	
			Miljonit	Protsent töøjõust	Miljonit	Protsent töøjõust	Miljonit	Protsent töøjõust	Miljonit	Protsent töøjõust
Protsent kogusummast ²⁾	100,0		78,4		21,6		49,9		50,1	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	11,608	8,4	8,881	7,3	2,727	16,7	5,499	7,0	6,109	10,4
2001	11,084	8,0	8,539	7,0	2,546	15,8	5,338	6,7	5,746	9,7
2002	11,806	8,4	9,181	7,4	2,626	16,4	5,841	7,3	5,966	9,9
2003	12,534	8,9	9,797	7,8	2,737	17,2	6,292	7,9	6,243	10,2
2003 III kv	12,578	8,9	9,840	7,8	2,738	17,3	6,314	7,9	6,264	10,2
IV kv	12,599	8,9	9,878	7,8	2,721	17,3	6,324	7,9	6,275	10,2
2004 I kv	12,610	8,9	9,876	7,8	2,734	17,4	6,322	7,9	6,288	10,2
II kv	12,676	8,9	9,932	7,9	2,744	17,4	6,358	7,9	6,318	10,2
III kv	12,708	8,9	9,961	7,9	2,748	17,4	6,376	7,9	6,332	10,2
2004 mai	12,670	8,9	9,930	7,9	2,739	17,4	6,356	7,9	6,314	10,2
juuni	12,687	8,9	9,945	7,9	2,742	17,4	6,363	7,9	6,324	10,2
juuli	12,691	8,9	9,954	7,9	2,737	17,4	6,364	7,9	6,327	10,2
aug	12,717	8,9	9,965	7,9	2,752	17,5	6,379	7,9	6,338	10,2
sept	12,717	8,9	9,963	7,9	2,755	17,5	6,385	7,9	6,332	10,2
okt	12,681	8,9	9,933	7,9	2,748	17,4	6,371	7,9	6,310	10,2

Allikad: EKP arvutused, mis tuginevad Eurostati andmetele (tabel 1 osas 5.3), ja Eurostat (tabel 2 osas 5.3).

1) Tööhõive andmed viitavad isikutele ja tuginevad ESA 95-le. Tööpuuduse andmed viitavad isikutele ja nende puhul lähtutakse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitusetest.

2) Aastal 2003.

3) Täiskasvanu: 25 aastat ja vanem; noor: alla 25-aastane; määrad on kajastatud protsendina töøjõust vastavas vanusegrupis.

4) Määrad on kajastatud protsendina töøjõust vastavas soogrupis.

RIIGI RAHANDUS

6.1 Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹⁾ (protsent SKTst)

1. Euroala – tulud

	Kokku	Jooksvad tulud										Kapitalitulud		Memo: maksukoormus ²⁾
		Otsesed maksused	Kaudsed maksused		Sotsiaalkindlustusmaksed			Müük	Kapitalimaksud					
			Kodumajapidamised	Ettevõtted	Saadud ELi institutsioonide poolt	Töötajad	Töötajad							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	46,9	46,4	11,5	9,1	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,5	2,4	0,4	0,3	42,4
1996	47,6	47,3	11,9	9,2	2,3	13,4	0,8	17,5	8,7	5,6	2,4	0,4	0,3	43,1
1997	47,9	47,4	12,1	9,2	2,6	13,6	0,7	17,5	8,7	5,5	2,4	0,5	0,4	43,6
1998	47,3	47,0	12,4	9,7	2,3	14,2	0,7	16,4	8,5	4,9	2,4	0,3	0,3	43,3
1999	47,8	47,5	12,8	9,8	2,6	14,4	0,6	16,4	8,4	5,0	2,3	0,3	0,3	43,8
2000	47,5	47,2	13,0	10,0	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,3	0,3	0,3	43,6
2001	46,8	46,6	12,6	9,8	2,5	13,9	0,6	16,0	8,4	4,8	2,2	0,3	0,3	42,8
2002	46,3	45,9	12,2	9,6	2,3	13,8	0,4	16,0	8,4	4,7	2,3	0,3	0,3	42,3
2003	46,3	45,7	11,8	9,3	2,2	13,9	0,4	16,2	8,5	4,8	2,3	0,7	0,5	42,4

2. Euroala – kulud

	Kokku	Jooksvad kulutused							Kapitalkulutused			Memo: esmased kulud ³⁾		
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intressi- maksed	Jooksev- ülekan- d	Sotsiaal- maksud		Investee- ringud	Kapitali- siirded	Tasutud ELi institutsioonide poolt			
							Toetused	Tasutud ELi institutsioonide poolt						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	52,0	47,6	11,2	4,8	5,8	25,9	22,7	2,3	0,6	4,4	2,7	1,7	0,1	46,2
1996	52,0	48,1	11,2	4,8	5,8	26,3	23,2	2,3	0,6	3,9	2,6	1,3	0,0	46,2
1997	50,6	46,9	11,1	4,7	5,2	26,0	23,1	2,1	0,6	3,6	2,4	1,2	0,1	45,4
1998	49,6	45,8	10,7	4,6	4,8	25,7	22,6	2,1	0,6	3,8	2,5	1,3	0,1	44,8
1999	49,1	45,2	10,7	4,7	4,3	25,6	22,5	2,1	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,8
2000	48,5	44,6	10,6	4,7	4,1	25,3	22,2	1,9	0,5	3,9	2,5	1,3	0,1	44,4
2001	48,6	44,6	10,5	4,8	4,0	25,3	22,3	1,9	0,5	4,0	2,6	1,4	0,0	44,6
2002	48,7	44,9	10,6	4,9	3,7	25,6	22,8	1,9	0,5	3,8	2,5	1,3	0,0	45,0
2003	49,1	45,2	10,7	4,9	3,5	26,0	23,1	1,8	0,5	3,9	2,6	1,3	0,1	45,6

3. Euroala – puudujääk/ülejäak, finantspuudujääk/- ülejäak ja valitsemissektori tarbimine

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Finants- puudujääk (-) / finants- ülejäak (+)	Valitsemissektori tarbimine ⁴⁾							Individaalne tarbimine
	Kokku	Keskkondlik valitsus	Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustus- fondid		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Mitterahalised sotsiaalsiirded turutootajate kaudu	Põhivara kulum	Müük (-)	Kollektiivne tarbimine	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	-5,2	-4,4	-0,5	-0,1	-0,2	0,6	20,4	11,2	4,8	5,0	1,9	2,4	8,6	11,8
1996	-4,3	-3,8	-0,4	0,0	-0,1	1,4	20,5	11,2	4,8	5,1	1,9	2,4	8,6	11,9
1997	-2,7	-2,4	-0,4	0,1	0,1	2,5	20,2	11,1	4,7	5,0	1,8	2,4	8,4	11,8
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,5	19,9	10,7	4,6	5,0	1,8	2,4	8,2	11,7
1999	-1,3	-1,7	-0,1	0,1	0,4	2,9	19,9	10,7	4,7	5,0	1,8	2,3	8,2	11,6
2000	-1,0	-1,4	-0,1	0,1	0,5	3,1	19,9	10,6	4,7	5,1	1,8	2,3	8,2	11,7
2001	-1,7	-1,6	-0,4	0,0	0,3	2,3	20,1	10,5	4,8	5,2	1,8	2,2	8,2	11,8
2002	-2,4	-2,0	-0,5	-0,2	0,2	1,3	20,4	10,6	4,9	5,3	1,8	2,3	8,3	12,1
2003	-2,7	-2,2	-0,4	-0,1	0,0	0,7	20,7	10,7	4,9	5,4	1,8	2,3	8,4	12,3

4. Euroala riigid - puudujääk (-) / ülejäak (+)⁵⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	0,2	1,3	-4,1	-0,9	-1,4	4,4	-0,6	6,0	2,2	-1,5	-2,8	7,1
2001	0,6	-2,8	-3,7	-0,4	-1,5	0,9	-2,6	6,4	-0,1	0,3	-4,4	5,2
2002	0,1	-3,7	-3,7	-0,1	-3,2	-0,2	-2,3	2,8	-1,9	-0,2	-2,7	4,3
2003	0,4	-3,8	-4,6	0,4	-4,1	0,1	-2,4	0,8	-3,2	-1,1	-2,8	2,3

Allikad: euroala kokkuvõtlikud andmed – EKP; riikide puudujääke/ülejäake puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

- 1) Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le, kuid ei sisalda 2000. a UMTS-litsentside müügist saadud tulu (euroala puudujääk/ülejäak on koos nende tuludega 0,1% SKTst). Riikide ja ELi institutsioonide vahelisi tehinguid on arvesse võetud ja need on konsolideeritud. Liikmesriikide valitsuste vahelisi tehinguid konsolideeritud ei ole.
- 2) Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.
- 3) Sisaldab kogukulutusi, millest on lahutatud intressimaksud.
- 4) Vastab valitsemissektori lõpptarbimiskulustele (P.3) ESA 95-s.
- 5) Sisaldab UMTS-litsentside müügist saadud tulu.

6.2 Valitsemissektori võlg ¹⁾ (protsent SKTst)

1. Euroala – rahastamisinstrumendi ja võlausaldaja kaupa

	Kokku	Rahastamisinstrumendid				Võlausaldajad				
		Mündid ja hoiused	Laenud	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid	Kodumaised võlausaldajad ²⁾				Muud võlausaldajad ³⁾
						Kokku	Rahaloome-asutused	Muud finants-ettevõtted	Muud sektorid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994	70,7	2,8	16,2	10,7	41,0	56,3	30,2	9,6	16,5	14,4
1995	74,9	2,8	17,9	10,1	44,1	58,6	32,8	8,7	17,1	16,2
1996	76,1	2,8	17,3	10,2	45,8	59,0	32,7	10,2	16,2	17,1
1997	75,5	2,7	16,3	9,0	47,4	56,7	31,0	11,8	13,9	18,7
1998	73,8	2,7	15,1	7,9	48,1	53,1	28,8	12,7	11,6	20,7
1999	72,8	2,9	14,3	6,8	48,9	48,5	27,1	9,7	11,7	24,4
2000	70,4	2,7	13,2	6,1	48,4	44,2	23,4	9,1	11,7	26,2
2001	69,4	2,7	12,5	6,3	48,0	42,2	22,1	8,3	11,7	27,3
2002	69,4	2,7	11,8	6,6	48,3	39,0	20,5	6,9	11,6	30,4
2003	70,7	2,1	11,8	8,2	48,5	38,8	20,6	7,3	10,8	31,9

2. Euroala – emitendi, tähtaja ja vääringu kaupa

	Kokku	Emitent ⁴⁾				Esialgne tähtaeg			Järelejäänud tähtaeg			Vääring	
		Keskvälitsus	Piirkondlik välitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlusfondid	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Muutuv intressimäär	Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Euro või liikmesriigi vääring ⁵⁾	Muud vääringud
1994	70,7	58,9	5,3	5,9	0,6	12,3	58,3	7,2	17,8	27,1	25,7	68,3	2,3
1995	74,9	62,6	5,6	5,9	0,8	12,9	62,0	5,6	18,9	26,8	29,2	72,7	2,2
1996	76,1	63,8	6,0	5,7	0,5	12,2	63,9	5,3	20,5	25,8	29,7	74,1	2,0
1997	75,5	63,2	6,2	5,5	0,6	11,1	64,3	4,6	19,8	25,9	29,8	73,5	2,0
1998	73,8	62,0	6,2	5,3	0,4	9,4	64,4	4,8	17,1	26,9	29,8	72,0	1,8
1999	72,8	61,2	6,1	5,2	0,3	9,2	63,6	3,2	15,5	27,7	29,7	70,9	2,0
2000	70,4	59,1	6,0	5,0	0,3	8,2	62,2	2,9	15,3	28,3	26,8	68,6	1,8
2001	69,4	58,1	6,2	4,9	0,3	8,7	60,7	1,6	15,9	26,4	27,1	67,9	1,6
2002	69,4	57,8	6,4	4,8	0,3	9,1	60,3	1,6	16,8	25,3	27,3	68,0	1,4
2003	70,7	58,3	6,7	5,2	0,6	9,2	61,5	1,5	15,6	26,4	28,8	69,7	1,0

3. Euroala riigid

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	109,1	60,2	114,0	61,1	56,8	38,3	111,2	5,5	55,9	65,8	53,3	44,6
2001	108,0	59,4	114,7	57,5	56,5	35,9	110,6	5,5	52,9	66,1	55,8	43,8
2002	105,4	60,9	112,5	54,4	58,8	32,7	107,9	5,7	52,6	65,7	58,4	42,6
2003	100,0	64,2	109,9	50,7	63,7	32,1	106,2	5,3	54,1	64,5	60,3	45,6

Allikad: euroala koondandmed – EKP; riikide võlga puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

1) Valitsemissektori koguvõlg nominaalväärtuses ja konsolideerituna valitsemissektori alamsektorite vahel. Mitteresidentide valitsuste võlgu ei konsolideerita. Andmed on osaliselt hinnangulised.

2) Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

3) Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

4) V.a valitsemissektori võlg liikmesriigis, mille valitsus on emitent.

5) Enne 1999. a koosnes ekuüdes, omavääringus ja teiste euro kasutusele võtnud liikmesriikide vääringutes nomineeritud võlast.

6.3 Võla muutus ¹⁾
(protsent SKTst)

1. Euroala – allika, rahastamisinstrumendi ja võlausaldaja sektori kaupa

	Kokku	Muutuse allikas				Rahastamisinstrument				Võlausaldaja			Muud võlausaldajad ⁷⁾
		Laenuvajadus ²⁾	Hindamise mõjud ³⁾	Muud mahu muutused ⁴⁾	Agregatsiooniefekt ⁵⁾	Müüdid ja hoiused	Laenud	Lühiajalised väärt-paberid	Pikaajalised väärt-paberid	Kodumaised võlausaldajad ⁶⁾	Rahaloomeasutused	Muud finants-ettevõtted	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1995	7,7	5,2	0,4	2,4	-0,3	0,1	2,5	0,0	5,1	5,1	4,1	-0,4	2,6
1996	3,9	4,4	-0,2	0,1	-0,4	0,1	0,1	0,4	3,3	2,4	1,0	1,7	1,4
1997	2,3	2,3	0,5	-0,4	-0,1	0,0	-0,3	-0,8	3,4	0,0	-0,4	2,0	2,3
1998	1,7	1,9	-0,2	0,0	-0,1	0,1	-0,5	-0,7	2,8	-1,1	-0,9	1,4	2,8
1999	1,9	1,5	0,3	0,0	-0,1	0,2	-0,3	-0,8	2,7	-2,6	-0,5	-2,6	4,5
2000	1,1	1,0	0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,4	-0,4	1,8	-1,9	-2,4	-0,1	3,0
2001	1,8	1,7	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,4	1,4	-0,3	-0,4	-0,5	2,1
2002	2,1	2,4	-0,4	0,2	0,0	0,1	-0,3	0,7	1,9	-1,8	-1,0	-1,1	4,0
2003	3,1	2,9	0,3	-0,1	0,0	-0,5	0,3	0,8	1,4	0,8	0,7	0,5	2,3

2. Euroala riigid – fiskaalpositsiooni kohandamine

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejääk (+) ⁸⁾	Fiskaalpositsiooni kohandamine ⁹⁾											Muud mahu muutused	Muu ¹¹⁾
			Kokku	Tehingud valitsemissektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega							Hindamise mõjud	Vahetuskursi mõju	Muud mahu muutused		
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid ¹⁰⁾	Laenud	Aktsiad ja muud osakud							
								Erastamine	Aktisia- ja osakapitali suurendamine						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1995	7,7	-5,2	2,5	0,3	0,2	-0,1	0,4	-0,1	-0,4	0,2	0,4	-0,1	2,4	-0,6	
1996	3,9	-4,3	-0,5	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,2	
1997	2,3	-2,7	-0,4	-0,4	0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,7	0,2	0,5	0,2	-0,4	-0,1	
1998	1,7	-2,3	-0,6	-0,5	0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,8	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	
1999	1,9	-1,3	0,6	-0,2	0,5	0,1	0,0	-0,7	-0,8	0,1	0,3	0,3	0,0	0,4	
2000	1,1	0,1	1,2	0,6	0,7	0,1	0,2	-0,5	-0,4	0,2	0,2	0,1	-0,1	0,4	
2001	1,8	-1,7	0,1	-0,5	-0,6	0,0	0,2	0,0	-0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,4	
2002	2,1	-2,4	-0,3	-0,4	0,0	0,1	0,1	-0,5	-0,4	0,2	-0,4	0,0	0,2	0,4	
2003	3,1	-2,7	0,3	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,2	-0,4	0,1	0,3	-0,2	-0,1	0,4	

Allikas: EKP.

- 1) Andmeid on hinnatud osaliselt. Nominaalse konsolideeritud koguvõla aastast muutust on väljendatud protsendina SKTst, st $[võlg(t) - võlg(t-1)] \div SKT(t)$.
- 2) Laenuvajadus võrdub võlatehingutega.
- 3) Lisaks valuutakursi muutuse mõjule sisaldab ka nimiväärtusele tugineva mõõtmise mõju (nt emiteeritud väärt-paberite aäYo ja disaaYo).
- 4) Sisaldab ühikute ja teatud liiki võlakohustuste ümberliigitamist.
- 5) Liikmesriikide koondvõla muutuste ja nende võlamuutuste koondandmete vaheline erinevus, mille põhjuseks on enne 1999. a andmete liitmiseks kasutatavate vahetuskurside muutused.
- 6) Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.
- 7) Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).
- 8) Sisaldab UMTS-litsentside müügist saadud tulu.
- 9) Nominaalse konsolideeritud koguvõla aastase muutuse ja puudujäägi vaheline erinevus, mida on väljendatud protsendina SKTst.
- 10) V.a tuletisinstrumentid.
- 11) Koosneb peamiselt tehingutest muude varade ja kohustustega (kaubanduskrediit, muud nõuded/kohustused ja tuletisinstrumentid).

6.4 Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹⁾

(protsent SKTst)

1. Euroala – kvartaalsed tulud

	Kokku		Jooksvad tulud					Kapitalitulud		Memo:: maksukoormus ²⁾
	1	2	Otsesed maksud	Kaudsed maksud	Sotsiaalkindlustusmaksud	Müük	Tulu varadelt	8	Kapitalimaksud	
1999 I kv	44,1	43,6	10,8	13,3	16,0	2,0	0,7	0,5	0,3	40,3
II kv	48,3	47,8	13,7	13,6	16,2	2,2	1,3	0,5	0,3	43,7
III kv	45,2	44,7	11,9	13,1	16,1	2,1	0,7	0,5	0,3	41,3
IV kv	52,0	51,3	14,5	14,9	17,1	3,1	0,8	0,7	0,3	46,8
2000 I kv	44,0	43,5	11,2	13,2	15,7	1,9	0,7	0,5	0,3	40,4
II kv	48,3	47,7	14,1	13,6	16,0	2,1	1,1	0,6	0,3	44,0
III kv	44,9	44,4	12,1	12,8	16,0	2,0	0,8	0,4	0,3	41,1
IV kv	51,3	50,8	14,3	14,5	17,0	3,1	0,9	0,5	0,3	46,1
2001 I kv	43,0	42,5	10,7	12,9	15,5	1,8	0,8	0,4	0,2	39,4
II kv	47,7	47,3	13,8	13,2	15,9	2,0	1,5	0,4	0,2	43,1
III kv	44,4	44,0	11,9	12,5	15,8	1,9	0,8	0,4	0,3	40,6
IV kv	50,7	50,1	13,9	14,3	16,8	3,2	0,9	0,5	0,3	45,3
2002 I kv	42,7	42,2	10,4	13,0	15,7	1,7	0,7	0,4	0,2	39,3
II kv	46,4	45,8	12,9	12,9	15,8	2,1	1,4	0,6	0,4	41,9
III kv	44,4	44,0	11,5	13,0	15,8	2,0	0,7	0,4	0,3	40,5
IV kv	50,6	50,0	13,8	14,6	16,7	3,2	0,8	0,6	0,3	45,4
2003 I kv	42,7	42,2	10,0	13,1	15,9	1,7	0,7	0,5	0,2	39,3
II kv	47,2	45,5	12,4	12,9	16,1	2,1	1,2	1,7	1,4	42,8
III kv	43,8	43,3	11,1	12,9	15,9	1,9	0,6	0,5	0,3	40,2
IV kv	51,0	50,0	13,5	14,8	16,7	3,2	0,7	1,1	0,3	45,3
2004 I kv	42,2	41,8	9,8	13,1	15,7	1,7	0,6	0,5	0,3	38,9
II kv	45,7	45,1	12,5	13,1	15,7	2,1	0,9	0,6	0,4	41,7

2. Euroala – kvartaalsed kulud ja puudujääk/ülejäak

	Kokku		Jooksvad kulutused						Kapitalikulutused			Puudujääk (-) / ülejäak (+)	Finantspuudujääk (-) / finantsülejäak (+)
	Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe-tarbimine	Intressi-maksud	Jooksev-üle-kanded	Sotsiaal-toetused	Toetused	Investeeringud	Kapitali-siirded				
1999 I kv	47,8	44,5	10,5	4,3	4,7	25,0	21,8	1,3	3,3	1,9	1,3	-3,6	1,0
II kv	47,9	44,3	10,6	4,5	4,3	24,8	21,6	1,5	3,6	2,4	1,2	0,4	4,7
III kv	47,7	44,1	10,3	4,5	4,2	25,1	21,6	1,6	3,7	2,5	1,1	-2,5	1,6
IV kv	51,7	46,9	11,2	5,3	3,9	26,5	22,9	1,7	4,8	3,1	1,7	0,3	4,2
2000 I kv	46,6	43,3	10,3	4,4	4,3	24,2	21,2	1,2	3,3	2,0	1,4	-2,6	1,7
II kv	47,1	43,6	10,5	4,6	4,0	24,6	21,3	1,4	3,4	2,4	1,1	1,2	5,2
III kv	43,7	43,4	10,2	4,5	4,1	24,5	21,4	1,5	0,3	2,5	1,1	1,2	5,3
IV kv	50,8	46,9	11,2	5,3	3,9	26,5	22,7	1,6	3,9	3,2	1,5	0,4	4,3
2001 I kv	45,9	42,5	10,2	4,1	4,1	24,1	21,2	1,2	3,3	2,0	1,4	-2,9	1,2
II kv	47,1	43,6	10,5	4,7	4,0	24,5	21,3	1,4	3,4	2,4	1,1	0,6	4,6
III kv	47,1	43,3	10,2	4,6	4,0	24,6	21,5	1,5	3,7	2,5	1,2	-2,7	1,3
IV kv	52,5	47,4	11,2	5,6	3,8	26,7	23,0	1,6	5,1	3,2	1,8	-1,8	2,0
2002 I kv	46,5	43,1	10,5	4,2	3,8	24,6	21,6	1,2	3,4	2,0	1,4	-3,8	0,1
II kv	47,5	44,1	10,5	4,9	3,7	24,9	21,7	1,3	3,5	2,4	1,1	-1,1	2,6
III kv	47,7	44,0	10,2	4,7	3,7	25,4	21,9	1,4	3,7	2,5	1,1	-3,2	0,5
IV kv	52,2	47,7	11,3	5,7	3,5	27,2	23,5	1,5	4,5	2,8	1,6	-1,5	2,0
2003 I kv	47,1	43,6	10,5	4,3	3,7	25,1	22,0	1,1	3,5	2,0	1,5	-4,4	-0,8
II kv	48,2	44,7	10,7	4,8	3,5	25,7	22,3	1,4	3,5	2,4	1,1	-1,0	2,5
III kv	47,9	44,3	10,4	4,8	3,4	25,7	22,2	1,4	3,6	2,6	1,0	-4,1	-0,7
IV kv	52,6	47,8	11,3	5,7	3,3	27,5	23,8	1,5	4,8	3,3	1,5	-1,5	1,8
2004 I kv	46,6	43,3	10,4	4,2	3,4	25,3	22,0	1,0	3,3	2,1	1,3	-4,4	-1,0
II kv	47,3	44,0	10,6	4,6	3,3	25,5	22,2	1,3	3,4	2,4	0,9	-1,6	1,7

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

1) Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le. Ei hõlma ELI eelarvega seotud tehinguid. Nende tehingute lisamine suurendaks tulusid ja kulusid keskmiselt 0,2% võrra SKTst. Muudel juhtudel ja siis, kui andmete edastamise tähtjad kattuvad, vastavad kvartaalsed andmed aastaandmetele. Andmeid pole sesoonselt kohandatud.

2) Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

VÄLISMAJANDUS

7.1 Maksebilanss

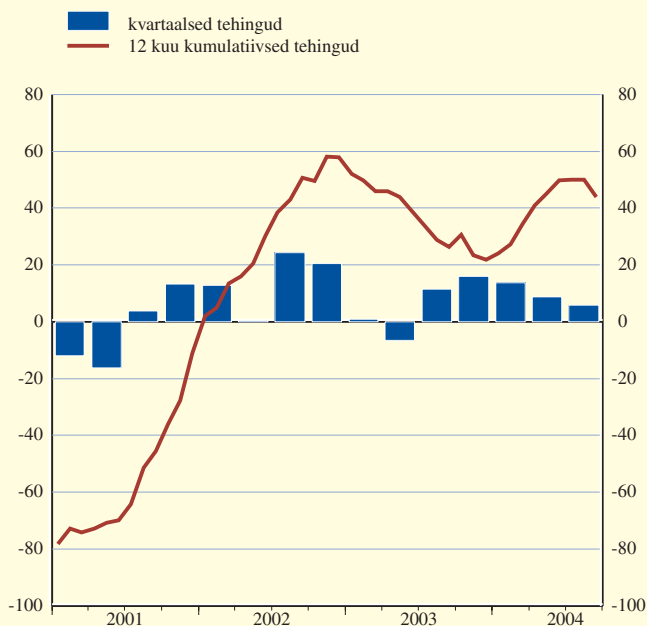
(mld EUR; netotehingud)

1. Maksebilanss – kokkuvõte

	Jooksevkonto					Kapitali- konto	Netolaenu- andmine/ võtmine väljaspool euroala (veerud 1+6)	Finantskonto						Vead ja täpsustused
	Kokk	Kaubad	Teenused	Tulu	Jooksev- ülekan- d			Kokku	Otse- investee- ringud	Portfelli- investee- ringud	Tuletis- instru- mendid	Muud investee- ringud	Reservid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	-11,0	73,4	-0,3	-32,6	-51,5	6,5	-4,6	-45,5	-118,1	66,1	-0,8	-10,5	17,8	50,1
2002	57,8	128,9	16,0	-38,5	-48,6	10,2	68,0	-62,1	2,1	107,3	-10,9	-158,3	-2,3	-5,9
2003	21,8	105,3	17,9	-44,8	-56,5	13,2	35,0	-17,9	-3,4	41,7	-12,4	-73,7	29,9	-17,1
2003 III kv	11,5	36,9	4,4	-10,0	-19,8	2,7	14,2	-12,6	-22,1	-60,3	-4,5	72,3	2,0	-1,6
IV kv	15,9	29,9	5,0	-6,3	-12,7	7,5	23,4	-7,5	-8,7	9,3	-3,8	-18,0	13,6	-15,9
2004 I kv	13,6	28,6	0,1	-8,0	-7,0	3,6	17,2	-12,2	-23,6	-3,1	6,6	-1,5	9,4	-5,0
II kv	8,7	32,7	8,8	-16,4	-16,4	4,1	12,7	-11,7	-19,2	20,9	-0,6	-9,9	-2,9	-1,1
III kv	5,8	24,8	4,8	-6,0	-17,8	3,8	9,6	2,8	6,1	15,1	-2,7	-19,6	3,8	-12,4
2003 sept	5,7	10,9	1,8	0,2	-7,2	0,2	5,9	-5,0	-10,3	12,8	0,4	-7,9	-0,1	-0,9
okt	7,0	13,1	1,8	-4,4	-3,5	1,2	8,2	3,4	-4,3	34,9	1,8	-29,8	0,8	-11,5
nov	2,8	8,3	0,8	0,0	-6,4	1,2	4,0	11,7	4,6	1,8	0,6	-0,8	5,5	-15,7
dets	6,1	8,4	2,4	-1,9	-2,8	5,1	11,2	-22,6	-8,9	-27,4	-6,2	12,6	7,3	11,4
2004 jaan	-2,7	5,3	-1,0	-8,6	1,7	0,3	-2,4	-18,7	-7,2	-9,1	1,8	-1,1	-3,0	21,1
veebr	5,4	9,8	0,4	-0,1	-4,7	2,1	7,5	18,2	9,1	13,3	1,3	-14,1	8,6	-25,7
märts	11,0	13,6	0,7	0,7	-4,0	1,2	12,2	-11,7	-25,5	-7,2	3,5	13,8	3,7	-0,4
aprill	0,2	10,2	1,5	-7,5	-4,0	0,8	1,0	-23,3	-4,7	-9,9	0,5	-6,4	-2,7	22,3
mai	2,4	10,5	3,8	-6,0	-5,9	2,3	4,8	9,5	-0,7	-0,8	-1,0	11,0	1,1	-14,3
juuni	6,0	12,0	3,5	-2,9	-6,6	1,0	7,0	2,1	-13,8	31,7	-0,1	-14,4	-1,3	-9,1
juuli	2,8	13,9	1,8	-6,6	-6,3	1,1	3,9	-12,0	-8,5	-30,7	-0,9	27,5	0,6	8,0
aug	3,3	6,0	1,4	1,1	-5,2	1,6	4,9	6,3	9,3	6,3	-5,0	-8,3	3,9	-11,2
sept	-0,3	4,9	1,7	-0,6	-6,3	1,1	0,7	8,5	5,3	39,6	3,2	-38,8	-0,7	-9,3
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>													
2004 sept	44,0	116,0	18,7	-36,7	-54,0	18,9	62,9	-28,6	-45,4	42,3	-0,5	-48,9	23,9	-34,4

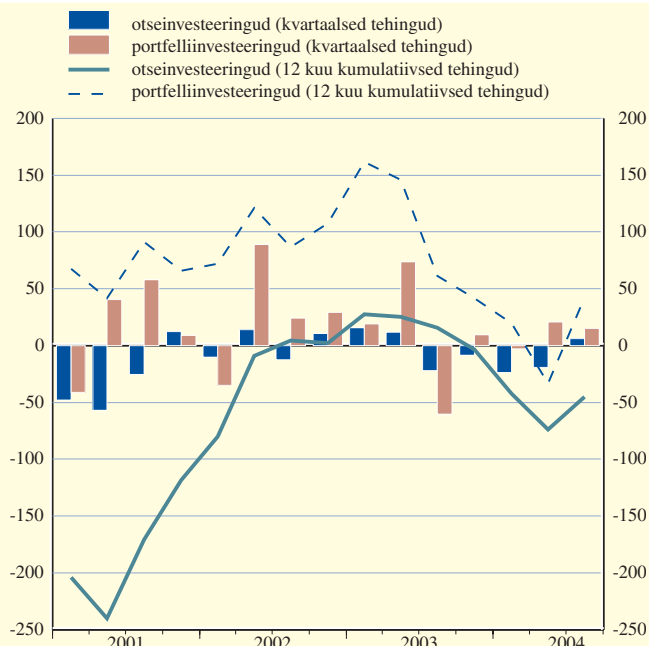
J27 Maksebilanss: jooksevkonto

(mld EUR)

J28 Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)

(mld EUR)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss

(mld EUR; tehingud)

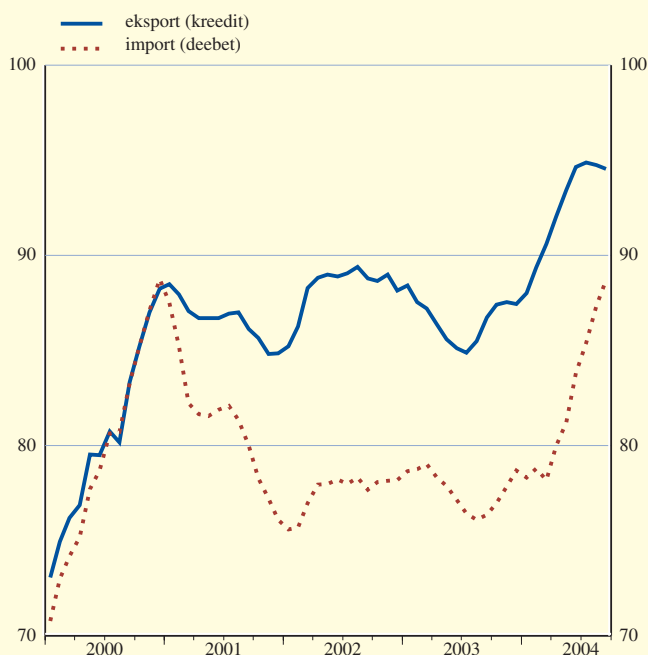
2. Jooksevkonto

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku			Kaubad		Teenused		Tulu		Jooksevülekanded	
	Kreedit	Deebet	Netosumma	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003III kv	418,8	413,5	5,3	260,2	229,1	81,3	78,2	58,0	68,6	19,3	37,5
IV kv	422,4	412,0	10,3	262,4	236,1	83,2	78,1	55,8	66,2	20,9	31,6
2004I kv	435,4	418,9	16,5	271,8	234,5	84,0	79,6	59,4	68,7	20,2	36,0
II kv	451,2	435,2	15,9	283,9	251,4	86,8	80,7	59,9	70,6	20,5	32,5
III kv	445,8	448,1	-2,3	283,7	266,1	84,2	80,7	58,4	65,7	19,5	35,6
2003sept	139,7	136,6	3,1	87,6	77,1	27,1	25,9	18,7	21,2	6,2	12,4
okt	139,9	133,8	6,1	87,7	77,6	27,8	26,1	18,1	22,1	6,3	7,9
nov	141,0	139,3	1,6	87,2	78,9	28,0	27,0	18,9	21,2	6,8	12,2
dets	141,5	138,9	2,6	87,4	79,6	27,5	25,0	18,8	22,8	7,9	11,4
2004jaan	142,5	137,6	4,9	89,4	76,5	27,2	25,8	19,1	23,2	6,9	12,1
veebr	146,7	141,8	4,9	91,4	80,3	29,3	27,5	19,8	22,1	6,3	11,9
märts	146,1	139,5	6,6	91,1	77,7	27,6	26,3	20,5	23,5	6,9	12,1
aprill	149,7	141,9	7,7	93,6	81,9	28,3	26,6	21,1	24,2	6,6	9,2
mai	150,8	145,6	5,2	95,6	84,0	29,6	26,9	18,8	23,0	6,8	11,7
juuni	150,7	147,7	3,0	94,7	85,5	28,8	27,1	20,0	23,4	7,2	11,6
juuli	147,0	146,5	0,4	94,4	86,7	27,0	26,5	19,5	21,6	6,2	11,8
aug	150,1	149,6	0,5	95,1	89,9	28,3	26,2	19,6	21,3	7,0	12,2
sept	148,8	152,0	-3,2	94,1	89,5	29,0	28,0	19,3	22,8	6,4	11,7

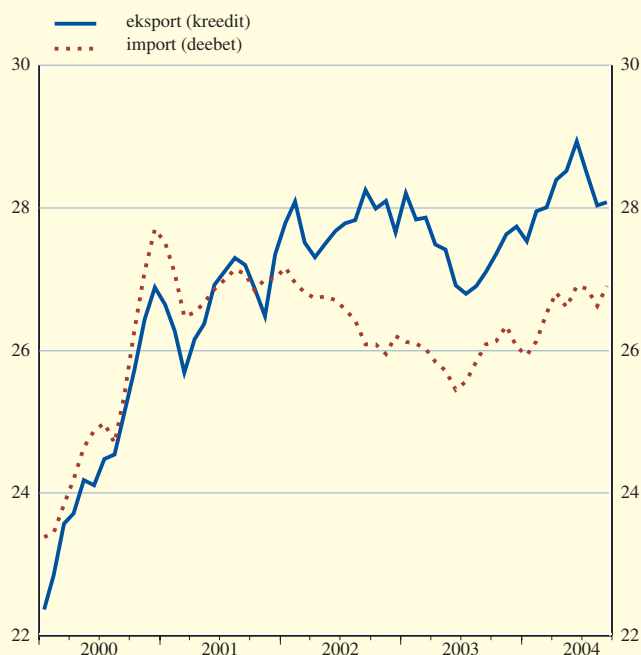
J29 Maksebilanss: kaubad

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

J30 Maksebilanss: teenused

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss (mld EUR; tehingud)

3. Jooksev- ja kapitalikonto

	Jooksevkonto											Kapitalikonto	
	Kokku			Kaubad		Teenused		Tulu		Jooksevilekanded		Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Neto-summa	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2001	1 706,5	1 717,6	-11,0	1 034,8	961,4	322,2	322,5	270,7	303,3	78,8	130,3	17,4	10,9
2002	1 721,5	1 663,6	57,8	1 062,9	934,0	333,5	317,5	239,6	278,1	85,4	133,9	19,2	9,0
2003	1 677,5	1 655,7	21,8	1 040,2	934,9	328,8	311,0	227,6	272,5	80,8	137,3	23,3	10,1
2003 III kv	415,9	404,4	11,5	258,0	221,2	87,3	82,9	55,3	65,3	15,2	35,0	4,1	1,5
IV kv	434,3	418,4	15,9	272,1	242,2	85,0	79,9	57,9	64,2	19,3	32,0	9,3	1,9
2004 I kv	430,2	416,5	13,6	265,9	237,3	76,0	75,9	56,6	64,7	31,7	38,7	5,1	1,6
II kv	451,5	442,9	8,7	284,3	251,6	87,7	78,9	64,1	80,4	15,4	31,9	5,3	1,2
III kv	442,2	436,4	5,8	280,9	256,1	90,2	85,4	55,7	61,7	15,4	33,2	5,2	1,4
2003 sept	140,7	135,1	5,7	89,6	78,7	28,0	26,2	18,4	18,3	4,7	11,9	0,7	0,5
okt	148,6	141,7	7,0	97,6	84,5	29,3	27,5	17,4	21,8	4,4	7,9	1,6	0,4
nov	135,3	132,5	2,8	87,0	78,6	26,1	25,3	16,5	16,5	5,7	12,1	1,8	0,6
dets	150,4	144,2	6,1	87,5	79,1	29,6	27,2	24,0	25,9	9,2	12,0	5,9	0,9
2004 jaan	139,8	142,5	-2,7	80,9	75,7	23,9	24,9	17,5	26,1	17,5	15,8	0,8	0,5
veebr	134,9	129,5	5,4	85,7	75,9	24,9	24,5	17,5	17,6	6,7	11,5	2,6	0,5
märts	155,5	144,6	11,0	99,3	85,7	27,2	26,5	21,6	20,9	7,4	11,4	1,8	0,6
aprill	147,9	147,7	0,2	93,2	83,1	27,7	26,1	22,1	29,6	4,9	8,9	1,1	0,4
mai	144,3	141,9	2,4	91,8	81,3	29,1	25,4	18,4	24,4	5,0	10,8	2,7	0,3
juuni	159,3	153,3	6,0	99,3	87,3	30,9	27,4	23,6	26,4	5,6	12,1	1,5	0,5
juuli	153,2	150,4	2,8	98,4	84,5	30,7	28,9	19,2	25,7	5,0	11,3	1,7	0,6
aug	139,2	135,9	3,3	86,3	80,3	29,6	28,2	17,6	16,5	5,7	10,8	2,0	0,4
sept	149,8	150,2	-0,3	96,2	91,3	30,0	28,3	18,9	19,4	4,8	11,1	1,6	0,5

4. Tulukonto

	Kokku		Töötajate hüvitised		Investeeringustulud							
	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kokku		Otseinvesteeringud					
					Kreedit	Deebet	Kokku		Aksia- ja osakapital		Võlg	
							Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	270,7	303,3	14,7	6,0	256,0	297,3	53,8	48,8	43,4	38,8	10,4	10,1
2002	239,6	278,1	14,8	6,2	224,8	271,9	55,4	55,8	47,2	48,7	8,2	7,1
2003	227,6	272,5	14,7	6,2	212,9	266,2	59,5	63,0	48,9	53,4	10,6	9,7
2003 II kv	61,4	78,7	3,6	1,6	57,8	77,0	18,0	19,1	14,9	16,4	3,1	2,7
III kv	55,3	65,3	3,7	1,7	51,6	63,6	14,1	16,2	11,7	14,4	2,4	1,8
IV kv	57,9	64,2	3,9	1,6	54,1	62,6	16,8	16,2	13,7	13,0	3,1	3,2
2004 I kv	56,6	64,7	3,7	1,3	53,0	63,3	15,1	15,0	12,0	12,6	3,1	2,4
II kv	64,1	80,4	3,7	1,6	60,4	78,8	20,9	18,0	17,7	15,4	3,2	2,6

Investeeringustulud

	Portfelliinvesteeringud						Muud investeeringud			
	Kokku		Aksia- ja osakapital		Võlg		Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet				
2001	85,1	117,1	18,0	45,1	67,1	72,0	117,1	131,5		
2002	86,0	122,7	19,8	52,3	66,2	70,4	83,4	93,4		
2003	83,7	127,2	19,0	49,8	64,7	77,4	69,8	76,0		
2003 II kv	21,9	38,0	6,2	21,4	15,7	16,6	17,9	19,9		
III kv	21,4	30,8	4,6	10,3	16,7	20,5	16,1	16,6		
IV kv	21,4	26,9	4,7	9,7	16,8	17,2	15,8	19,6		
2004 I kv	21,6	30,8	4,7	9,4	16,9	21,4	16,2	17,6		
II kv	24,3	43,6	8,5	25,8	15,9	17,8	15,1	17,3		

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss

(mld EUR; tehingud)

5. Otseinvesteeringud

	Väljaspool euroala asuvad residentidist üksused							Euroalas asuvad mitteresidentidist üksused						
	Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringut tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)			Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringut tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)		
		Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused		Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	-311,9	-232,9	-20,0	-213,0	-79,0	-0,1	-78,8	193,8	134,9	4,0	131,0	58,8	0,9	58,0
2002	-175,1	-173,7	-19,8	-153,9	-1,5	0,0	-1,5	177,2	122,1	2,4	119,7	55,1	0,5	54,7
2003	-130,3	-106,9	2,2	-109,1	-23,4	-0,2	-23,2	126,9	109,6	2,8	106,8	17,3	0,1	17,2
2003 III kv	-36,1	-37,0	-1,4	-35,5	0,9	-0,1	1,0	14,0	16,3	0,0	16,3	-2,3	-0,4	-1,9
IV kv	-31,6	-19,3	1,6	-20,9	-12,3	0,2	-12,4	22,9	34,1	0,6	33,5	-11,2	0,5	-11,7
2004 I kv	-27,8	-21,3	-5,8	-15,5	-6,5	-0,1	-6,4	4,2	13,7	-0,6	14,3	-9,5	-0,3	-9,2
II kv	-32,6	-27,4	-3,7	-23,7	-5,2	0,0	-5,2	13,4	8,2	0,6	7,6	5,2	0,8	4,4
III kv	-6,3	-17,2	-0,4	-16,8	11,0	0,0	10,9	12,4	10,2	0,5	9,8	2,1	-0,1	2,2
2003 sept	-17,3	-16,7	-0,1	-16,6	-0,6	0,0	-0,6	7,0	11,7	0,3	11,4	-4,7	0,1	-4,8
okt	-11,6	-6,5	1,8	-8,3	-5,1	0,0	-5,1	7,2	10,4	0,2	10,3	-3,2	0,3	-3,5
nov	0,7	4,1	-1,4	5,4	-3,3	0,1	-3,4	3,8	5,7	0,4	5,3	-1,9	0,1	-2,0
dets	-20,8	-16,9	1,1	-18,0	-3,8	0,1	-3,9	11,8	17,9	-0,1	18,0	-6,1	0,1	-6,2
2004 jaan	-9,4	-4,3	0,3	-4,6	-5,1	0,0	-5,1	2,2	7,8	0,2	7,5	-5,6	-0,1	-5,5
veebr	-5,8	-3,2	-1,2	-2,0	-2,6	0,0	-2,6	14,9	4,7	0,3	4,4	10,3	-0,1	10,3
märts	-12,6	-13,8	-4,9	-8,9	1,2	-0,1	1,3	-12,9	1,2	-1,2	2,4	-14,2	-0,1	-14,1
aprill	-16,0	-7,6	-0,5	-7,1	-8,4	0,1	-8,5	11,3	5,7	0,2	5,5	5,5	0,0	5,5
mai	-4,5	-7,9	-0,1	-7,8	3,3	0,0	3,4	3,8	5,1	0,4	4,7	-1,3	0,3	-1,6
juuni	-12,1	-12,0	-3,2	-8,8	-0,2	0,0	-0,2	-1,7	-2,6	0,0	-2,6	0,9	0,4	-11,7
juuli	-11,7	-9,7	0,3	-9,9	-2,0	0,0	-2,0	3,2	5,6	0,2	5,4	-2,4	-0,1	-2,3
aug	9,6	-5,9	0,2	-6,2	15,5	0,0	15,5	-0,3	-1,6	0,1	-1,8	1,3	0,0	1,3
sept	-4,1	-1,6	-0,9	-0,7	-2,5	0,0	-2,5	9,5	6,3	0,2	6,1	3,2	0,0	3,2

6. Portfelliinvesteeringud instrumentide kaupa

	Kokku		Aksia-/osakapital		Võlainstrumentid					
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused	Varad			Kohustused		
					Kokku	Võlakirjad	Rahaturu-instrumentid	Kokku	Võlakirjad	Rahaturu-instrumentid
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	-283,8	349,9	-101,6	232,5	-182,2	-156,5	-25,8	117,4	113,3	4,1
2002	-177,4	284,7	-39,0	85,5	-138,4	-89,0	-49,4	199,1	157,2	41,9
2003	-277,0	318,6	-67,6	117,5	-209,4	-179,5	-29,9	201,1	188,7	12,4
2003 III kv	-66,1	5,8	-18,6	27,3	-47,5	-43,1	-4,4	-21,4	-9,9	-11,6
IV kv	-64,0	73,4	-25,5	45,5	-38,5	-26,5	-12,0	27,9	33,4	-5,6
2004 I kv	-92,4	89,3	-30,8	24,5	-61,5	-46,9	-14,6	64,8	42,1	22,7
II kv	-52,7	73,6	-16,2	-5,9	-36,5	-31,5	-5,0	79,5	81,1	-1,6
III kv	-61,7	76,8	0,6	33,2	-62,3	-41,0	-21,3	43,6	50,8	-7,2
2003 sept	-18,8	31,6	-3,6	11,0	-15,2	-8,6	-6,6	20,6	13,0	7,6
okt	-32,7	67,6	-14,7	22,4	-18,0	-11,9	-6,1	45,2	26,7	18,5
nov	-21,2	23,0	-3,6	11,1	-17,5	-15,8	-1,7	11,8	12,5	-0,6
dets	-10,2	-17,2	-7,2	12,0	-3,0	1,2	-4,2	-29,2	-5,7	-23,5
2004 jaan	-47,2	38,0	-10,2	1,5	-37,0	-19,3	-17,6	36,5	25,8	10,7
veebr	-19,0	32,3	-9,8	20,5	-9,2	-3,0	-6,2	11,8	11,0	0,8
märts	-26,2	19,0	-10,9	2,5	-15,3	-24,6	9,2	16,5	5,3	11,2
aprill	-26,2	16,2	1,6	-19,8	-27,7	-9,6	-18,1	36,0	36,2	-0,2
mai	-12,9	12,1	-1,3	0,4	-11,6	-15,8	4,2	11,6	15,5	-3,8
juuni	-13,6	45,3	-16,4	13,4	2,8	-6,0	8,8	31,9	29,4	2,4
juuli	-33,7	3,0	-3,0	8,7	-30,7	-12,4	-18,3	-5,7	-1,5	-4,2
aug	-30,8	37,1	-10,7	15,6	-20,1	-14,1	-6,0	21,4	13,0	8,4
sept	2,8	36,7	14,3	8,9	-11,5	-14,4	2,9	27,9	39,2	-11,4

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss
(mld EUR; tehingud)

7. Portfelliinvesteringute varad instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aktisia- ja osakapital					Võlainstrumendid									
	Euro-süsteem	Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem	Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem	Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi	Mitterahaloomeasutused		
			Kokku	Valitsemis-sektor	Muud sektorid			Kokku	Valitsemis-sektor	Muud sektorid			Kokku	Valitsemis-sektor	Muud sektorid
2001	-0,4	4,0	-105,2	-2,1	-103,2	0,2	-67,1	-89,6	-1,2	-88,4	-2,4	-40,7	17,3	-0,1	17,3
2002	-0,4	-7,6	-31,0	-4,4	-26,6	-0,7	-17,4	-71,0	-0,9	-70,1	2,0	-31,9	-19,5	-1,1	-18,5
2003	-0,3	-12,7	-54,4	-2,6	-51,8	-2,4	-45,1	-132,0	-0,2	-131,8	0,2	-41,3	11,2	0,4	10,8
2003 III kv	-0,1	-6,2	-12,3	-0,8	-11,5	-1,4	-8,4	-33,3	-0,4	-32,9	0,1	-1,0	-3,6	-0,1	-3,5
IV kv	0,0	-3,6	-21,9	-0,4	-21,5	-0,4	-7,3	-18,9	-0,4	-18,5	-0,2	-13,1	1,3	1,3	0,0
2004 I kv	0,0	-6,0	-24,8	-0,9	-24,0	-0,5	-26,3	-20,2	-0,6	-19,6	-0,2	-10,6	-3,8	-1,1	-2,7
II kv	0,0	-12,4	-3,7	-0,7	-3,0	0,4	-8,8	-23,1	-0,2	-22,9	0,1	-7,2	2,1	-2,6	4,7
III kv	0,0	-2,8	3,5	.	.	0,6	-26,6	-15,0	.	.	-0,1	-12,8	-8,4	.	.
2003 sept	0,0	-3,1	-0,5	-	-	-0,7	-3,0	-4,9	-	-	-0,1	-1,6	-4,9	-	-
okt	0,0	-4,7	-10,0	-	-	-0,4	-1,6	-9,9	-	-	-0,1	-4,1	-2,0	-	-
nov	0,0	1,4	-5,0	-	-	0,0	-8,4	-7,4	-	-	-0,1	-2,7	1,1	-	-
dets	0,0	-0,3	-6,9	-	-	0,0	2,8	-1,6	-	-	0,0	-6,4	2,3	-	-
2004 jaan	0,0	-3,4	-6,8	-	-	0,0	-13,0	-6,3	-	-	0,1	-15,5	-2,3	-	-
veebr	0,1	-3,1	-6,7	-	-	0,0	-1,6	-1,4	-	-	-0,2	-5,5	-0,4	-	-
märts	0,0	0,5	-11,4	-	-	-0,4	-11,6	-12,5	-	-	0,0	10,4	-1,1	-	-
aprill	0,0	-1,0	2,5	-	-	0,2	-2,8	-7,0	-	-	0,0	-15,3	-2,8	-	-
mai	0,0	-1,8	0,5	-	-	0,2	-7,4	-8,6	-	-	-0,2	2,6	1,8	-	-
juuni	0,0	-9,7	-6,7	-	-	0,0	1,4	-7,5	-	-	0,3	5,5	3,1	-	-
juuli	0,0	-9,0	6,0	-	-	-0,3	-13,1	1,0	-	-	0,3	-18,3	-0,3	-	-
aug	0,0	-4,2	-6,4	-	-	0,3	-14,0	-0,5	-	-	-0,1	-2,5	-3,4	-	-
sept	0,0	10,4	3,9	-	-	0,6	0,5	-15,5	-	-	-0,2	7,9	-4,8	-	-

8. Muud investeeringud sektorite kaupa

	Kokku		Eurosisüsteem		Valitsemissektor		Rahaloomeasutused (väljaspool eurosüsteemi)						Muud sektorid			
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused	Kokku		Pikaajalised		Lühiajalised		Varad	Kohustused		
							Varad	Kohustused	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused				
															Sularaha ja hoiused	Sularaha ja hoiused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001	-268,6	258,1	0,2	4,4	3,0	-	-0,4	-229,3	233,0	-47,0	22,8	-182,3	210,2	-42,5	-	21,1
2002	-224,6	66,3	-0,9	19,3	0,1	-	-8,2	-168,0	25,8	-34,4	52,3	-133,8	-26,4	-55,8	-	29,3
2003	-241,8	168,0	-0,8	10,2	-0,4	-	-3,8	-154,7	137,6	-59,8	66,0	-94,8	71,6	-85,9	-	24,0
2003 III kv	90,5	-18,2	0,3	5,8	-0,3	-	5,3	88,2	-8,0	-11,9	10,6	100,1	-18,6	2,3	-	-21,4
IV kv	-79,0	61,0	-0,7	-0,6	3,2	-	-4,6	-71,3	53,8	-16,5	18,1	-54,8	35,7	-10,1	-	12,4
2004 I kv	-182,0	180,5	-0,6	-1,2	-0,6	-0,5	-6,4	-156,1	158,5	-10,5	0,4	-145,6	158,1	-24,7	-20,0	29,6
II kv	-23,6	13,7	0,9	1,6	-4,1	-4,0	3,1	-6,5	22,3	-2,4	6,7	-4,1	15,5	-13,9	4,7	-13,2
III kv	-21,2	1,6	-1,2	3,1	0,0	-0,4	2,5	-24,2	7,4	-3,1	-0,2	-21,1	7,5	4,2	2,9	-11,4
2003 sept	-33,4	25,5	-0,2	1,8	1,7	-	2,7	-25,4	19,2	-4,1	5,6	-21,3	13,6	-9,5	-	1,9
okt	-52,6	22,9	-0,2	0,9	1,1	-	-2,0	-40,6	25,6	-5,8	-2,1	-34,8	27,7	-12,9	-	-1,6
nov	-36,8	36,0	0,4	-2,8	1,2	-	1,5	-34,6	28,0	-5,9	10,0	-28,7	18,0	-3,8	-	9,4
dets	10,4	2,2	-0,9	1,3	0,8	-	-4,0	3,9	0,2	-4,8	10,2	8,7	-9,9	6,6	-	4,6
2004 jaan	-68,9	67,8	-0,5	2,6	-0,3	-0,3	-4,6	-62,6	76,4	-1,3	4,3	-61,3	72,1	-5,5	-4,1	-6,7
veebr	-28,8	14,6	-0,4	-4,3	0,4	0,3	-0,2	-23,8	16,6	-5,5	-0,6	-18,3	17,2	-5,1	-5,0	2,6
märts	-84,3	98,1	0,2	0,5	-0,7	-0,5	-1,5	-69,7	65,5	-3,7	-3,2	-66,0	68,7	-14,1	-10,8	33,7
aprill	-53,1	46,6	0,6	0,6	-1,2	-0,9	-0,3	-51,5	54,3	-6,4	0,4	-45,1	53,9	-1,0	3,2	-8,0
mai	10,7	0,2	-0,1	-0,3	0,1	0,2	0,5	17,6	10,4	3,6	3,6	14,0	6,8	-6,8	4,7	-10,4
juuni	18,7	-33,2	0,5	1,3	-3,0	-3,3	2,9	27,4	-42,5	0,3	2,7	27,0	-45,2	-6,1	-3,2	5,2
juuli	57,5	-30,0	-0,3	1,7	-0,4	-0,6	-0,4	47,6	-12,5	6,8	-6,5	40,7	-6,0	10,6	5,0	-18,8
aug	-35,3	27,0	-0,2	0,1	-0,3	-0,5	0,1	-32,0	18,8	-5,2	3,4	-26,8	15,5	-2,8	0,0	8,1
sept	-43,4	4,6	-0,7	1,4	0,8	0,6	2,9	-39,8	1,1	-4,7	3,0	-35,1	-1,9	-3,7	-2,1	-0,7

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss

(mld EUR; tehingud)

9. Muud investeeringud instrumentide kaupa

	Eurosüsteem				Valitsemissektor							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu/sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu/sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubanduskrediit	Laenu/sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubanduskrediit	Laenu	Muud kohustused
						Kokku	Laenu	Sularaha ja hoiused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	0,2	0,0	4,5	0,0	-0,1	4,4	-	-	-1,3	0,0	-0,5	0,1
2002	-0,9	0,0	19,3	0,0	1,5	-0,4	-	-	-1,0	0,0	-7,9	-0,3
2003	-0,8	0,0	12,1	0,0	-0,1	0,6	-	-	-0,9	0,0	-4,1	0,3
2003 II kv	0,2	0,0	4,9	0,0	0,0	-1,4	-	-	-0,3	0,0	3,7	0,2
III kv	0,3	0,0	5,8	0,0	0,0	-0,1	-	-	-0,2	0,0	4,8	0,5
IV kv	-0,7	0,0	-0,6	0,0	0,0	3,1	-	-	0,1	0,0	-4,1	-0,4
2004 I kv	-0,6	0,0	-1,3	0,0	0,0	0,2	0,7	-0,5	-0,8	0,0	-6,1	-0,3
II kv	0,9	0,0	1,5	0,1	0,0	-3,6	0,4	-4,0	-0,5	0,0	2,9	0,2

	Rahaloomeasutused (väljaspool eurosüsteemi)				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu/sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu/sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubanduskrediit	Laenu/sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubanduskrediit	Laenu	Muud kohustused
						Kokku	Laenu	Sularaha ja hoiused				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2001	-215,1	-14,0	222,28	10,2	-3,5	-30,2	-	-	-8,9	1,2	14,7	5,2
2002	-163,0	-5,0	27,9	-2,1	-2,1	-50,1	-	-	-3,6	-3,6	26,3	6,6
2003	-154,1	-0,5	137,7	-0,1	-0,2	-83,6	-	-	-2,5	3,3	21,4	-0,7
2003 II kv	-103,9	1,8	28,5	-1,6	-0,4	-17,1	-	-	-5,2	-0,9	-4,6	5,4
III kv	88,4	-0,2	-6,9	-1,0	-0,1	1,3	-	-	3,8	1,5	-15,1	-4,8
IV kv	-70,7	-0,6	53,6	0,2	-1,0	-8,6	-	-	-0,5	2,5	11,00	-1,1
2004 I kv	-153,6	-2,6	157,0	1,6	-2,5	-20,6	-0,6	-20,0	-1,7	4,8	24,6	0,3
II kv	-5,9	-0,6	22,2	0,0	-3,2	-9,8	-14,5	4,7	-0,9	1,3	-12,8	-1,7

10. Reservid

	Kokku	Rahakuld	Rahvusvahelise Valuuta-fondi arvestus-ühik (SDR)	Reservi positsioon Rahvusvahelises Valuuta-fondis	Välisvaluuta							Muud nõuded
					Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpaberid		Tuletis-instrumentid		
						Rahandus-asutustes ja BISis	Pankades	Aktsia- ja osakapital	Võlakirjad		Rahaturu-instrumentid	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2002	-2,3	0,7	0,2	-2,0	-1,2	-2,3	-15,3	0,0	8,1	8,5	-0,2	0,0
2003	29,9	1,7	0,0	-1,6	29,8	-1,8	1,6	0,0	23,1	6,9	0,1	0,0
2003 II kv	2,3	0,5	0,0	-2,6	4,4	-0,5	0,0	-0,1	4,6	0,3	0,0	0,0
III kv	2,0	0,1	0,0	-0,7	2,6	-1,1	4,1	0,0	-4,5	4,1	0,0	0,0
IV kv	13,6	0,6	0,0	1,8	11,2	-1,0	-1,9	0,0	13,0	1,1	0,0	0,0
2004 I kv	9,4	-0,1	-0,1	0,7	8,7	0,8	1,8	0,5	8,1	-2,4	0,0	0,0
II kv	-2,9	0,5	0,1	0,6	-4,1	-3,3	2,2	0,0	5,4	-8,4	0,0	0,0

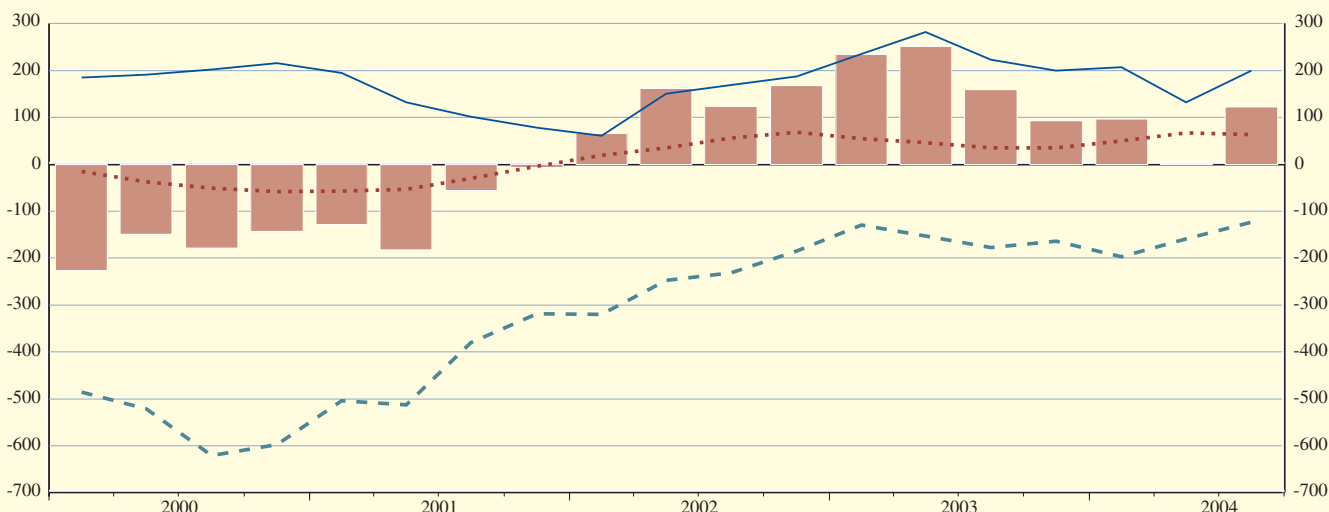
Allikas: EKP.

7.2 Maksebilansi rahaline esitus (mld EUR; tehingud)

	Maksebilansikirjete kooskõlalisus rahaagregaadiga M3											Memo: Tehinguid M3 välises vastaskirjes
	Jooksev- ja kapitalkonto saldo	Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud			Muud investeeringud		Tuletis- instrumendid	Vead ja täpsustused	Veerud 1-10 kokku	
		Väljaspool euroala asuvad residentid üksused (mitte- rahaloome- asutused)	Euroala asuvad mitte- residentid üksused	Varad Mitte- rahaloome- asutused	Kohustused		Varad Mitte- rahaloome- asutused	Kohustused Mitte- rahaloome- asutused				
					Aktsia- ja osakapital ¹⁾	Võlainstru- mendid ²⁾						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	-4,6	-291,8	192,9	-177,6	172,2	78,6	-39,5	20,6	-0,8	50,1	0,2	-6,8
2002	68,0	-155,4	176,8	-121,5	48,7	187,9	-55,7	21,1	-10,9	-5,9	153,2	168,5
2003	35,0	-132,4	126,8	-175,2	122,7	200,1	-86,3	20,2	-12,4	-17,1	81,4	93,3
2003 III kv	14,2	-34,5	14,4	-49,2	29,7	-13,5	2,0	-16,1	-4,5	-1,6	-59,2	-56,5
IV kv	23,4	-33,3	22,4	-39,5	41,9	19,2	-7,0	7,8	-3,8	-15,9	15,2	20,3
2004 I kv	17,2	-21,9	4,5	-48,8	8,2	57,6	-25,3	23,3	6,6	-5,0	16,4	37,4
II kv	12,7	-28,9	12,6	-24,7	-6,0	68,5	-18,0	-10,1	-0,6	-1,1	4,4	0,7
III kv	9,6	-5,8	12,5	-19,9	32,2	54,8	4,2	-8,9	-2,7	-12,4	63,6	63,9
2003 sept	5,9	-17,2	6,9	-10,3	19,1	12,3	-7,8	4,6	0,4	-0,9	13,1	14,0
okt	8,2	-13,4	6,9	-21,9	17,6	40,0	-11,8	-3,6	1,8	-11,5	12,1	11,5
nov	4,0	2,0	3,7	-11,4	11,1	9,8	-2,6	10,9	0,6	-15,7	12,5	18,3
dets	11,2	-21,9	11,7	-6,3	13,2	-30,5	7,4	0,6	-6,2	11,4	-9,4	-9,5
2004 jaan	-2,4	-9,7	2,3	-15,4	-6,6	33,7	-5,8	-11,3	1,8	21,1	7,7	21,9
veebr	7,5	-4,6	15,0	-8,5	20,5	7,5	-4,6	2,4	1,3	-25,7	10,7	8,6
märts	12,2	-7,6	-12,8	-25,0	-5,8	16,5	-14,8	32,2	3,5	-0,4	-2,1	6,8
aprill	1,0	-15,6	11,2	-7,2	-22,6	28,9	-2,2	-8,3	0,5	22,3	8,1	6,3
mai	4,8	-4,4	3,5	-6,3	3,8	8,8	-6,7	-9,9	-1,0	-14,3	-21,9	-20,4
juuni	7,0	-8,9	-2,1	-11,1	12,8	30,8	-9,1	8,0	-0,1	-9,1	18,2	14,7
juuli	3,9	-12,0	3,3	6,7	4,5	-4,4	10,2	-19,2	-0,9	8,0	0,2	-1,0
aug	4,9	9,3	-0,3	-10,3	15,4	22,5	-3,1	8,2	-5,0	-11,2	30,5	29,8
sept	0,7	-3,2	9,5	-16,4	12,4	36,8	-2,9	2,2	3,2	-9,3	33,0	35,0
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>											
2004 sept	62,9	-90,0	52,0	-133,0	76,2	200,2	-46,0	12,0	-0,5	-34,4	99,5	122,2

J31 Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid (mld EUR; 12 kuu kumulatiivsed tehingud)

- rahaloomeasutuste netovälisvarad
- ⋯ jooksev- ja kapitalikonto saldo
- - - mitterahaloomeasutuste otse- ja portfelliinvesteeringud välismaal
- portfelliinvesteeringute võlaväärtpaberikohustused (v.a euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlaväärtpaberid tähtajaga kuni 2 aastat)

Allikas: EKP.

1) V.a rahaturufondide osakud.

2) V.a võlaväärtpaberid, mis on väljastatud euroala rahaloomeasutuste poolt tähtajaga kuni kaks aastat.

7.3 Kaubad

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

1. Maksumused, mahud ja ühikuhinnad tootegruppide kaupa

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)					
	Eksport	Import	Kokku			Memo: valmistooted	Kokku			Memo:			
			Vahetooted	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad		Vahetooted	Kapitali- kaubad	Tarbe- kaubad	Valmistooted	Nafta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Maksumused (mld EUR; veergude 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2000	21,7	29,5	1002,2	492,4	216,4	262,8	875,3	1023,7	590,9	182,8	220,8	743,6	122,7
2001	6,1	-0,7	1062,3	505,8	234,8	289,1	931,9	1014,1	579,0	178,8	228,3	740,5	107,7
2002	2,0	-3,0	1083,6	512,5	227,8	309,4	948,8	984,4	559,2	163,3	234,1	717,0	105,2
2003	-2,4	0,3	1055,8	498,8	221,8	299,1	920,5	986,2	551,8	163,2	239,9	711,6	108,8
2003 II kv	-5,8	-2,6	257,2	122,5	52,7	72,5	225,1	243,5	135,3	40,1	59,8	177,7	25,2
III kv	-2,3	-1,1	265,1	125,2	56,1	75,2	231,9	243,3	135,2	39,1	60,0	175,6	26,8
IV kv	-0,6	1,2	269,1	124,8	57,5	75,9	231,7	249,6	138,3	41,9	61,2	179,5	26,9
2004 I kv	4,9	0,1	277,3	130,6	58,4	75,6	241,0	250,6	137,7	41,3	61,9	182,1	26,3
II kv	11,8	8,6	286,2	134,5	59,2	78,7	245,9	261,9	145,8	43,8	61,8	185,8	29,3
III kv	8,4	13,5	288,3	136,9	60,1	78,5	249,9	275,5	154,5	43,5	63,9	194,0	35,0
2004 aprill	10,3	5,1	95,7	45,1	20,1	26,1	83,4	86,9	48,0	15,1	20,8	62,4	8,9
mai	8,8	5,5	94,7	44,3	19,5	25,9	80,6	86,1	47,9	14,4	20,3	61,5	9,6
juuni	16,3	15,3	95,7	45,1	19,6	26,6	81,9	88,9	49,8	14,3	20,6	61,9	10,8
juuli	7,5	8,9	95,7	45,5	20,0	25,8	83,3	90,4	50,6	14,0	20,8	63,9	10,9
aug	12,3	19,4	96,2	45,7	20,0	26,3	82,9	93,4	52,2	14,9	21,4	64,8	12
sept	6,1	13,2	96,3	45,7	20,1	26,4	83,7	91,7	51,7	14,6	21,8	65,3	12,1
Mahuindeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2000	12,4	6,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9
2001	5,3	-0,8	105,1	102,1	108,4	108,1	105,6	98,9	99,3	96,4	100,6	98,0	99,3
2002	2,8	-0,5	108,0	105,1	105,7	115,3	108,4	98,5	98,9	90,2	104,4	96,7	101,4
2003	0,8	3,3	108,9	105,5	107,4	114,4	108,8	101,6	100,1	94,7	109,9	99,6	104,7
2003 II kv	-2,1	2,3	106,2	103,8	102,4	111,4	106,6	101,6	100,2	93,6	109,7	99,6	105,0
III kv	0,6	2,1	109,5	106,4	109,3	115,3	110,0	101,1	99,6	92,0	110,5	98,9	108,8
IV kv	2,8	5,0	111,8	106,7	112,0	116,6	110,7	103,8	101,5	97,6	112,8	101,3	106,2
2004 I kv	7,9	4,7	115,9	112,1	114,9	116,7	115,7	104,9	101,0	98,1	116,0	103,4	101,3
II kv	11,4	5,3	117,8	113,6	115,3	119,6	116,6	106,0	101,7	102,8	114,6	103,9	101,1
III kv	7,3	7,6	117,9	114,7	116,6	119,6	118,0	108,5	103,1	102,1	117,8	107,6	109,7
2004 aprill	10,8	5,3	118,6	114,8	117,7	119,7	118,8	107,2	102,5	106,5	116,5	105,1	96,6
mai	8,8	1,5	117,1	112,4	113,8	118,1	114,8	104,8	100,3	101,4	113,8	103,2	101,4
juuni	14,6	9,3	117,6	113,5	114,5	121,0	116,0	106,1	102,2	100,4	113,7	103,3	105,2
juuli	6,2	2,6	117,4	114,4	116,9	117,7	117,9	107,0	102,3	97,5	114,0	105,6	106,9
aug	10,3	13,2	117,6	114,2	115,6	120,0	116,8	110,3	104,1	105,6	118,3	108,0	111,2
sept	6,0	7,8	118,8	115,7	117,3	121,0	119,2	108,0	102,9	103,3	121,3	109,3	111,0
Ühikuhinna indeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2000	8,3	22,0	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0	99,9	99,9	100,0	99,9	99,9
2001	1,0	0,2	100,9	100,6	100,2	101,8	100,9	100,2	98,6	101,4	102,8	101,6	88,6
2002	-0,8	-2,5	100,1	99,1	99,6	102,1	100,0	97,7	95,7	99,0	101,6	99,8	84,6
2003	-3,2	-2,9	96,9	96,1	95,4	99,5	96,6	94,8	93,3	94,3	98,8	96,1	85,0
2003 II kv	-3,8	-4,8	96,7	95,9	95,2	99,1	96,5	93,7	91,5	93,7	98,7	95,9	78,2
III kv	-2,9	-3,2	96,6	95,6	94,9	99,3	96,4	94,0	91,9	94,0	98,5	95,5	80,2
IV kv	-3,3	-3,6	96,0	95,2	94,9	99,0	95,7	94,0	92,3	94,1	98,2	95,3	82,6
2004 I kv	-2,8	-4,4	95,5	94,6	94,0	98,6	95,2	93,3	92,3	92,1	97,0	94,7	84,5
II kv	0,3	3,1	97,0	96,2	94,8	100,2	96,4	96,6	97,0	93,3	97,6	96,2	94,4
III kv	1,0	5,5	97,6	96,9	95,3	99,9	96,8	99,3	101,4	93,3	98,2	96,9	104,0
2004 aprill	-0,5	-0,1	96,7	95,8	94,7	99,6	96,2	95,1	95,1	93,3	97,2	95,7	89,6
mai	0,0	4,0	96,9	96,1	94,8	100,3	96,2	96,3	96,9	92,9	97,1	96,1	92,9
juuni	1,5	5,5	97,5	96,8	94,9	100,6	96,8	98,3	99,0	93,8	98,5	96,8	100,6
juuli	1,2	6,1	97,7	96,9	95,0	100,2	96,9	99,1	100,5	94,4	99,0	97,6	99,9
aug	1,8	5,4	98,0	97,5	96,1	99,9	97,3	99,2	101,8	92,7	98,2	96,8	105,6
sept	0,1	5,1	97,1	96,2	95,0	99,7	96,2	99,5	102,0	92,9	97,5	96,4	106,5

Allikad: Eurostati andmetel põhinevad Eurostati ja EKP arvutused (mahuindeksid ja ühikuhinna indekseid sesoone kohandamine).

7.3 Kaubad

(mld EUR, kui pool viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

2. Geograafiline jaotus

	Kokku 1	Teised ELi liikmesriigid				Šveits 6	USA 7	Jaapan 8	Aasia, v.a Jaapan 9	Aafrika 10	Lõuna- Ameerika 11	Muud riigid 12
		Ühend- kuningriik 2	Rootsi 3	Taani 4	Muud 5							
Ekspord (FOB)												
2000	1002,2	189,1	39,4	23,5	97,2	63,9	172,5	34,4	153,6	56,4	47,0	125,2
2001	1062,3	202,3	37,0	24,4	105,9	66,3	180,2	34,5	165,4	60,4	49,8	136,0
2002	1083,6	205,7	37,1	25,3	112,1	64,0	184,1	33,0	170,2	59,5	43,4	149,2
2003	1055,8	193,1	38,6	24,8	117,4	63,3	166,1	31,3	170,4	59,4	37,9	153,5
2003 II kv	257,1	47,0	9,5	6,1	29,3	15,6	40,2	7,6	41,4	14,5	9,5	36,4
III kv	264,5	48,0	9,6	6,3	30,2	15,3	41,4	7,8	43,3	15,2	9,1	38,4
IV kv	268,8	49,1	9,8	6,1	29,6	15,9	41,4	8,1	43,0	14,9	8,9	41,9
2004 I kv	277,2	49,1	10,0	6,1	31,2	15,5	42,4	8,4	46,5	15,1	9,6	43,1
II kv	286,1	50,2	10,3	6,2	31,5	16,3	44,0	8,1	47,1	16,1	9,8	46,5
III kv	288,3
2004 aprill	95,7	16,8	3,4	2,1	11,1	5,5	14,8	2,7	15,8	5,5	3,2	14,6
mai	94,7	16,5	3,5	2,0	10,6	5,3	14,5	2,6	15,5	4,9	3,4	16,0
juuni	95,6	16,9	3,4	2,1	9,8	5,4	14,6	2,8	15,8	5,7	3,2	15,9
juuli	95,6	17,1	3,5	2,1	10,0	5,9	14,4	2,8	16,9	5,5	3,4	14,0
aug	96,1
sept	96,3
<i>protsent koguekspordist</i>												
2003	100,0	18,3	3,7	2,4	11,1	6,0	15,7	3,0	16,1	5,6	3,6	14,5
Import (CIF)												
2000	1 023,6	159,5	39,1	22,3	78,8	50,4	142,0	67,3	217,0	73,7	40,3	133,0
2001	1 014,1	154,5	35,6	22,0	88,9	52,9	138,7	58,5	208,2	74,0	40,9	139,9
2002	984,4	149,6	35,6	22,9	93,5	52,1	125,6	52,7	204,7	67,8	39,4	140,5
2003	986,2	137,6	36,7	23,2	102,1	50,4	110,4	51,9	216,0	69,0	39,6	149,1
2003 II kv	243,5	34,3	9,1	5,8	25,2	12,5	28,1	13,2	53,0	16,9	9,7	35,5
III kv	243,3	33,6	9,1	5,6	25,3	12,4	27,2	12,6	53,1	17,0	9,7	37,6
IV kv	249,6	34,0	9,3	5,7	27,0	12,4	26,6	12,8	56,1	16,5	10,5	38,1
2004 I kv	250,2	33,5	9,4	5,9	27,0	12,7	26,2	13,4	55,5	16,5	10,6	39,8
II kv	261,8	34,4	9,7	5,8	26,2	13,2	29,8	12,8	62,6	16,9	10,8	39,5
III kv	275,5
2004 aprill	86,9	11,2	3,2	1,9	9,7	4,4	10,2	4,3	20,4	5,2	3,7	12,7
mai	86,1	11,4	3,3	1,9	8,6	4,4	9,8	4,2	20,7	5,6	3,5	12,8
juuni	88,9	11,7	3,3	2,0	7,9	4,4	9,8	4,3	21,8	6,2	3,6	14,0
juuli	90,4	12,3	3,3	2,0	8,7	4,5	9,5	4,6	21,6	6,2	3,7	14,0
aug	93,4	12,7	3,3	2,0	9,0	4,6	9,6	4,6	22,9	6,4	3,8	14,6
sept	91,7
<i>protsent koguimportist</i>												
2003	100,0	14,0	3,7	2,3	10,4	5,1	11,2	5,3	21,9	7,0	4,0	15,1
Saldo												
2000	-21,5	29,6	0,3	1,2	18,4	13,5	30,4	-32,9	-63,5	-17,3	6,7	-7,8
2001	48,2	47,9	1,4	2,4	17,0	13,4	41,6	-24,0	-42,8	-13,5	8,9	-3,9
2002	99,2	56,0	1,5	2,4	18,6	11,9	58,5	-19,6	-34,5	-8,3	4,0	8,7
2003	70,6	55,7	1,8	1,7	15,4	12,9	56,0	-20,8	-45,3	-9,5	-1,7	4,6
2003 II kv	13,6	12,7	0,4	0,3	4,0	3,1	12,1	-5,6	-11,6	-2,4	-0,1	0,8
III kv	21,8	14,4	0,5	0,7	5,0	2,9	14,4	-4,8	-9,8	-1,8	-0,6	0,9
IV kv	19,5	15,1	0,5	0,4	2,7	3,5	14,8	-4,9	-13,1	-1,6	-1,6	3,8
2004 I kv	26,7	15,5	0,7	0,2	4,1	2,8	16,2	-5,0	-9,0	-1,3	-1,1	3,5
II kv	24,3	15,9	0,6	0,5	5,3	3,1	14,1	-4,7	-15,7	-0,8	-1,0	7,0
III kv	12,8
2004 aprill	8,8	5,6	0,3	0,2	1,4	1,2	4,6	-1,6	-4,6	0,4	-0,4	1,9
mai	8,6	5,1	0,2	0,1	2,0	0,9	4,7	-1,6	-5,2	-0,7	0,1	3,1
juuni	6,8	5,2	0,1	0,1	1,9	1,0	4,8	-1,5	-6,0	-0,5	-0,4	1,9
juuli	5,3	4,9	0,2	0,1	1,5	1,4	5,0	-1,8	-4,7	-0,6	-0,4	-0,2
aug	2,8	4,1	0,1	0,1	1,4	1,0	5,1	-1,8	-6,9	-0,5	0,4	0,5
sept	4,6

Allikad: Eurostati andmetel põhinevad Eurostati ja EKP arvutused (saldo ja veerud 5 ja 12)

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu seisuga)

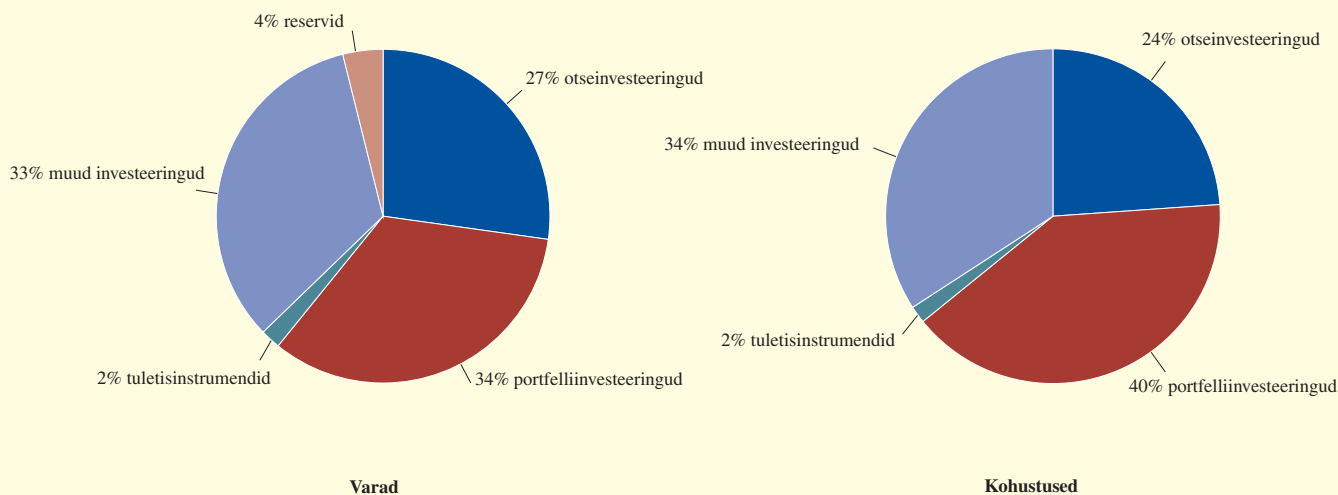
1. Rahvusvaheline investeerimispositsioon – kokkuvõte

	Kokku 1	Kokku, protsendina SKTst 2	Otseinvesteeringud 3	Portfelli- investeeringud 4	Tuletis- instrumendid 5	Muud investeeringud 6	Reservid 7
Rahvusvaheline netoinvesteeringupositsioon							
2000	-386,8	-5,9	452,7	-786,4	2,0	-446,3	391,2
2001	-398,8	-5,8	410,2	-820,8	2,5	-383,4	392,7
2002	-618,0	-8,7	204,2	-879,0	-12,0	-297,2	366,1
2003	-838,8	-11,6	79,7	-823,5	-7,5	-394,0	306,5
Varade jääk							
2000	6.751,2	102,6	1.626,7	2.351,1	105,8	2.276,4	391,2
2001	7.628,1	111,4	1.951,4	2.515,0	129,9	2.639,2	392,7
2002	7.260,6	102,6	1.877,4	2.302,6	135,9	2.578,6	366,1
2003	7.720,7	106,3	2.110,4	2.607,4	156,6	2.539,7	306,5
Kohustuste jääk							
2000	7.138,0	108,5	1.174,0	3.137,5	103,7	2.722,7	-
2001	8.026,9	117,2	1.541,2	3.335,8	127,4	3.022,6	-
2002	7.878,6	111,3	1.673,2	3.181,6	147,9	2.875,9	-
2003	8.559,5	117,9	2.030,7	3.430,9	164,1	2.933,8	-

2. Otseinvesteeringud

	Väljaspool euroala asuvad residentid üksused						Euroalas asuvad mitteresidentid üksused					
	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringud tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisesed laenud)			Aksia-/osakapital ja reinvesteeringud tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisesed laenud)		
	Kokku 1	Rahaloome- asutused, v.a eurosüsteem 2	Mitteraha- loome- asutused 3	Kokku 4	Rahaloome- asutused, v.a eurosüsteem 5	Mitte- rahaloome- asutused 6	Kokku 7	Rahaloome- asutused, v.a eurosüsteem 8	Mitte- rahaloome- asutused 9	Kokku 10	Rahaloome- asutused, v.a eurosüsteem 11	Mitte- rahaloome- asutused 12
2000	1 284,7	115,2	1 169,5	347,7	1,7	346,0	976,6	32,1	944,4	285,9	1,8	284,2
2001	1 555,8	124,6	1 431,2	395,6	0,8	394,8	1 175,1	32,5	1 142,6	366,1	2,8	363,3
2002	1 544,1	127,7	1 416,4	333,3	0,3	333,0	1 264,6	37,1	1 227,5	408,6	2,9	405,7
2003	1 647,3	114,8	1 532,5	463,1	0,4	462,7	1 474,4	47,6	1 426,8	556,4	2,9	553,5

A32 Rahvusvaheline investeerimispositsioon kirjete kaupa 2003. a lõpu seisuga

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (mld EUR; perioodi lõpu seisuga)

3. Portfelliinvesteeringud instrumentide kaupa

	Aksia-/osakapital		Võlainstrumendid					
	Varad	Kohustused	Varad			Kohustused		
			Kokku	Võlakirjad	Rahaturuinstrumendid	Kokku	Võlakirjad	Rahaturuinstrumendid
1	2	3	4	5	6	7	8	
2000	1 154,9	1 620,1	1 172,8	1 048,4	124,3	1 540,3	1 372,7	167,5
2001	1 116,7	1 640,5	1 398,3	1 218,6	179,8	1 695,3	1 514,8	180,5
2002	853,2	1 366,1	1 449,4	1 206,4	243,0	1 815,5	1 628,8	186,7
2003	1 054,6	1 516,2	1 552,8	1 317,0	235,8	1 914,6	1 701,3	213,4

4. Portfelliinvesteeringute varad instrumentide ja valdaja tegevussektori kaupa

	Aksia-/osakapital					Võlainstrumendid									
	Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		
			Kokku	Valitsemissektor	Muud sektorid			Kokku	Valitsemissektor	Muud sektorid			Kokku	Valitsemissektor	Muud sektorid
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2000	0,5	43,6	1 110,9	5,7	1 105,2	3,1	335,3	710,1	5,7	704,4	0,5	87,5	36,3	0,1	36,2
2001	0,6	38,5	1 077,6	6,7	1 070,9	2,0	424,8	791,8	8,2	783,6	2,8	135,1	41,8	0,2	41,6
2002	0,7	43,8	808,8	8,3	800,5	6,4	404,8	795,2	8,0	787,2	1,2	193,8	47,9	1,3	46,7
2003	1,8	52,6	1 000,2	11,5	988,8	8,3	463,7	845,1	8,0	837,1	1,1	184,8	49,9	0,6	49,2

5. Muud investeeringud

	Euro-süsteem				Valitsemissektor							
	Varad		Kohustused		Varad				Kohustused			
	Laenu/sularaha ja hoised	Muud varad	Laenu/sularaha ja hoised	Muud kohustused	Kaubanduskrediit	Laenu/sularaha ja hoised			Muud varad	Kaubanduskrediit	Laenu	Muud kohustused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2000	2,9	0,1	41,8	0,3	2,8	77,5	.	.	53,5	0,2	47,2	12,1
2001	3,0	0,1	40,5	0,2	3,1	68,6	.	.	55,8	0,2	44,8	12,3
2002	3,4	0,1	57,2	0,2	1,3	58,7	.	.	54,4	0,1	42,8	13,5
2003	4,2	0,6	65,3	0,2	1,4	53,2	49,1	4,1	38,1	0,0	39,7	3,8

	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Varad				Kohustused			
	Laenu/sularaha ja hoised	Muud varad	Laenu/sularaha ja hoised	Muud kohustused	Kaubanduskrediit	Laenu/sularaha ja hoised			Muud varad	Kaubanduskrediit	Laenu	Muud kohustused
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2000	1 422,4	37,1	2 128,1	42,2	173,5	435,7	-	-	100,9	109,2	322,8	39,8
2001	1 666,6	48,8	2 364,6	49,3	176,3	515,8	-	-	101,2	109,6	360,2	40,9
2002	1 631,3	55,3	2 197,7	42,9	183,6	496,7	-	-	93,9	102,6	369,3	49,6
2003	1 731,1	32,3	2 238,8	28,8	176,4	470,4	148,7	321,6	79,6	103,0	377,6	44,9

Allikas: EKP.

7.5 Rahvusvahelised reservid

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Reservid													Memo		
	Kokku	Rahakuld		Rahvus- vahelise Valuuta- fondi arvestus- ühik	Reservi posit- sioon Rahvus- vahelises Valuuta- fondis	Välisvaluuta								Muud nõuded	Nõuded euroala residentide vastu välis- valuutas	Teadaolevad lühiajalised välisvarade netorahavood
		Mld EUR	Kogus troy untsides (puhas kuld), mln			Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpaberid				Tuletis- instru- mendid			
							Rahandus- asutustes ja BISis	Panka- des	Kokku	Aktisia- ja osa- kapital	Võla- kirjad	Raha- turu- instru- mendid				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Eurosüsteem																
2000dets	391,2	119,2	404,157	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	155,3	53,2	0,7	0,0	16,3	-21,7
2001dets	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	144,4	55,9	0,4	0,0	24,7	-28,5
2002dets	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	117,1	41,7	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003okt	332,4	131,4	395,284	4,6	26,2	170,2	9,4	31,5	128,6	-	-	-	0,8	0,0	17,8	-24,9
nov	321,9	131,7	394,294	4,6	25,4	160,9	11,2	26,9	121,8	-	-	-	1,0	0,0	15,8	-17,5
dets	306,5	130,0	393,543	4,4	23,3	148,9	10,0	30,4	107,8	-	-	-	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004jaan	309,7	127,0	393,542	4,5	23,5	154,7	10,2	32,5	111,7	-	-	-	0,3	0,0	19,3	-17,1
veebr	298,5	125,4	393,540	4,5	23,3	145,2	10,1	32,6	102,4	-	-	-	0,1	0,0	20,8	-10,9
märts	308,4	136,4	393,539	4,6	23,2	144,2	9,7	29,3	105,5	-	-	-	-0,2	0,0	20,4	-10,5
aprill	303,9	128,0	393,536	4,7	23,7	147,5	10,5	26,5	110,8	-	-	-	-0,2	0,0	20,4	-12,7
mai	298,9	126,5	392,415	4,7	23,3	144,4	10,6	25,8	108,0	-	-	-	0,1	0,0	18,8	-9,3
juuni	301,4	127,8	392,324	4,6	22,4	146,7	11,4	27,6	107,1	-	-	-	0,6	0,0	18,3	-10,2
juuli	301,3	127,5	392,221	4,6	22,1	147,1	9,8	27,1	110,2	-	-	-	0,1	0,0	19,6	-9,5
aug	301,7	131,9	392,222	4,6	21,7	143,4	8,3	30,2	104,7	-	-	-	0,2	0,0	20,5	-8,7
sept	298,2	131,4	392,200	4,6	20,5	141,8	8,0	31,2	102,5	-	-	-	0,1	0,0	19,1	-8,5
okt	294,7	131,0	391,961	4,2	20,1	139,4	8,7	31,3	98,9	-	-	-	0,6	0,0	18,9	-11,0
mildest Euroopa Keskpank hoiab																
2001dets	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6	-5,9
2002dets	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003okt	40,4	8,2	24,656	0,2	0,0	32,0	1,0	4,7	26,3	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-2,3
nov	39,6	8,2	24,656	0,2	0,0	31,2	1,0	5,2	25,0	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-2,4
dets	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004jaan	38,3	8,0	24,656	0,2	0,0	30,1	1,3	6,9	21,9	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-2,0
veebr	36,1	7,9	24,656	0,2	0,0	28,0	1,1	7,7	19,2	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-0,4
märts	37,9	8,5	24,656	0,2	0,0	29,1	1,0	5,4	22,8	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-0,4
aprill	37,7	8,0	24,656	0,2	0,0	29,5	1,0	4,7	23,8	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-0,5
mai	37,4	7,9	24,656	0,2	0,0	29,2	1,4	5,5	22,3	-	-	-	0,0	0,0	2,4	-0,6
juuni	37,4	8,0	24,656	0,2	0,0	29,2	1,5	3,7	24,0	-	-	-	0,0	0,0	2,4	-0,5
juuli	38,0	8,0	24,656	0,2	0,0	29,8	1,4	4,6	23,9	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-1,0
aug	37,5	8,3	24,656	0,2	0,0	29,0	1,2	5,9	21,9	-	-	-	0,0	0,0	3,2	-0,9
sept	38,0	8,3	24,656	0,2	0,0	29,6	0,9	6,8	21,9	-	-	-	0,0	0,0	2,0	-1,0
okt	37,9	8,2	24,656	0,2	0,0	29,5	1,5	7,2	20,8	-	-	-	0,0	0,0	1,8	-1,2

Allikas: EKP.

VAHETUSKURSID

8.1 Efektiivsed vahetuskursid¹⁾

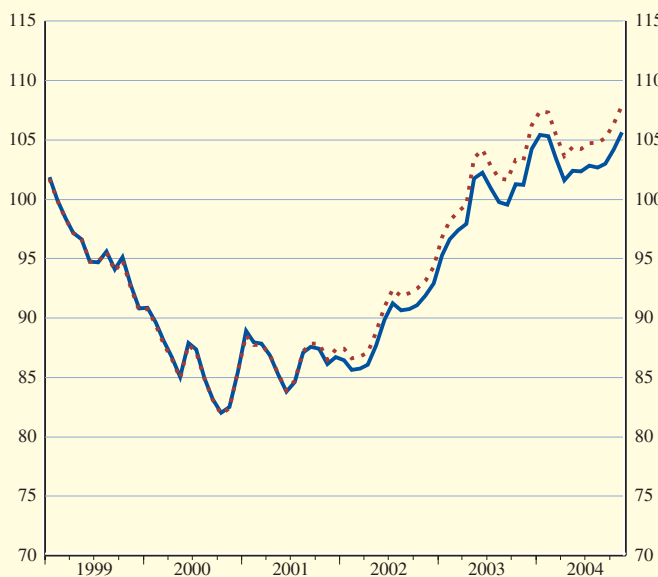
(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER-23						EER-42	
	Nominaalne 1	Reaalne; tarbijaindeksi alusel 2	Reaalne; tootjaindeksi alusel 3	Reaalne; SKT deflaatoriga korrutatud 4	Reaalne; töötleva tööstuse tööjõu- ühikukulu alusel 5	Reaalne; kogu- majanduse tööjõu- ühikukulu alusel 6	Nominaalne 7	Reaalne; tarbijaindeksi alusel 8
2001	86,7	86,8	88,4	86,7	86,3	85,1	90,4	87,0
2002	89,2	90,3	91,9	90,2	88,5	88,2	94,8	90,9
2003	99,9	101,7	102,2	101,6	100,0	99,4	106,6	101,6
2003 III kv	100,1	102,1	102,2	101,9	100,7	100,2	106,4	101,5
IV kv	102,2	104,3	104,1	104,2	102,6	101,4	109,1	103,9
2004 I kv	104,7	106,7	106,4	106,8	105,5	103,9	111,6	106,1
II kv	102,1	104,1	103,6	104,4	103,8	101,1	109,2	103,7
III kv	102,8	104,9	104,5	.	.	.	110,1	104,5
2003 nov dets	101,2 104,2	103,3 106,2	103,2 105,9	.	.	.	108,0 111,2	102,9 105,9
2004 jaan	105,4	107,4	107,0	.	.	.	112,5	106,9
veebr	105,3	107,3	106,9	.	.	.	112,3	106,8
märts	103,4	105,4	105,2	.	.	.	110,2	104,7
aprill	101,6	103,7	103,2	.	.	.	108,3	103,0
mai	102,4	104,4	103,9	.	.	.	109,5	104,1
juuni	102,3	104,2	103,7	.	.	.	109,6	104,0
juuli	102,8	104,7	104,4	.	.	.	110,1	104,4
aug	102,7	104,8	104,4	.	.	.	109,9	104,4
sept	103,0	105,1	104,8	.	.	.	110,3	104,7
okt	104,2	106,4	106,0	.	.	.	111,5	105,8
nov	105,6	107,9	106,4	.	.	.	113,1	107,2
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>							
2004 nov	1,4	1,5	1,3	.	.	.	1,4	1,3
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>							
2004 nov	4,3	4,5	3,1	.	.	.	4,7	4,2

J33 Efektiivsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

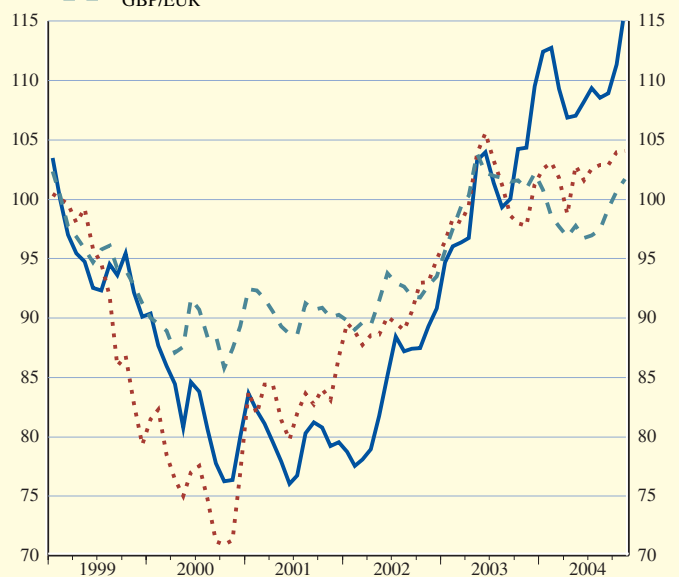
- nominaalne efektiivne vahetuskurs, EER-23
- reaalne efektiivne vahetuskurs (THI alusel), EER-23

J34 Kahepoolsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

- USD/EUR
- JPY/EUR
- - - GBP/EUR

Allikas: EKP.

1) Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

8.2 Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikuid euro kohta)

	USA dollar	Naelsterling	Jaapani jeen	Sveitsi frank	Rootsi kroon	Lõuna-Korea won	Hongkongi dollar	Taani kroon	Singapuri dollar	Kanada dollar	Norra kroon	Austraalia dollar	Islandi kroon	Uus-Meremaa dollar	Lõuna-Aafrika rand
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2001	0,8956	0,62187	108,68	1,5105	9,2551	154,83	6,9855	7,4521	1,6039	1,3864	8,0484	1,7319	87,42	2,1300	7,6873
2002	0,9456	0,62883	118,06	1,4670	9,1611	175,50	7,3750	7,4305	1,6912	1,4838	7,5086	1,7376	86,18	2,0366	9,9072
2003	1,1312	0,69199	130,97	1,5212	9,1242	346,90	8,8079	7,4307	1,9703	1,5817	8,0033	1,7379	86,65	1,9438	8,5317
2003 III kv	1,1248	0,69888	132,14	1,5451	9,1631	321,05	8,7674	7,4309	1,9699	1,5533	8,2472	1,7089	88,40	1,9254	8,3505
IV kv	1,1890	0,69753	129,45	1,5537	9,0093	404,56	9,2219	7,4361	2,0507	1,5659	8,2227	1,6622	89,16	1,9032	8,0159
2004 I kv	1,2497	0,67987	133,97	1,5686	9,1843	464,18	9,7201	7,4495	2,1179	1,6482	8,6310	1,6337	87,22	1,8532	8,4768
II kv	1,2046	0,66704	132,20	1,5374	9,1450	400,41	9,3925	7,4393	2,0518	1,6374	8,2634	1,6907	87,70	1,9180	7,9465
III kv	1,2220	0,67216	134,38	1,5363	9,1581	411,03	9,5310	7,4367	2,0867	1,5998	8,3890	1,7226	87,48	1,8701	7,7869
2003 nov	1,1702	0,69278	127,84	1,5590	8,9939	388,09	9,0836	7,4370	2,0233	1,5361	8,1969	1,6337	88,60	1,8608	7,8806
dets	1,2286	0,70196	132,43	1,5544	9,0228	463,90	9,5386	7,4419	2,1016	1,6131	8,2421	1,6626	89,68	1,8982	7,9934
2004 jaan	1,2613	0,69215	134,13	1,5657	9,1368	492,23	9,7951	7,4481	2,1415	1,6346	8,5925	1,6374	87,69	1,8751	8,7788
veebr	1,2646	0,67690	134,78	1,5734	9,1763	474,74	9,8314	7,4511	2,1323	1,6817	8,7752	1,6260	86,72	1,8262	8,5555
märts	1,2262	0,67124	133,13	1,5670	9,2346	429,40	9,5547	7,4493	2,0838	1,6314	8,5407	1,6370	87,23	1,8566	8,1326
aprill	1,1985	0,66533	129,08	1,5547	9,1653	381,58	9,3451	7,4436	2,0193	1,6068	8,2976	1,6142	87,59	1,8727	7,8890
mai	1,2007	0,67157	134,48	1,5400	9,1277	412,29	9,3618	7,4405	2,0541	1,6541	8,2074	1,7033	87,97	1,9484	8,1432
juuni	1,2138	0,66428	132,86	1,5192	9,1430	406,18	9,4648	7,4342	2,0791	1,6492	8,2856	1,7483	87,55	1,9301	7,8110
juuli	1,2266	0,66576	134,08	1,5270	9,1962	420,66	9,5672	7,4355	2,0995	1,6220	8,4751	1,7135	87,71	1,8961	7,5137
aug	1,2176	0,66942	134,54	1,5387	9,1861	409,37	9,4968	7,4365	2,0886	1,6007	8,3315	1,7147	87,08	1,8604	7,8527
sept	1,2218	0,68130	134,51	1,5431	9,0920	403,06	9,5290	7,4381	2,0719	1,5767	8,3604	1,7396	87,65	1,8538	7,9943
okt	1,2490	0,69144	135,97	1,5426	9,0620	426,19	9,7284	7,4379	2,0947	1,5600	8,2349	1,7050	87,58	1,8280	7,9861
nov	1,2991	0,69862	136,09	1,5216	8,9981	411,15	10,1028	7,4313	2,1446	1,5540	8,1412	1,6867	87,15	1,8540	7,8566
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>															
2004 nov	4,0	1,0	0,1	-1,4	-0,7	-1,1	3,8	-0,1	2,4	-0,4	-1,1	-1,1	-0,5	1,4	-1,6
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>															
2004 nov	11,0	0,8	6,5	-2,4	0,0	1,7	11,2	-0,1	6,0	1,2	-0,7	3,2	-1,6	-0,4	-0,3
	Küprose nael	Tšehhi kroon	Esti kroon	Ungari forint	Leedu lilt	Läti lilt	Malta liir	Poola zlott	Sloveenia tolar	Slovakkia kroon	Bulgaaria lev	Rumeenia leu	Türgi liir		
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
2001	0,57589	34,068	15,6466	256,59	3,5823	0,5601	0,4030	3,6721	217,9797	43,300	1,9482	26 004	1 102 425		
2002	0,57530	30,804	15,6466	242,96	3,4594	0,5810	0,4089	3,8574	225,9772	42,694	1,9492	31 270	1 439 680		
2003	0,58409	31,846	15,6466	253,62	3,4527	0,6407	0,4261	4,3996	233,8493	41,489	1,9490	37 551	1 694 851		
2003 III kv	0,58574	32,168	15,6466	259,65	3,4528	0,6419	0,4268	4,4244	234,8763	41,747	1,9466	37 410	1 569 762		
IV kv	0,58404	32,096	15,6466	259,82	3,4526	0,6528	0,4287	4,6232	236,1407	41,184	1,9494	39 735	1 721 043		
2004 I kv	0,58615	32,860	15,6466	260,00	3,4530	0,6664	0,4283	4,7763	237,6479	40,556	1,9517	40 550	1 665 395		
II kv	0,58480	32,022	15,6466	252,16	3,4528	0,6542	0,4255	4,6877	238,8648	40,076	1,9493	40 664	1 759 532		
III kv	0,57902	31,593	15,6466	248,80	3,4528	0,6597	0,4266	4,4236	239,9533	40,020	1,9559	40 994	1 807 510		
2003 nov	0,58328	31,974	15,6466	259,31	3,4528	0,6471	0,4275	4,6174	236,1345	41,102	1,9476	39 927	1 726 781		
dets	0,58459	32,329	15,6466	264,74	3,4525	0,6631	0,4304	4,6595	236,6662	41,132	1,9533	40 573	1 761 551		
2004 jaan	0,58647	32,724	15,6466	264,32	3,4531	0,6707	0,4301	4,7128	237,3167	40,731	1,9557	41 107	1 698 262		
veebr	0,58601	32,857	15,6466	263,15	3,4532	0,6698	0,4284	4,8569	237,5123	40,551	1,9535	40 563	1 682 658		
märts	0,58598	32,985	15,6466	253,33	3,4528	0,6596	0,4266	4,7642	238,0683	40,400	1,9465	40 029	1 620 374		
aprill	0,58630	32,519	15,6466	250,41	3,4529	0,6502	0,4251	4,7597	238,4520	40,151	1,9465	40 683	1 637 423		
mai	0,58589	31,976	15,6466	252,91	3,4528	0,6557	0,4259	4,7209	238,7400	40,164	1,9464	40 554	1 818 487		
juuni	0,58239	31,614	15,6466	253,02	3,4528	0,6565	0,4254	4,5906	239,3591	39,923	1,9547	40 753	1 814 266		
juuli	0,58171	31,545	15,6466	249,89	3,4528	0,6596	0,4259	4,4651	239,9023	39,899	1,9558	40 962	1 784 116		
aug	0,57838	31,634	15,6466	248,85	3,4528	0,6586	0,4261	4,4310	239,9900	40,111	1,9559	40 946	1 799 918		
sept	0,57696	31,601	15,6466	247,66	3,4528	0,6610	0,4277	4,3748	239,9677	40,049	1,9559	41 075	1 838 497		
okt	0,57595	31,491	15,6466	246,69	3,4528	0,6690	0,4297	4,3182	239,9067	39,997	1,9559	41 082	1 860 247		
nov	0,57789	31,286	15,6466	245,36	3,4528	0,6803	0,4319	4,2573	239,7891	39,546	1,9559	39 848	1 883 365		
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>															
2004 nov	0,3	-0,7	0,0	-0,5	0,0	1,7	0,5	-1,4	0,0	-1,1	0,0	-3,0	1,2		
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>															
2004 nov	-0,9	-2,2	0,0	-5,4	0,0	5,1	1,0	-7,8	1,5	-3,8	0,4	-0,2	9,1		

Allikas: EKP.

EUROALAVÄLINE ARENG

9.1 Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides (aastased protsentuaalsed muutused, kui pole märgitud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Tšehhi Vabariik	Taani	Eesti	Küpros	Läti	Leedu	Ungari	Malta	Poola	Sloveenia	Slovakkia	Rootsi	Ühendkuningriik
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ÜTHI													
2002	1,4	2,4	3,6	2,8	2,0	0,4	5,2	2,6	1,9	7,5	3,5	2,0	1,3
2003	-0,1	2,0	1,4	4,0	2,9	-1,1	4,7	1,9	0,7	5,7	8,5	2,3	1,4
2004 I kv	2,0	0,7	0,6	1,0	4,3	-1,1	6,8	2,5	1,8	3,7	8,2	0,6	1,3
II kv	2,5	0,8	3,2	1,2	5,8	0,5	7,4	3,3	3,4	3,8	8,0	1,2	1,4
III kv	3,0	1,0	3,9	2,5	7,4	2,3	7,0	3,0	4,7	3,6	7,2	1,2	1,2
2004 juuni	2,7	0,9	4,4	2,4	6,1	1,0	7,5	3,2	4,3	3,9	8,1	1,2	1,6
juuli	3,1	1,1	4,0	2,9	6,7	1,8	7,2	3,1	4,7	3,7	8,3	1,2	1,4
aug	3,2	0,9	3,9	2,8	7,8	2,2	7,2	2,5	4,9	3,7	7,0	1,2	1,3
sept	2,8	0,9	3,8	1,8	7,7	3,0	6,7	3,2	4,7	3,4	6,4	1,2	1,1
okt	3,1	1,6	4,0	2,0	7,2	3,1	6,4	2,7	4,6	3,4	6,3	1,4	1,2
Valitsemissektori eelarve tasakaal (protsent SKT suhtes)													
2001	-5,9	2,1	0,3	-2,4	-2,1	-2,0	-4,4	-6,4	-3,8	-2,8	-6,0	2,8	0,7
2002	-6,8	0,7	1,4	-4,6	-2,7	-1,5	-9,2	-5,8	-3,6	-2,4	-5,7	0,0	-1,7
2003	-12,6	0,3	3,1	-6,4	-1,5	-1,9	-6,2	-9,6	-3,9	-2,0	-3,7	0,3	-3,3
Valitsemissektori koguvõlg (protsent SKT suhtes)													
2001	25,3	49,2	4,4	64,3	14,9	22,9	53,5	62,0	36,7	28,1	48,7	54,4	38,8
2002	28,8	48,8	5,3	67,4	14,1	22,4	57,2	62,3	41,1	29,5	43,3	52,6	38,3
2003	37,8	45,9	5,3	70,9	14,4	21,4	59,1	70,4	45,4	29,4	42,6	52,0	39,8
Pikaajaliste riigivõlakirjade tootlus (protsenti aastas, perioodi keskmine)													
2004 mai	4,88	4,46	-	5,17	4,95	4,46	8,25	4,65	7,32	4,77	5,13	4,68	5,15
juuni	5,02	4,53	-	5,49	4,93	4,47	8,55	4,65	7,27	4,69	5,09	4,72	5,24
juuli	5,11	4,62	-	6,58	4,89	4,58	8,47	4,65	7,44	4,65	5,03	4,57	5,14
aug	5,02	4,45	-	6,58	4,88	4,57	8,44	4,70	7,36	4,66	5,02	4,42	5,03
sept	5,02	4,38	-	6,58	4,87	4,56	8,58	4,70	6,96	4,63	5,04	4,37	4,95
okt	4,81	4,23	-	6,58	4,63	4,38	8,23	4,71	6,80	4,47	5,08	4,25	4,81
3 kuu intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)													
2004 mai	2,16	2,20	2,61	5,16	4,47	2,70	-	2,90	5,99	4,76	4,91	2,20	4,53
juuni	2,33	2,21	2,42	5,30	3,94	2,68	11,10	2,90	5,91	4,46	4,33	2,20	4,79
juuli	2,47	2,22	2,41	5,23	4,05	2,69	-	2,94	6,34	4,03	3,96	2,20	4,86
aug	2,57	2,21	2,41	5,16	4,12	2,71	-	2,96	6,60	4,01	3,96	2,20	4,96
sept	2,72	2,21	2,41	5,15	4,14	2,68	-	2,96	7,12	4,07	4,16	2,20	4,95
okt	2,67	2,21	2,41	5,15	4,20	2,69	11,09	2,96	6,89	4,10	4,26	2,21	4,90
Realne SKT													
2002	1,7	1,0	7,2	2,0	6,4	6,8	3,5	2,6	1,3	3,4	4,4	2,1	1,8
2003	3,1	0,5	5,1	2,0	7,5	9,7	2,9	-0,3	.	2,3	4,2	1,6	2,2
2004 I kv	3,1	1,7	7,0	3,6	8,8	6,8	4,2	2,3	.	3,8	5,5	2,8	3,4
II kv	.	2,6	.	4,1	7,7	7,4	4,0	-1,6	.	4,6	5,4	3,5	3,6
III kv	.	1,9	.	.	.	6,3	.	1,4	3,1
Jooksev- ja kapitalikontode saldo, protsent SKT suhtes													
2002	-5,7	2,3	-9,9	-4,7	-6,5	-4,8	-6,9	-0,9	-2,6	0,7	-7,6	5,3	-1,7
2003	-6,2	3,3	-12,7	-3,4	-7,6	-6,5	-9,0	-5,4	-2,2	-1,0	-0,5	6,4	-1,7
2003 IV kv	-10,0	2,1	-15,9	-4,9	-8,6	-9,5	-9,0	-9,1	-1,5	-2,3	-0,6	6,4	-1,7
2004 I kv	-2,4	3,0	-11,5	-12,6	-8,5	-8,9	-9,8	-7,0	-1,4	0,6	1,2	7,6	-1,0
II kv	-5,8	3,7	-20,4	-11,1	-16,7	-10,6	-10,3	0,1	-2,9	-2,6	-7,6	7,9	-2,8
Tööjõuühikukulud													
2002	5,8	1,8	4,1	-	-0,4	-1,2	8,9	-	-1,6	6,0	4,4	0,9	3,5
2003	3,9	2,2	4,6	-	4,9	1,5	7,0	-	.	4,8	6,6	0,6	.
2003 IV kv	2,7	0,9	2,7	-	-	.	.	-	-	-	-	-	.
2004 I kv	.	1,6	4,7	-	-	.	.	-	-	-	-	-	.
II kv	.	0,6	4,8	-	-	.	.	-	-	-	-	-	.
Standardne tööpuudus protsendina tööjõust (sesoonselt kohandatud)													
2002	7,3	4,6	9,5	3,9	12,5	13,6	5,6	7,7	19,8	6,1	18,7	4,9	5,1
2003	7,8	5,6	10,2	4,5	10,4	12,7	5,7	8,0	19,2	6,5	17,5	5,6	5,0
2004 I kv	8,4	5,6	9,8	5,0	9,9	11,5	5,8	7,7	19,1	6,2	18,3	6,2	4,7
II kv	8,4	5,4	9,6	4,7	9,8	11,2	5,8	7,4	18,9	6,1	18,5	6,4	4,7
III kv	8,4	5,3	9,1	4,9	9,7	10,7	5,8	7,1	18,7	5,9	18,1	6,4	.
2004 juuni	8,4	5,4	9,4	4,8	9,7	11,1	5,7	7,4	18,9	6,0	18,3	6,4	4,7
juuli	8,4	5,3	9,3	4,9	9,7	11,0	5,8	7,3	18,8	5,9	18,1	6,3	4,6
aug	8,4	5,3	9,1	5,0	9,7	10,7	5,8	7,0	18,7	5,9	17,9	6,2	4,5
sept	8,4	5,3	8,8	5,1	9,7	10,4	5,9	7,0	18,7	5,9	17,8	6,7	.
okt	8,4	.	8,5	5,0	9,7	10,1	6,0	7,0	18,6	5,9	17,7	6,3	.

Allikad: Euroopa Komisjon (Eurostat ja majanduse ja rahanduse peadirektoraat); riikide andmed, Reuters ja EKP arvutused.

9.2 Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis

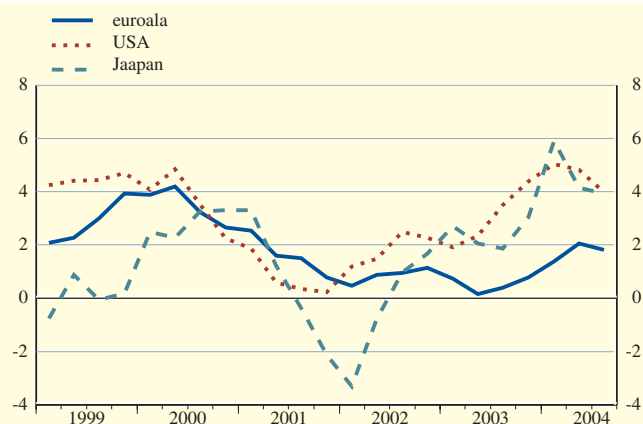
(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Tarbija- hinnaindeks	Töötõu ühikukulud (töötlev tööstus) ¹⁾	Reaalne SKT	Tööstus- toodangu indeks (töötlev tööstus)	Tööpuudus, protsenti töötõu suhtes (sesoonselt kohandatud)	Lai raha- pakkum- ine ²⁾	3 kuu pankade- vaheline hoiuste intressi- määr ³⁾ , protsenti aastas	10aastaste riigivõla- kirjade tootlus ³⁾ , protsenti aastas	Oma- vääringu vahetus- kurs ⁴⁾ euro suhtes	Valitsemis- sektori eelarve tasakaal (protsent SKT suhtes)	Valitsemis- sektori koguvõlg ⁵⁾ , (protsent SKT suhtes)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
USA											
2000	3,4	4,3	3,7	4,8	4,0	9,4	6,53	6,03	0,9236	1,6	43,7
2001	2,8	0,2	0,8	-3,9	4,8	11,4	3,78	5,01	0,8956	-0,4	42,9
2002	1,6	-0,3	1,9	-0,5	5,8	8,0	1,80	4,60	0,9456	-3,8	45,2
2003	2,3	3,2	3,0	0,1	6,0	6,3	1,22	4,00	1,1312	-4,6	47,7
2003 III kv	2,2	3,1	3,5	-0,6	6,1	7,2	1,13	4,21	1,1248	-5,1	47,1
IV kv	1,9	3,5	4,4	1,7	5,9	4,6	1,17	4,27	1,1890	-4,3	47,7
2004 I kv	1,8	-0,6	5,0	3,2	5,6	4,5	1,12	4,00	1,2497	-4,5	48,4
II kv	2,9	-2,7	4,8	5,9	5,6	5,8	1,30	4,58	1,2046	-4,4	48,2
III kv	2,7	-2,1	4,0	5,9	5,4	4,6	1,75	4,29	1,2220	-4,4	.
2004 juuli	3,0	-	-	6,1	5,5	4,6	1,63	4,48	1,2266	-	-
aug	3,7	-	-	6,4	5,4	4,4	1,73	4,27	1,2176	-	-
sept	2,5	-	-	5,1	5,4	4,9	1,90	4,13	1,2218	-	-
okt	3,2	-	-	5,7	5,5	4,8	2,08	4,08	1,2490	-	-
nov	.	-	-	.	.	.	2,31	4,19	1,2991	-	-
Jaapan											
2000	-0,7	-6,7	2,8	5,7	4,7	2,1	0,28	1,76	99,47	-7,5	126,9
2001	-0,7	4,4	0,4	-6,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,68	-6,1	134,7
2002	-0,9	-3,2	-0,3	-1,2	5,4	3,3	0,08	1,27	118,06	-7,9	141,3
2003	-0,3	-3,8	2,4	3,2	5,2	1,7	0,06	0,99	130,97	.	.
2003 III kv	-0,2	-1,5	1,9	1,0	5,2	1,8	0,05	1,19	132,14	.	.
IV kv	-0,3	-4,3	3,1	4,2	5,1	1,5	0,06	1,38	129,45	.	.
2004 I kv	-0,1	-6,5	5,9	6,8	4,9	1,7	0,05	1,31	133,97	.	.
II kv	-0,3	-6,7	4,2	7,4	4,6	1,9	0,05	1,59	132,20	.	.
III kv	-0,1	.	3,9	6,4	4,8	1,8	0,05	1,64	134,38	.	.
2004 juuli	-0,1	-5,1	-	5,7	4,9	1,8	0,05	1,79	134,08	-	-
aug	-0,2	-8,5	-	9,8	4,8	1,8	0,05	1,63	134,54	-	-
sept	0,0	.	-	4,1	4,6	2,0	0,05	1,50	134,51	-	-
okt	0,5	.	-	-1,1	4,7	2,0	0,05	1,49	135,97	-	-
nov	.	.	-	.	.	.	0,05	1,46	136,09	-	-

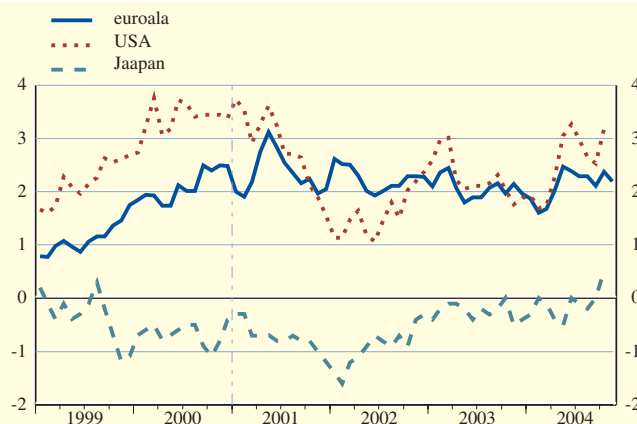
J35 Reaalne sisemajanduse kogutoodang

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

J36 Tarbijahinnaindeks

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: Riikide andmed (veerud 1, 2 (USA), 3, 4, 5 (USA), 6, 9 ja 10); OECD (veerg 2 (Jaapan)); Eurostat (veerg 5 (Jaapan), joonistel esitatud andmed euroala kohta); Reuters (veerud 7 ja 8); EKP arvutused (veerg 11).

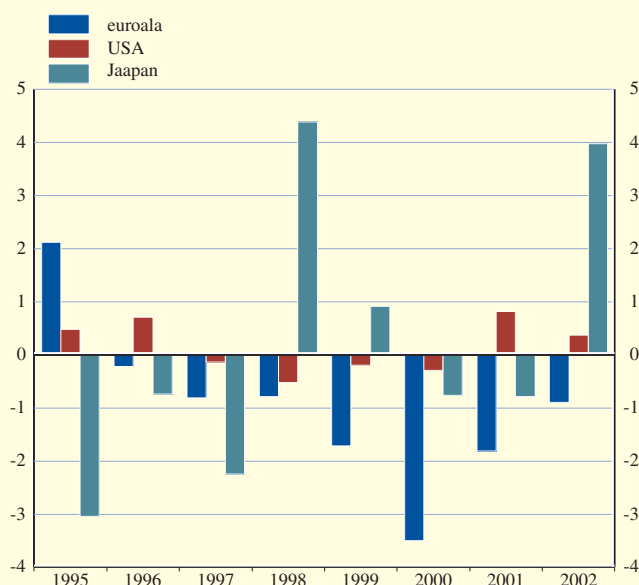
- 1) USA andmed on sesoonselt kohandatud.
- 2) Perioodi keskmised väärtused; M3 USA puhul, M2 + hoiusesertifikaadid Jaapani puhul.
- 3) Täpsem teave punktides 4.6 ja 4.7.
- 4) Täpsem teave punktis 8.2.
- 5) Valitsemissektori konsolideeritud koguvõlg (perioodi lõpu seisuga).

9.2 Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis (protsent SKTst)

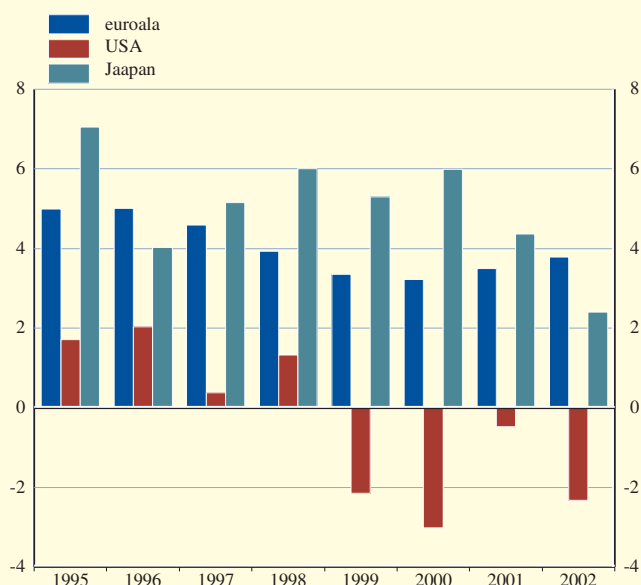
2. Säastud, investeeringud ja rahastamine

	Siseriiklikud säästud ja investeeringud			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete investeeringud ja rahastamine						Kodumajapidamiste investeeringud ja rahastamine ¹⁾			
	Kogusääst	Kapitali kogumatus	Netolaenuandmine väljaspool euroala	Kapitali kogumatus	Kapitali kogumatus põhivarasse	Finantsvarade neto-soetamine	Kogusääst	Neto-kohustuste võtmine	Väärt-paberid ja aktsiad	Kapitali-kulutused ²⁾	Finants-varade neto-soetamine	Kogusääst ³⁾	Neto-kohustuste võtmine
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
USA													
2000	18,0	20,8	-4,0	9,5	9,0	12,3	7,5	12,6	2,4	12,6	2,8	11,1	5,8
2001	16,4	19,1	-3,7	8,0	8,4	1,8	7,6	0,9	1,8	12,7	5,3	10,7	5,8
2002	14,2	18,4	-4,4	7,3	7,2	1,4	8,0	1,1	-0,1	12,8	4,3	11,1	6,6
2003	13,5	18,4	-4,7	7,0	7,1	4,6	8,5	2,7	0,9	13,1	7,6	10,7	8,2
2002 III kv	13,8	18,3	-4,4	7,3	7,2	0,8	7,9	0,6	-1,8	12,9	3,1	10,8	5,5
IV kv	13,3	18,3	-4,7	7,1	7,0	5,4	8,3	4,3	0,7	12,9	3,3	10,5	8,0
2003 I kv	12,8	18,2	-5,0	6,9	6,9	3,6	7,8	2,4	1,0	12,8	7,2	10,2	9,3
II kv	13,2	18,1	-4,8	6,8	7,0	5,8	8,5	4,0	2,0	13,1	11,2	10,5	12,5
III kv	13,7	18,6	-4,6	7,0	7,1	4,2	8,7	2,1	0,3	13,3	8,6	11,2	6,9
IV kv	14,4	18,8	-4,3	7,2	7,2	4,7	9,1	2,5	0,3	13,3	3,7	10,7	4,1
2004 I kv	13,7	19,1	-4,9	7,4	7,1	5,5	8,9	3,9	1,3	13,2	7,2	10,3	9,8
II kv	13,7	19,7	-5,5	7,7	7,3	4,1	8,7	2,5	-0,1	13,3	7,3	10,2	8,4
Jaapan													
2000	27,8	26,3	2,3	15,4	15,5	0,9	14,5	-1,0	0,2	5,2	3,9	10,5	-0,1
2001	26,4	25,8	2,0	15,3	15,3	-2,8	14,3	-6,3	0,2	4,9	2,8	8,6	0,2
2002	25,7	23,9	2,8	13,7	14,0	-1,7	15,7	-7,4	-0,9	4,8	-0,2	8,5	-2,1
2003	.	24,1	.	.	.	3,2	.	-5,1	-0,2	.	-1,2	.	-0,8
2002 III kv	24,5	23,9	2,7	.	.	1,1	.	-10,0	-2,4	.	-8,1	.	-0,4
IV kv	24,2	25,2	2,2	.	.	5,5	.	9,8	0,7	.	10,2	.	-1,7
2003 I kv	28,2	23,4	2,8	.	.	17,5	.	-1,8	1,7	.	-13,1	.	2,9
II kv	.	23,3	.	.	.	-25,8	.	-20,5	-0,9	.	4,1	.	-5,7
III kv	.	24,1	.	.	.	9,8	.	-5,5	-3,0	.	-5,5	.	1,1
IV kv	.	24,9	.	.	.	11,5	.	6,5	1,2	.	8,7	.	-1,2
2004 I kv	.	23,8	.	.	.	11,3	.	0,6	-0,4	.	-7,6	.	2,6
II kv	.	23,1	.	.	.	-10,1	.	-12,3	-0,6	.	4,7	.	-5,9

J37 Netolaenuandmine kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele (protsent SKTst)

J38 Netolaenuandmine kodumajapidamistele¹⁾ (protsent SKTst)

Allikad: EKP, USA Föderaalreservi nõukogu, Jaapani keskpang ja majandus- ja sotsiaaluuringute instituut.

1) Sh kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta asutused.

2) Kapitali kogumatus Jaapanis. Kapitalikulutused hõlmavad USA puhul tarbijate kestva kaupade.

3) Ameerika Ühendriikide kogusäästu suurendavad tarbijate kulutused kestva kaupadele.

JOONISTE LOETELU

J1	Rahaagregaadid	S12
J2	Vastaskirjed	S12
J3	Rahaagregaatide komponendid	S13
J4	Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid	S13
J5	Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S14
J6	Laenud kodumajapidamistele	S15
J7	Laenud valitsemissektorile ja euroalavälistele residentidele	S16
J8	Finantsvahendajate hoiused	S17
J9	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused	S18
J10	Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused	S19
J11	Rahaloomeasutuste väärtpaberid	S20
J12	Investeeringufondide varad kokku	S24
J13	Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad (kogusumma)	S31
J14	Väärtpaberite (v.a aktsiate) bilansiline jääk sektorite kaupa	S32
J15	Väärtpaberite (v.a aktsiate) emissiooni koguväärtus sektorite kaupa	S33
J16	Lühiajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku	S34
J17	Pikaajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku	S35
J18	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad	S36
J19	Noteeritud aktsiate emissioon (kogusumma) emitendi sektori kaupa	S37
J20	Lepingulise tähtajaga uued hoiused	S39
J21	Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase esialgse fikseeritud intrssimääraga uued laenud	S39
J22	Euroala rahaturu intressimäärad	S40
J23	3 kuu rahaturu intressimäärad	S40
J24	Euroala riigivõlakirjade tootlus	S41
J25	10aastaste euroala riigivõlakirjade tootlus	S41
J26	Dow Jonesi EURO STOXXi üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	S42
J27	Maksebilanss: jooksevkonto	S55
J28	Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	S55
J29	Maksebilanss: kaubad	S56
J30	Maksebilanss: teenused	S56
J31	Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid	S61
J32	Rahvusvaheline investeeringu positsioon kirjete kaupa 2002. aasta lõpu seisuga	S64
J33	Efektiivsed vahetuskursid	S67
J34	Kahepoolsed vahetuskursid	S67
J35	Reaalne SKT	S70
J36	Tarbijahinnaindeksid	S70
J37	Netolaenuandmine kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S71
J38	Netolaenuandmine kodumajapidamistele	S71

TEHNILISED MÄRKUSED

EUROALA ÜLEVAADE

RAHAPOLIITILISE ARENGU KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$a) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t tähistab kohandatud bilansilise jäägi indeksit kuus t (vt ka allpool). Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$b) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAD 2.1–2.6

TEHINGUTE ARVUTAMINE

Kuiste tehingute arvutamine põhineb kuistel bilansilise jäägi erinevustel, mida on kohandatud vastavalt ümberliigitustele, ümberhindamistele, vahetuskursside muutuste ja kõigile teistele muudatustele, mis ei tulene tehingutest.

Kui L_t tähistab bilansilist jääki kuu t lõpus, C_t^M kohandamist ümberliigitamiste põhjal kuus t , E_t^M kohandamist vahetuskursside põhjal ja V_t^M kohandamist teiste ümberhindamiste põhjal, siis avalduvad kuus t F_t^M tehtud tehingud järgnevalt:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva kvartali tehingud F_t^Q :

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kus L_{t-3} tähistab bilansilist jääki seisu kuu $t-3$ lõpus (eelmise kvartali lõpu) ja näiteks C_t^Q tähistab kuuga t lõppeva kvartali ümberliigituste põhjal tehtud kohandamist.

Kvartaalsete aegridade puhul, mille kohta on olemas ka kuised andmed (vt allpool), tuletatakse kvartali tehingud kolme kuu tehingute summana.

KUISTE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad saab välja arvutada tehingute põhjal või kohandatud bilansilise jäägi indeksi põhjal. Kui F_t^M ja L_t on defineeritud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansilise jäägi indeksi I_t kuu t kohta välja arvutada järgnevalt:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Sesoonselt tasandamata indeksi baasiks on käesoleval juhul 2001. aasta detsember (2001=100). Kohandatud bilansilise jäägi indeksi aegridu on võimalik vaadata EKP veebileheküljel (www.ecb.int), kus tuleb valida "Statistics" ning seejärel "Monetary Statistics".

Kuu t aastast kasvumäär a_t – s.t kuuga t lõppeva 12 kuu muutuse – saab välja arvutada kahe järgneva valemi põhjal:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Kui pole näidatud teisiti, viitab aastane kasvumäär nimetatud perioodi lõpule. Näiteks arvutatakse 2002. a protsentuaalne muutus valemi g) põhjal 2002. aasta detsembri ja 2001. aasta detsembri indeksite jagamise teel.

Valemist g) saab tuletada ka ühe aasta piiresse jäävate perioodide kasvumäärad. Näiteks saab kuise kasvumäära a_t^M välja arvutada järgnevalt:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Lõpetuseks, M3 aastase kasvumäära saab välja arvutada kolme kuu liikuva keskmise põhjal valemi $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$ järgi, kus a_t on defineeritud vastavalt valemile f) või g).

KVARTALSETE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kui F_t^Q ja L_{t-3} on defineeritud nagu ülal, siis kohandatud bilansilise jäägi indeks I_t kuuga t lõppeva kvartali kohta arvutatakse välja järgnevalt:

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Kuuga t lõppeva nelja kvartali aastase kasvumäära at saab välja arvutada valemi g) põhjal.

EUROALA RAHANDUSSTATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE¹

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA². Sesoonne kohandamine võib hõlmata nädalapäeva kohandamist ning mõningatel juhtudel viiakse see läbi kaudselt koostisosade lineaarse kombineerimise teel. Seda rakendatakse M3 puhul, mis on tuletatud sesoonselt kohandatud M1, M2 ja M1 vahe ning M3 ja M2 vahe summeerimise teel.

Kõigepealt toimub kohandatud bilansilise jäägi indeksi³ sesoonne kohandamine. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid taseme, ümberliigitamise ja ümberhindamise komponentide kohandamiseks, mille tulemusena saadakse sesoonselt kohandatud tehingud. Sesoonne

sustegureid uuendatakse kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSAD 3.1–3.3

KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi.

Kui T_t tähistab tehinguid kvartalis t ja L_t tähistab bilansilist jääki kvartali t lõpus, siis arvutatakse kvartali t kasvumäär välja järgnevalt:

$$j) \frac{\sum_{i=0}^3 T_{t-i}}{L_{t-4}} \times 100$$

OSAD 4.3–4.4

VÕLAKIRJADE JA NOTEERITUD AKTSIATE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Kasvumäärad võib välja arvutada kas

¹ Vt EKP väljaannet "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (august 2000), ning "Statistics" EKP veebilehe (www.ecb.int) alajaotuses "Monetary statistics".

² Vt Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B. C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, lk 127–152, või "X-12-ARIMA Reference Manual", Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.

Rahvusvahelistel eesmärkidel kasutatakse ka samal mudelil põhinevat TRAMO-SEATS meetodit. TRAMO-SEATS kohta lugege lähemalt Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Banco de España, töödokument nr 9628, Madrid.

³ Sellest järeldub, et sesoonselt kohandatud aegrea puhul erineb baasperioodi, s.t 2001. aasta detsembri, indeks üldiselt 100st, kajastades antud kuu sesoonsust.

tehingute või kohandatud bilansilise jäägi indeksi abil. Kui N_t^M tähistab tehinguid (netoemissioonid) kuus t ja L_t tähistab kohandatud bilansilist jääki kuu t lõpus, siis kohandatud bilansilise jäägi indeks I_t arvutatakse kuu t kohta välja järgnevalt:

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Baasperioodil, s.t 2001. aasta detsembris, on indeksi väärtuseks 100. Aastane protsentuaalne muutus a_t kuus t , mis vastab kuus t lõppeva 12-kuulise perioodi muutusele, arvutatakse välja järgmiste valemite põhjal:

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Meetod, mida kasutatakse väärtpaperite (välja arvatud aktsiate) kasvumäärade arvutamiseks, on sama mis rahaagregaatide puhul. Ainus erinevus seisneb selles, et tähise "F" asemel kasutatakse tähist "N". See on tingitud vajadusest eristada "netoemissioonide" arvutamise erinevaid viise väärtpaperiemissioonide statistika jaoks (mille tarvis EKP kogub eraldi andmeid brutoemissioonide ja väärtpaperite lunastamise kohta), ning rahaagregaatide tarvis kasutatavaid "tehinguid".

Osas 4.3 kasutatud arvutusvalemit kasutatakse ka osas 4.4 ning see põhineb samuti rahaagregaatide jaoks kasutataval tehingutel. Osas 4.4 esitatud andmed tuginevad turuväärtustele ning arvutuste aluseks on finantstehingud, mis ei sisalda ümberliigitamisi, ümberhindamisi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Vahetuskursi muutusi ei arvestata, sest kõik noteeritud aktsiad on nomineeritud eurodes.

OSA 5.1 TABEL 1

ÜHTLUSTATUD TARBIAHINNAINDEKSI SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärkust 2 leheküljel S74). Euroala üldise ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) sesoonne kohandamine viiakse läbi kaudselt. Selleks summeeritakse euroala töödeldud toiduainete, töötlemata toiduainete, tööstuskaupade (v.a energia) ja teenuste sesoonselt kohandatud aegread. Energia hinnaindeks liidetakse kohandamata kujul, sest vastav aegrida ei sisalda sesoonsset komponenti. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSA 7.1 TABEL 2

MAKSEBILANSI JOOKSEVKONTO SESOONNE KOHANDAMINE

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt leheküljel S74 allmärkust 2). Kaupade ja teenuste lähteandmeid kohandatakse eelnevalt vastavalt tööpäevade ja puhkepäevade arvule. Andmed tulude ja ülekannete konto krediti kohta kuuluvad eelkohandamisele tööpäevade arvu alusel. Eelnimetatud aegridade sesoonsel kohandamisel kasutatakse eelkohandatud andmeid. Ülekannete konto krediti ei kuulu eelkohandamisele. Kogu jooksevkonto sesoonne kohandamine viiakse läbi euroala kaupade, teenuste, tulude ja jooksvate ülekannete sesoonselt kohandatud aegridade summeerimise teel. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kaks korda aastas või vastavalt vajadusele.

⁴ Vt EKP väljaannet "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (august 2000), ning "Statistics" EKP veebilehe (www.ecb.int) alajaotuses "Monetary statistics".

ÜLDMÄRKUSED

Kuubülletääni osas “Euroala statistika” keskendutakse euroala kui terviku arvnäitajatele. Täpsem teave ja andmed pikemate perioodide kohta asuvad koos täiendavate selgitavate märkustega EKP veebilehe (www.ecb.int) alljaotuses “Statistics”. Alljaotuses “Data Services” pakutavad teenused hõlmavad otsinguga brauseriliidest, erinevate andmesarjade tellimist ning andmete alla-laadimise võimalust CSV (*Comma Separated Value* – komaeraldusega) failidena. Täiendava teabe saamiseks palun võtke meiega ühendust elektronposti aadressil: statistics@ecb.int.

Kuubülletäänis sisalduva arvnäitajate esitamise tähtpäevaks on tavaliselt EKP nõukogu kuu esimesele koosolekule eelnev päev. Käesolevas väljaandes sisalduvad andmed on esitatud seisuga 1. detsember 2004.

Kui pole märgitud teisiti, siis seonduvad kõik andmed euroalaga. Rahapoliitilisi andmeid, ühtlustatud tarbijahinnaindeksit (ÜTHI), investeerimisfonde ja finantsturgusid puudutavas statistikas hõlmavad euroalaga seonduvad statistilised aegread neid ELi liikmesriike, kes olid võtnud euro kasutusele statistikas kajastaval perioodil. See on vajadusel ära toodud tabelite allmärkuses; joonistes on lünk tähistatud punktiiriga. Seal, kus statistika aluseks olevad andmed on kättesaadavad, kasutatakse 2000. aasta baasil arvutatud absoluutarvudes ja protsentides väljendatud muutuste puhul 2001. aastal aegridu, mis arvestavad Kreeka euroalasse sisenemise mõjusid.

Eeldusel, et eküü koosseis ei ühti nende riikide endiste väeringutega, kes on kasutusele võtnud ühisraha, on 1999. aastale eelnevast ajast pärinevad summad, mis on konverteeritud osalevatest valuutadest eküüdesse kehtiva eküü vahetuskursi alusel, mõjutatud nende ELi liikmesriikide valuutakursside muutustest,

kes pole eurot kasutusele võtnud. Et vältida niisuguste muutuste mõju rahapoliitika statistikale, on 1999. aastale eelnevate aastate andmed osades 2.1 kuni 2.8 väljendatud ühikutes, mis on konverteeritud omavääringust 31. detsembril 1998. aastal kehtestatud tühistamatu euro vahetuskursi alusel. Kui pole märgitud teisiti, siis põhineb hinna ja kulude statistika enne 1999. aastat vastava riigi omavääringus väljendatud andmetel.

Vajadusel on kasutatud koondamise ja/või konsolideerimise (sealhulgas erinevate riikide vahelise konsolideerimise) meetodeid.

Viimased andmed on sageli tinglikud ja võivad muutuda. Erinevused kogusummade ja nende üksikosade vahel võivad tuleneda ümardamisest.

Gruppi “teised ELi liikmesriigid” kuuluvad Tšehhi Vabariik, Taani, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia, Slovakkia, Rootsi ja Ühendkuningriik.

Enamikel juhtudel kattub tabelites kasutatud terminoloogia Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemis 1995 (ESA 95) ning Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi käsiraamatus sisalduvate rahvusvaheliste standarditega. Tehingud viitavad vabatahtlikele valuutatehingutele (mõõdetud otse või tuletatud) ning vood hõlmavad ka muutusi bilansilises jäägis, mis on põhjustatud hinna ja vahetuskursi muutustest, mahakandmistest ja teistest muutustest.

Tabelites kasutatav mõiste “kuni (x) aastat” tähistab “kuni (x) aastat, viimane kaasa arvatud”.

ÜLEVAADE

Kokkuvõtte euroala põhinäitajate arengust on ära toodud ülevaatlikus tabelis.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

Osas 1.4 esitatakse statistika kohustusliku reservi ja likviidsustegurite kohta. Aastased ja kvartaalsed näitajad kajastavad vastava aasta/kvartali viimase kohustusliku reservi hoidmisperioodi keskmist taset. Kuni 2003. aasta detsembrini algas kohustusliku reservi hoidmisperiood kuu 24. päeval ja lõppes järgmise kuu 23. päeval. 23. jaanuaril 2003. aastal andis EKP teada muudatustest operatsioonilises raamistikus, mis jõustusid 10. märtsil 2004. Muudatuste tulemusena algab hoidmisperiood EKP nõukogu kuise rahapoliitika hindamise koosolekule järgneval põhilise refinantseerimistehingu arvelduspäeval. Kohustusliku reservi täitmise ülemineku-perioodiks on ajavahemik 24. jaanuarist kuni 9. märtsini 2004.

Osa 1.4 tabelis 1 on ära toodud kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaasi komponendid. Reservibaasi ei kuulu kohustused Euroopa Keskpankade Süsteemi kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediidasutuste, EKP ja liikmesriikide keskpankade ees. Kui krediidasutus ei suuda dokumentaalselt tõendada oma eelnimetatud asutuste omandis olevate kuni kaheaastase tähtajaga emiteeritud võlakirjade hulka, võib ta oma reservibaasist maha arvata kindla protsendi nimetatud kohustustest. Kuni 1999. aasta novembrini oli selleks reservibaasi arvutamise määraks 10% ja pärast nimetatud kuupäeva 30%.

Osa 1.4 tabelis 2 on toodud möödunud hoidmisperioodide keskmised näitajad. Iga krediidasutuse reservinõude summa arvutamisel kohaldatakse reservimäära kohustusliku reservi baasi kuuluvatele kohustuste kategooriatele, kasutades selleks iga kalendrikuu lõpu bilansi andmeid. Seejärel lahutab iga krediidasutus nimetatud näitajast ühekordse

summana 100 000 eurot. Saadud kohustusliku reservi nõuded koondatakse seejärel euroala tasandil (1. veerg). Arvelduskontodel hoitavad vahendid (2. veerg) on keskpangas asuvate krediidasutuste arvelduskontodel hoitavate igapäevaste vahendite koondatud keskmine summa, mis sisaldab reservinõude täitmisel arvestatavaid vahendeid. Üle-reservid (3. veerg) on krediidasutuste keskpankades asuvatel arvelduskontodel kohustusliku reservi nõude täitmiseks vajalikke varasid ületavate vahendite keskmine maht kohustusliku reservi hoidmisperioodil. Reservide mittetäitmise (4. veerg) all mõistetakse kohustusliku reservi hoidmisperioodi keskmist krediidasutuste keskpangas asuvate arvelduskontode puudujääki kohustusliku reservi nõude täitmisel, mille arvutamisel lähtutakse nendest krediidasutustest, kes ei ole täitnud kohustusliku reservi nõuet vaatlusalusel hoidmisperioodil. Kohustuslike reservide tasustamise intressimäär (5. veerg) võrdub kohustusliku reservi nõude hoidmisperioodil toimunud EKP põhiliste refinantseerimistehingute intressimäärade keskmisega, mis on kaalutud vastavalt kalendripäevade arvule (vt osa 1.3).

Osa 1.4 tabelis 3 on ära toodud pangandussüsteemi likviidsuspositsioon, mis on määratletud kui euroala krediidasutuste eurosüsteemi keskpankade arvelduskontodel hoitavad eurodes nomineeritud vahendid. Kõik summad põhinevad eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruandel. Muud likviidust vähendavad tehingud (7. veerg) ei hõlma liikmesriikide keskpankade poolt EMU teises etapis algatatud võlakirjade emissiooni. Muud tegurid (netoväärtuses) (10. veerg) kajastavad ülejäänud eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruande kirjeid netoväärtusena. Krediidasutuste arvelduskontod (11. veerg) võrduvad likviidsust lisavate tegurite (veerud 1 kuni 5) summa ja likviidsust vähendavate tegurite summa

(veerud 6 kuni 10) vahega. Baasraha (12. veerg) arvutatakse hoiustamise püsivõimaluse (6. veerg), ringluses olevate pangatähtede (8. veerg) ja krediidasutuste keskpangas asuvatel arvelduskontodel olevate hoiuste (11. veerg) summana.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

Osas 2.1 on ära toodud rahaloomeasutuste sektori koondbilanss ehk kõigi euroala residentidest rahaloomeasutuste ühtlustatud bilansside koond. Rahaloomeasutused on keskpangad, ühenduse õiguse raames defineeritud krediidasutused, rahaturufondid ja teised asutused, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste lähedaste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähemalt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärtpaberitesse. Rahaloomeasutuste täielik loetelu on ära toodud EKP veebilehel.

Osas 2.2 on ära toodud rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss, mis on saadud koondbilansi positsioonide tasaarveldamise teel euroala rahaloomeasutuste vahel. Kirjendamispraktika piiratud heterogeensuse tõttu ei pruugi rahaloomeasutuste vaheliste positsioonide summa olla null; saldo on ära näidatud osa 2.2 kohustuste poole 10. veerus. Osas 2.3 on ära toodud euroala rahaagregaadid ja vastaskirjed. Need on tuletatud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansist; ühtlasi arvestatakse nende puhul ka mõningaid keskvalitsuse rahalisi varasid/kohustusi. Rahaagregaatide ja vastaskirjete statistika kohandamisel lähtutakse sesoonsetest ja kauplemispäeva mõjudest. Osades 2.1 ja 2.2 kajastatakse väliskohustuste kirjel euroalaväliste residentide omandis olevaid i) osakuid, mis on emiteeritud euroala rahaturufondide poolt ning ii) euroala raha-

loomeasutuste poolt emiteeritud võlakirju tähtajaga kuni kaks aastat. Osas 2.3 on need väärtpaberid aga rahaagregaatidest välja arvatud ning näidatud kirjel "Netovälisvarad".

Osas 2.4 on esitatud analüüs euroala (pangandussüsteemi) mitteresidentidest rahaloomeasutuste poolt euroalas väljastatud laenudest sektorite, liigi ja lepingulise tähtaja lõikes. Osas 2.5 näidatakse euroala pangahoiuste analüüsi sektorite ja instrumentide kaupa. Osas 2.6 on ära toodud euroala pangandus-institutsioonide hoitavad väärtpaberid vastavalt emitendi liigile.

Osad 2.2 kuni 2.6 hõlmavad tehinguid, mis on tuletatud erinevustena bilansilises jäägis ning mida on kohandatud ümberliigitamise, ümberhindamise, valuutakursside muutuste ja muude mittetehingute muutustega. Osas 2.7 on ära toodud valikulised ümberhindamised, mida kasutatakse tehingute tuletamisel. Osades 2.2 kuni 2.6 on ära toodud ka tehingute kasvumäärad väljendatuna protsentides aasta baasil. Osas 2.8 käsitletakse rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotust vääringute kaupa kvartalite lõikes.

Sektorite täpsed määratlused on ära toodud EKP väljaandes "Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers" (november 1999). EKP väljaandes "Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics" (november 2002) tuuakse välja soovituslikud juhised, mida liikmesriikide keskpangad peaksid järgima. Alates 1. jaanuarist 1999 on statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel lähtutud EKP 1. detsembri 1998. aasta määrusest ECB/1998/16¹, milles sätestatakse nõuded rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilansile ning mida on viimati muudetud määrusega ECB/2003/10².

1 EÜT L 356, 30.12.1998, lk 7.

2 ELT L 250, 02.10.2003, lk 19.

Kooskõlas nimetatud määrusega on bilansi- kirje “rahaturuinstrument” ühendatud kirjega “võlakirjad” nii rahaloomeasutuse bilansi varade kui ka kohustuste poolel.

Osas 2.9 on esitatud euroala investeerimis- fondide (välja arvatud rahaturufondide) kvartali lõpu seisuga kajastatud bilansiline jääk. Bilanss on esitatud koondina ning seetõttu kajastuvad kohustustes inves- teerimisfondide omandis olevad teiste investeerimisfondide poolt emiteeritud osakud. Varade/kohustuste kogusummad on jaotatud ka investeerimispõhimõtete (aktsia- fondid, võlakirjafondid, segafondid, kinnisvara- ja muud fondid) ning investori liigi (avatud ja kinnised fondid) järgi. Osas 2.10 on ära toodud koondbilansid iga investeerimisfondide sektori kohta, mida liigitatakse investeerimispoliitika ja investori liigi alusel.

FINANTS- JA MITTEFINANTSKONTOD

Osades 3.1 ja 3.2 on ära näidatud euroala reaalsektorite finantskontode kvartaalsed andmed. Euroala reaalsektorid koosnevad valitsemissektorist (ESA 95 paragrahv 13), kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatest ettevõtetest (ESA 95 paragrahv 11) ning kodumajapidamistest (ESA 95 paragrahv 14), sealhulgas kodumajapidamisi teenindavatest kasumitaotluseta asutustest (ESA 95 paragrahv 15). Andmed hõlmavad sesoonselt kohandamata bilansilisi jääke ja vastavalt ESA 95-le klassifitseeritud finantstehinguid, kajastades peamisi finants- investeeringuid ja reaalsektorite ressursside kaasamist. Finantseerimise (kohustuste) poolel on andmed esitatud ESA 95 sektorite ja lepingulise tähtaja kaupa (“lühiajalised” viitab lepingulisele tähtajale kuni üks aasta; “pikaajalised” viitab lepingulisele tähtajale üle ühe aasta). Võimalusel on rahaloome- asutustelt saadud finantseeringud esitatud eraldi. Teave finantsinvesteeringute (varade) kohta on hetkel vähem üksikasjalik kui teave finantseerimise kohta, seda

eelkõige seetõttu, et andmete esitamine sektorite kaupa pole võimalik.

Osas 3.3 on ära toodud euroala kindlustus- ettevõtete ja pensionifondide (ESA 95 paragrahv 125) kvartaalsete finants- kontode andmed. Sarnaselt osadega 3.1 ja 3.2 hõlmavad nimetatud andmed sesoonselt kohandamata bilansilisi jääke ja finantstehinguid, kajastades vastava sektori peamisi finantsinvesteeringuid ja ressursside kaasamist.

Kvartaalsed andmed eelnimetatud kolmes sektoris põhinevad liikmesriikide kvar- taalsete finantskontode andmetel ning raha- loomeasutuste bilansi ja väärtpaberi- emissioonide statistikal. Osades 3.1 ja 3.2 viidatakse ka andmetele, mis on võetud Rahvusvaheliste Arvelduste Panga rahvus- vahelisest pangandusstatistikast. Kuigi kõik euroala riigid kajastuvad rahaloomeasutuste bilansis ja väärtpaberiemissioonide statistikas, ei esita Iirimaa ja Luksemburg veel oma kvartaalsete finantskontode andmeid.

Osas 3.4 on ära toodud aastaandmed euro- ala säästude, investeeringute (finants- ja mittefinantsinvesteeringute) ja rahas- tamise kohta tervikuna ning eraldi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ette- võtete ja kodumajapidamiste kohta. Nimetatud aastaandmed peegeldavad täpsemat teavet finantsvarade soetamise kohta sektorite kaupa ning vastavad kahes eelnevas osas nimetatud kvartaalsetele andmetele.

FINANTSTURUD

Euroala finantsturgude statistika aegread hõlmavad neid ELi liikmesriike, kes olid euro kasutusele võtnud statistikas kajastuval perioodil.

Väärtpaberite (välja arvatud aktsiate) ja noteeritud aktsiate (osad 4.1–4.4) kohta

koostab statistika EKP, kes kasutab Euroopa Keskpankade Süsteemilt ja Rahvusvaheliste Arvelduste Pangalt saadud andmeid. Osas 4.5 on esitatud euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes. Rahaturu intressimäärade, pikaajaliste riigivõlakirjade tootluse ja aktsiaturgude indekse kohta (osad 4.6–4.8) koostab EKP statistika elektrooniliste kanalite kaudu saadud andmete põhjal.

Väärtpaberiemissioonide alane statistika hõlmab väärtpabereid (välja arvatud aktsiaid (võlakirjad)), mida on tutvustatud osades 4.1, 4.2 ja 4.3, ning noteeritud aktsiaid, mida on kajastatud osas 4.4. Võlakirjad on jaotatud lühiajalisteks ja pikaajalisteks väärtpaberiteks. “Lühiajalised” väärtpaberid on tähtajaga kuni üks aasta (erandjuhtudel kuni kaks aastat). “Pikaajalised” väärtpaberid on eelnimetatud tähtajast pikema tähtajaga või vabalt valitava (kuid igal juhul pikema kui üheaastase) tähtajaga või määramata tähtajaga väärtpaberid. Võlakirjade statistika kajastab hinnanguliselt 95% euroala residentide emissioonide kogumahust. Osades 4.1, 4.2 ja 4.3 näidatud eurodes nomineeritud väärtpaberid sisaldavad eurole vastavas kohalikus vääringus väljendatud väärtpabereid.

Osas 4.1 on ära näidatud emiteeritud ja väljaostetud väärtpaberid, emissiooni netoväärtus ning bilansiline jääk kõigi väärtpaberite tähtaegade kaupa ning täiendavalt pikaajaliste väärtpaberite lõikes. Emissiooni netoväärtus erineb muutustest bilansilises jäägis tulenevalt ümberhindamisest, ümberliigitamisest ja muudest kohandustest.

Veergudes 1 kuni 4 on ära toodud bilansiline jääk, emissiooni koguväärtus, väljaostmine ja emissiooni netoväärtus kõigi eurodes nomineeritud emissioonide kohta. Veergudes 5 kuni 8 on bilansiline

jääk, emissiooni netoväärtus, väljaostmine ja emissiooni netoväärtus kõigi euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (välja arvatud aktsiate (võlakirjade)) kohta. Veergudes 9 kuni 11 on euroala residentide poolt eurodes emiteeritud väärtpaberite bilansilise jäägi, emissiooni koguväärtuse ja väljaostmise protsentuaalne osa. Veerus 12 on ära näidatud eurodes nomineeritud emissiooni netoväärtus euroala residentide kaupa.

Osa 4.2 hõlmab bilansilist jääki ja emissiooni koguväärtuse jaotust sektorite alusel euroala residentidest emitentide kaupa; jaotus vastab ESA 95-le³. EKP on arvatud eurosüsteemi.

Osa 4.2 veerus 1 näidatud bilansiline jääk on identne osa 5.1 veerus 5 näidatud bilansilise jäägiga. Osa 4.2 veerus 2 toodud andmed rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjade bilansilise jäägi kohta on laias laastus võrreldavad emiteeritud võlakirjadega, mis on näidatud osa 2.1 veerus 8 rahaloomeasutuse koondbilansi kohustuste poolel.

Osas 4.3 kajastatakse euroala residentide poolt emiteeritud võlakirjade aastaseid kasvumäärasid (tähtaegade ja emitendi sektori kaupa). Nimetatud kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui institutsiooniline üksus omandab või müüb finantsvara ning omandab või tasub võlakohustuse. See tõttu ei arvestata aastaste kasvumäärade juures ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid mittehingute muutusi.

³ ESA 95 kasutatavad koodid kuubülletääni tabelites toodud sektorite tähistamiseks on järgmised: rahaloomeasutused (sealhulgas eurosüsteem), milleks on EKP ja euroala riikide keskpangad (S.121) ning teised finantsasutused (S.122); mitterahaloomeasutused, milleks on teised finantsvahendajad (S.123), finantstugiteenuseid osutavad ettevõtted (S.124) ning kindlustusettevõtted ja pensionifondid (S.125); kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted (S.11); keskvalitsus (S.1311) ning ülejäänud valitsemissektor, mis hõlmab piirkondlikku valitsust (S.1312), kohalikku omavalitsust (S.1313) ja sotsiaalkindlustusfonde (S.1314).

Osa 4.4 veergudes 1, 4, 6 ja 8 on ära toodud euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate eest tasumisele kuuluvad summad emiteerivate sektorite kaupa. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud noteeritud aktsiate kuised andmed vastavad osas 3.2 (põhikohustused, veerg 21) toodud kvartaliandmetele.

Osa 4.4 veergudes 3, 5, 7 ja 9 on euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad (emitendi tegevussektori alusel). Need kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui emitent müüb või ostab aktsiad välja sularaha eest, välja arvatud investeeringud emitendi omaaktsiatesse. Nimetatud tehingud hõlmavad emitendi esmakordset noteerimist börsil ning uute vahendite loomist või nende kustutamist. Aastaste kasvumäärade arvutamisel ei võeta arvesse ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid mittehingute muutusi.

Osas 4.5 on statistilised andmed kõigi intressimäärade kohta, mida euroala residentidest rahaloomeasutused kohaldavad eurohoiustele ja -laenudele võrreldes euroala residentidest kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetega. Euroala rahaloomeasutuste intressimäärad arvutatakse euroala riikide poolt välja iga kategooria suhtes kohaldatavate intressimäärade kaalutud keskmisena (vastavate tegevusmahtude kaupa).

Rahaloomeasutuste intressimäärade statistika on esitatud tegevusalade, sektorite, vahendikategooria ja tähtaja, etteteatamistähtaja või algse fikseeritud intressimäära kohaldamise perioodide kaupa. Uued statistilised andmed rahaloomeasutuste intressimäärade kohta asendavad need kümme üleminekuperioodi statistiliste andmete aegrida euroala tarbijatele kohaldatavate intressimäärade kohta, mis on

avaldatud EKP kuubülletäänides alates 1999. aasta jaanuarist.

Osas 4.6 esitatakse euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani rahaturgude intressimäärad. Euroalal katavad rahaturu intressimäärad laia ala alates üleöhoiuste intressimääradest kuni 12kuuliste hoiusteni. Enne 1999. aasta jaanuari arutati euroala arvestuslikud intressimäärad välja SKTga kaalutud liikmesriikide intressimäärade baasil. Kuu, kvartali ja aasta väärtused on perioodi keskmised, välja arvatud üleöhoiuste intressimäärad kuni 1998. aasta detsembrini. Üleöhoiused on esitatud pankadevaheliste hoiuste intressimääradena kuni 1998. aasta detsembrini. Alates 1999. aasta jaanuarist kajastavad osa 4.6 veeru 1 andmed eurodes nomineeritud üleöhoiuste keskmist intressimäära (EONIA). Need on perioodi lõpu seisuga esitatud intressimäärad kuni 1998. aasta detsembrini ning sealt edasi perioodi keskmised intressimäärad. Alates 1999. aasta jaanuarist loetakse ühe-, kolme-, kuue- ja kaheteistkuuliste hoiuste intressimääraks euro üleeuroopalisteks pankadevahelisteks intressimääradeks (EURIBOR); kuni 1998. aasta detsembrini kasutati Londoni pankadevahelist laenuintressi (LIBOR). Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on intressimäärad esitatud LIBORi baasil.

Osas 4.7 on esitatud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani riigivõlakirjade tootlused. Kuni 1998. aasta detsembrini esitati euroala kahe-, kolme-, viie- ja seitsmeaastaste võlakirjade tootlused perioodilõpu väärtustena ning kümneaastaste võlakirjade tootlused perioodi keskmise väärtusena. Sealt alates esitatakse kõik tootlused perioodi keskmise näitajana. Kuni 1998. aasta lõpuni arutati euroala tootlused SKTga kaalutud riigivõlakirjade ühtlustatud tootluse baasil; sealt edasi kasutatakse keskmise arvutamisel riigivõlakirjade nominaalset tasumata summat igas lõpptähtaja vööndis. Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on

kümneaastaste võlakirjade tootlus esitatud perioodi keskmisena.

Osas 4.8 on ära toodud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani aktsiaturgude indeksid.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

Käesolevas osas kirjeldatud andmed on enamuses esitatud Euroopa Komisjoni (põhiliselt Eurostat) ja riikide statistikaametite poolt. Euroala tulemused saadakse liikmesriikide andmete koondamise teel. Andmed on ühtlustatud ja võrreldavad nii suures ulatuses kui võimalik. Statistilisi andmeid SKT ja kulukomponentide kohta, lisandväärtuse kohta tegevusalade lõikes, tööstustoodangu, jaemüügi ja registreeritud sõiduautode kohta on kohandatud vastavalt tööpäevade arvule.

Euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeks (osa 5.1) on saadaval alates 1995. aastast. See põhineb liikmesriikide ühtlustatud tarbijahinnaindeksitel, mille arvutamisel järgitakse kõigis euroala riikides sama meetodikat. Kaupade ja teenuste jaotus on tuletatud individuaaltarbimise klassifikaatori baasil (Coicop/ÜTHI). Ühtlustatud tarbijahinnaindeks hõlmab euroala majandusterritooriumil asuvate kodumajapidamiste rahalisi lõpptarbimiskulusid. Tabelis on ära toodud EKP poolt koostatavad sesoonselt kohandatud andmed ühtlustatud tarbijahinnaindeksite kohta.

Tööstustoodangu tootjahindasid (tabel 2 osas 5.1), tööstustoodangut, uusi tellimusi, tööstusliku käivet ja jaemüüki (osa 5.2) reguleerib ELi nõukogu 19. mai 1998. aasta määrus nr 1165/98 lühiajalise statistika kohta⁴. Tööstustoodangu tootjahindade ja tööstustoodangu lõpptarbimisel põhinev liigitamine kujutab endast tööstuse (v.a ehituse) ühtlustatud allliigitust (NACE osad C kuni E) peamisteks tööstusgrupeeringuteks (MIG), mis on defineeritud komisjoni

26. märtsi 2001. aasta määruses (EC) nr 586/2001⁵. Tööstustoodangu tootjahinnad kajastavad tootjate hindasid väljaspool tehase väravat. Need sisaldavad kaudseid makse, välja arvatud käibemaks ja muud mahaarvamisele kuuluvad maksud. Tööstustoodang kajastab asjaomaste tööstuste lisandväärtust.

Toormaterjali maailmaturuhinnad (tabel 2 osas 5.1) mõõdavad muutusi euroala eurodes nomineeritud impordihindades võrreldes baasperioodiga.

Tööjõukulude indeksid (tabel 3 osas 5.1) mõõdavad keskmist tööjõukulu töötatud tunni kohta. Indeksid ei hõlma aga põllumajandust, kalandust, avalikku haldust, haridust, tervishoidu ja mujal liigitamata teenuseid. EKP arvutab kollektiivlepinguga määratud palkade näitaja (märke osa 5.1 tabelis 3) liikmesriikide ühtlustamata määratluste baasil.

Tööjõu ühikukulu komponendid (tabel 4 osas 5.1), SKT ja selle komponendid (tabelid 1 ja 2 osas 5.2), SKT deflaatorid (tabel 5 osas 5.1) ja tööhõivestatistika (tabel 1 osas 5.3) kujutavad endast ESA 95 rahvamajanduse kvartaliaruannete tulemusi.

Tööstusele esitatud uued tellimused (osa 5.2 tabel 4) sisaldavad võrdlusperioodi jooksul saadud tellimusi ja hõlmavad tööstusharusid, kus tegutsetakse peamiselt tellimuspõhiselt – eelkõige tekstiili-, tselluloosi- ja paberi-, keemia-, metalli-, kapitalikaupade ja kestvuskaukade tööstust. Andmete arvutamisel on tuginetud kehtivatele hindadele.

Tööstuslikku käivet ja jaemüüki käsitlevas osas (osa 5.2 tabel 4) mõõdetakse kogukäivet, sealhulgas kõiki makse ja lõive peale käibemaksu, mille kohta on esitatud arved vaatlusperioodi jooksul. Jaemüügi käive hõlmab jaemüügi kogukäivet (v.a mootorsõidukite ja mootorrataste ning

4 EÜT L 162, 05.06.1998, lk 1.

5 EÜT L 86, 27.03.2001, lk 11.

remonditeenuste müük). Uute sõiduautode registreeringud hõlmavad nii era- kui ka firmaautode registreeringuid.

Äri- ja tarbijauuringute kvalitatiivsed andmed (tabel 5 osas 5.2) põhinevad Euroopa Komisjoni äri- ja tarbijauuringutel.

Tööpuuduse määrad (tabel 2 osas 5.3) vastavad Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) suunistele. Need viitavad aktiivsetele töötajatele kui tööjõu osale lähtuvalt ühtlustatud kriteeriumidest ja mõistetest. Tööpuuduse määra arvutamise aluseks olevad tööjõu näitavad erinevad osas 5.3 avaldatud tööhõive ja tööpuuduse tasemete summast.

RIIGI RAHANDUS

Osades 6.1 kuni 6.3 on ära toodud euroala valitsemissektori eelarvepositsioon. Andmed on põhiosas konsolideeritud ja põhinevad ESA 95 meetodikal. EKP koostab euroala koondandmed liikmesriikide keskpankade poolt esitatavate ühtlustatud andmete põhjal, mida ajakohastatakse regulaarselt. Andmed euroala riikide eelarvepuudujäägi ja võlgade kohta võivad seetõttu erineda andmetest, mida kasutab Euroopa Komisjon ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse korral.

Osas 6.1 on ära toodud valitsemissektori tulud ja kulud, lähtudes komisjoni 10. juuli 2000. aasta määruses nr 1500/2000⁶ (millega muudeti ESA 95) sõnastatud mõistetest. Osas 6.2 on ära toodud valitsemissektori konsolideeritud koguvõlg nominaalväärtuses kooskõlas asutamislepingus ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust reguleerivate sätetega. Osades 6.1 ja 6.2 on esitatud üldandmed iga euroala riigi kohta, arvestades nende tähtsust stabiilsuse ja majanduskasvukasvu pakti raames. Osas 6.3 kajastatakse valitsemissektori võla muutust. Erinevus valitsemissektori võla muutuse ja valitsemissektori eelarvepuudujäägi vahel – fiskaalpositsiooni

kohandamine – on peamiselt seletatav valitsuse poolt finantsvaradega tehtud tehingutega ja välisvaluuta hindamisest tulenevate erinevustega. Osas 6.4 on toodud kvartaalsed andmed valitsemissektori tulude ja kulude kohta lähtudes mõistetest, mis on kirjas Euroopa Parlamendi määruses nr 1221/2002 ja nõukogu 10. juuni 2002. a määruses 7 valitsemissektori kvartaalsete mittefinantskontode kohta

VÄLISMAJANDUS

Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas (osad 7.1, 7.2, 7.4 ja 7.5) kasutatud mõisted on üldiselt kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga (viies väljaanne, oktoober 1993), EKP 16. juuli 2004. aasta suunistega EKP statistilise aruandluse nõuete kohta (ECB/2004/15)⁸ ning Eurostati dokumentidega. Täiendavat teavet euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamisel kasutatud meetodika ja allikate kohta võib leida EKP väljaandest "European Union balance of payments/international investment position statistical methods" (november 2004) ja alltoodud rakkerühma aruannetest: "Portfolio investment collection systems" (juuni 2002), "Portfolio investment income" (august 2003) ja "Foreign direct investment" (märts 2004), mida on võimalik laadida alla EKP koduleheküljelt.

Netotehingute kajastamisel finantskontol lähtutakse Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatust: varade suurenemist tähistatakse miinuskärgiga ning kohustuste suurenemist plusskärgiga. Jooksevkontol ja kapitalikontol esitatakse nii kredit- kui ka deebettehingud plusskärgiga.

6 EÜT L 172, 12.07.2000, lk 3.

7 EÜT L 179, 09.07.2002, lk 1.

8 EÜT L 354, 30.11.2004, lk 34.

Euroala maksebilansi koostab EKP. Viimaseid kuuandmeid tuleb käsitleda tinglikena. Andmed vaadatakse üle pärast järgmise kuu näitajate ja/või üksikasjaliku kvartaalse maksebilansi avaldamist. Varasemate perioodide andmeid uuendatakse regulaarselt või pärast meetodika muutumist.

Osa 7.1 tabelis 2 on toodud sesoonselt kohandatud andmed jooksevkonto kohta. Kohandamisel on arvesse võetud tööpäevade arvu, liigaastat ja/või riigipühasid. Tabelis 7 on esitatud mitteeuroala residentide emiteeritud väärtpaberite ostud euroalal asuvate ostjate poolt sektorite kaupa. Hetkel pole veel võimalik näidata euroalaväliste residentide poolt omandatud väärtpaberite emitentide (kes asuvad euroalal) jaotust sektorite kaupa. Tabelites 8 ja 9 esitatud jaotus "laenud" ja "sularaha ja hoiused" tugineb mitteresidentidest vastaspoole sektorile, st mitteresidentsete pankade varasid liigitatakse hoiusteks, samas kui teiste mitteresidentsete sektoritega seotud varasid liigitatakse laenudeks. See jaotus sarnaneb muus statistikas esitatud jaotusega, sh rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansiga, ja on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga ("IMF Balance of Payments Manual").

Osas 7.2 kirjeldatakse maksebilansi rahalist esitust: maksebilansi tehinguid, mis kajastavad kooskõllisust rahaagregaadiga M3. Andmete kajastamisel on lähtutud maksebilansi tavapärasest tähistussüsteemist, välja arvatud rahandus- ja pangandusstatistika (veerg 12) võetud rahaagregaadi M3 puhul, kus plussmärk tähistab varade suurenemist või kohustuste vähenemist. Portfelliinvesteeringute kohustuste poolel hõlmavad maksebilansitehingud lisaks rahaturufondide osakute ja rahaloomeasutuste poolt emiteeritud kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjadele ka rahaloomeasutuste poolt emiteeritud

lihtaktsiate ja võlakirjade ostu ja müüki. Euroala maksebilansi esituse kohta on avaldatud spetsiifiline meetodiline märkus EKP veebilehekülje alljaotuses "Statistics". Vt ka kasti 1 kuubülletääni 2003. aasta juuni väljaandes.

Osas 7.3 on ära toodud andmed euroala väliskaubanduse kohta. Andmete põhiallikaks on Eurostat. EKP tuletab mahuindeksid Eurostatis kajastatud maksumuse ja ühikuhinna indeksite põhjal ning viib läbi ühikuhinna indeksite sesoonse kohandamise, samas kui maksumuse andmeid kohandatakse Eurostati poolt sesoonselt ja tööpäevade arvu alusel.

Tabeli 7.3.1 veergudes 4–6 ja 9–11 toodud jaotus tootegruppide kaupa vastab üldiste majanduskategooriate liigitusele. Valmistooted (veerud 7 ja 12) ja nafta (veerg 13) vastavad rahvusvahelise kaubandusklassifikatsioonistandardi 3. parandatud väljaandes (SITC Rev. 3) esitatud definitsioonile. Geograafiline jaotus näitab põhilisi kaubanduspartnereid nii üksikult kui ka piirkondlike gruppide kaupa.

Mõistete, liigituste, andmete ulatuse ja kajastamise aja erinevuste tõttu pole väliskaubandusandmed (eelkõige impordiandmed), täielikult võrreldavad kaubanimetustega maksebilansi statistikas (osad 7.1 ja 7.2). Osalt tulenevad nimetatud erinevused kindlustus- ja veoteenustest, mis moodustasid 2001. aastal umbes 5% imporditud kaupade väärtusest (CIF) (EKP hinnang).

Osas 7.4 toodud euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmete esitamisel on lähtutud positsioonide võrdlusest euroalaväliste residentidega ning käsitletud euroala kui ühtset majanduspiirkonda (vt ka 2002. aasta detsembri kuubülletääni taustinfot 9). Rahvusvaheline investeerimispositsioon on koostatud turuhindades, välja arvatud otseinvesteeringud, mille hindamisel kasutatakse enamasti raamatupidamislikke väärtusi.

Eurosüsteemi rahvusvahelised reservid ning vastavad varad ja kohustused on ära toodud osas 7.5 koos EKP poolt hoitava osaga. Need näitajad pole eurosüsteemi nädalastes raamatupidamisaruannetes kajastuvate andmetega täielikult võrreldavad nende hõlmatus ja hindamise erinevuste tõttu. Osas 7.5 esitatud andmed on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi/Rahvusvaheliste Arvelduste Panga rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse statistika kohta käivate soovitusetega. Muutused eurosüsteemi kullavarudes (veerg 3) tulenevad 26. septembril 1999. aastal sõlmitud keskpanga kullalepingu tingimustel tehtud kullatehingutest. Lisateavet eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide statistilise käsitlemise kohta võib leida väljaandest "Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves" (oktoober 2000), mille saab alla laadida EKP veebilehelt. Veebileht sisaldab täpsemaid andmeid vastavalt rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse mallile.

VAHETUSKURSID

Osas 8.1 on ära toodud EKP poolt euroala kaubanduspartnerite vääringute suhtes arvutatud euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid, mis põhinevad euro kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmistel. Positiivne muutus näitab euro kallinemist. Keskmise arvutamisel tuginetakse aastatel 1995–1997 ja 1999–2001 toimunud valmistoodete vahetusele kaubanduspartneritega, võttes arvesse kolmanda turu mõjusid. Euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid tulenevad aastatele 1995–1997 tuginevate keskmiste sidumisest aastatele 1999–2001 tuginevate keskmistega 1999. a alguses. 13 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea,

Norra, Singapur ja Õeits moodustavad 23 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi (EER-23), kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid. Need 23 liiget kuuluvad omakorda 42 riigist koosnevasse gruppi (EER-42) koos järgmiste riikidega: Alpeeria, Argentina, Brasiilia, Bulgaaria, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Indoneesia, Lõuna-Aafrika, Malaysia, Maroko, Mehhiko, Rumeenia, Tai, Taiwan, Türgi, Uus-Meremaa ja Venemaa. Reaalne efektiivne vahetuskurs arvutatakse välja tarbijahinnaindeksi, tootjahinnaindeksi, sisemajanduse kogutoodangu deflaatori, töötleva tööstuse tööjõuühikukulu ja kogumajanduse tööjõuühikukulu baasil.

Täpsem teave efektiivsete vahetuskursside arvutamise kohta on toodud 2004. a septembri bulletääni taustinfos 10 "Update of the overall trade weights for the effective exchange rates of the euro and computation of a new set of euro indicators" ning EKP üldises toimetises nr 2 (Occasional Paper, "The effective exchange rates of the euro", Luca Buldorini, Stelios Makrydakis ja Christian Thimann, veebruar 2002), mida on võimalik alla laadida EKP veebilehelt.

Osas 8.2 toodud kahepoolset vahetuskursid on vastavate vääringute igapäevaselt avaldatavate intressi viitemäärade kuu keskmised.

EUROALAVÄLINE ARENG

Teiste ELi liikmesriikide ja liitujariikide (osa 9.1) kohta käivate statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel on järgitud samu põhimõtteid mida euroala andmete kogumisel ja koostamisel. Osas 9.2 toodud andmed Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kohta on saadud nende riikide allikatest.

EUROSÜSTEEMI RAHAPOLIITILISTE MEETMETE KRONOLOOGIA¹

3. JAANUAR 2002

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 3,25%, 4,25% ja 2,25%.

Samuti otsustab nõukogu, et regulaarsete pikemaajaliste refinantseerimistingute kogumahuks on 2002. aastal 20 miljardit eurot oksjoni kohta. Selle summa määramisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavaid likviidsusvajadusi 2002. aastal ning eurosüsteemi soovi tagada finantssektori jätkuv refinantseerimine oma põhiliste refinantseerimistingute kaudu. Kui likviidsusvajadustes ilmneb ootamatuid muutusi, võib nõukogu väljajagatavat summat aasta jooksul kohandada.

7. VEEBRUAR, 7. MÄRTS, 4. APRILL, 2. MAI, 6. JUUNI JA 4. JUULI 2002

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 3,25%, 4,25% ja 2,25%.

10. JUULI 2002

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab vähendada 2002. aasta teisel poolel tehtavate pikemaajaliste refinantseerimistingute kogumahtu 20 miljardilt eurolt 15 miljardi euronit tehingu kohta. Viimatimainitud summa määramisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavaid likviidsusvajadusi 2002. aasta teisel poolel ja see peegeldab eurosüsteemi soovi jätkata likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimis-tehingute kaudu.

1. AUGUST, 12. SEPTEMBER, 10. OKTOOBER JA 7. NOVEMBER 2002

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistingute pakkumisintressi alammääraning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 3,25%, 4,25% ja 2,25%.

5. DETSEMBER 2002

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab alandada põhiliste refinantseerimistingute pakkumisintressi alammäära 0,50 protsendipunkti võrra tasemele 2,75% alates 11. detsembril 2002 tehtavast tehingust. Samuti otsustab nõukogu langetada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 0,50 protsendipunkti võrra vastavalt tasemele 3,75% ja 1,75% ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 6. detsembri 2002.

Lisaks otsustab nõukogu, et laiema rahaagregaadi M3 aastase kasvumäära kontrollväärtus jääb tasemele 4,5%.

9. JAANUAR 2003

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ja need jäävad vastavalt tasemele 2,75%, 3,75% ja 1,75%.

23. JAANUAR 2003

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab rahapoliitika tegevusraamistiku toimimise

¹ Kronoloogia 1999–2001. a. võetud eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kohta on kirjas vastavalt EKP 1999. a. aastaaruandes (lk 176–179), EKP 2000. a. aastaaruandes (lk 205–208) ja EKP 2001. a. aastaaruandes (lk 219–220).

tõhustamiseks rakendada alljärgnevat meetmeid.

Esiteks muudetakse kohustusliku reservi hoidmisperioodi selliselt, et hoidmisperiood algab alati põhilise refinantseerimistehingu arvelduspäeval pärast nõukogu koosolekut, mil pannakse paika kuiselt hinnatav rahapoliitiline hoiak. Lisaks viiakse püsivahendite intressimäärade muudatuste rakendamine üldiselt vastavusse kohustusliku reservi uue hoidmisperioodi algusega.

Teiseks lühendatakse põhiliste refinantseerimistehingute tähtaega kahelt nädalalt ühele nädalale.

Need meetmed jõustuvad kavakohaselt 2004. aasta esimese kvartali jooksul.

Täiendusena 10. juuli 2002 pressiteatele otsustab nõukogu jätta 2003. aastal muutmata regulaarsete pikemaajaliste refinantseerimistehingute kogumahu, mis on 15 miljardit eurot oksjoni kohta. Selle summa määramisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavaid likviidsusvajadusi 2003. aastal ja see peegeldab eurosüsteemi soovi tagada jätkuv likviidsus oma põhiliste refinantseerimistehingute kaudu.

6. VEEBRUAR 2003

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,75%, 3,75% ja 1,75%.

6. MÄRTS 2003

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab alandada põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära 0,25 protsendipunkti võrra tasemele 2,50% alates

12. märtsil 2003 tehtavast tehingust. Samuti otsustab nõukogu vähendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 0,25 protsendipunkti võrra vastavalt tasemele 3,50% ja 1,50% ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 7. märtsi 2003.

3. APRILL 2003

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,50%, 3,50% ja 1,50%.

8. MAI 2003

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,50%, 3,50% ja 1,50%.

Samuti teeb nõukogu teatavaks EKP rahapoliitilise strateegia hindamise tulemused. See 13. oktoobril 1998 välja kuulutatud strateegia koosneb kolmest põhielemendist: hinnastabiilsuse kvantitatiivne määratlus, rahamassi oluline tähendus hinnastabiilsust ohustavate tegurite hindamisel ning hinnadünaamika laiapärgjaline hindamine.

Nõukogu kinnitab 1998. aasta oktoobris formuleeritud hinnastabiilsuse määratlust, mille kohaselt "täheb hinnastabiilsus alla 2% suurust ühtlustatud tarbijahinnaindeksi aastast kasvu euroalal. Hinnastabiilsus tuleb säilitada keskpikal perioodil". Samas mõnab nõukogu, et hinnastabiilsuse tagamisel on tema eesmärgiks säilitada inflatsioonimäärad keskpikal perioodil 2% taseme juures.

Nõukogu kinnitab, et tema rahapoliitilised otsused põhinevad jätkuvalt hinnastabiilsust ohustavate tegurite igakülgsel analüüsil. Samas otsustab nõukogu oma teates selgitada, millist rolli mängivad majandus- ja rahapoliitilised analüüsid nõukogu üldises hinnangus hinnastabiilsust ohustavate tegurite kohta.

Et rõhutada rahamassi kasvu pikaajalisust rahapoliitiliste tendentside hindamisel, otsustab nõukogu loobuda kontrollväärtuse iga-aastasest ülevaatamisest. Samas jätkab nõukogu siiski kontrollväärtuse aluseks olevate tingimuste ja eelduste hindamist.

5. JUUNI 2003

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab alandada põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära 0,50 protsendipunkti võrra tasemele 2,0% alates 9. juunil 2003 tehtavast tehingust. Samuti otsustab nõukogu vähendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 0,50 protsendipunkti võrra vastavalt tasemele 3,0% ja 1,0% ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 6. juuni 2003.

10. JUULI, 31. JUULI, 4. SEPTEMBER, 2. OKTOOBER, 6. NOVEMBER, 4. DETSEMBER 2003 JA 8. JAANUAR 2004

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

12. JAANUAR 2004

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimistehingute kogumahtu 2004. aastal 15

miljardilt eurolt 25 miljardi euronni oksjoni kohta. Selle summa suurendamisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavalt suuremaid likviidsusvajadusi 2004. aastal. Samas jätkab eurosüsteem likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimistehingute kaudu. Nõukogu võib teha otsuse väljajagatava summa korrigeerimise kohta 2005. aasta algul.

5. VEEBRUAR JA 4. MÄRTS 2004

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

10. MÄRTS 2004

Vastavalt nõukogu 23. jaanuari 2003 otsusele lühendatakse eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistehingute tähtaega kahelt nädalalt ühele nädalale ja eurosüsteemi kohustuslike reservide hoidmisperioodi muudetakse selliselt, et hoidmisperiood algab alati peamise refinantseerimistehingu arvelduspäeval pärast nõukogu koosolekut, mil pannakse paika kuiselt hinnatav rahapoliitiline hoiak, mitte aga kuu 24. päeval.

1. APRILL, 6. MAI, 3. JUUNI, 1. JUULI, 5. AUGUST, 2. SEPTEMBER, 7. OKTOOBER, 4. NOVEMBER JA 2. DETSEMBER 2004

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimistehingute pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

TARGET (ÜLEEUROOPALINE AUTOMATISEERITUD REAALAJALINE BRUTOARVELDUSSÜSTEEM)

MAKSEVOOD TARGETI SÜSTEEMIS

Kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 255 636 makset kogukäibega 1630 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga kahanes arveldatud maksete arv ja käive 7%. Võrreldes 2003. a kasvas maksete arv 1% ja käive 2%. See vastab alates TARGETi käivitamisest 1999. aastal täheldatud hooajalisele eripärale, mille kohaselt on igal aastal kolmandas kvartalis leidnud aset langus kõikides analüüsitava segmentides. Maksete käibe osas jäi TARGETi üldine turuosa 88% tasemele, ent arvu osas langes see 59%lt 57%le.

LIIKMESRIIKIDE SISESED MAKSED

Päevas arveldati TARGETis keskmiselt 193 992 liikmesriikide sisest makset kogukäibega 1094 miljardit eurot. Eelmise kvartaliga võrreldes kahanes arveldatud maksete arv 6% ja käive 8%. Võrreldes 2003. aasta sama perioodiga maksete arv ei muutunud, maksete käive aga suurenes 2%. Liikmesriikide sisesed TARGETi makset moodustasid 75,9% TARGETi maksete koguarvust ja 67,1% kogukäibest. 2004. aasta kolmandas kvartalis vähenes liikmesriikide sisese makse keskmine suurus 2004. a teise kvartaliga võrreldes 5,8 miljonilt eurolt 5,6 miljonile eurole. Liikmesriikide sisesid makseid oli enim 30. septembril 2004 (s.o kvartali viimasel tööpäeval), mil arveldati 258 164 makset kogukäibega 1515 miljardit eurot. Liikmesriikide siseste maksete koguarvust 66% olid väiksemad kui 50 000 eurot ja 11% suuremad kui 1 miljon eurot. Keskmiselt arveldati päevas 126 liikmesriikide sisest makset, mille väärtus ulatus üle 1 miljardi euro.

LIIKMESRIIKIDE VAHELISED MAKSED

2004. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 61 644 liikmesriikide vahelist makset kogukäibega 536 miljardit eurot. Võrreldes 2004. aasta teise kvartaliga kahanes arveldatud maksete arv 9% ja käive 6%. Eelmise aasta kolmanda kvartaliga võrreldes suurenes liikmesriikide vaheliste maksete arv 7% ja käive 2%.

Võrreldes eelmise kvartaliga kahanes pankadevaheliste maksete arv 8% ja käive 6%. Kliendimaksete arv vähenes 11% ja käive 10%. Pankadevahelised makset moodustasid liikmesriikide vaheliste maksete keskmisest arvust 48,5% ja käibest 95,3%. Võrreldes 2004. aasta teise kvartaliga kasvas pankadevaheliste maksete keskmine käive 16,7 miljonilt eurolt 17,1 miljonile eurole ja kliendimaksete keskmine käive kasvas 778 000 eurolt 799 000 eurole. Kolmandas kvartalis oli liikmesriikide vahelisi makseid enim 30. septembril 2004 (s.o kvartali viimasel tööpäeval), mil TARGETis arveldati 82 982 makset kogukäibega 713 miljardit eurot. 63% TARGETis arveldatud liikmesriikide vahelistest maksetest

Tabel I. TARGETi käideldavus riigisisestes osades ja EKP maksesüsteemis

TARGETi riigisisene osa	Käideldavus 2004. a III kvartalis
Belgia	99,83 %
Taani	99,65 %
Saksamaa	99,74 %
Kreeka	99,68 %
Hispaania	99,97 %
Prantsusmaa	99,87 %
Iirimaa	100,00 %
Itaalia	99,95 %
Luksemburg	100,00 %
Madalmaad	99,90 %
Austria	99,93 %
Portugal	99,83 %
Soome	99,84 %
Rootsi	99,57 %
Ühendkuningriik	100,00 %
EKP maksesüsteem	99,25 %
TARGETi keskmine käideldavus	99,79 %

moodustasid alla 50 000eurosed maksed. 15% maksete suurus oli üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 40 liikmesriikide vahelist makset, mille väärtus ulatus üle 1 miljardi euro.

TARGETI KÄIDELDAVUS JA JÕUDLUS

2004. aasta kolmandas kvartalis oli TARGETi kogukäideldavus 99,79%, võrrelduna 99,80%lise kogukäideldavusega 2004. aasta teises kvartalis. TARGETi käideldavust mõjutanud vahejuhtumite arv oli 32, mis on suurem kui eelmises kvartalis, mil täheldati 25 vahejuhtumit.

20. septembril 2004 tuli ühe vahejuhtumi tõttu sulgeda TARGET 30 minutit hiljem. Tabelis 1 on esitatud TARGETi riigisiseste osade ja EKP maksesüsteemi vastavad näitajad.

Kolmandas kvartalis arveldati 97,06% liikmesriikide vahelistest TARGETi maksetest vähem kui 5 minutiga, 2,66% maksete arveldamiseks kulus aega 5–15 minutit ja 0,24% maksete arveldamiseks 15–30 minutit. Liikmesriikide vahelisest 61 644 maksest kestis arveldusaeg üle 30 minuti keskmiselt 56 makse puhul päevas.

Tabel 2. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksed: maksete arv

(maksete arv)	2003 III kvartal	2003 IV kvartal	2004 I kvartal	2004 II kvartal	2004 III kvartal
TARGET					
Kõik TARGETi maksed					
Koguarv	16 665 036	17 404 115	17 071 290	17 264 247	6 871 971
Päeva keskmine	252 501	271 939	266 739	274 036	255 636
Liikmesriikide vahelised TARGETi maksed					
Koguarv	3 813 244	4 023 122	4 184 197	4 286 846	4 0686 531
Päeva keskmine	57 766	62861	65 378	65 045	61644
Liikmesriikide sisesed TARGETi maksed					
Koguarv	12 851 792	13 380 933	12 887 111	12 977 401	12 803 440
Päeva keskmine	194 724	209 078	201 361	205 990	193 992
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Koguarv	9 835 244	10 088 174	9 669 240	9 840 955	10 831 383
Päeva keskmine	149 019	157 628	151 082	156 206	164 112
Paris Net Settlement (PNS)					
Koguarv	1790 113	1833 104	1 772 732	1 767 244	1 700 070
Päeva keskmine	27 123	28 642	27 699	28 051	28 051
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Koguarv	419 123	423 513	365 097	316 448	237 482
Päeva keskmine	6350	6617	5705	5023	3598
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Koguarv	151 666	134 620	131 082	184 269	128 745
Päeva keskmine	2298	2103	2048	2925	1951

Tabel 3. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksed: maksete käive

(mld EUR)

	2003 III kvartal	2003 IV kvartal	2004 I kvartal	2004 II kvartal	2004 III kvartal
TARGET					
Kõik TARGETi maksed					
Kogukäive	105 216	102 686	109 062	111 025	107 592
Päeva keskmine	1 594	1 604	1 704	1 762	1 630
Liikmesriikide vahelised TARGETi maksed					
Kogukäive	34 570	34 128	36 487	36 046	35 378
Päeva keskmine	524	533	570	572	536
Liikmesriikide sisesed TARGETi maksed					
Kogukäive	70 646	688 558	72 575	74 979	72 214
Päeva keskmine	1 070	1 071	1 134	1 190	1 094
Muud süsteemid					
Euro 1 (EBA)					
Kogukäive	11 331	10 898	11 647	10 987	10487
Päeva keskmine	172	170	182	174	159
Paris Net Settlement (PNS)					
Kogukäive	4 203	4 180	4 276	4 765	4217
Päeva keskmine	64	65	67	76	64
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Kogukäive	75	74	60	60	110
Päeva keskmine	1	1	1	1	1
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Kogukäive	96	104	120	117	117
Päeva keskmine	1	2	2	2	2

EUROOPA KESKPANGA POOLT ALATES 2003. A JAANUARIST AVALDATUD DOKUMENDID

Käesolev loetelu sisaldab valikut Euroopa Keskpanga poolt alates 2003. a jaanuarist avaldatud dokumentidest. Teadustoimetiste (*Working Papers*) loetelu viitab üksnes 2004. a septembrist kuni novembrini avaldatud trükistele. Huvilistel on võimalus saada väljaandeid tasuta EKP pressi- ja infotalitusest. Tellimused edastada kirjalikult tiitellehe pöördel viidatud postiaadressile. Euroopa Keskpanga ja Euroopa Rahainstituudi (EMI) poolt avaldatud dokumentide täielik nimekiri on saadaval EKP koduleheküljel (<http://www.ecb.int>).

AASTAARUANNE

“Annual Report 2002”, aprill 2003

“Annual Report 2003”, aprill 2004

KUUBÜLLETÄANIS AVALDATUD ARTIKLID

“The demand for currency in the euro area and the impact of the euro cash changeover”, jaanuar 2003.

“CLS – purpose, concept and implications”, jaanuar 2003.

“The relationship between monetary policy and fiscal policies in the euro area”, veebruar 2003.

“Exchange rate regimes for emerging market economies”, veebruar 2003.

“The need for comprehensive reforms to cope with population ageing”, aprill 2003.

“Developments in general economic statistics for the euro area”, aprill 2003.

“A bank lending survey for the euro area”, aprill 2003.

“Recent trends in residential property prices in the euro area”, mai 2003.

“Electronification of payments in Europe”, mai 2003.

“The adjustment of voting modalities in the Governing Council”, mai 2003.

“The outcome of the ECB’s evaluation of its monetary policy strategy”, juuni 2003.

“Trends in euro area gross fixed capital formation”, juuli 2003.

“Early experience of the management of euro banknote printing and issuance”, juuli 2003.

“Changes to the Eurosystem’s operational framework for monetary policy”, august 2003.

“Recent developments in the euro area banking sector”, august 2003.

“Developments in the euro area’s international cost and price competitiveness”, august 2003.

“Recent developments in financial structures of the euro area”, oktoober 2003.

“The integration of Europe’s financial markets”, oktoober 2003.

“Developments in the debt financing of the euro area private sector”, november 2003.

“Crisis resolution in emerging market economies – challenges for the international community”, november 2003.

“The international role of the euro: main developments since the inception of Stage Three of Economic and Monetary Union”, november 2003.

“EMU and the conduct of fiscal policies”, jaanuar 2004.

“Opinion survey on activity, prices and labour market developments in the euro area: features and uses”, jaanuar 2004.

“Measuring and analysing profit developments in the euro area”, jaanuar 2004.

“The acceding countries’ economies on the threshold of the European Union”, veebruar 2004.

“Developments in private sector balance sheets in the euro area and the United States”, veebruar 2004.

“The impact of fair value accounting on the European banking sector – a financial stability perspective”, veebruar 2004.

“Fiscal policy influences on macroeconomic stability and prices”, aprill 2004.

“Future developments in the TARGET system”, aprill 2004..

“The Barcelona partner countries and their relations with the euro area”, aprill 2004.

“The EU economy following the accession of the new Member States”, mai 2004.

“The natural real interest rate in the euro area”, mai 2004.

“Risk mitigation methods in Eurosystem credit operations”, mai 2004.

“Labour productivity developments in the euro area: aggregate trends and sectoral patterns”, juuli 2004.

“Accounting for the resilience of the EU banking sector since 2000”, juuli 2004.

“The European Constitution and the ECB”, august 2004.

“Properties and use of general government quarterly accounts”, august 2004.

“Euro banknotes: first years of experience”, august 2004.

“Monetary analysis in real time”, oktoober 2004.

“Economic integration in selected regions outside the European Union”, oktoober 2004.

“Oil prices and the euro area economy”, november 2004.

“Extracting information from financial asset prices”, november 2004.

“Developments in the EU framework for financial regulation, supervision and stability”, november 2004.

STATISTICS POCKET BOOK

Saadaval igakuiselt alates 2003. a augustist.

ÜLDISED TOIMETISED (OCCASIONAL PAPER SERIES)

- 8 “An introduction to the ECB’s survey of professional forecasters”; J. A. Garcia, september 2003.
- 9 “Fiscal adjustment in 1991-2002: stylised facts and policy implications”; M. G. Briotti veebruar 2004.
- 10 “The acceding countries’ strategies towards ERM II and the adoption of the euro: an analytical review”; EKP ekspertide rühm: P. Backé ja C. Thimann, k.a O. Arratibel, O. Calvo-Gonzalez, A. Mehl ja C. Nerlich, veebruar 2004.
- 11 “Official dollarisation/euroisation: motives, features and policy implications of current cases”; A. Winkler, F. Mazzaferro, C. Nerlich ja C. Thimann, veebruar 2004.
- 12 “Understanding the impact of the external dimension on the euro area: trade, capital flows and other international macroeconomic linkages”; R. Anderton, F. di Mauro ja F. Moneta, aprill 2004.
- 13 “Fair value accounting and financial stability”; EKP ekspertide rühm: Andrea Enria, k.a Lorenzo Cappiello, Frank Dierick, Sergio Grittini, Angela Maddaloni, Philippe Molitor, Fatima Pires ja Paolo Poloni, aprill 2004.
- 14 “Measuring financial integration in the euro area”; L. Baele, A. Ferrando, P. Hördahl, E. Krylova, C. Monnet, aprill 2004.
- 15 “Quality adjustment of European price statistics and the role for hedonics”;

- Henning Ahnert ja Geoff Kenny, mai 2004.
- 16 “Market dynamics associated with credit ratings: a literature review”; F. Gonzalez, F. Haas, R. Johannes, M. Persson, L. Toledo, R. Violi, M. Wieland ja C. Zins, juuni 2004.
- 17 “Corporate ‘excesses’ and financial market dynamics”; A. Maddaloni ja D. Pain, juuli 2004.
- 18 “The international role of the euro evidence from bonds issued by non-euro area residents”; A. Geis, A. Mehl ja S. Wredenburg, juuli 2004.
- 19 “Sectoral specialisation in the EU: a macroeconomic perspective”; EKPSi rahapoliitika komitee (MPC) rakkerühm, juuli 2004.
- 20 “The supervision of mixed financial services group in Europe”; F. Dierick, august 2004
- 21 “Governance of securities clearing and settlement systems”; D. Russo, T. Hart, M. C. Malaguti ja C. Papathanassiou, oktoober 2004.

TEADUSTOIMETISED (WORKING PAPER SERIES)

- 388 “Euro area inflation differentials” ; I. Angeloni ja M. Ehrmann, september 2004.
- 389 “Forecasting with a Bayesian DSGE model: an application to the euro area” ; F. Smets ja R. Wouters, september 2004.
- 390 “Financial markets’ behavior around episodes of large changes in the fiscal stance” ; S. Ardagna, september 2004.
- 391 “Comparing shocks and frictions in US and euro area business cycles: a Bayesian DSGE approach” ; F. Smets ja R. Wouters, september 2004.
- 392 “The role of central bank capital revisited” ; U. Bindseil, A. Manzanares and B. Weller, september 2004.
- 393 “The determinants of the overnight interest rate in the euro area” ; J. Moschitz, september 2004.
- 394 “Liquidity, money creation and destruction, and the returns to banking” ; R. de O. Cavalcanti, A. Erosa and T. Temzelides, september 2004.
- 395 “Fiscal sustainability and public debt in an endogenous growth model” ; J. Fernández-Huertas Moraga ja J.-P. Vidal, oktoober 2004.
- 396 “The short-term impact of government budgets on prices: evidence from macroeconomic models” ; J. Henry, P. Hernández de Cos and S. Momigliano, oktoober 2004.
- 397 “Determinants of euro term structure of credit spreads” ; A. Van Landschoot, oktoober 2004.
- 398 “Mergers and acquisitions and bank performance in Europe: the role of strategic similarities” ; Y. Altunbas ja D. Marqués Ibáñez, oktoober 2004.
- 399 “Sporadic manipulation in money markets with central bank standing facilities” ; C. Ewerhart, N. Cassola, S. Ejerskov and N. Valla, oktoober 2004.
- 400 “Cross-country differences in monetary policy transmission” ; R.-P. Berben, A. Locarno, J. Morgan and J. Valles, oktoober 2004.
- 401 “Foreign direct investment and international business cycle comovement” ; W. J. Jansen ja A. C. J. Stokman, oktoober 2004.

- 402 “Forecasting euro area inflation using dynamic factor measures of underlying inflation” ; G. Gamba-Mendez ja G. Kapetanios, november 2004.
- 403 “Financial market integration and loan competition: when is entry deregulation socially beneficial?” ; L. Kaas, november 2004.
- 404 “An analysis of systemic risk in alternative securities settlement architectures”; G. Iori, november 2004.
- 405 “A joint econometric model of macroeconomic and term structure dynamics”; P. Hördahl, O. Tristani and D. Vestin, november 2004.
- 406 “Labour market reform and the sustainability of exchange rate pegs” by O. Castren, T. Takalo and G. Wood, november 2004.
- 407 “Banking consolidation and small business lending” ; E. Takäts, november 2004.
- 408 “The great inflation, limited asset markets participation and aggregate demand: Fed policy was better than you think” ; F. O. Bilbiie, november 2004.
- 409 “Currency mismatch, uncertainty and debt maturity structure” ; M. Bussiere, M. Fratzscher and W. Koeniger, november 2004.
- 410 “Do options-implied RND functions on G3 currencies move around the times of interventions on the JPY/USD exchange rate?” ; O. Castren, november 2004.
- 411 “Fiscal discipline and the cost of public debt service: some estimates for OECD countries” ; S. Ardagna, F. Gaselli and T. Lane, november 2004.
- 412 “The real effects of money growth in dynamic general equilibrium”; L. Graham ja D. J. Snower, november 2004.
- 413 “An empirical analysis of price-setting behaviour in the Netherlands in the period 1998-2003 using micro data” ;N. Jonker, C. Folkertsma ja H. Blijenberg, november 2004.
- 414 “Inflation persistence in the European Union, the euro area and the United States” ; G. Gadzinski and F. Orlandi, november 2004.
- 415 “How persistent is disaggregate inflation? An analysis across EU 15 countries and HICP sub-indices” ; P. Lünemann and T. Y. Mathä, november 2004.
- 416 “Price-setting behaviour in Spain: stylised facts using consumer price micro data”; L. J. Alvarez, november 2004.
- 417 “Staggered price contracts and inflation persistence: some general results” ;K. Whelan, november 2004.
- 418 “Identifying the influences of nominal and real rigidities in aggregate price-setting behaviour”;G. Coenen ja A. T. Levin, november 2004.

MUUDVÄLJAANDED

- “EU banking sector stability”, veebruar 2003.
- “List of Monetary Financial Institutions and institutions subject to minimum reserves”, veebruar 2003.
- “Review of the foreign exchange market structure”, märts 2003.
- “Structural factors in the EU housing markets”, märts 2003.
- “List of Monetary Financial Institutions in the accession countries”, märts 2003.
- “Memorandum of Understanding on the exchange of information among credit registers for the benefit of reporting institutions”, märts 2003.
- “Memorandum of Understanding on Economic and Financial Statistics between the Directorate General Statistics of the European Central Bank and the Statistical Office of the European Communities (Eurostat).

Annex 1: Share of responsibilities in the field of balance of payments and international investment position statistics”, märts 2003.

“TARGET Annual Report 2002”, aprill 2003.

“Supplementary guidance notes concerning statistics on the holders of money market fund shares/units”, aprill 2003.

“Money, banking and financial market statistics in the accession countries. Methodological Manual. Vol. 1: The current definition and structure of money and banking statistics in the accession countries”, mai 2003.

“Money, banking and financial market statistics in the accession countries. Methodological Manual. Vol. 2: Statistics on other financial intermediaries, financial markets and interest rates in the accession countries”, mai 2003.

“Accession countries: balance of payments/international investment position statistical methods”, mai 2003.

“Electronic money system security objectives according to the common criteria methodology”, mai 2003.

“The transformation of the European financial system, Second ECB Central Banking Conference, October 2002, Frankfurt am Main”, juuni 2003.

“Letter from the ECB President to the President of the Convention regarding the draft Constitutional Treaty”, juuni 2003.

“Developments in national supervisory structures”, juuni 2003.

“Oversight standards for euro retail payment systems”, juuni 2003.

“Towards a Single Euro Payments Area – progress report”, juuni 2003.

“Amendments to the risk control framework for tier one and tier two eligible assets”, juuli 2003.

“ECB statistics: A brief overview”, august 2003.

“Portfolio investment income: Task force report”, august 2003.

“The New Basel Capital Accord”, august 2003.

“Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2001 figures”, september 2003.

“Letter from the ECB President to the President of the Council of the European Union regarding the Opinion of the ECB of 19 September 2003 at the request of the Council of the European Union on the draft Treaty establishing a Constitution for Europe (CON/2003/20)”, 22. september 2003.

“Inflation differentials in the euro area: potential causes and policy implications”, september 2003.

“Correspondent central banking model (CCBM): procedures for Eurosystem counterparties”, september 2003.

“Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries”, oktoober 2003.

“Manual on MFI interest rate statistics – Regulation ECB/2001/18”, oktoober 2003.

“European Union balance of payments/international investment position statistical methods”, november 2003.

“Money market study 2002”, november 2003.

“Background studies for the ECB’s evaluation of its monetary policy strategy”, november 2003.

“Structural analysis of the EU banking sector, Year 2002”, november 2003.

“TARGET: the Trans-European Automated Real-Time Gross settlement Express Transfer system – update 2003”, november 2003.

"TARGET2: the payment system of the €urosystem", november 2003.
 "Seasonal adjustment", november 2003.
 "Comments of the ECB on the third consultative document of the European Commission on regulatory capital review", november 2003.
 "EU banking sector stability", november 2003.
 "Review of the international role of the euro", detsember 2003.
 "Policy position of the Governing Council of the European Central Bank on exchange rate issues relating to the acceding countries", detsember 2003.
 "Assessment of accession countries' securities settlement systems against the standards for the use of EU securities settlement systems in Eurosystem credit operations", jaanuar 2004.
 "The monetary policy of the ECB", jaanuar 2004.
 "The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures", veebruar 2004.
 "Guidance notes on the MFI balance sheet statistics relating to EU enlargement as laid down in Regulation ECB/2003/10", veebruar 2004.
 "Comments on the communication from the Commission to the Council and the European Parliament concerning a new legal framework for payments in the internal market (consultative document)", veebruar 2004.
 "Foreign direct investment task force report", märts 2004,
 "External evaluation of the economic research activities of the European Central Bank", aprill 2004.
 "Payment and securities settlement systems in the accession countries - Addendum incorporating 2002 figures" (Blue Book, April 2004), aprill 2004..
 "Payment and securities settlement systems in the European Union - Addendum incorporating 2002 figures"(Blue Book, April 2004), aprill 2004.
 "TARGET compensation claim form", aprill 2004..
 "Letter from the ECB President to the President of the Council of the European Union: negotiations on the draft Treaty establishing a Constitution for Europe", aprill 2004.
 "The use of central bank money for settling securities transactions", mai 2004.
 "TARGET Annual Report 2003", mai 2004.
 "Assessment of euro large-value payment systems against the Core Principles", mai 2004.
 "Credit risk transfer by EU banks: activities, risks and risk management", mai 2004.
 "Risk Management for Central Bank Foreign Reserves", mai 2004.
 "Comparison of household saving ratios, euro area/United States/Japan", juuni 2004.
 "The development of statistics for Economic and Monetary Union" by Peter Bull, juuli 2004.
 "ECB staff macroeconomic projections for the euro area", september 2004.
 "Letter from the ECB President to the Chairman of International Accounting Standards Board of 6 September 2004: Exposure draft of proposed amendments to IAS 39 - the fair value option", september 2004.
 "Institutional provisions: Statute of the ESCB and of the ECB. Rules of procedures", oktoober 2004.
 "Convergence Report 2004", oktoober 2004.
 "Standards for securities clearing and settlement in the European Union", oktoober 2004.
 "The European Central Bank - History, role and functions", oktoober 2004.

“E-payments without frontiers”, oktoober 2004.

“European Union balance of payments/international investment position statistical methods”, november 2004.

“Bond markets and long-term interest rates in non-euro area, member states of the European Union and in accession countries”, november 2004.

“Report on EU banking structure 2004”, november 2004.

“Letter from the ECB President to the President of the European Parliament”, november 2004.

“Letter from the ECB President to Mr. Paolo Cirino Pomicino, Member of the Committee on Economic and Monetary Affairs”, november 2004.

BROŠÜÜRID

“Information guide for credit institutions using TARGET”, juuli 2003.

“TARGET2 - the future TARGET system”, september 2004.

“TARGET - the current system”, september 2004.

SÕNASTIK

Autonoomsed likviidsustegurid: likviidsustegurid, mis tavaliselt ei tulene kasutatavatest rahapoliitilistest vahenditest. Need hõlmavad näiteks ringluses olevaid pangatähti, valitsuse hoiuseid keskpangas ja keskpanga netovälisvarasid.

Eelarve puudujäägi suhtarv (valitsemissektor): valitsemissektori eelarvepuudujääki määratletakse võetud laenude netoväärtusena ja see vastab kogutulude ja -kulude erinevusele. Puudujäägi suhtarv määratletakse valitsemissektori puudujäägi suhtena sisemajanduse kogutoodangusse jooksvates turuhindades ja selle kohta kehtib üks eelarvepoliitika ühtlustumise kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu punktis 104 (2).

Eeldatav volatiilsus: mõõdab oodatavat kõikumist (aastaste portsendimäärade põhjal arvatav standardhälve) näiteks võlakirjade ja aktsiate/osakute (või vastavate futuurlepingute) hindades, mille saab välja võtta ka optioonihindadest.

EKP baasintressimäärad: EKP nõukogu poolt kehtestatud intressimäärad, mis kajastavad EKP rahapoliitilist hoiakut. Nendeks on põhiliste refinantseerimistingute pakkumisintressi alammäär ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad.

EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär): tehingutel põhinev intressimäär, mis kehtib pankadevahelisel eurohoiuste üleööturul.

ERM2 (vahetuskursi mehhanism 2): vahetuskursikokkulepe, mis loob raamistiku vahetuskursipoliitika alasele koostööle euroala riikide ja Euroopa majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis mitteosalevate ELi liikmesriikide vahel.

EURIBOR (euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär): intressimäär, millega esmaklassiline pank on nõus laenama raha eurodes teisele esmaklassilisele pangale ning mida arvutatakse iga päev pankadevaheliste hoiuste puhul tähtajaga kuni 12 kuud.

Euro efektiivsed vahetuskursid (EER) (nominaal-/reaalkurss): euro nominaalne efektiivne vahetuskurss on euro ja euroala kaubanduspartnerite vääringute kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmine. EKP avaldab euro efektiivse nominaalkursi indekseid kitsa ja laia kaubanduspartnerite grupi vääringute taustal. Keskmise kaalumisel kasutatavad andmed kajastavad iga partnerriigi osa euroala väliskaubanduses. Euro reaalkurss on euro nominaalkurss, mis on korrutatud välismaiste kaalutud keskmiste ning kohalike hindade või kulude suhtega. Seega on need hinna ja kulude konkurentsivõime mõõtühikud.

Euroala ostujuhtide uuringud: tootmis- ja teenindussektori ettevõtlustingimuste uuring, mis on läbi viidud mitmes euroala riigis ja mida kasutatakse indeksite arvutamiseks. Euroala tootmissektoris tegutsevate ostujuhtide indeks (PMI) on kaalutud keskmine näitaja, mis on arvatud toodanguindeksite, uute tellimuste, tööhõive, tarnetähtaegade ja valmistoodangu varu alusel. Teenindussektori uuringu läbiviimise käigus esitatakse küsimusi äritegevuse, oodatava tulevase äritegevuse, täitmata tellimuste, uute sissetulevate tellimuste, tööhõive, sisendite hinna ja müügihindade kohta. Euroala liitindeks arvutatakse tootmis- ja teenindussektorites läbiviidud uuringute tulemuste ühendamise teel.

Euroala tootmissisendi hinnaindeks (EPI): tootmissisendite kaalutud keskmise hinna andmed, mis on saadud mitmes euroala riigis läbiviidud tootmistegevuse tingimuste uuringutest.

Euroopa Komisjoni uuringud: Euroopa Komisjoni poolt läbi viidud kvalitatiivsed ettevõtlus- ja tarbijauuringud. Küsimused adresseeritakse tööstus-, ehitus-, jaekaubandus- ja teenindussektoris tegutsevate ettevõtete juhtidele, samuti tarbijatele. Usaldusnäitajad on liitnäitajad, mis arvutatakse mitme komponendi protsentides väljendatud proportsiooni aritmeetilise keskmisena (üksikasjalikuma teabe saamiseks vt tabelit 5.2.5 osas “Euroala statistika”).

Fikseeritud intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus intressimäär on keskpanga poolt ette antud ning osalevad vastaspooled pakuvad rahasummat, millega nad soovivad sooritada tehingut fikseeritud intressimäära juures.

Hinnastabiilsus: hinnastabiilsuse säilitamine on eurosüsteemi põhieesmärk. EKP nõukogu peab hinnastabiilsuseks ühtlustatud tarbijahinnaindeksi alla 2% suurust kasvu. EKP nõukogu on ühtlasi selgelt väljendanud, et hinnastabiilsuse tagamiseks on nende eesmärgiks hoida inflatsioonimäärad keskpikas perspektiivis madalamal kui 2%, kuid mitte oluliselt alla selle.

Hoiustamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivõimalus, mida osapooled võivad kasutada üleõhoiustamiseks riigi keskpangas ning mille eest makstakse eelnevalt kindlaks määratud intressi.

Hüvitis töötaja kohta: hüvitis määratletakse tööandjalt töövõtjale makstava rahalise või mitterahalise kogutasuna. Hüvitis sisaldab brutopalka, kuid ka preemiaid, ületunnitöö tasusid ja töötaja sotsiaalkindlustusmaksid. Hüvitis töötaja kohta määratletakse koguhüvitise ja töötajate koguarvu suhtena.

Inflatsiooniga indekseeritud valitsuse võlakirjad: võlakirjad, mille intressimaksud ja põhisumma on seotud kindla tarbijahinnaindeksiga.

Keskpariteet: vahetuskursimehhanismi (ERM2) liikmesriikide valuutade vahetuskurs euro suhtes, millega määratletakse ERM2 kõikumispiirid.

Kogusissetulek kuus: töötajate kuu kogupalga mõõtühik, mis sisaldab ka töötajate sotsiaalkindlustusmaksid.

Kohustusliku reservi nõue: minimaalne reserv, mida krediitiasutus on kohustatud eurosüsteemis hoidma. Nõude täitmist kontrollitakse keskmise päevasaldo alusel umbes ühekuise hoidmisperioodi vältel.

Kollektiivlepinguga määratud palkade indeks: mõõdab kollektiivselt peetud läbirääkimiste otsest tulemust põhipalga (st palk ilma lisatasude ja preemiateta) alusel euroala tasandil. See viitab kuupalkade eeldatavale keskmisele muutusele.

Laenamise püsivõimalus: püsivõimalus, mida osapooled võivad eurosüsteemis kasutada laenu saamiseks riiklikust keskpangast eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga ja nõuetele vastavate varade vastu.

M1: kitsas rahaagregaat. Koosneb käibel olevast sularahast ning üleõhoiustest rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses (nt postkontoris või riigikassas).

M2: laiem rahaagregaat. Koosneb M1st, kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga hoiustest (st lühiajalised säästuhoiused) ning kuni kaheaastaste tähtajaga hoiustest (ehk lühiajalistest tähtajalistest hoiustest) rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

M3: lai rahaagregaat. Koosneb M2st ja sellistest turul kaubeldavatest vahenditest nagu repo-tehingud, rahaturufondide osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjad.

Muutuva intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus vastaspoolled pakuvad nii rahasummat kui ka intressimäära, millega nad soovivad keskpangaga tehingut sooritada.

Omandiväärtpaberid: esindavad osalust ettevõttes ning kujutavad endast väärtpaberibörsidel kaubeldavaid aktsiaid (noteeritud aktsiad), mittenoteeritavaid aktsiaid ja muid aktsia- ja osakapitali vorme. Omandiväärtpaberid toodavad tavaliselt tulu dividendide näol.

Otseinvesteering: piiriülene investeering, mille eesmärk on omandada teises riigis residentses ettevõttes püsiv osalus (praktikas omandatakse omandiõiguste teostamiseks tavaliselt vähemalt 10% hääleõiguslikest aktsiatest/osakutest). Otseinvesteeringute kontrol kajastatakse euroala residentide poolt välismaal omandatud netovarasid (kui “välismaine otseinvesteering”) ning mitteresidentide poolt omandatud euroala netovarasid (kui “euroala otseinvesteering”). Otseinvesteeringutena käsitletakse ka investeeringuid aktsiakapitali, reinvesteeringuid ning muid ettevõtete vahelisi rahapaigutusi.

Pikemaajaline refinantseerimistehing: eurosüsteemis sooritatud kuine avaturutehing, mille tähtaeg on tavaliselt kolm kuud. Tehingud sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumistena, kus eraldatavate vahendite mahud on eelnevalt teatavaks tehtud.

Portfelliinvesteering: euroala residentide poolt omandatud väärtpaberid (neto-soetusena), mis on emiteeritud euroalaväliste residentide poolt (“varad”); ja euroala mitteresidentide poolt omandatud väärtpaberid (netosoetusena), mis on emiteeritud euroala residentide poolt (“kohustused”). Sisaldab omandiväärtpabereid, võlakirju ja rahaturuinstrumente. Tehinguid kajastatakse tegelikus kas makstud või saadud hinnas, millest on maha arvatud komisjonitasud ja muud kulud. Portfelliinvesteeringuna käsitlemiseks peab osalus ettevõttes olema vähem kui 10% hääleõigusest.

Põhiline refinantseerimistehing: eurosüsteemis sooritatud igapäevane avaturutehing. 2003. aastal otsustas EP nõukogu, et alates 2004. aasta märtsist vähendatakse nimetatud tehingute tähtaega kahelt nädalalt ühele nädalale. Tehingud sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumistena, kus pakkumisintressi alammäär on eelnevalt teatavaks tehtud.

Rahaagregaadi M3 kasvu kontrollväärtus: M3 aastase kasvu määr keskmise tähtaja vältel, mis vastab hindade stabiilsuse säilitamise põhimõttele. Hetkel on M3 aastase kasvu kontrollväärtuseks 4,5%.

Rahaloomeasutuse laen euroala residentidele: koosneb rahaloomeasutuse laenudest euroala residentidele ja rahaloomeasutuse käes olevatest euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberitest. Väärtpaberitena käsitletakse aktsiaid, osakuid ning muid kapitali- ja võlaväärtpabereid.

Rahaloomeasutuse netovälisvarad: koosnevad euroala rahaloomeasutuste välisvaradest (näiteks kuld, pangatähed peale euro, euroalaväliste residentide poolt emiteeritud väärtpaberid ning euroalavälistele residentidele antud laenud), millest on maha arvatud euroala rahaloomeasutuste väliskohustused (näiteks euroalaväliste residentide hoiused, repotehingud, rahaturufondide osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjad tähtajaga kuni kaks aastat).

Rahaloomeasutuse pikemaajalised finantskohustused: koosnevad enam kui kahe aasta pikkustest tähtajalistest hoiustest, enam kui kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavatest hoiustest, enam kui kaheaastase lepingulise tähtajaga võlakirjadest ning euroala rahaloomeasutuste omakapitalist.

Rahaloomeasutused: finantsasutused, mis moodustavad euroala rahaloomesektori. Nendeks on EKP, euroala riikide keskpangad ning euroalal asuvad krediidasutused ja rahaturufondid.

Rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss: selle saamiseks elimineeritakse rahaloomeasutuste omavahelised positsioonid (peamiselt ühe rahaloomeasutuse poolt teisele antud laenud) rahaloomeasutuste koondbilansist.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon: rahvamajanduse netofinantsnõuded (või finantskohustused) välismaailma vastu, esitatuna nende sisu järgi. Nimetatakse ka netovälisvarade positsiooniks.

Sisemajanduse kogutoodang (SKT): tootmistegevuse lõpptulem. See vastab toodetud kaupadele ja teenustele miinus vahetarbimine ning pluss toodetelt ja impordilt tasutavad netomaksud. SKT jaotuse võib esitada toodangu, kulutuste või sissetulekukomponentide lõikes. Peamised kuluartiklid, mille baasil SKTd arvutatakse, on kodumajapidamiste tarbimiskulutused, valitsemissektori lõpptarbimiskulutused, kapitali kogumahutus põhivarasse, varude muutus ning kaupade ja teenuste eksport ja import (sealhulgas euroalasisene kaubavahetus).

Tegeliku töötasu hälve: tegelikult makstud palkade ja kollektiivlepinguga määratud baaspalkade kasvumäära vahe (näiteks täiendavate palgaosade tõttu nagu preemiat ja soodustused ning eritingimuste tõttu, mis on mõeldud oodatust suurema inflatsiooni hüvitamiseks).

Tulukõver: kirjeldab intressimäärade vahelist seost erinevate tähtaegade lõikes. Tulukõvera kalde määrab intressimäärade erinevus erinevate tähtaegade osas.

Töõjõu tootlikkus: toodang etteantud töõjõõsisendi kohta. Töõjõu tootlikkust on võimalik mõõta mitmel viisil. Harilikult mõõdetakse seda järgmiselt: püsivhindade alusel arvutatud SKT jagatakse kas hõivatute või töõtundide koguarvuga.

Töõjõõühikukulud: kogu töõjõõkulu toodanguühiku kohta, mis arvutatakse välja töõtajate koguhüvitise suhtena euroala riikide sisemajanduse kogutoodangusse püsivhindades.

Töõjõõud: töõtavate inimeste ja töõtute arvu summa.

Töõjõõkuluindeks: mõõdab töõjõõkulusid iga tegelikult töõtatud tunni kohta. See hõõlmab brutopalkasid (mis sisaldavad kõõikvõõimalikke preemiaid ja lisatasusid), töõandja poolt tasutavaid sotsiaalkindlustusmaksid ning muid töõjõõuga seotud kulusid (näõiteks koolituskulud, värbamiskulud ning palgamaksud), millest on maha arvatud riigitoetused. Tunnikulud saadakse kõõigi töõtajatega seotud eelnimetatud töõjõõkulude kogusumma jagamisel nende poolt töõtatud tundide arvuga (sealhulgas ületunnid).

Töõstustoodang: töõstusettevõõte poolt loodud lisaväärtuse mõõt püsivhindades.

Töõstustoodangu tootjahinnad: töõstusettevõõtete (v.a ehitusettevõõtete) poolt euroala riikide turgudel müüdüd kõõikide kaupade (välja arvatud importkaupade) hinnad tehase värvavas (mis ei sisalda transpordihinda)

Vabad töõkohad: uute loodud töõkohtade, vabade töõkohtade ning peatselt vabanevate töõkohtade (mille täitmiseks on töõandja hiljuti rakendanud aktiivseid abinõõsid) näõtaja.

Valitsemissektor: koosneb keskvalitsusest, piirkondlikust valitsusest ja kohalikust omavalitsusest ning sotsiaal-kindlustusfondidest. Avaliku sektori omandis olevad äritegevust arendavad üksused, näõiteks riigiettevõõtted, pole üldiselt valitsemissektorisse arvatud.

Võõlakirjad: väljendab emitendi (laenuvõõtja) lubadust teha võõlakirja omanikule (laenuandja) kindlaksmääratud kuupäeva(de)l tulevikus üks või enam makseid. Tavaliselt hõõlmab võõlakiri kindlaksmääratud intressimäära (kupong) ja/võõi seda müüakse diskonteerituna ehk madalama hinnaga kui emitendi poolt makstav hind tagasiostu tähtajal. Võõlakirjad, mida emiteeritakse algse tagasiostu tähtajaga enam kui üks aasta, loetakse pikaajalisteks võõlakirjadeks.

Võõlakohustused (finantskontod): hõõlmavad laene, emiteeritud võõlakirju ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõõtete pensionifondi reserve, hinnatuna turuväärtuses perioodi lõpus. Kvartaalsetes finantskontodes ei sisalda võõlakohustused kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõõtete (näõiteks ettevõõtete vahelised laenud) ning euroalavõõliste pankade poolt antud laene, küõll aga on need komponendid aastastes finantskontodes.

Võõlakordaja (valitsemissektor): valitsemissektori võõlg määratletakse kogu brutovõõlana nominaalväärtuses aasta lõpu seisuga ja konsolideeerituna valitsemissektori asutuste siseselt ja vahel. Valitsemissektori võõla ja SKT (sisemajanduse kogutoodang) suhe määratletakse valitsemissektori koguvõõla suhtena sisemajanduse kogutoodangusse

jooksvates turuhindades ja selle kohta kehtib üks eelarve lähenemise kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 104 (2).

Väliskaubavahetus: euroalasisene ja -väline kaupade eksport ja import, mida mõõdetakse jooksev- ja püsihindades ja ühikumaksumuse indeksitena. Euroalasisene kaubavahetus kajastab euroala riikide vahel liikuvate kaupade saabumist ja lähetamist, samal ajal kui euroalaväline kaubavahetus kajastab euroala väliskaubandust. Väliskaubandusstatistika pole otseselt võrreldav rahvamajanduse arvepidamises kajastatud ekspordi ja impordiga, sest see hõlmab nii euroalasisesid kui ka -väliseid tehinguid ning ühendab kaubad ja teenused.

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks (ÜTHI): tarbijahindade mõõtühik, mille koostab Eurostat ja mis ühtlustatakse kõigi ELi riikide jaoks.

